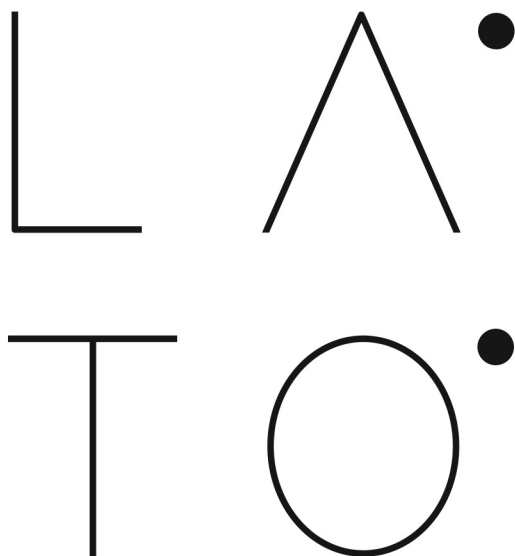

2025. augusztus–szeptember
XXXVI. évfolyam
8–9. szám

A ROMÁNIAI ÍRÓK SZÖVETSÉGE
ÉS A MAROS MEGYEI TANÁCS
SZÉPIRODALMI FOLYÓIRATA

Főszerkesztők:

MARKÓ BÉLA

(1989. december – 2005.)

GÁLFALVI GYÖRGY

(2005. december – 2007.)

KOVÁCS ANDRÁS FERENC

(2008. január – 2019. május)

Tiszteletbeli szerkesztő:

LÁNG ZSOLT

Főszerkesztő:

Szerkesztők:

VIDA GÁBOR

ANDRÉ FERENC

CODĂU ANNAMÁRIA

FISCHER BOTOND

SZABÓ RÓBERT CSABA

MOLNÁR ROZÁLIA

Tördelőszerkesztő:

SZŐCS KATALIN

Korrektor:

SZABÓ IMOLA JULIANNA

Borítóterv:

BIRTALAN KÖLÖK ZSOLT

Tipográfia:

IRSAI ZSOLT

TARTALOM

ANTONIO C. GUIJOSA:

Csak egy méter távolság (Fordította: Jankovics Katalin) ■ 5

ELISE WILK:

Alaszka (Fordította: Albert Mária) ■ 52

BERECZ BOGLÁRKA – DÖGEI MÁTYÁS – TORNER ANNA –

VARGYAS PÉTER:

Világgá mentem, visszajönnék (Kétszereplős monodrámája) ■ 125

SZONDY-ADORJÁN GYÖRGY:

Az ifjabb Rameau vendégei (avagy az elvágyódás szelleme) ■ 149

BIRÓ ZSOMBOR AURÉL:

Megrág, kiköp ■ 171

NÉZŐTÉR

Tapsrend, függöny... És utána?

(Moldován Orsolya színésznővel, jelmeztervezővel

Jézso Melissza beszélgetett) ■ 207

Akkor nem szerettem magam

(Varga Csenge Orsolya beszélgetése

Varga Balázs színésszel, költővel) ■ 213

TALÁLT VERSEK

SZILÁGYI DOMOKOS:

Székely János: Évek; Requiem; Zuboly ■ 217

NÉVJEGY

TORNER ANNA ■ 223

Antonio C. Guijosa

CSAK EGY MÉTER TÁVOLSÁG

„Mindnyájan azt hisszük, hogy hazugsággal ki tudunk me-
nekülni ebből, de az élet nem engedi.”
(Utazás az éjszakába, Eugene O’Neil)

A test mindent számontart.”
(Bessel Van Der Kolk)

*Köszönet Graciela Huescának és Carmen Garcíának, akik hittek abban, hogy
érdemes ezt az ötletet elővenni az asztalfiókból, és Beatriz Grimaldosnak, Ana
Mayonak, Muriel Sáncheznek és Camila Viyuelanak, akik testet és életet adtak
az ötletnek.*

SZEREPLŐK:

KÓRUS
SOFÍA
INMA
PAULA
PSZICHOLÓGUS

*A szövegben megjelennek olyan mondatok, amelyek szexuálisan bántalmazott
gyermek tanúvallomásaiban hangoztak el.*

*Ha nincs kimondottan jelölve a párbeszédben, a rendezés dönti el a replikák el-
osztását a színésznők és/vagy színészek között. A mondat előtti kötőjelek – és
pontok • egy lehetséges váltást jeleznek. A színészek közötti váltás csak arra
szolgál, hogy hangsúlyozza a szövegblokkok közötti váltást. A slash / azt jelzi,
hogy el kell kezdeni a következő replikát (félbeszakítják egymást vagy egyszerre*

* Vas István fordítása

** Kós Judit fordítása

beszélnek). Ha két vagy három replika egy soron belül, nagy térközzel elválasztva jelenik meg, akkor azokat egyszerre kell mondani. Például a harmadik jelenetben: „örömök” és „gondolatok”. A térköz azt jelzi, hogy valamilyen váltás következik a szövegblokkok között. A szöveg bekezdéseinek behúzása a narrációs szint változását jelzi.

I. ELŐSZÖR CSAK NEM ÉRTED

Tengerzúgás.

- Az első, amit meg kell érteni, az az elszemélytelenedés.
- Ismétlem.
- Elszemélytelenedés.
- Nem fogják megérteni.
- Olyan ez, egyszerűen megfogalmazva, mintha csak félig érzékelné a dolgokat.
- mintha lenne benned egy gát,
- kevésbé hatnak rád;
- egyszerűen érzéketlen vagy.
- Nem, igazából nem arról van szó, hogy ne éreznéd őket, hanem inkább arról, hogy kívülről, egyes szám harmadik személyben éled meg. Mintha ezek a dolgok nem ugyanazzal az emberrel történnének meg, hanem valaki mással, aki egy méter távolságra van
- ...még ha tudod is, hogy ez a valaki te vagy.
- Nem lep meg, hogy nem értik.
- Például: egy nő a tengerparton,
- egy háborgó tenger partján,
- egy hosszan elnyúló tengerpart, szinte teljesen kihalt.
- Vöröslő alkonyi ég. Egy nő nézi a tenger horizontját, miközben a nemrég megkezdett alma utolsó darabkáját tartja a kezében
- A feje lehajtva, nem néz sehová, nem gondol semmire.
- Első ránézésre azt mondhatnánk, hogy békés.
- Egy elszemélytelenedett nő nem *élné át* ezt a pillanatot,
- nem érzékelné teljességében.
- Bizonyos értelemben egyszerre lenne szereplő és tanú.
- Akár azt is gondolhatná, hogy ezt az egészet egy teljesen ismeretlen személy éli meg. Látná magát kívülről a jelenetben: a part, a hullámok, a szellő és a darabka alma, amire olyan gonddal ügyel, és azt gondolná:

- jó itt lenni, nyugalomban, békében.
- De a békét nem érezné, a békéje szintén egy méter távolságra van tőle, és nem képes tökéletesen átérezni azt, nem képes sajátjának érezni.
- És ekkor megszólal a telefon, és olyan, mint amikor az a kép leesett a falról.
- Baricco*. Novecento. A kép évek óta ott van, senki nem csinál vele semmit, és akkor egy nap, a semmiből egyszer csak leesik a falról. Puff!
- A semmiből?
- Puff!
- Ő azt mondja...
- (Baricco)
- ...azt mondja, hogy olyan, mint felébredni és már tudni, hogy nem szeretted azt a nőt. Puff!
- Mint látni egy elsuhanó vonatot, és azt gondolni: „el kell mennem innen”. Puff!
- De ez a nő nem egy Baricco-szereplő.
- Az ő története nem szép.
- Ő már nagyon régen megfedkezett a zenéről.
- És bár a tengeren kezdődik...
- Mindig is azt gondoltam, hogy a tengernek van valami köze az anyához.
- Az anyához?
- Igen, az „anya” a fogalmához; általánosságban véve. Anya. Tenger. Mind-egy, hagyjuk.
- ...bár a története a tengeren kezdődik, senki sem látja előre Amerikát, hogy odaugorjon, épp azelőtt, mielőtt felfedeznék.
- Hát, ha nem is egy Amerikát, de valamit ő is felfedez. Egy emléket.
- Egy emléket? Hogy lehet felfedezni egy emléket?
- Nem tudom, de ennek a történetnek a kezdete egy emlék felfedezése.
- Csörög a telefon. A nő, aki nem egy Baricco-szereplő, áttesz a másik kezébe a kést, amivel az almát vágta, és felveszi a telefont...
- ... a testvére van a vonalban.
- A húga. Akit imád. Ha néha visszatér a faluba, az elsősorban azért van, hogy őt láthassa.
- A húga. Telefon. Nagyon gyorsan beszél, sok mindent mond. Rengeteg mindent. Megáll. Azt mondja: terhes vagyok.

* Alessandro Baricco, olasz író.

- A húgod elmondja neked, hogy terhes, és elképesztően boldognak tűnik.
 - És anélkül, hogy tudnád, miért, te, aki eddig úgy tűnt, mintha békés lennél, remegni kezdesz.
 - De a húgod nem hagyja abba a beszédet, és elmondja, hányadikban van, hogy mikorra van kiírva, és hogy egyedül fogja nevelni, de minden nagyon jó lesz, és, hogy nagyon boldog... és, hogy kislány.
 - És akkor valami a gyomrodba hasít.
 - Valami, ami nem félelem, de ahhoz hasonló.
 - Kislány.
 - Egy kicsi lány. Egy kicsi lány a te családotban. A te otthonodban.
 - És valami elpattan. Puff! És emlékszel.
 - Emlékszel. Honnan jött elő ez az emlék? Ez tényleg egy emlék?
 - Most valami más, ami nem félelem, aminek semmi köze a félelemhez, eluralkodik rajtad.
 - Csönd. Hullámok.
 - Inma...
 - A húgod szólít. Inma.
 - Inma. Ott vagy még?
 - És lerakod. Mert rájössz, hogy nem vagy ott, nagyon régóta nem vagy ott.
 - És mert nem érted, hogy honnan jön ez az emlék – ezek az emlékek, mert több is van belőlük, rengeteg, több mint amennyit meg tudsz emésztetni –.
 - És nem érted, hogyan felejthetted el valami ilyesmit.
- A nő a tengerben elengedi a telefont, és sétálni kezd.
- De nem érzi, ahogy a hullámok a lábait csapdossák, nem érzékeli a hideget.
- Látja magát, ahogy elengedi a telefont, és sétálni kezd. Látja, ahogy a hullámok a lábait csapdossák, szinte a derekáig érnek.
- Arra gondol, hogy ezt a nőt, aki ő, bármelyik pillanatban elragadhatják ezek a hullámok.
- De őt nem. Ő nincs ott. Nincs ebben a testben.
- És mivel nincs ott, arra gondol, hogy a vágás sem lehet túl fájdalmas.
- De ebben téved. Az első vágás magához téríti. És fáj.

- A fájdalom az övé, csak az övé. Ő a fájdalom. Jelen lesz a fájdalomban. És megismétli a másik karon. Hosszanti vágások, szétroncsolva az ereket. És aztán semmi. Csak vér.
- És engedi, hogy teljen az idő.
- Míg a tenger ölén vöröslő foltba nem zuhan.
- Míg újra el nem múlik, hogy érez.
- Míg azt nem gondolhatja „már vége. Már elmúlt”.
- „Már vége. Már nem számít.”

II. EZÚTTAL NE

- Ez abszurd. Ez az egész nagyon abszurd. Miért csinálta ezt?
- Mit miért csinált? Az ígéretet?
- Igen.
- Hát, az emberek néha csinálnak dolgokat anélkül, hogy tudnák az okát.
- És ez nem azt jelenti, hogy ne lenne oka, csak azt, hogy... hát hogy... egyszerűen nem tudod, mi az.
- De hát akkor... van oka.
- Nem feltétlenül *szükséges*, hogy legyen.
- Ha nincsen oka, akkor bármi mást is megígérhetett volna, vagy akár semmit sem.
- Bocsi, de ez az egész az ígérettel...?
- Tudod, ez a két férfi, a mentősök, megérkeznek futva, meglátják a srácot...
- Milyen srácot?
- Nem tudom, egy srácot, azt, aki megtalálta a nőt.
- Kihúzta a vízből, hívta a mentőt, végig ott volt. Csak tizenöt éves.
- Ja, így már megvan.
- Megérkeznek, meglátják a srácot, a nőt is meglátják. Miközben felemelik, egyfolytában kérdéseket tesznek fel.
- Mióta eszméletlen? Fogyasztott drogot? Alkoholt?
- A srác összevissza válaszol: nem régóta, két perce. Három. Nem tudom, én csak azt láttam, hogy elesett, és odafutottam...
- A hordágyra fektetik. Nyomókötés az egyik karon. Majd a másikon. Elállítják a vérzést.
- De minden csupa vér.
- Véres a homok,
- a hordágy,

- a fiú ruhája.
 - De a mentőautó nem, a mentőautók nem szoktak véresek lenni. A kórházba kell érni.
 - Úgyhogy minden sietve történik.
 - Sietve rögzítik a hordágyra, sietve nyitják az ajtókat, sietve teszik be a kocsiba és zárják rá az ajtót.
 - És akkor, pontosan akkor. Egyszerűen semmi értelme.
 - Minek?
 - Mielőtt elmenne, a srác – annyira ártatlan –
 - Megkérdezte/
 - Szinte öntudatlanul.
 - Megkérdezte:
 - Életben marad?
 - És az egyik mentős, az idősebb, rábámult.
 - De figyi, nem az van, hogy sietnek?
 - Bámulja, meredten bámulja, mintha a srácot bámulva valami mást is látna: ez a nő a barátod?
 - Nem. Nem ismerem, de...
 - Csend. Csak egy másodperc.
 - Gyere már, baszki, be kell érni a kórházba.
 - Akkor odament hozzá, a sráchoz. A vállára tette a kezét. „Köszönöm.” És rámosolyog. A kollégája még sohasem látta őt így mosolyogni.
 - Mire a fiú: életben marad?
 - Meglátod majd, hogy igen. A szavamat adom rá.
 - Miért? Miért csinálta ezt? Nem tudja, hogy nem ígérünk ilyeneket?
 - Oké, én láttam az összes évadot a *Doktor House*-ból, a *Grace Klinikából*, a *Vészhelyzetből*, a *Hospital Valle norteből*, és mindenki, de az égegyadta világon mindenki tudja, hogy az orvosok soha nem ígérnek meg semmit. Soha.
 - Ugye, hogy abszurd? Miért csinálta?
 - A srác, aki megtalálta, szintén tudja, hogy ilyen ígéreteket nem tesznek. Ezért amikor elköszön a mentősöktől, azt gondolja, ha mégis megígérték, akkor tényleg életben fog maradni, biztosan. El van intézve. És amikor elmennek, ő ott marad a parton, és úgy érzi, hogy valami fontosat tett, hősnek érzi magát. Nem tudom, talán ezért.

• ...de nincs elintézve, épp ellenkezőleg... meg fog halni... mindketten tudják... az is, amelyik vezet... úgyhogy sietni kell, rohanni, mint az őrült... egy mocsok szar úton... már hány éve, hogy nem javítják meg ezeket az

utakat?... vérre van szüksége... a kórházba kell érni... nem akarják, hogy telefonon kelljen megmondani... sajnálom... telefonálni és megmondani... minden tőlünk telhetőt megtettünk... és közben meg, ez is abszurd... mindketten ott vannak a mentőben, és egymáshoz sem szólnak... teljesen abszurd... sietni és semmit sem tenni... nem lehet semmit sem tenni... mit lehet tenni... várni... feszülten figyelni... figyelmen kívül hagyni a másik vádaskodó pillantásait... ő még nem érti... még túl fiatal, de majd megérti...

- várni... feszülten figyelni... a vérnyomása?... 7/3... vonakodva mondja... 7/3... csak ne essen lejjebb, csak ne essen lejjebb... ha lejjebb esik, beköti az infúziót... semmit se használ... oké, semmit se használ, de évek óta így csinálják, baja nem lesz tőle... merre járnak?... még kurva sok van hátra... vérnyomás?... nyugodj meg... a fiatalabb azt kérdezi tőle: valami baj van?... semmi bajom, mi bajom lenne...
- várni... feszülten figyelni... figyelmen kívül hagyni a másikat... kinézni az ablakon... gyorsan mennek... nem olyan gyorsan... elég gyorsan az út állapotához képest... vérnyomás, 7/3... fújni egyet... várni... láttad a mecszet?... melyiket?... mi az, hogy melyiket, basszus?... nem, nem láttam... tuti?... azt mondja, nem látta... és megkérdezi: jól csináltad meg a kötést?... menj a faszomba... oké, bocs...
- ...és megint csend. Vagyis a sziréna... de azonkívül csend... aztán autók... egyre több autó... már az országúton vannak... gyerünk, gyerünk... most már gyorsan mennek... most már tényleg gyorsan mennek... hirtelen rántás a kormányon... idióta ez?... nem látja, hogy ez egy kibaszott szirénázó mentőautó?... rohanni, falni a kilométereket, várni, feszülten figyelni... gyerünk, gyerünk... csak meg ne álljon a szíve... nyugalom... ellenőrzi a kötést, amit ő tett rá... rendben, jól kötötte be... de még így is veszít vért, ez elkerülhetetlen... a vérnyomás?... 6/3... 6/3, baszki...
- ...várni, feszülten figyelni... csak meg ne álljon a szíve... feszülten figyelni, imádkozni... imádkozni?... vagy mormolni valamit, mint egy litániát... várni, megnézni a jeleket... már közel járnak... innen már nincs sok... gyerünk, gyerünk...

- Nem értem, hogy mi bajod.
- Mi van?
- A fiatalabb azt mondja: mi van veled, úgy viselkedsz, mintha valami rokonod volna.
- Nem értelek.
- Soha életedben nem is láttad őt.

- És?
- Ha meghal, hát meghal. Kit érdekel?
- Hallgass már, na!
- Ahogy akarod, biztosan valami idióta lehet; vagy egyszerűen csak gyáva.
- Befognád végre?
- Mi van? Most mit mondtam?
- Faszságokat.
- Nem, te vagy az, aki faszságokat beszélsz.
- Hagyjál már békén!
- Oké, persze.

- Felébred.
- Kicsoda?
- A nő a hordágyon felébred. Alig egy másodpercre. Megmozdul a feje.
- Furcsa sípoló hangot hallat.
- Ne beszélj, ne beszélj!
- (Mindketten fölé ugranak.)*
- Ne beszélj! Lélegezz! Itt vagyunk.
- Félnék. A nő. A mentősök. Ahogy találkozik a tekintetük. Nagyon félnék.
- *(A nő)* hát ez nem lehet igaz. Itt vagyok két vadidegennel egy kereken guruló fémdobozban.
- *(A fiatalabb)* sajnálja. Amikor találkozik a tekintetük. Sajnálatot érez. Mi történhetett vele? Ahogy belenéz a szemébe, nem is tűnik gyávának.
- Egy emlék. *(Az idősebb)* Amikor találkozik a tekintetük. Flash back. Egy emlék. Soha nem volt még ennyire éles.
- Mindjárt ott vagyunk,
- mindjárt ott vagyunk,
- mindjárt ott vagyunk.
- Hallod ezt? Ez egy másik mentőautó, mindjárt megérkezünk. Hallod?
- De nem. Nem hallja. Csak egy pillanat volt.
- Megérkeznek.
- Olyan, mint a filmekben: megérkeznek a kórházba, ajtók nyílnak, futás a folyosón, egy kórterem. Ott van az ügyeletes doktornő. Elmondanak neki mindent: a vágásokat, a kötést, a vérnyomást, hogy mennyi ideje eszméletlen.
- A doktornő gyors. Beköti az infúziót, felakasztja a zacskót. Első vérátömlesztés. Reagál. A pulzus lassul, a vérnyomás nő. Még egy zacskó. Második vérátömlesztés. Ez már sokkal jobban megy.

- A mentősök végignézik. Az idősebb, mintha hipnotizálták volna, a doktornő minden mozdulatát követi. A fiatalabb a doktornőt bámulja – tetszik neki, miért pont most jut ez az eszébe? –

- És ott maradnak, hosszú percekig. Bámulva ezt a műveletet, ami tulajdonképpen rutinszerű. Addig, amíg a nő fel nem ébred, és stabil nem lesz.

- A doktornő elmagyarázza neki, hogy hol van, megkéri, hogy maradjon nyugodt, próbáljon relaxálni, pihenni. Aztán elkezd leszedni az egyik kötést.

- Úristen! Teljesen szétroncsolódott.

- A nőt nézi. Újra befedi a sebet. Tamponál. Kitisztítja és megint szorítja. Körbenéz, és ekkor ezt mondja...

- Hívjátok a sebészt! Ezt azonnal össze kell varrni.

- A sebész a műtőben van.

- Ne szórakozz velem!

- Az idősebb nyugtalankodik, ide-oda mászkál a folyosón.

- Meddig lesz bent?

- Nem lehet tudni. Senki sem tudja.

- A doktornő kinyit egy dobozt, tűt és cérnát vesz elő. A pácienshez beszél. Muszáj lesz nyugton maradnod. Lehet, hogy ez most fájni fog. És elkezd összevarrni az eret.

- Iszonyatosan koncentrál, pontos mozdulatokkal dolgozik, nincs egy felesleges rezdülése. Eltávolítja a nyomókötést, tamponál, varr, tisztít. Hiperpontos.

- A páciens nem panaszkodik, oda se néz. A fejét a fehér fal felé fordítja.

- Leveszi a másik kötést, varr, tisztít. Kész.

- És elmegy. Kell neki pár perc.

- Elmegy a két mentős között, és egyikük sem gondolná, egy pillanatra sem, hogy a doktornő még soha nem csinált ilyesmit azelőtt.

- A fiatalabb odamegy a másikhoz, megveregeti a hátát:

- Na... remélem, megnyugodtál. Végül betartottad az ígéretedet.

- De az az igazság, hogy hiába könnyebbült meg... nem, egyáltalán nem nyugodt.

- Másnap.
- Kórházi szoba.
- Egy nő. Az, aki felvágta az ereit a tengerparton.
- Egy férfi érkezik a folyosó felől, az ajtóból beköszön, kérdezi, hogy bejöhete. Nem kap választ, de nem is küldik el. Szóval belép, de épp csak

annyira, hogy be tudja maga mögött csukni az ajtót. Elnézést kér, bemutatkozik.

- Ez az egyik a mentősök közül: az idősebb.
- Megint elnézést kér. Idegesen babrál valamivel a zsebében.
- Most neki kell beszélnie, előhozakodni, megmagyarázni, hogy miért jött. Szedd össze magad!
- De érzi, hogy nagyon furcsa ez a helyzet. Hogy ez a nő egyáltalán nem ismeri. Vajon mit gondolhat?
- Az idő közben telik, ő meg hülyén érzi magát. Szóval elhatározza magát. Végre.
- Kivesz a zsebéből egy doboz tablettát.

• Barbiturátok. Nagyon erős altató. Illegális lenne odaadnom neked, ezért csuktam be az ajtót, bár tulajdonképpen fel is jelenthetsz. Semmi köze a kezeléshez vagy a felépülésedhez. Ez rólam szól.

A fiam ugyanazt tette, mint te. Ő sokkal fiatalabb volt, tizenhét éves. Egy nap, mikor hazaértem, a kádban találtam őt, meztelenül, a keze teli volt vágásokkal. Kivettem, elállítottam a vérzést, amennyire csak tudtam, bekötöttem és bevittem a kórházba. Azt éreztem, hogy én vagyok a világon a legrosszabb apa, de ugyanakkor a legjobb. Még idejében rátaláltam. Megmentettem őt, a fiamat. Ezek után nagyon sokat beszélgettünk. Arról, hogy mi történt, hogy mi az, amit én tehetnék érte. Bármire képes lettem volna azért, hogy jobban legyen. Minden percemet vele töltöttem, soha nem hagytam, hogy egyedül legyen. Terápiára jártunk. Egyedül, csoportban, ketten. Gimnáziumot váltott, aztán elköltöztünk ide, a tengerpartra. Minden tölem telhetőt megtettem, tudod? És ő egyre jobban lett. Boldogabbnak tűnt, lelkesebbnek, élettel telibbnek. Mindenki ezt mondta, a pszichológusok is. Szóval azt hiszem, hogy elbízta magamat. Azt gondoltam, túl vagyunk rajta. Ő is azt mondogatta: jól vagyok, apa, jól vagyok. És én elhittem. Megint egyedül hagytam. Még ha csak rövid időkre is. Egyszer meg kellett tennem, nem igaz? Már csak azért is, hogy ő is újra bízzon magában. De aztán... beszédett egy ilyen dobozzal. Mit szólsz? Hogy lehettem ennyire idióta? Ez legalább egyszerű, csak elalszol, aztán leáll a szíved. Több doboznyit tartok belőle otthon. Néha csak fogom, és átpakolom őket egyik helyről a másikra. Vannak napok, amikor inkább eldugom, máskor meg szeretem ma-

gamhoz közel tartani őket, tudva, hogy ott a lehetőség egy karnyújtásnyira. Ha tényleg ezt akarnám.

Ez a tiéd. Szóval vidd csak el, azért hoztam. Mert ha meg akarod tenni, akkor úgyis megteszed majd; de azért jöttem, hogy elmondjam, hogy nem tudom, milyen problémával küzdesz, azt sem, hogy van-e rá megoldás, de tegnap nagyot küzdöttünk azért, hogy te ma itt lehess. A kollégám és én, a doktornő, mind nagyon keményen megdolgoztunk érte. Mert ez a munkánk, persze, de azért is, mert hiszek abban, hogy mindenből van kiút. Nézz csak rám, én is itt vagyok, nem igaz? Nem vagyok a világ legboldogabb embere, de... Csak annyit akarok kérni, hogy ne tedd meg, bizonyítsd be nekem, hogy lehet még értelme valakiben megbízni.

Ne hagyd, hogy megint hülyét csináljak magamból. Ezúttal ne.

III. AZ A KURVA ROBIN WILLIAMS TEHET AZ EGÉSZRŐL

- Másnap. Ugyanaz a kórház. Egy másik terem. Vagyis inkább egy iroda. Kicsi. Azért nem egy egérlyuk, de kicsi.

- Ugyanaz a fertőtlenítőszag, mint mindenhol. Kivéve az egyik sarokban, ahol egy növény áll.

Örömök

Gondolatok

- A nő nem érti. Milyen szép virág, gondolja.

- A széken egy férfi: olyan ötven körüli lehet, fehér haj, nagyon jól fésült, bajusz. Tipikus régivágású úriember jegygyűrűvel és órával. A pszichiáter.

- Vele szemben egy nagy fotel, feltehetően a pácienseknek. A nő eleinte ott foglalt helyet, de kicsivel később felállt, és az ablakhoz ment.

- Szereti az ablakokat. Megérinteni őket, megérinteni az üveget, főleg az üveget. Ez valami kényszer. Szereti az üveg hideg érintését.

- A pszichiáter hagyja, hogy járkáljon. Nem mond semmit. Látszólag nem csinál semmit. De fejben mindent lejegyzetel.

- A pillanatot, amikor felállt.

- Az ujjak dobolását.

- Az alsó ajak finom harapdálását.

- Hogy mikor akad el beszéd közben. Hogyan teszi keresztbe a lábait.

- A pszichiáter Inmát nézi, és látja, hogy a jéggréteg repedezik. Néha csak kifelé mereng az ablakon, a szemei csillognak, olykor pedig halkán sóhajt,

mikor lélegzik. Meg van róla győződve: mindjárt megtörik. Bármelyik pillanatban elmondhatja.

- Azt mondták, nem akart senkit sem felhívni. Senkije sincs, aki eljönne magáért?
- Nyaraláson vagyok. Mindenki nagyon messze van.
- A párja.
- Nincs párom.
- A szülei.
- Idősek, és mire ideérnének, én már nem leszek itt.
- A pszichiáter tovább puhatolózik.
- Az apja hány éves?
- Hatvanhét.
- És az anyja?
- Három évvel fiatalabb.
- Nem úgy tűnik, mintha túl idősek volnának.
- Jó, oké. De egyikőjük sem vezet.
- Megint a sóhaj. Nem túl erős, de mégis. Ezért a pszichiáter nem hagyja annyiban.
- Egy barátja, valaki, aki /nincsen túl...
- Szépen kérem, hagyja ezt. Nyaralni jöttem, még éppen elég napom maradt, hogy elfeledkezzem erről az egészről, és jól érezzem magam, ellátogassak két gyönyörű városba, és aztán visszatérjek a normális, hétköznapi életembe.
- Biztosan nem szeretné, hogy szóljunk a szüleinek vagy más rokonának?
- Nézze, tudom, hogy ez a munkája, és őszintén köszönöm, de ennek semmi értelme. Volt egy rossz napom, oké? Egy nagyon rossz napom, de szerencsére nem lett komoly baj belőle. Már jól vagyok, csak van néhány vágás a kezemen. Oxigénes vízzel kitisztítom, cserélgetem a kötéseket és kész.
- Csönd. A nő fel-alá járkál a kicsi irodában. Mióta van bent? Nagyon rövid ideje, csupán néhány perce. De neki végtelenségnek tűnik.
- El akarok menni. El akarok menni. El akarok menni.
- Meséljen nekem a partról.
- Miről? Mit akar, mit mondjak? Istenem, de idegesítő!
- Arról, ami a parton történt.
- Inkább nem.
- Nem kell részleteznie, ha nem akarja.

- Hát tényleg nem akarom. Nem akarom.
- Erőltesse meg magát, kérem.
- Nézze, ennek semmi értelme. Már jól vagyok, és lehet, hogy néha úgy tűnik, de azért nem vagyok annyira zakkant.
- Rendben van? Békén tudna hagyni?
- Csak pár perc az egész. Mesélje el az utolsó emlékét, mielőtt megvágta magát.
- Ez most komoly? Menjen a francba!
- Ez fontos.
- Na jó, elég lesz. Igazán köszönöm az ülést és az igyekezetét, de maga nem a terapeutám, és már megvan a zárójelentésem.
- Nem, ha én nem hagyom jóvá.
- Hogyan? Mi van? Hogyan?
- A pszichiáternek megnyugszik a hangja, visszatér a székén. Vár egy másodpercet.
- Azt mondja, hogy hivatalosan akár még hét napig bent tudja tartani, hogy vizsgálhassa.
- Ezt követően akár a kórházi bentlakásos kezelését is kérvényezheti, ha úgy ítéli meg, hogy fennáll az újbóli megkísérlés kockázata.
- Basszameg! Már csak az hiányzott, hogy a szabályzat cikkét és paragrafusát idézze.
- Muszáj megtudnia, hogy valójában hogy érzi magát, nem hagyhatja csak úgy elmenni.
- Engedje, hogy elmenjek. Maga csalódni fog, nekem füstbe megy a nyaralásom, valaki pedig kórházi ágy nélkül marad, és ezt nem engedhetik meg maguknak.
- Mesélje el.
- Nem akarok itt maradni.
- Megértem.
- Kérem.
- Csak engednie kell, hogy kijöjjön.
- Kérem.
- Jót fog tenni magának.
- Nem akarok itt lenni.
- Nekem elmondhatja. Bármi is legyen az, senki sem fogja megtudni. Bármi is legyen az, sokkal rosszabb dolgokat is hallottam már. Higgye el.
- És aztán mi lesz?

- Megkezdődik a gyógyulás.
- Ennyire egyszerű?
- Nem, egyszerűnek nem egyszerű. De megkezdődik.
- És ennyi? Elmondom magának, és minden jó lesz?

- Robin Williams. Az a kurva Robin Williams tehet az egészről. Megvan a *Good Will Hunting?* A film, amiben Matt Damon egy szupertehetséges srácot játszik, aki rohadt nehéz matematikai feladatokat old meg és (bocs a spoilerért) egy nagyon durva traumával küzd, mert az apja verte, az anyja is verte és...

- Szóval arról van szó, hogy van egy jelenet, amiben Robin Williams, aki Matt Damon pszichológusa, elé áll és elkezd neki ismételtetni, hogy „nem a te hibád, nem a te hibád”...

- Ez nemcsak egy jelenet, ez a jelenet. Döbbenetes.
- Keményen megragadja a tarkójánál: „Nem a te hibád. Nem a te hibád”. És a srác azt mondja, hogy tudja, de Robin Williams azt mondja neki, hogy „nem, nem tudod”, és folytatja.
- „Nem a te hibád. Nem a te hibád.”
- Amíg Matt Damon meg nem törik, sírni kezd és átöleli.
- És attól kezdve minden csodálatos. De nem a terápián – nem, nem jár többet a terápiára –, hanem az életében.
- Csak arra van szükséged, hogy átöleld Robin Williamst, és ő elmondja neked, hogy nem a te hibád.
- Arra van szükséged, hogy átöleld Robin Williamst még akkor is, ha ő a való életben felakasztotta magát egy övvel.
- Az emberek azt gondolják, hogy ez így megy.
- „Jól van már, az ütések, amiket apámtól kaptam, nem az hibám volt. Na, így most már lehetek boldog?”
- Valaki megérti a trauma gyökerét, és kész: boldogan éltek, amíg meg nem haltak.
- Oké, de ez mégis egy fordulópont.
- Gondolod? Nézd ezt a nőt. Inmát. Úgy gondolod, hogy elmondja és kész?
- Jó, de még el se mondta.
- Nem sír, és főleg nem öleli át a pszichiátert.
- Nem, ez igaz; ridegnek tűnik, kihívónak.
- Gondolja, hogy tudja, mit mesélnék?
- Erről van szó, na még egy kicsit.

- Már elmondta.
- Na persze.
- Még ha nem is szavakkal.
- Ó, te jó ég!
- Nem hisz nekem?
- Persze hogy nem.
- Ön végig hazudott. Természetesen első körben itt, de nem csak: Ön mindenkinek hazudik arról, ahogy érzi magát. Lát-szik az arcán, aszimmetrikus: másnak mutatja magát, mint amilyen valójában. A tartása? Bizonytalanság vagy szégyen. A szüleinek már csak a pusztá említésétől is kényelmetlenül érzi magát. Felállt és az ablakhoz ment, amikor megkérdeztem, hogy eljönnének-e önért. Az apját megveti, és az anyjától szó szerint úgy érzi, hogy megfullad. Ez a szemmozgás, amit épp most csinált, először le, majd balra pillantott: tudja, hogy igazat mondok. És persze a karja, amit tegnap csinált. A test magán hordja a nyomokat, mindent rögzít. Nekem nincs szükségem arra, hogy beszéljen: ön az, akinek szüksége van arra, hogy kimondja.
- ...
- Nem megy.
- Nem megy.
- Inkább leírná? Ha leírta, akkor össze is téphetjük. Nem fogom elolvasni, ha nem akarja.

A pszichiáter papírt és tollat ad Inmának.

Esetleg... Inma ír valamit. Összehajtogatja a papírt kicsire. Odaadja a pszichiáternek. Az elolvassa anélkül, hogy bármit is mondana.

És/vagy esetleg... Inma ír valamit, kisatírozza és újra ír.

Megint kisatírozza...

És/vagy esetleg... Inma ír valamit, és aztán összetépi a papírt.

- Hogy van?
- Rosszul, köszönöm. Végeztünk?
- Segítségre lesz szüksége.
- Nem fogom még egyszer megpróbálni.
- Holnap reggel találkozunk.
- Mit csináljak, hogy higgyen nekem?
- Nem engedhetem, hogy elmenjen.

- Két órával később a pszichiáter befejezi a műszakot, és belebotlik ebbe a nőbe. Őt várta. Megragadja a karját, és egy terembe viszi, ahol a személyzet kávézik. Ott van a mentős is, az, amelyik elveszítette a fiát.
- Azt hiszed, mondja neki, hogy tudod, mi történt a fiaddal. Tényleg azt hiszed. Ami velem történt.
- Ami velem történik, mondja,
- az ez. És odanyújt neki egy papírt.
- De én nem... nem éreztem... nem gondoltam erre... vagyis, részben igen, de...
- nem ezért vágtam meg magam.
- Akkor?
- Nem tudom. De ki fogom deríteni. Egy év múlva visszajövök ide, és visszaadom neked, amit adtál. Lássuk, hogy sikerül-e, és végül se te, se én nem csinálunk hülyét magunkból.
- A pszichiáterhez fordul. Azt mondja neki: esküszöm, hogy jövő nyáron itt leszek; pontosan egy év múlva. Még ha csak azért is, mert ő bízott bennem.
- A mentősre érti.
 - Egy teljes év.
 - Gyógyulni fog.
 - Élni
- A pszichiáter a nőt bámulja; a nő állja a tekintetét.
- Újra végignéz rajta mindent. A csuklóit nézi.
- Gyógyulni. Hangsúlyozza.
 - Gyógyulni. Gyógyulni. Gyógyulni.
- És akkor a pszichiáter nem öleli át, mint Robin Williams, de minden megfontoltság ellenére kiadja a zárójelentést.

IV. A TEST IGAZSÁGA

- Egy bár. Tipikus tengerparti kocsmá egy nyári éjszakán, pár nappal később. Minek mentél oda? Mert két kórházi kollégád elhívott, és ez jó alkalomnak ígérkezett a barátkozásra. Ennek ellenére te az italokra vigyázol, amíg ők egy rakás turistától körülvéve táncolnak. Suttyó turisták, akik isznak, és a nőket stírolik, mígnem egy tipikus macsós lendülettel lehúzzák az italt, és odamennek hozzájuk táncolni. Vagyis, csak odamennek; nem teljesen tiszta neked, hogy lehet-e táncnak nevezni azt, amit csinálnak.

És ott vagy te, unott arccal bámulva a testek összeverődött csoportját, ahogy más testeket keresnek. A kollégáid jól érzik magukat; de téged elálmósít a sör, a fények zavarnak, a turisták idegesítenek.

Azt gondolod:

és akkor mi van, ha te nem szeretsz bulizni?

Szóval döntesz: ideje lelépni.

És akkor megfordulsz és meglátod őt: a nőt, akinek összevarrtad az ereit.

- Hátnál, a pultnál, ugyanebben a bárban. A pasik megállás nélkül nyomulnak. Azért közelednek, hogy az egyetlen hosszú ujjú felsőt viselő nővel beszélgessenek, vagyis: veled. Bár nekik fel se tűnik. Mindegyik ugyanazokat a tipikus kérdéseket teszi fel, mindegyiknek ugyanazokat a tipikus baromságokat válaszolod.

- Már csak pár napom maradt. Ügyvéd.

És hazudsz nekik:

- Nem vagyok egyedül, egy barátnőmet várom.

De az egyik nem adja fel. Szóval dumáltok. Vagyis ő beszél, teljesen beleéli magát a tengerparti csábító szerepébe. És isztok; ő is, de te többet, nyilván, mivel az alaknak be nem áll a szája. És akkor meglátod a doktornőt a kórházból. Azt hazudod:

- Már itt is van a barátnőm. Ő az, orvos.

És intesz neki.

- Int neked. Ideges leszel. A kezed önkéntelenül kisimít egy hajtincset az arcodból. Épp az ajtó mellett voltál, készen arra, hogy lelépj.

Azt hazudod magadnak:

Oké, iszom egy utolsót, hátha kicsit felbátorodom, és táncolok egyet.

Ránézel és intesz neki. És tudod, hogy miatta maradtál.

- A terved nem jött be. A doktornő int neked anélkül, hogy odamenne, de ahogy felemeled a kezed, a póló ujjja lecsúszik, és akkor a tengerparti csábító észreveszi. Látja a kötésedet. Hazudni akarnál, de aztán igazat mondasz:

- Néha még vérzik egy kicsit.

Meg van rökönyödve. Beszélni akar, de nem tudja, miről.

- Figyi, ne erőlködj, csak még idiótábbnak fogsz tűnni.

- A pasi elmegy, és mivel ebben a percben is őt nézed, újra int neked. Azt mondod:

Nincs más hátra, mint odamenni.

Nem akarsz bunkó lenni, nyilván.

- Hé! Hogy vagy?
- Jól. És te?
- Szabadságon. Négy napot.
- Az remek!
- A barátod? Nem jön vissza?
- Azt se tudom, hogy kicsoda.
- Azt hittem, együtt vagytok.
- Hát nem. Nem is figyeltem rá igazából. Ez egy superképességem. Úgy tűnik, mintha veled beszélnék, hogy meghallgatlak... de... igazából nem is vagyok itt.
- Akkor hol vagy?
- Általában mindegy. De biztos, hogy nem itt.
- Hát, elég hosszú utad volt, nem igaz? Úgy értem, elég sok időt töltöttek együtt, hogy ne figyelj rá.
- Baszki, doktornő! Te aztán szőrszálhasogató vagy!
- Bocsánat, nem akartam.
- Nyugi, majd én hasogatom magamat.
- Ó, de durva! Fáj még?
- Már alig.
- Jól ki kell tisztítanod. Gyere el a kórházba, ha gondolod. Vagyis, nem tudom. Nem sértettelek meg, ugye?
- Nem, nem. Rendben van, ha az emberek megmondják az igazat. Ez a nyomulógép mást se csinált, csak összevissza hazudozott.
- Miket mondott neked?
- Amikor éppen nem dicsekedett? Ugyanazt, mint az összes. Hogy micsoda szerencse, hogy rám talált.
- Jaj, de olcsó.
- Hogy amikor meglátott, azt gondolta, hogy ez egy égi jel.
- Nézd csak! Az ég máris új jelet adott neki.
- Hogy én vagyok a legszebb lány, akit valaha látott.
- De most komolyan, miért mondja neked ezeket? Miért?
- Biztos, hogy nem direkt csinálod?
- Jaj, istenem! Ne haragudj, nem tudom, mi ütött belém. Nyilván gyönyörű vagy. Ne neved, komolyan mondom. Csak egyszerűen zavarban vagyok. Szeretném, ha kedvelnél.
- Tetszik. Tetszik, hogy őszinte vagy velem.
- Hát őszinték vagyunk egymással.

- Nem, én nem; én rengeteget hazudok. Megmondta a kórházadban a pszichiáter is. De úgy tűnik, hogy borzalmasan csinálom, konkrétan rá van írva az arcomra. Végig megfigyelt engem, nem tudom, a szemeimet, a kezeimet, vagy, hogy úgy körözők-e a lábammal, mint Lina Morgan. Szerinte a test mindent elárul.
- Na lássuk, akkor mit árul el...
- És elkezdődik egy játék.
 - Csak őszintén! Mit gondolsz, mit mond el rólam az előreugró állam. Vagy a vállaim. Vagy mit árulnak el rólad a gödröcskéid.
- A játék abból áll, hogy végimentek a másik vonásain, és kimondjátok, ami eszetekbe jut.
 - Az első, ami eszedbe jut, ez nem ilyen tudományos.
 - Mit gondolok, mit árul el rólad az orrod vagy az ajkaid.
 - Mit árulnak el rólam a szeplőim. Miről árulkodik a hangszínem, amikor a tengerről mesélek neked.
- És csak repül az idő, miközben elképzeled, hogy milyen lehet ez az idegen. Együtt nevetni a vicces egybeeséseken. Felfedezni, hogy mit gondol rólad egy idegen. Amíg meg nem szólal egy szám. Rengeteg szám lement már, persze, de ez az, amelyiket szereti. Amelyikre táncolni akar.
- A Titanium Siatól.
- Miért pont ez?
 - Mert imádom. Arról szól, hogy ne érdekeljen, mit mondanak rólad mások. Az emberek, a tested, hogy mondjanak, amit csak akarnak. Hogy ki kell tartani, bármi is jöjjön, ahogy te is teszed, nem? Ez a te számod, muszáj táncolnod.
- Megragadja a karodat, és a táncterre visz.
 - Na lássuk, mit mond a tested, amikor ritmus van.
- És táncoltok
- Táncoltok
- És nem érdekel titeket, hogy megbámulnak, amiért nagyon közel táncoltok.
- Látnod magadat, ahogy táncolsz egyik szám után a másikra. Nem fogod vissza magad. A testetek közötti távolság teljesen egyértelmű. Jó ég! Ugyanolyan vagy, mint a turisták, de mégis... ahogy az ujjával finoman a karodat érinti, a tincsei, ahogyan elrejtik, majd felfedik az arcát.
- Mégis mit csinálsz? Egyre közelebb és közelebb kerülsz, mégis meghagyva a kételyt. Mosolyogsz anélkül, hogy ránéznél, megsimítod anélkül, hogy hozzáérnél. Teszteled őt. Akkor azt mondod:

- Még mindig fáj.
- És lenéz az alkarjára. Vékony vércsík csorog rajta, valószínűleg felszakadt egy öltés. Mély levegőt veszel. Felajánlod,
 - szeretnéd, hogy lecseréljem a kötést?
- És megérzed. A gyomrodban. A késztetést, hogy elrohanj. A hangot, ami azt mondja, rejtőzz el, nem tetszel neki... átlát rajtad, nem tetszhetsz neki. Megtudja, hogy milyen vagy, és csak rosszabb lesz. De ellenállsz a késztetésnek. Ránézel.
 - Nem fogok lefeküdni veled.
- Ezt mondja neked. És egy pillanatra olyan, mint egy kislány, ezekkel az óriási szemekkel.
 - Rendben van.
 - Talán egy másik nap.
 - *(nevetve)* Rendben van.
- De ma nem, mondod neki. Ő nevet, rád néz, és megfogja a kezeidet még annál is óvatosabban, mint amikor a sebeidet varrta. Megsimítja az arcodat. Megcsókol. Érzed a meleget, ami a nyakadtól egészen a mellkasodig áramlik. Mosolyog.
- Nézzük meg, mit mesélnek ezek a karok, amikor kicseréljük rajtuk a kötést, mit szólsz?
- És akkor kicsúszik a szádon az igazság:
 - Azt fogják mesélni, hogy az apám volt az első szeretőm.

V. TITANIUM

A terápián a pszichológusom arra kér, hogy idézzek fel pillanatokat és helyszíneket a gyerekkoromból. Nem megy valami jól. Sok mindenre emlékszem, de nem azokra, amikre kér. Néha szégyellem, és egyszerűen csak kitalálok valamit. Szerintem feltűnik neki, de nem mond semmit.

A pszichológusom azt mondta, hogy csináljak valamit, amitől a gyerekkoromban jól éreztem magamat. Hogy vegyek magamnak édességet, mondja. Egyből a hangszerre gondoltam. Lehet, hogy ez nem számít, mert akkor kezdtem, amikor gimnáziumba kerültem, de ez jutott eszembe. Kicsit nehezen megy, mert már régen abbahagytam, az egyetem alatt. Az ujjaim ellenállnak a megfelelő fogásnak, néha rosszul játszom, nem tudok gyorsan játszani. Élvezem ezt a kis küzdelmet, és hogy azonnali eredménye van. Ha

jól helyezem az ujjaimat, jól szól. Időbe telik, de haladok. És még mindig megy. A test erre is emlékszik.

Ha játszom, akkor képes vagyok olyan dolgokra is, amikre máskor nem. Képes vagyok improvizálni és eltérni a kottától. Tudok finom lenni. Le tudom hunyni a szememet, és tudok érezni.

Megszólal Sia Furlertől a Titanium.

A pszichológusom arra kért, hogy írjak egy listát azokról a jó dolgokról, amiket elértem. Ragaszkodik ehhez, azt mondja, hogy egy értékes nő vagyok. Például azt szeretné, ha látnám azt a ragyogó diákot, aki mindig is voltam, és hogy ez büszkeséggel töltsön el. Az általános iskola legjobbjá, a gimnázium legjobbjá, az egyetem legjobbjá... nem kevesebb, mint egy oxfordi ösztöndíj. De én most mind e mögött csak egyetlen szót látok: szégyen. Nem is, ez valami más: vérfertőzés. A vérfertőzés mindenütt. Az általános iskola legjobbjá azt akarta kompenzálni, hogy otthon ő a világon a legrosszabb. A gimnázium legjobbjá inkább kerülte, hogy kimenjen az udvarra a többi lánnyal, akik büszkék voltak a testükre, kerülte a helyzetet, hogy megbámulják.

Az egyetem legjobbjá mindent megtett, hogy ne kelljen gondolkodnia. Vannak törvények is, amiket jobb gondolkozás nélkül megtanulni. Most is ez van, bármi jó, ami eltereli a figyelmemet, hogy ne érezzem mocskosnak és üresnek magamat. Megállás nélkül dolgozni, ez működik.

A pszichológusom azt mondja, hogy mivel nem becsülöm az érdemeimet, írjak listát azokról a dolgokról, amiket szégyellek. És mondjam ki őket. Csak ennyi. Mondjam ki őket hangosan.

Voltak időszakok, amikor ittam. Sokat. Belefáradtam, hogy csak az egyetem stréberje legyek. Szimpatikus akartam lenni.

Átverem az embereket. Sokszor jó embernek tettetem magam. Elhitetem velük, hogy figyelek rájuk, hogy fontosak nekem, és aztán eltűnök. Nem vagyok jó abban, hogy nemet mondjak, de nagyon jó vagyok abban, hogy lelépjek.

Nem akarom látni a szüleimet. Nem akarom látni őket. Utálok a faluba menni. Utálok a Karácsonyt. A húgom mindig panaszkodik, hogy soha nem maradok, hogy a munka mindig fontosabb.

Sokat keféltam. Férfiakkal. És nőkkel is. Védekezve. Védekezés nélkül. Anélkül, hogy egy szót váltottunk volna. Nem törődve azzal, hogy ki a másik. Nem emlékezve másnap. Sokat keféltam. Szorong-

va. Szánva magamat. Undorral. Már nem. Többet már nem. Már nem kefélek többet.

Nem kedvelem az anyámat. Elvileg kedvelnem kéne, szeretnem kéne. Szégyellem, de irritál: buta, kellemetlen. Az apámat ellenben kedvelem, és ezt még jobban szégyellem.

Tudnám még folytatni, van még több is. Mindig van több. De túl gyáva vagyok.

A pszichológusom azt szeretné, ha dühös lennék. Azt mondja, hogy legbelül nagyon dühös vagyok, hogy ki kell eresztenem a hangomat, hogy üvöltenem kell. Arra kér, hogy írjak egy listát a dolgokról, amiket elvettek tőlem.

Elvették az ártatlanságomat. A képességet, hogy azt gondoljam, hogy a jó dolgok az életben csak úgy jönnek, mindenféle csapda nélkül.

Elvették a tekintetem tisztaságát. Meglátogatok valakit, és arra gondolok: „ki tudja, mi történt ebben a házban”. Megismerek valakit, kedves velem, és azt gondolom: „mikor fog kérni valamit cserébe”.

Elvették az érzéseimet. A szexuális érésemet. Az érintést. Elvették a bőrömet, a kezemet, és nem maradt más, csak üresség és mocskosság. De legfőképpen elvették a jelenemet. A jelenidejűségemet. Mert ez a simogatás azokká a simogatásokká válik, ez a forróság ugyanúgy megfojt, mint akkor. Mert a ma a tegnap. Minden egyes nap.

A pszichológusom azt mondta nekem: mivel te nem értékeled magadat, majd én elmondom:

Megtörted a csendet.

Terápiára jársz, törödsz magaddal.

Megismertél valakit, és kockáztatsz. Kiszolgáltatod magadat, egy új kapcsolatban, elmondva az igazat arról, ahol éppen tartasz.

Életben vagy, itt vagy. Betartod a szavadat.

És igaza van. Ez mind igaz.

De nem a teljes igazság.

VI. A HÚG (I.)

SOFIA: Ez komoly?

INMA: Igen.

SOFIA: Apa?

INMA: Igen.

SOFÍA: Ez nem lehet.
 INMA: De lehet.
 SOFÍA: Basszameg!
 INMA: Tudom. Tudom, hogy ez most sok egyszerre így hirtelen.
 SOFÍA: Mit mondtál, mikor kezdődött?
 INMA: Ezt nem tudom egészen biztosan, vannak dolgok, amikre nem emlékszem jól. Körülbelül olyan kilencéves lehettem.
 SOFÍA: De ez... Basszameg! Itthon?
 INMA: Igen.
 SOFÍA: És anya?
 INMA: Nem tudja. Nem mondtam el neki.
 SOFÍA: De...
 INMA: Nem hiszem, hogy valaha is rájött volna, tudod?
 SOFÍA: De most tényleg azt mondd, hogy apa azt csinálta veled, hogy...?
 INMA: Igen.
 SOFÍA: Ez teljesen lehetetlen. Ez az egész... Basszameg! Ez az egész kurvaszar. Annyira sajnálom. Sajnálom sajnálom sajnálom sajnálom. Hogy érzed magad?
 INMA: Jól, jól. Már vége. El kellett mondanom neked, tudod? És a baba hogy van?
 SOFÍA: Hát ő remekül. Már minden vizsgálatot elvégeztek, és semmi, minden rendben van. Lesz egy erős és imádni való unokahúgod.
 INMA: Akárcsak az anyukája.
 SOFÍA: Igen, hát... gyönyörű, gyönyörű.
 INMA: Tudod már a nevét?
 SOFÍA: Még nem gondolkoztam rajta. Van ötleted?
 INMA: Nincs. És Juan?
 SOFÍA: De lány lesz.
 INMA: Ne csináld már!
 SOFÍA: Fogalmam sincs.
 INMA: Nem is beszéltetek?
 SOFÍA: Először nem akarta megtartani, most meg magasról leszarja a problémákat. Így mondta: magasról leszárom. Akkora seggfej!
 INMA: Sajnálom.
 SOFÍA: Nem számít. Azzal segít, hogy békén hagy. Jobb nekünk nélküle.
 INMA: Biztosan rendbe tudjátok hozni.
 SOFÍA: Nincs mit rendbe hoznunk.
 INMA: És mihez fogsz kezdeni?

SOFIA: Már mondtam. Most a baba a legfontosabb.

INMA: Gondolkoztál már azon, hogy mikor kész vissza tanulni? Be kell fejezned az egyetemet.

SOFIA: És be is fogom fejezni.

INMA: Mikor?

SOFIA: Nem tudom, amikor be tudom. Vannak fontosabb dolgok is, mint kitüntetéssel diplomázni.

INMA: Sofi, nem akarom, hogy velük élj.

SOFIA: Miért?

INMA: Nem hallottad, amit elmondtam?

SOFIA: De, hallottam.

INMA: Akkor?

SOFIA: Mit akarsz, mit mondjak?

INMA: Hogy nem fogsz továbbra is abban a házban élni. Hogy a lányod egyetlen éjszakát sem fog ott tölteni velük.

SOFIA: Mennyi idő telt el azóta?

INMA: Ne szórakozz, Sofi!

SOFIA: Eltelt már, ki tudja, huszónhány év? Oké, vagyis biztosan megviselt téged, de...

INMA: Mi a faszért nem figyelsz soha arra, amit mondok neked?

SOFIA: Több mint húsz éve.

INMA: És mi?

SOFIA: Én még arra sem emlékszem, amit tavaly csináltam.

INMA: Miért hagyod állandóan figyelmen kívül a problémákat? A dolgok nem tűnnek el csak azért, mert nem veszel róluk tudomást.

SOFIA: És miért kell mindig mindennek úgy lennie, ahogy te mondd? Lehet, hogy vannak más nézőpontok is, nem?

INMA: Ez nem nézőpont kérdése! Apa (*Lehalkítja a hangját*) bejött a szobámba és... érted?

SOFIA: Hihetetlen vagy! Mindig neked kell a figyelem középpontjában lenni.

INMA: Mire akarsz kilyukadni?

SOFIA: Milyen volt?

INMA: Mit akarsz mondani?

SOFIA: Hogy milyen volt. Mit csinált veled? A szobádban történt, mondtad, de soha nem volt – nem tudom – mondjuk a nappaliban? Mindig csak éjszakánként?

INMA: Ezt nem akarom elmondani neked.

SOFÍA: Hogy lehet, hogy nem tűnt fel senkinek? Hogy lehet, hogy én sose vettem észre?

INMA: Mert még szinte kisbaba voltál.

SOFÍA: Huszonhárom éves vagyok, és soha még hasonlóra sem utaltál nekem. Volt rá idő. Soha nem láttam egy különös pillantást, se egy megjegyzést... És anya? Hogy telhetett el ennyi idő úgy, hogy semmit sem vett észre?

INMA: Nem hiszel nekem? Gyerünk, mondd ki! Nézz rám... Nézz rám, és mondd, hogy nem hiszel nekem.

(Csönd)

INMA: Sofía.

SOFÍA: Az apám egy csodálatos ember, hallasz? Lehet, hogy nem olyan tökéletes, mint te, de soha nem ítél el, és nem önt rám még több szart, főleg akkor nem, amikor amúgy is teli vagyok problémákkal. Nem, ő kitarja az ajtaját – mindketten – mindenüket megosztják velem, még ha nincs is nekik annyi, hogy segítsenek nekem előre haladni. Nagyon sajnálom, hogy te csak két szörnyű embert látsz, hogy nem tudod őket másképp látni. Mert ők jók, nagylelkűek. És szeretnek minket, mindkettőnket. Képtelen vagyok elhinni, hogy ugyanez az ember olyat tenne, amit mondtál.

INMA: Pedig de.

SOFÍA: Velem soha nem csinált semmit.

INMA: Azt hiszed, hogy ki tudok ilyesmit csak úgy találni?

SOFÍA: Akkor magyarázd el, mert nem értem.

INMA: Én sem értem. De igaz.

SOFÍA: Oké. Azt akarod, hogy higgyek neked? Hazamegyünk, és elmondod anyának?

VII. PAULA (1)

PAULA: A húgodnak igaza van. El kell mondanod.

INMA: Nem olyan egyszerű.

PAULA: Nem értelek. Ennyiben fogod hagyni?

INMA: Nem ezt mondtam.

PAULA: Akkor mit mondtál?

INMA: Hogy fogalmam sincs, mi történne, oké? Se az apámról, se az anyámról, se a húgomról, sőt, még magamról se tudom elképzelni, hogyan reagálnék. Ez az igazság: félek tőle.

PAULA: Amikor rákot diagnosztizálnak, mondjuk a tüdőben, és olyan szerencsés a helyzet, hogy nincs áttét, akkor a legjobb megműteni. Behatolsz, meghatározod a tumor helyét, és kivágod. Eltávolítod a beteg részt. Természetesen a szerv szenved. Utána fáj. Begyullad, néha vérzik. Ez megviselő. Az egész szervezetnek erőfeszítést kell tennie. De meggyógyul. És a szív, ami egészséges volt, továbbra is egészséges. A gyomor is egészséges, a hasnyálmirigy, a máj... mind egészségesek maradnak. Ha úgy hagyod, a tüdő sose gyógyul meg. És a végén a tumor elterjed.

INMA: Oké. Nyilván ezt mind értem. De rólam van szó. Engem vágnak fel, hogy a szervezet többi része megmeneküljön.

PAULA: A vágást már te elvégezted magadon; nem tudom, hogy feltűnt-e. Megerőszakolt. Éveken keresztül. Kiskorúként. Az volna a helyes, ha számára is lenne ennek valamilyen következménye, nem? Ez a minimum. Mi van a többi nővel? A többi kislánnyal?

INMA: Nem csinált semmit senki mással.

PAULA: Először is, nem tudhatod. És másodszor: vannak mások. Mások, akik olyanok, mint ő, és mások, akik olyanok, mint te. Felelősséggel tartozunk értük, nem gondolod?

INMA: Persze, igen. Igen.

PAULA: Őszinték vagyunk egymással, nem? Ez az egyezség.

INMA: Igen, ez az egyezség.

PAULA: Tudod, hogy akárhogy is döntesz, én támogatni foglak. Csak én így látom a dolgokat, ennyi.

INMA: Oké. Semmi baj. Gondolom, hogy kívülről nézve nem látszik minden szempont.

PAULA: Hm, és belülről igen? Nem lehet, hogy annyira benne vagy, hogy elveszíted a rálátásod?

INMA: Nem tudom, Paula. Ez is előfordulhat.

PAULA: Meséld el nekem, hogy mit csinált veled.

INMA: Mára hagyjuk ezt, rendben?

PAULA: Soha nem kértelek erre, de most igenis szeretném, hogy elmondd nekem.

INMA: Nem szeretném.

PAULA: Akarom, hogy halld magad, mert úgy tűnik, hogy nem vagy tisztában azzal, amit tett veled.

INMA: És azután mi lesz? Ha elmesélem neked a részleteket. Mit fogsz érezni, amikor ezt a képet kapod rólam?

PAULA: Milyen képet? Gyerek voltál.

INMA: Nem akarom, hogy elképzeld engem... nem akarom, oké? Őszinte leszek hozzád: tetszeni akarok neked.

PAULA: Nagyon-nagyon tetszel.

INMA: Ha ezt elmesélem, neked nem fogok tetszeni. Jobb ez így.

PAULA: Kinek jobb?

INMA: Neked. Nekünk.

PAULA: És neki, nem igaz? Végül is ő az, aki továbbra is nagy nyugalomban éli az életét. Én nem. És te? Nem mondanám. De ő? Ő igen, látod. Ő boldog házasságban él vidéken, élvezzi az életét, a munkáját, a nyugdíjazását vagy bármit is. Ő az, akit védsz.

INMA: Ez nem igaz.

PAULA: Megértem, hogy akkoriban nem mondtál semmit, ez természetes, de most?

INMA: Most mi?

PAULA: Felnőtt vagy, intelligens vagy, kellően érett. Ez nem normális.

INMA: Ne gyere nekem azzal, hogy mi a normális.

PAULA: Egyszerűen nem az.

INMA: Mi?

PAULA: Hogy az áldozat védi az erőszaktevőt. Ez beteges.

INMA: És akkor én?

PAULA: Mi te? Nem értelek.

INMA: Én vagyok kurvára beteges. Lefeküdtem az apámmal, hallasz? Lefeküdtem az apámmal. Rengetegszer. Ez a beteges.

PAULA: Gyerek voltál.

INMA: Nem voltam annyira kicsi.

PAULA: Becsapott téged.

INMA: Ez nem igaz! Tudtam, hogy rosszat teszek.

PAULA: Gyerek voltál.

INMA: De volt eszem.

PAULA: Ne véd folyton őt!

INMA: Nem ő az, akit védek. Magamat védem, nem tűnik fel?

(Csönd)

Van az a sorozat gimisekkel, amiben a srác végül elmondja, hogy mit csináltak vele, hogy közrefogták hárman a vécében, és hozzáverték a csaphoz. Hogy utána belemártották a fejét a vécébe, és utána... És utána

fogtak egy felmosót, és feldugták a seggébe többször egymás után, hogy a végén már vérzett. Ez a fiú elmondja és sír; és amikor valaki végre megöleli, akkor üvölt. Ugyanúgy üvölt, mint akkor, amikor megerőszakolták. Végre üvölt. Mert van kivel szemben üvöltenie. Volt három faszfej, akik szörnyű erőszakot követtek el rajta, és ott hagyták véresen a földön. De én... én nem üvöltöttem. Nem üvöltöttem akkor sem, és most sem üvöltök. Ne érij hozzám! Mert engem nem megerőszakoltak. Engem elcsábítottak. Soha nem vert meg, soha nem kötözött meg, soha nem fogta be a számat. Egyetlen kibaszott alkalom sem volt, amikor be kellett volna fognia a számat. Érted már? Én a szeretője voltam. A szeretője.

VIII. A PSZICHOLÓGUS (1)

PSZICHOLÓGUS: Ezt nem hiszem. Vágytál ezekre a találkozásokra?

INMA: Nem.

PSZICHOLÓGUS: Kiprovokáltad őket?

INMA: Nem.

PSZICHOLÓGUS: Kerested a lehetőséget, hogy elnyújtsd őket?

INMA: Nem.

PSZICHOLÓGUS: Mit csináltál?

INMA: Nem tudom. Semmit.

PSZICHOLÓGUS: De mégis csináltál valamit. Eltávolítottad magad. Az elméd blokkolta az élményt. És máskor kerested a lehetőségét bármiféle szexuális érintkezésnek vele?

INMA: Persze hogy nem.

PSZICHOLÓGUS: Hát akkor?

INMA: Nem tudom, egyszerűen csak így érzem magam.

PSZICHOLÓGUS: De tudod, hogy ez hazugság. Tudod. Mondd ki!

INMA: Mit?

PSZICHOLÓGUS: Hogy nem voltál a szeretője.

INMA: Nem voltam a szeretője.

PSZICHOLÓGUS: Nagyon jó. És ő?

INMA: Nem voltam a szeretője. Már mondtam. És? Az, hogy kimondom, nem változtat semmin.

PSZICHOLÓGUS: Nézd meg ezeket a képeket! *(Egyik kép)* Mateo. Itt hétéves volt. *(Másik fotó)* Laura, tízéves. *(Másik fotó)* Alba, tizenegy.

INMA: Kik ezek?

PSZICHOLÓGUS: Csak gyerekek. Nézd meg őket! Ha egy felnőtt megveri őket, szerinted az ő hibájuk?

INMA: Nem, persze hogy nem.

PSZICHOLÓGUS: És ha bemásznak az ágyukba? Mateo esetében a testnevelés tanára volt az. Lauránál a nagyapja. Albánál az apja.

(*Inma elhajít egy széket.*)

PSZICHOLÓGUS: Nagyon jó. Most ismételd el! Mondd, hogy nem voltál a szeretője!

INMA: Nem voltam a szeretője.

PSZICHOLÓGUS: Nagyon jó. És ő?

INMA: Az apám?

PSZICHOLÓGUS: Igen. Mit tett? Miért dacolsz azzal, hogy elmondd?

INMA: Mert az apám.

PSZICHOLÓGUS: És?

INMA: Elvileg a gyerekek szeretik a szüleiket.

PSZICHOLÓGUS: És a szülők? Ők mit csinálnak elvileg?

INMA: Törődnek a gyerekeikkel.

PSZICHOLÓGUS: Pontosan. A szülők törődnek a gyerekeikkel. De ő mit csinált? Bemászott az ágyadba. Zaklatott téged. És te?

INMA: Én mi? Gyerek voltam.

PSZICHOLÓGUS: Gyerek voltál, ugyanúgy, mint ők. Megérdemelte ez a kislány, amit tettek vele?

INMA: Nem.

PSZICHOLÓGUS: Nem, persze hogy nem. Ahogy te sem. Mondd ki!

INMA: Nem érdekelttem meg.

PSZICHOLÓGUS: Erről van szó. Mondd ki még egyszer!

INMA: Nem érdekelttem meg!

PSZICHOLÓGUS: Még egyszer.

INMA: Nem érdekelttem meg!

PSZICHOLÓGUS: Ott van az apád, neki mondd!

INMA: Gyűlöllek! És téged is!

PSZICHOLÓGUS: Kicsodát? Mit nem mondtál még el, Inma? Mi történt az otthonodban?

IX. A HÚG (2)

SOFIA: Van fogalmad arról, hogy mi történik most velem? Hogy odamegyek, és állandóan csak kérdéseket teszek fel magamban. Hogy akkoriban az ajtó ugyanúgy nyikorgott-e, mint most? Vajon mióta nem lett lecserélve a matrac, ez ugyanaz? És mindezt anélkül, hogy belépnék a szobádba; nem bírom elviselni, borzasztó képek jelennek meg a fejemben.

De azután velük vagyok és... láttad apát? Elkezdett összemenni. Nagyon kicsit, de látszik rajta. Annyi év a gyárban, ez a köhögés, mintha valami le volna rakódva, és sose jönne fel; és ez, hogy már nem dohányzik. Elkísér az orvoshoz, és az emberek köszöntik, megkérdezik, hogy milyen a nyugdíj, hogy mit fog kezdeni ezzel a sok szabad idővel, és ő rám néz, és morogva azt válaszolja, hogy milyen szabad idő mellett, ami most rászakadt. De rögtön utána rajtakapom, hogy a hasamat nézi, és mosolyog. Látom, hogy várakozással tölti el a gondolat, hogy nagy-papa lesz. És ez tetszik.

Ne haragudj. Szörnyen viselkedtem, nem akarok ilyen lenni. Teljesen leblokkoltam.

INMA: Semmi baj.

SOFIA: De, de igenis baj. Basszameg! Persze hogy baj.

INMA: Te ne haragudj. Soha nem meséltem a dolgaimról, és most hirtelen idejövök ezzel az egészszel. Ez normális, ki tudna egy ilyenre reagálni. Csak az számít, hogy mostantól mi lesz. Szeretném, ha közelebb kerülőnk egymáshoz, szorosabban lennénk, nem tudom, több mindent elmesélhetnék neked. Rendben?

SOFIA: Rendben. Valamelyik nap nyomozóba vágtam magam. A gyerekkorunkról kérdeztem anyát, rólad, csak így mellékesen. Nekem ugrott: te aztán sokat kérdezel! Mi vagy te, rendőr? És hogy mi van veled. Mivel egy kicsit ideges lettem, inkább eltereltem a témát, és azt mondtam, hogy az irodádban van valami zavar. Nem tudom, hogy rosszat mondtam-e.

INMA: Nem, nem. Ez tényleg igaz.

SOFIA: Igen?

INMA: Aha. Társulunk egy angol céggel. Felajánlották, hogy menjek Londonba.

SOFIA: Wow! Sok időre?

INMA: Nem megyek. Én akarok lenni a menő nagynéni, aki elkényezteti a gyereket.

SOFIA: Eszedbe se jusson!

INMA: Csak egy kicsit. Na?

SOFIA: Jól van. Egy kicsit. Megveheted neki az összes nyalókát, amit elvetél tőlem, amikor kicsi voltam.

INMA: Nem volt az olyan sok.

SOFIA: Nem? Csődbe fogsz menni, annyi édességet fogsz vásárolni.

INMA: Rendben. Majd veszek neki nyalókákat. És szeretnék még... szóval, felajánlani neked egy lehetőséget. Mit szólnál, ha ideköltöznél?

SOFIA: Hozzád?

INMA: Arra gondoltam, hogy keresnék neked valamit. Közel hozzám. Azt hiszem, hogy most meg tudnám engedni magamnak. És akkor van egy saját helyed, és én mindenben segítek...

SOFIA: Komolyan?

INMA: Persze.

SOFIA: Uhh! Nem is tudom. Köszönöm.

INMA: Nekem csodás lenne, ha a kislány itt születne. Mit szólsz?

SOFIA: Azt hiszem, hogy ez a legszebb dolog, amit valaha tenni akartak értem. Teljesen odáig vagyok.

INMA: Szuper!

SOFIA: Csak az a helyzet, hogy nekem ott van az életem.
Nézd, gondolkoztam és... Tudom, hogy igazat mondasz, és a te oldaladon állok, ez teljesen egyértelmű. Csak annyi, hogy... még nem dolgoztam fel. Meg kell még találnom magam, és nem leszek rá képes, ha minden megváltozik. Most nagyon fontos nekem, hogy a barátnőim közel legyenek, hogy ismerős helyeken legyek. Ráadásul én nagyon vidéki vagyok, ezt te is tudod. Itt rögtön összezavarodnék. Kérlek, ne haragudj!

INMA: Persze hogy nem. Az ajánlat mindig állni fog, oké?

SOFIA: Inma, meg tudnál neki bocsájtani? Nem most rögtön, hanem idővel, feltételeket szabva, nem tudom. Ez a te döntésed.
(Csend)

Hát persze. Ez nekem egy könnyű megoldás, nyilván. Ő megbánja, te megbocsájtasz, mindketten úgy-ahogy jól vagytok, és nekem nem kell választanom. Baszki, persze, milyen egyszerűnek hangzik, nem? Tudom, hogy ez igazságtalan veled szemben, de annyira szeretném, ha valami egyszerűen menne az életemben, tudod?

INMA: Nem hiszem, hogy megtudnék, nem. Se most, se idővel. Valószínűleg soha.

SOFIA: Annyira súlyos, hm?

INMA: Nagyon.

SOFIA: És nem tudom, hm? De nem éreznéd jobban magad, ha megbocsájtanál? Nem gondolod, hogy segítene?

INMA: Nem, nem hiszem. Te magad mondtad az előbb, igazságtalan lenne magammal szemben.

SOFIA: Én azt mondtam...

INMA: Szükségem van a haragra. Segít meghúzni a határt. Ha átlépik, akkor dühös leszek; ha dühös leszek, az azért van, mert számít. Mert számít, Sofi. Nagyon is számít. Számítok magamnak. Ez olyan, amiről nem lehet lemondani.

Nem tudom, mi történne, ha egy nap beszélnek apával vagy anyával, nem tudom. Nem tudom. De azt tudom, hogy tartozom magamnak ezzel a haraggal. Ez így igazságos, egyszerűen így igazságos.

SOFIA: De nem az igazságosság mozgat minket. A szeretet az, ami mozgat. Gondolj a babára. Nem azért fogom etetni ezt a kis lényt, mert igazságos, nem azért fogom öltöztetni és virrasztani mellette, amikor beteg, nem azért törekszem majd arra, hogy a lehető legjobbat adjam neki, mert igazságos. Milyen igazságosság? Az igazságosság szerint a világ összes kislányáról gondoskodhatnék. De boldoggá tesz, hogy kimondottan ő az, akiről én gondoskodni fogok. Csak róla. És miért? Semmiért: mert a lányom, semmi több. Hogy lehetne ezt az igazságosság felől megközelíteni? Majd nem fogom szeretni, ha rosszul viselkedik? Vagy ha összekever valami olyan féleszüvel, mint az apja? Nem. Ez szeretet. Az ok nem ok, mert irracionális, a génekben van, vagy a természet rendjében, vagy mit tudom én. De nem igazságosság.

Szeretni akarom a lányomat.

Nem akarok azon gondolkozni, hogy jó-e,
vagy, hogy megérdemli-e a puszijaimat;
nem akarom őt megítélni, csak
szeretni akarom a lányomat.

X. PAULA (2)

(Paula közelebb lép; hezitál. Végül odamegy. Ott áll mellette anélkül, hogy megérintené. Aztán megöleli. Olyan érzése van, mintha egy próbababát ölelné. Hülyén érzi magát. Elengedi.)

PAULA: Az utóbbi időben sokszor előfordul veled ez, hogy itt vagy, de nem vagy itt. Szükségem van arra, hogy visszatérj, most. Csak egy pillanatra.

(Odanyújtja a kezét. Inma is odanyújtja. A kezek megsimítják egymást. Összepakcsolódnak.) Itt vagy?

INMA: Itt vagyok.

PAULA: A hallgatást választottad. Ez egy okos döntés, nem mondhatom neked, hogy nem mondd el nekem az igazat, ha nem mondasz nekem semmit. Hogy folytassam. Addig a napig, amíg meg nem jelentél a kórházban, soha nem varrtam eret; amikor elmúlt az ijedtségem, úgy éreztem, lebegek. Azt éreztem, hogy bármire képes lennék, hogy mindennel meg tudnék birkózni. Még mindig vannak olyan pillanatok, amikor ezt érzem melletted. Ez egy szaros romantikus klisé, de ezt érzem.

Tudod, mikor éreztem ezt utoljára? A parkban, amikor elkezdtlél bukfenczőset játszani a gyerekekkel. Hogy jutott ez eszedbe?

INMA: Nem tudom.

PAULA: Elképesztő volt. Néztelek, és azt gondoltam, hogy mindjárt elsirom magam. Ott volt bennem ez a csodálatos érzés, és akartam mondani neked valamit ezekről a gyerekekről... és aztán hirtelen nem mertem. Baszki, féltem a reakciótól. Hirtelen már nem tudok mindennel megbirkózni.

INMA: Ne haragudj, szerelmem. Csak ez az időszak most egy kicsit nehezebb, nem akarom, hogy téged is érintsen.

PAULA: Ne csináld ezt! Engedd meg, hogy itt legyek; még akkor is, ha néha veszekszünk. Nem bírom ezt a távolságot, ezt a lépést, ami elválaszt minket. Vagy te, és vagyok én, és ott van közöttünk valami. Nem tudom, hogy mi az, és nem tudom, hogy csak úgy ott van-e, vagy te állítod fel, de nem jutok át a másik oldalra. Nem tudok egyedül átjutni.

INMA: De igenis tudod, hogy mi az.

PAULA: Nem igaz. El tudom mondani, de nem értem; nem tudom, hogy mikor vagy kapható egy viccre, és mikor fogsz megharagudni. Fogalmam sincs. Szükségem van arra, hogy beszélj; mondd el, hogy miben és hogyan tudok neked segíteni. És muszáj terápiára járnod.

INMA: Járok.

PAULA: De nem hagyhatod ki, szerelmem, bármennyi nehézséggel küzdesz is.
(Rövid csend)

INMA: Nem fog eltűnni.

PAULA: Én nem is kérem, hogy tűnjön el. Csak azt, hogy tegyél meg mindent, hogy ne legyen állandóan közöttünk. Mert nekem a szerelem nem az, hogy csendben élünk egymás mellett. De mostanában úgy érzem, hogy semmi sem számít, amit elmesélhetnék neked, mert semmi sem

hasonlítható ahhoz, ami veled történt, és ami veled történik. És én egyedül maradok anélkül, hogy elmesélhetnék egyet is azokból az álmokból, amit kettőnkéről szövök, vagy elmondhatnám a kis hülyeségeimet, amik zavarnak. Mert azt érzem, hogy nem számít.

INMA: De persze hogy számít.

PAULA: Soha semmi sem fontos velem kapcsolatban. Te itt vagy úgy, hogy nem vagy itt, miközben én ennek az áthatolhatatlan távolságnak a túloldalán eltűnök.

XI. A PSZICHOLÓGUS (2)

INMA: Elnézést, tudom, hogy nincs időpontom.

PSZICHOLÓGUS: Semmi gond. Mondd csak.

INMA: A húgomnál beindult a szülés. Hazamegyek vidékre.

PSZICHOLÓGUS: Nagyon ideges vagy?

INMA: El fogom mondani neki. Az apámnak.

PSZICHOLÓGUS: Mit?

INMA: Hogy mindenre emlékszem. És, hogy egy seggfej.

PSZICHOLÓGUS: Miért?

INMA: Nem értelek.

PSZICHOLÓGUS: Miért most?

INMA: Mert itt az ideje lépni.

PSZICHOLÓGUS: Biztos vagy benne?

INMA: Igen.

PSZICHOLÓGUS: Nem állsz rá készen.

INMA: Mire utalsz?

PSZICHOLÓGUS: Még nem dolgoztunk eleget.

INMA: Akkor mit csináljak?

PSZICHOLÓGUS: Várj!

INMA: Jó, de mennyit várjak?

PSZICHOLÓGUS: Nem tudom, ez időbe telik. Nagyon sok áldozat végül soha nem szembesít, és ez rendben van.

INMA: Meg fogom tenni.

PSZICHOLÓGUS: Akkor? Miért jöttél?

INMA: Hogy megerősíts.

PSZICHOLÓGUS: Azért jöttél, hogy meggyőzzelek, hogy ne tedd meg. És jól tetted, Inma. Ne tedd meg! Nem erőltetheted rá magadat.

INMA: Felnőtt nő vagyok, intelligens vagyok, kellően érett. És már nem félek tőle.

PSZICHOLÓGUS: Jól átgondoltad? Mit csinálsz, ha elsírja magát, és bocsánatot kér? Ha könyörög, hogy ne mondj semmit, pontosan ugyanúgy, mint amikor kicsi voltál. Nem tudod, hogy mekkora visszaesést okozhat, ha engedsz ennek a kérésnek.

INMA: Nem gondolom, hogy hagynám, hogy bármit is kérjen.

PSZICHOLÓGUS: Miért teszed ki magad a kockázatnak?

INMA: Mert már elég volt. Nem lehet, hogy minden erről szóljon.

PSZICHOLÓGUS: Lépésről lépésre kell haladnod.

INMA: Nem akarok egyedül maradni.

PSZICHOLÓGUS: Nem vagy egyedül.

INMA: Téged heti egyszer látlak egy órában, te nem vagy a barátnőm. Valószínűleg meg sem értesz.

PSZICHOLÓGUS: Inma!

INMA: Hány olyannal találkoztál, mint én?

PSZICHOLÓGUS: Többel is.

INMA: Ez jelent számodra bármit is? Érted, hogy nem viselkedések összessége vagyok? Te megértesz engem?

PSZICHOLÓGUS: Érttem, hogy mit jelent neked az a kislány; értem, hogy biztonságban akarod őt tudni. Érttem, hogy büntudatod van, amiért nem voltál jelen, amíg a testvéred felnőtt. És hogy szükséged van arra, hogy tudd, hogy ennek vége van, hogy nem fog megismétlődni. Ezt értem. Vannak más dolgok, amiket viszont nem, nem akarok hazudni neked. Nem értem, hogy tehet valaki ilyet egy gyerekkel, legfőképpen a lányával. Téged? Igen, azt hiszem, hogy téged értelek. Hallgatlak, figyelek, elfogadom a folyamataidat, és ezáltal megértelek. Minden nap egyre jobban. És nemcsak hiszem, hogy értelek: hatással is van rám. Érzem minden egyes fájdalmadnak, ami a testedben felgyülemlett, a kis visszhangját. Nem kéne ezt mondanom, és nem, Inma, nem vagyok a barátnőd, de együtt teszem meg veled ezt az utat. Ha úgy szeretnéd. Rendben van?

INMA: Akkor is, ha tévedek?

PSZICHOLÓGUS: Természetesen.

- És tévedsz.

- Tévedsz.

- Tudod, hogy tévedni fogsz.

- Pont ezért annyira fontos, amit a pszichológusod mondott:

- Hogy ő ott lesz.

- Hogy visszatérhetsz.
- Bármilyen is történjék.
- Még akkor is, ha az, ami ezután történni fog
(- ami most fog történni,
- amikor megérkezel a faluba,
- és meglátod őket,
- és meglátod őt),
- hiba lesz.

XII. A FALU

- Szóval felszállsz egy vonatra, aztán egy buszra, és megérkezel a faluba.
- Az utcák; mindig ugyanolyanok, mintha megállt volna az idő.
- Az emberek ismerik egymást.
- Sokan még ma is felismernek.
- És ez a ház. A gyermekkorod háza.
- De tudod, hogy még nem, hogy meg kell találnod a pillanatot.
- Hogy senki se avatkozhasson közbe.
- Összeszeded a bátorságod. Csengetsz.
- Az anyád nyitja ki, éppen készülődik.
- Ő nincs itt.
- Elment a kórházba a húgoddal.
- Ti is rögtön indultok.
- Ráadásul sokáig ott lesz, valószínűleg egész éjjel.
- És még egy hiba:
- Belépsz a szobádba.
- Még egy hiba.
- Vagy talán mégsem az.
- Szinte teljesen ugyanolyan, gondolod.
- És megérinted az ablakot,
- az üvegét ennek az ablaknak.
- Igen, szinte ugyanolyan,
- de valami mégis más,
- szeretnéd azt hinni, hogy valami mégis más,
- még ha csak az is, hogy már nem vagy gyerek.
- A kislányra gondolsz, aki itt volt

- sok évvel ezelőtt,
- éppen tegnap.
- Erre a kislányra gondolsz:
- Egy kislány, aki néha felébred éjszakánként,
- aki az ajtórésen át látja a folyosóról beszűrődő fényt,
- hallja a lépteket, ahogy bejönnek a szobájába, miközben alvást tettet.
- És a forróság.
- Forróság, és aztán az ágytakaró lekerül.
- Forróság, és aztán a takaró lekerül.
- A pizsama. A ...
- Forróság, csak forróság.
- És megfulladsz.
- Azt gondolod, hogy meghalsz
- a forróság
- a súlya
- a lehelete
- a kezei
- megfulladsz
- lélegezz
- képtelen vagy
- lélegezz
- képtelen vagy
- lélegezz!
- Addig, amíg az a kislány ki nem lépett a testéből.
- Amíg meg nem érintette az ablakot, és biztonságban érezte magát az üveg hidegétől.
- Akkor odafordult az ágyhoz, és két idegent látott. Ott volt egy idegen kislány,
- látta őt
- és sajnálta;
- de nem érezte
- se a forróságot,
- se a légszomjat.
- Lélegezz,
- lélegezz,
- lélegezz!
- De ez a kislány már nincs.
- Lélegezz!
- Most épp egy másik születik a kórházban.

- „Lélegezz, Sofia!”, mondja az orvos.
- És már elmúltak az üvöltések.
- A húgod üvöltései,
- a káromkodások, miközben a kurva érzéstelenítést kéri.
- már elmúlt a gyengéd pillantás, ami akkor futott át az arcán, amikor beléptél,
- a sírása,
- a mondat:
 - Maradj itt, szeretném, ha te fognád.
- De te még azóta sem mondtál neki semmit.
- És mennyi idő maradt.
- Csak egy kicsi, nem sok.

- Kimész a folyosóra.
- Hiba.
- Megváród őt.
- Hiba.
- Nem igazán érti, hogy mit akarsz mondani neki éppen most.
- Ránézel. Megöregedett.
- Megkérdezed magadtól, hogy vajon mit fog csinálni rögtön utána.
- És nem tudod.
- Ez megijeszt.
- De nem számít,
- nem érdekel,
- reagáljon, ahogy akar.
- A lényeg, hogy elmondd,
- hogy te elmondd neki,
- neki.
- Még ha dühös is lesz
- vagy sír
- vagy kiabálni kezd
- vagy könyörög.
- Elmondani neki.
- Belenézni az arcába,
- és tudni,
- hogy már nem győzhet le,
- hogy soha többé
- nem győzhet le.

- És hiba volt.
- Az volt.
- De nem úgy, ahogy gondoltad volna.

- A baba tökéletes, a szüleid mosolyognak, a húgod sír.
- És egy méter távolságra ott vagy te.
- Láthatod magadat
- ennek a családi tablónak a közepén,
- milyen boldogok!
- Mindenki boldognak tűnik.
- Te is annak tűnsz.
- És az is lehetsz,
- a karodban tartva ezt a kis élőlényt, ezt a kis szépséget,
- valami leírhatatlant érezhetsz.
- És mégsem,
- nem érzel semmit.
- Mert azóta, amióta az apád azt mondta
- teljes egyszerűséggel
- anélkül, hogy megsértődött volna, hogy megrémült volna:
- „milyen élénk a fantáziád, kislányom,
- hogy juthat ilyen az eszedbe”,
- te
- egyszerűen
- nem vagy ott.

- Akkor rájössz a hibára:
- Azt gondoltad,
- mondjon bármit is,
- el fogod tudni viselni.

XIII. MÉG EGY NAP

- És utána?
- Utána semmi. Végtelen semmi, mint egy szakadék, amibe nem szabad lezuhanni. Először: Elbúcsúzni. Megígérni, hogy hamar visszatérsz meglátogatni őket.
- Szeretlek.

- Ezt mondja a húgának:
 - Nagyon szeretlek,
 - de már menekül. És menekül. Először busszal és aztán vonattal, de amikor megérkezik, nem tudja, hová menjen.
 - Haza nem.
 - Paula észre fogja venni, gondolja.
 - És észreveszi, nyilván.
 - Annak ellenére, hogy Inma adott magának egy teljes napot, miután visszatért vidékről. Egy napot, hogy erőt gyűjtsön anélkül, hogy bárkit is látna, vagy felvenné a telefont. Ennek ellenére Paula észreveszi.
 - Inma belép a házba.
 - Nem ölelik meg egymást.
 - Nem csókolják meg egymást.
 PAULA: Hogy ment?
 INMA: Inésnek hívják, gyönyörű baba. Minden csodásan ment, szóval nem-sokára kiengedik őket. Egyelőre a lakásában marad, abban, amelyikben Juannal éltek.
 PAULA: Ez nagyon jó, ugye?
 INMA: Nagyon jó.
 PAULA: Elmeséled nekem?
 INMA: Mi van most, Paula?
 PAULA: Te mondd meg.
 INMA: Mit akarsz, mit mondjak?
 PAULA: Nem tudom. Erőltessd meg kicsit magadat, és legalább mondd azt, hogy feldúlt vagy, és egy kis időre van szükséged.
 INMA: Szükségem van, hogy hagyj most egy percre.
 PAULA: Feltűnik, hogy én is itt vagyok, nem? Azt hiszed, hogy miután két napig nem válaszolsz egyetlen üzenetemre sem, aztán azt mondd, hogy „minden rendben”, én elhiszem? Ha már hazudsz nekem, akkor legalább csináld jól.
 INMA: Már nem akarod, hogy őszinte legyek?
 PAULA: Ja, képes vagy rá?
 INMA: Elmondom, mi volt: odaálltam apám elé. A kórházban, rögtön azelőtt, hogy Inés megszületett volna. Tudod, mit mondott nekem? Hogy nem tudja, miről beszélek. Úgyhogy ne haragudj, ha szükségem van egy percre, hogy lenyeljem ezt a szart. És köszönöm.
 PAULA: Mit akarsz ezzel mondani?
 INMA: Hogy érted csináltam. Azt csináltam, amit te akartál, hogy csináljak.

PAULA: Amit én akartam?

INMA: Hogy „többé ne legyen közöttünk”. Szóval, tessék, itt van. Mindennek a kibaszott közepén.

PAULA: Nem. Én nem kértelek, hogy szembesítsd az apádat.

INMA: Persze hogy nem...

PAULA: Én azt mondtam neked, hogy mondd el, és hogy jelentsd fel őt, nem pedig azt, hogy beszélj vele. Ő már tudta. Elmondtad a világon az egyetlen embernek, akinek elmondhattad anélkül, hogy bármi is változna.

INMA: Gyerünk, kinek akarod, hogy elmondjam. Hívjam a rendőrséget? A főnökömet? Az anyámat? Tessék. Hívd fel! Mondd el neki te! Fogd a telefont! Nem ezt akarod?

PAULA: Képes vagyok rá.

INMA: Csináld! Az A-nál van. A-nya.

PAULA: Azt akarod, hogy hívjam?

INMA: Az igazság szabaddá tesz minket, nem igaz? Gyerünk, doktornő! Vágd ki a tumort!

(*Paula beüti. Kicseng. Leteszi.*)

PAULA: Sajnálom. Igazad van, jobb, ha lenyugszunk.

INMA: Nem, hívd fel újra! És elmondod neki. De elmondasz neki mindent.

PAULA: Bocsáss meg!

INMA: Elmondod neki, hogy megdugott a férje.

PAULA: Jól van, édesem.

INMA: És elmondod, neki, hogy a férje nyilván tagadni fogja, ugyanúgy, mint ahogy az a csávó is tagadni fogja a felesége előtt, akivel tegnap dugtam.

PAULA: Miért mondod ezt?

INMA: Mert igaz. Már nemcsak az apámmal kell versenyezned, mostantól bárki második helyre taszíthat téged.

PAULA: Inma, állj le!

INMA: Mert neked az a bajod, hogy akkora az egód, hogy muszáj állandóan rád figyelni, még akkor is, ha tudod, hogy vannak a világon más dolgok is...

PAULA: Nem tudom, hogy miért akarsz bántani minket, de állj le!

INMA: ...de azok is azért vannak, hogy te megoldjad. Mert te mindennel megbirkózol, nem igaz?

PAULA: Állj le! Le tudsz állni, úgyhogy állj le! Nem érdemlem meg, hogy így bánj velem. (*Csend*) Együtt voltál valakivel tegnap?

INMA: Mi lenne jobb, ha igaz lenne, vagy ha hazudtam volna neked?

PAULA: Válaszolj!

INMA: Te mit gondolsz?

PAULA: Őszintén? Nem tudom.

INMA: Elmegyek sétálni. Nem tudom, hogy mennyi idő lesz; valószínűleg sok. Mire visszajövök, nem akarom, hogy a házamban legyél.

- És aztán?
- Aztán hazamész, és Paula tényleg nincs már ott.
- A csomagja nincs ott,
- a könyv, amit olvas, nincs ott.
- A kulcsai, azok de, ott vannak; a kisasztalon.
- És azt gondolod: Mennyi időbe telik, amíg elmúlik a fájdalom? Nem olyan sok.
- Soha nem olyan sok. A probléma akkor van, ha mindez egymás után történik.
- Csörög a telefon. Az anyád.
- Nemrég hívtad, nem? Mit szerettél volna?
- És a mondatok cikáznak a fejedben.
- Kifogások.
- Hazugságok.
- De azt mondod:

- Anya, te mindig is tudtad, nem igaz? A dolgot apával. És velem.

A dolgot apával... a dolgot apával... dolgot apával.

- Nincs semmi baj. Csak... Szeretném hallani, ahogy ki-mondod.

• Kiabálások. Valami rosszul eljátszott botrányra emlékeztet az egész. Közhelyes mondatok.

• „Soha nem szerettél minket, én tudom.”

• „Mindent elviseltünk tőled. De ez...”

• De neked ez az egész teljesen mindegy. Az abszurd kérdések. A szidalmak. Amikor elkezd sértegetni.

• Semmi baj, anya. Kezdhetjük tiszta lappal, nem igaz?

• Ez betalált. Hirtelen elhallgat.

• Arra gondolsz, hogy ebben a percben talán kimondhatod neki, amit sose mondtál.

- Bocsáss meg, anya.

Hallod a mondatokat a fejedben.

- Bocsáss meg, hogy ilyen sokáig tartott,
- A „bocsáss meg” kifejezés megakad a levegőben, mintha visszhangozna.
- és azt szeretnéd hinni, hogyha kimondod, megjavulhat, ami elromlott.
- Bocsáss meg, hogy nem mondtam el, ami történt, amikor még lett volna idő.
- És ha megjavul, ha ez a nő elfogad téged...
- Talán lehetett volna egy másik társad, egy másik életed.
- akkor az út, a fájdalom, a veszteségek... nem lenne olyan nehéz...
- Talán nélküle egy törődő anya lehettél volna, nem tudom.
- és megérte volna ez az egész.
- (Csend)
- Kimondtad ezeket, vagy végig csak hallgattál ez idő alatt? Ki tudja?
- Annyi biztos, hogy aztán az anyád azt mondta:
- „Soha többé ne hívj fel!”
- És akkor meghalsz. Valami a bensődben felhagy a működéssel, elrohad és leesik.
- Puff, és meghalsz. De ez semmi. Csak egy újabb. Annyiszor meghaltál már.
- Annyiszor azóta.
- Azóta, amit velem tettek.
- Azóta, amit veled tettek.
- Amit azzal a kislánnyal tettek, aki nem is te vagy.
- Inma bemegy a fürdőszobába, és fogja a gyógyszeresdobozt; végig ott volt, elrejtve Paula elől. A doboz, amit az a mentős adott neki. Szeretné meglátogatni őt, és elmondani, hogy tudja, miért teszi, amit tenni fog.
- De a kezébe vesz egy tablettát
- és aztán még kettőt,
- hármát, hetet, tízet,
- tizenötöt, az összeset.
- És nem tudja.
- Látja magát: egyedül a fürdőszobában, és arra gondol, hogy ez a silány befejezés talán tetszene az anyjának.
- Bevesz egy tablettát.
- Kettőt.
- Ötöt.
- És megáll.

- A dobozt nézi,
- a dobozt, amit az a mentős adott.
- Erre az emberre gondol,
- erre az apára, aki mindent megtett,
- és mégis veszített,
- elveszített mindent.
- Bárcsak nekem lett volna ilyen apám,
- ilyen szüleim,
- akik törődnek velem,
- csak ennyi.
- És ez nem oké, nem oké,
- hogy ezt az embert
- hülyére vegye.

Lélegezz, Inma!

Ne menekülj, érezz!

Ez a te fájdalmad,

de alatta

– pontosan alatta –

rengeteg más dolog van.

És ez mind,

beleértve a fájdalmat is,

te vagy.

- Inma ledugja az ujját, és hányik. Mindent kihány. Dühösen, undorral és keserves sírással. És így, mocskosan és megszégyenülve megérkezik a kórházba, megint egy kórházba,
- ahol segítséget kér.
- És amikor befejezik a gyomormosást,
- egy kis elégedettséget fedez fel magában, hogy még egy nap, amikor sikerült
- betartani az ígéretét.

XIV. BÚCSÚLISTA

- A pszichológusa azt mondta, hogy készítsen egy listát az összes emberről, akitől el szeretne búcsúzni. És ha lehetséges, akkor tegye is meg. Tőle ott helyben, az ülésen, elbúcsúzott, annak ellenére, hogy arról fantáziált, hogy egy pohár bor és egy könnyed kis beszélgetés mellett teszi meg. Megköszönt neki mindent. És megígérte, hogy továbbra is járni fog terápiára.
Ezt az ígéretet betartotta.

- Az irodában egy kis koktélpártit szerveztek.
Ott volt szó szerint mindenki. Őszintén gratuláltak neki, és a legjobbakat kívánták.
Ő volt az első a cégtől, aki Londonba utazik.
Érezte a kedvességet, és hogy sokan csodálják, soha nem gondolta volna, hogy ennyien fognak rá így tekinteni.
Az egyik gyakornok még arra is megkérte, hogyha valamikor üresedik ott egy hely, jusson eszébe.
Ezt az ígéretet is betartotta.

- Paulával a parkban beszéltek meg. Abban a parkban. Szeretett volna romantikusnak és abszurdnak hangzó kliséket mondani. Hogy menjenek együtt, vagy, hogy a fizetését repülőjegyekre költi, amíg nem találnak egy mindkettőjük számára jó megoldást. Amit csak akarnak.
Ezt az ígéretet nem tartotta be, mert soha nem volt alkalma megígérni.
Paula nem jött el.

- Pár hónappal korábban, mint hogy letelt volna az egy év, megjelent annak a kórháznak a kapujában, hogy megvárja a mentőst. Azt gondolta, hogy nem fog rá emlékezni, de egyből felismerték egymást. Együtt látogattak el a fia sírjához. Semmi sírás, semmi dráma. Csak ott volt vele.
Aztán elmentek a tengerpartra, és valami szörnyű bort ittak. Ott visszaadta neki a dobozt.

- Hiányzik néhány.
Megígérték egymásnak, hogy még sok ilyen délutánt fognak eltölteni, délutánokat, amikor úgy tűnik, hogy az élet könnyű. Ezt az ígéretet betartották. Mindegyikőjük, ahogy tudta. Nem mindig. És nem feltétlenül úgy, ahogy vágytak rá. De betartották.

- Neheze ére esett elmennie odáig, de elment. Úgy látta, hogy a húga felnőtt, hogy valamiképpen bölcsőbb lett. Együtt fürdették a babát, a karjában tartotta, amíg el nem aludt, és még utána is egy kicsit. Inma azt mondta, hogy nyitni fog egy bankszámlát a kislánynak, és hogy azon mindig lesz pénz nyalókára, vagy, hogy elutazzanak meglátogatni őt, vagy amire a húga a legjobbnak tartja.

Ezt az ígéretet szintén megtartotta.

- Az apjának írt egy üzenetet. Nem tudja, miért.

- Az anyjának semmit.

Tizenöt évvel később Paula ellát egy férfit, akinek kötést tesz a kezére. Ahogy befejezte, kimegy tájékoztatni a férfi barátnőjét, egy kétségbeesett fiatal lányt, aki azt kérdezi, mit tud tenni.

- Ha vele akarsz lenni, legyél türelmes: De legfőképpen ne gondold, hogy meg tudod őt érteni. És lesznek pillanatok, amikor ezt teljesen tisztán látod. Mert mindannyian szenvedtünk, mindannyian éreztük magunkat rosszul, mindannyian sírtunk át éjszakákat. És mivel szenvedtünk, azt gondoljuk, hogy át tudjuk érezni a másik helyzetét. De ez nem igaz. A másik helyzete mindig a másiké. Van egy minimális távolság, ami áthidalhatatlan. De ha igazán fontos neked, és tiszteletben tartod az idejét, nem tudom, akkor talán jól alakul. Én nem tudtam végigcsinálni.

És anélkül, hogy megvárná a választ, Paula otthagyja a lányt, hogy ellásson egy másik beteget.

• Sok kilométerrel arrébb, Inma (közel az ötvenhez) és Inés (alig tizenöt éves) egy tipikus, alacsony kis angliai ház ajtajában búcsúzkodnak. A lány azt mondja, hogy nagyon örül, hogy végre megismerhette őt személyesen, és elbúcsúznak. De mielőtt elmegy, azt mondja:

- Ja, és még valami. Anya megkért, hogy mondjam meg neked – igazából fogalmam sincs, hogy miért –, mindegy, hogy mondjam meg neked, hogy soha-soha nem aludtam a nagypapáék házában. A számba rágta, nagyon idegesítő volt. Soha-soha, mi? Szóval ez, hogy soha-soha.

• Aztán nézni, ahogy a lány eltávolodik.

• Aztán egy ajtó, amint bezáródik,

• ami végre bezáródik.

- És bent egy nő, aki mosolyog.
- Mosolyog valamiért, mint aki tudja, hogy valami jót tett.
- Kicsit hátrébb valaki, aki közelebb lép.
- Egy finom érintés, egy kéz, ami kisimít egy már őszülő hajtincset, az ajkak lágy érintése a nyakon,
- ahogy a hideg finoman végigfut a karon.

INMA: És érezni.

Mindent érezni.

A másik ölelésének a melegét,
ahogy a szíved örülten kalapál,
ezt a nem is sejtett boldogságot.

És érezni.

Itt érezni, a testemben.

Egyes szám első személyben.

Fordította: JANKOVICS KATALIN

Elise Wilk

ALASZKA

NORA (szül. 1948)

VICTORIA, Nora lánya (1972–2024)

ANITA, Victoria lánya (n. 1991)

És mások:

ALASZKA, egy sugárzó lény

FREDI, Victoria apja

GUSTAV, Anita apja

PAULA, Gustav élettársa

ARADI CAMI

A MÉRNÖK ÚR

TANTI SMÂNTÂNĂ, postás

JUTTA, a kelet-német Jonas lánytestvére

MARCELA PENESCU, Victoria osztálytársa

ASSZISZTENSNŐ

és

BERTA, egy krémszínű 1300-as Dacia (gyártási éve: 1983)

Négy színésznő részére.

--- jelentése: csend

// jelentése: eltelt egy kis idő

A dráma a Yorick Stúdió megrendelésére íródott.

Magyarra fordította: Albert Mária.

Ősbemutató: 2024. december 10., Marosvásárhelyi Nemzeti Színház, Kisterem. A Tompa Miklós Társulat és a Yorick Stúdió koprodukciója. Rendező: Sebestyén Aba. Zenéjét szerezte: Cári Tibor. Jelmez: Dobrekothay Judit. Díszlet: Sós Beáta. Szereposztás: B. Fülöp Erzsébet – Alaszka, Aradi Cami, Tanti Smântână, Marcela Penescu, Asszisztensnő, Jutta, Paula, Berekméri Katalin – Victoria, Nagy Dorottya – Nora, Gustav, Gecse Ramóna – Anita, Fredi, Mérnök úr. Zongorán játszik: Cári Tibor. Koreográfia: Baczó Tünde. Rendezőasszisztens: Brok Bernardette.

PROLÓGUS

NORA elkéstél
VICTORIA baleset volt
 az autópálya-letérőnél
ALASZKA nem is csoda
 ebben az esős időben
VICTORIA egy órát álltam a forgalomban
ANITA súlyos volt?
VICTORIA meghalt egy nő
NORA jaj istenem
ANITA jól vagy?
VICTORIA igen
ANITA biztos jól vagy?
VICTORIA láttam mikor elvontatták az autóját
 vagyis
 ami maradt belőle
 nem is tudtam hogy ezek a régi daciák
 még közlekedhetnek
NORA ha ma nem szeretnél részt venni
 rendben van
VICTORIA de igen
 szeretnék
NORA akkor kezdünk
ALASZKA tudod ki vagy
VICTORIA victoria vagyok
 51 éves
 van egy 34 éves szeretőm
 aki dobálózik amikor ideges
 épp felém hajított egy üres gines üveget
 szerencsére idejében becsuktam az ajtót
 és van egy lányom
 majdnem egyidős a szeretőmmel
 akit gyűlöl
 anitának hívják
 (anitára mutat)
 és van egy anyám
 akivel 2 éve nem beszéltem

a neve nora
(*norára mutat*)
és van egy krémszínű 1300-as daciám
akit bertának hívnak
és beleülök
ezen az esős szombat reggelen
az utcák fölött nagy darabokban lebeg a köd
mintha vattacukorcsíkok volnának
bedugom a slusszkulcsot
és mikor beindítom az ablaktörlőt
észreveszem hogy a jobb oldali ülésen
ül valaki

ALASZKA én

VICTORIA igen

a neved alaszka
egy sugárzó lény vagy

ALASZKA egy sugárzó lény

VICTORIA akár más bolygóról is lehetnél

ALASZKA tehát nem vagyok ember

VICTORIA nem

de annak nézel ki
és még valami
bármivé át tudsz változni

ALASZKA nem ijedsz meg

mikor meglátsz az autóban

VICTORIA nem

mert tudok a sugárzó lények létezéséről
az utóbbi időben tele van velük a város
főleg esős napokon
az emberek mindenhol találkoznak velük
a szupermarketben a joghurtos polc előtt
egy karaoke-bárban
vagy akár otthon a konyhaasztal mellett
és soha nem ijednek meg
úgyhogy én sem lepődöm meg
hogyan látlak
csak annyi hogy

kissé alkalmatlan időpontban jöttél
el kell érnem a lányom esküvőjére
ALASZKA nincsenek alkalmatlan időpontok
gyere
induljunk

mit csinálsz
nem arra
fordulj vissza
és arra menj amerre én mondtam
VICTORIA hova viszel?

nem ez az út
ALASZKA gyerünk
gázolj rá

VICTORIA de nem ez az út
ALASZKA figyelj a kormányra
és most gázolj rá
ahogy csak bírsz

gyorsabban
HATALMAS ROBBANÁST HALLUNK.

VICTORIA mi volt ez?
ALASZKA egy csattanás
semmi különös
mindjárt felemelkedünk a talajról

VICTORIA miért van
sötét?

ALASZKA vedd le a lábad a pedálról
repülni kezdünk
és ne nézz rám többet
nézz előre
figyeld az utat

VICTORIA de nem látok semmit

ALASZKA mindjárt meglátod
türelem

*ALASZKA ÉS VICTORIA UTAZNAK AZ IDŐBEN AZ 1300-AS
KRÉMSZÍNŰ DACLÁVAL. ÜSTÖKÖSÖK ÉS CSILLAGOK HA-
LADNAK EL MELLETTÜK, ÉS PICINYKE BOLYGÓK FO-*

ROGNAK, MINT MAGÁNYOS DISZKÓGÖMBÖK, ÉS LILA
KÖD BORUL RÁJUK. EGYSZERRE EGY LÁTHATATLAN ERŐ
HIRTELEN A FÖLDRE RÁNTJA AZ AUTÓT. ÚGY CSÚSZNAK
LEFELE, MINT EGY CSÚSZDÁN, EGYRE NAGYOBB SEBES-
SÉGGEL, MÍG MEG NEM ÁLLNAK AZ 1982-ES ÉVBEN, EGY
VASÚTI ÁTJÁRÓ MELLETT.
NYÁRI REGGEL VAN, NAPRAFORGÓFÖLDEK TERÜLNEK EL
AZ ÉGGEL VALÓ TALÁLKOZÁSIG. A SOROMPÓ LE VAN EN-
GEDVE. KÉT PIROS LÁMPA PISLOG FELVÁLTVA, ÉS VÉGÜL
ÁTHALAD ELŐTTÜKEGYHOSSZÚ VONAT KÉK VAGONOKKAL.

1. A SZERELEM SZŐNYEGE

VICTORIA nézd
a vonat egyik ablakában
én vagyok
10 évesen
a fülkében kávéillat terjeng
az emberek paradicsomot és paprikát vágnak
műanyag vágódeszkákon
főtt tojást pucolnak
és a héját felhalmozzák az ablak előtti asztalkán
és végül valaki felkiált
LÁTSZIK A TENGER
velem szemben az aradi cami ül
egy szemüveges lány, összehorzsolt térdekkel
a nagynénjével utazik
és ők is mangaliára mennek
mint mi
miközben a nagyok az életükről mesélnek
és termoszból isszák a kávé
az aradi cami közelebb lép hozzám és a fülembé súgja
ARADI CAMI akarsz csóré embereket látni?
VICTORIA hol?

és most a vonat a magas fallal körülvett nudista strand mellett száguld el
ARADI CAMI láttál?
VICTORIA ühüm
ARADI CAMI hányat?
VICTORIA nem tudom
túl gyors volt
ARADI CAMI háttal vagy
szemből a vonat felé
VICTORIA háttal
azt hiszem
ARADI CAMI én többet is láttam
szemből
tavaly
VICTORIA nőt
vagy férfit?
ARADI CAMI is-is

te láttál már levetkőzött férfit
szemből?
VICTORIA nem

ARADI CAMI ti hova teszitek le a lepedőtüket?
VICTORIA ahol lesz szabad hely
ARADI CAMI mi a hotel rex előtt
könnyen megtalálász
reggel 7-től ott leszünk
akkor van az ultraibolya sugárzás
az a legjobb
VICTORIA ez az ötödik nyár
mikor mangaliára jövünk
mindig augusztus első tíz napján
mindig ugyanoda
vagyis egy nő lakására
a nőből mindig csak egy nagy virágos otthonkába burkolt feneket látok
mert mindig háttal áll a gáztűzhely előtt
apró halakat süt ropogósra a serpenyőben
abban a szobában amit mi bérlünk
én anya és apa

van egy ajtó
 egy másik szobába nyílik
 ott egy másik család lakik
 ők is mindig augusztus első tíz napjában jönnek mangaliára
 az ajtó üveges
 és hogy ne lássuk mit csinál a másik család a másik szobában
 az üvegre egy nagy színés portrét ragasztottak
 NORA te is úgy érzed hogy néz minket
 ez hiányzott a tengeren
 szeretett vezérünk
 FREDI beszélj halkabban
 meghallanak az ajtón túlról
 VICTORIA nem mintha az ajtóra ragasztott férfi
 ne volna ott mindenhol
 a tévében az épületeken a tankönyvekben
 egyik nap iskola után
 elszaladtam egyből a gyárig és felfutottam a lépcsőkön anya irodájáig
 TUDOK OLVASNI TUDOK OLVASNI kiabáltam
 és a nők az irodában mind felém fordultak
 akkor kivettem az olvasókönyvet a táskámból
 kinyitottam
 és elolvastam ami az első oldalon az arckép alatt állt
 NICOLAE CEAUȘESCU ELVTÁRS A ROMÁN
 KOMMUNISTA PÁRT FŐTITKÁRA
 ROMÁNIA SZOCIALISTA KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE
 és a nők mind megtapsoltak
 anyámat kivéve
 NORA kösd be a cipőfűződet
 VICTORIA tudok olvasni miért nem örülsz
 NORA hiába tudsz olvasni
 ha lógó cipőfűzővel járkálsz az utcán
 VICTORIA siettem hogy ideérjek
 NORA nem kell ma zongoraórára menned?
 el fogsz késni
 VICTORIA meg akartalak lepni
 te tényleg egy cseppet sem örülsz
 NORA majd örülök
 ha mást is olvasol

VICTORIA a másik szobát bérlő család

tagjai a mérnök úr
angela néni
és bică az idegesítő fiuk
minden reggel
a miénk mellé terítették a lepedőiket a parton
az idegesítő bică
mindent megcsinált amit mondtam neki
cipelte az úszógumimat a szállástól a partig
vizet hozott egy kisvödörben a tengerből
hogy várat építsek
és órákig állt sorban hogy brifcor üdítőt vegyen nekem
és aztán egyik télen
tanti smântână, a postás
megállított az utcán

TANTI SMÂNTÂNĂ hoztam neked valamit egy fiútól

ez a fiú érez valamit irántad

VICTORIA nem érdekelték bică érzelmei

mert néhány hete
pontosabban azóta hogy sigrid osztálytársnőm úgy jött iskolába
hogy a matekfüzetére egy új németországi matricát ragasztott
én is éreztem valamit
de egészen másvalaki iránt
a matrica egy farmernadrágos férfit ábrázolt egy motorbiciklinek dőlve
nagyon szőrös mellel
a motorbicikli alatt sárga betűkkel azt írta
DAVID HASSELHOF
mindig láttam őt mikor a tanítónő odatett hogy
szétosszam a matek feladatfüzeteket
és azt gondoltam hogy a legszebb férfi a világon
úgyhogy egyik nap összeszedtem a bátorságomat
és szünetben
kivettem sigrid füzetét a táskájából és lefejtettem david hasselhoffot a
fedőlapról

este az ágyban miután anya eloltotta a villanyt
elemlámpával ültem a paplan alatt
és addig néztem a matricát amíg lecsukódott a szemem
köhögve ébredtem az éjszaka közepén

a paplanon egy nagy lyuk
és david hasselhof hamuvá lett

anya miért sírsz

NORA mindig csak baj

van veled

egy életre tönkretethetted volna magad

VICTORIA és most

az ötödik nyáron mangalián

virágos otthonkába bújtatott nagy seggű

házigazdánk udvarára

parkolva egy zöld dacia sziporkázott a napfényben

kiszállt belőle angela néni a hasa akkora mint egy strandlabda

bică aki észre sem vett

köszönés nélkül ment el mellettem

és a mérnök úr aki megengedte, hogy beüljek a sofőrülésre és dudáljak

mikor nekidőlt a vadonatúj zöld daciájának

és mosolyogva rágyújtott egy cigire

olyan volt mint david hasselhof a matricán

csak tízszer szebb

néhány másodperc és örök szerelmet éreztem iránta

éjjel egy gumimatracon aludtam a szüleim ágya mellett

és elalvás előtt arra gondoltam hogy csak egy ajtó

választ el a mérnök úrtól

egy ajtó és egy portré az elvtársról

féltem hogy a többiek észreveszik a mérnök úr iránti szerelmemet

úgyhogy egész nap a rex hotel előtt ültem a lepedőn

az aradi camival és a nénikéjével

aki 10 percig hasra majd

10 percig hanyatt fektetett

hogy egyenletesen barnuljunk

ARADI CAMI mi tetszik benne a legjobban?

VICTORIA hogy szőr van a mellén

sok és fekete

ARADI CAMI meg tudnád ölni a feleségét?

VICTORIA miért tennék ilyet

ARADI CAMI ha kivárod hogy meghaljon

akkor lehet hogy sokáig tart

amíg a tied lesz

bár a tengeren sohasem lehet tudni
lehet hogy megfullad
a recepciós néni azt mondta hogy vigyázzunk
idén nyáron nagyon sokan haltak meg
nagyok a hullámok

VICTORIA angela néni nem fullad meg
mert tud repülni

ARADI CAMI az emberek nem tudnak repülni

VICTORIA de igen

a ruhája alatt van egy nagy lufi
hajnalban mikor kel a nap
megnyom egy gombot és a szállodák fölött elszáll
a tengerpartig

ARADI CAMI ezt te láttad?

VICTORIA apa mutatta meg az égen
tegnap reggel

ARADI CAMI micsoda marhaság

biztos egy madár volt
nincs lufi a ruhája alatt
egy gyerek van a hasában

VICTORIA hazudsz

a gyerekek nem lehetnek egy hasban

ARADI CAMI te még mindig azt hiszed

hogy a gólya hozza

VICTORIA de akkor hogy kerülnek be a hasba?

ARADI CAMI például úgy hogy

hagyod a blokkod orvosát
hogy megtapogasson

VICTORIA

ARADI CAMI

a mi blokkunk orvosa egy marius nevű fiú
már tizedikes
és mikor a szülei a második váltásban vannak
azt játsszuk hogy vizsgálatra megyünk hozzá
és egy lány a földszintről

volt nála vizsgálaton
 és lett egy gyerek a hasában
 VICTORIA nem számít ha angela néni nem tud repülni
 nem akarom megölni
 ARADI CAMI a szerelem szőnyegének hívják
 VICTORIA mit
 ARADI CAMI a szőrt a mellén

 a nénikém azt mondta
 hogy minél szőrösebb egy férfi
 annál jobban szeret

 szeretnéd látni levetkőzve
 szemből?
 VICTORIA nem
 ARADI CAMI akkor nem is szereted
 VICTORIA de szeretem
 ARADI CAMI akkor szeretnéd látni levetkőzve szemből
 ismerd be
 VICTORIA hagyd abba ez undorító
 ARADI CAMI nem is vagy a barátnőm ha nem vallo'd be
 és ha nem jössz velem a savoy hotelbe délutáni alvás helyett
 VICTORIA nem szabad odamenjünk
 az külföldieknek fenntartott szálloda
 ARADI CAMI minket nem ellenőriznek
 gyerekek vagyunk
 VICTORIA nem úgy nézünk ki mint a külföldi gyerekek
 nem vagyunk szőkék
 a külföldi gyerekek szőkék
 ARADI CAMI van egy ötletem
 VICTORIA az aradi cami nagynénjének táskájából kilopott üvegcsén
 azt írja HIDROGÉN PEROXID
 kiszőkítjük a hajunkat
 és bemegyünk a savoy hotelbe
 és felmegyünk a legfelső emeletre
 ahol egy hotelszobában egy lengyel nő
 az ágyra borít egy teli táskából
 cigarettákat és nejlonharisnyát

és mi túl nagy melltartójú fürdőruhákat próbálunk
és magunkra fújunk egy egész FA dezodort
otthon apa felpofoz
már sötét van
mindenhol kerestek
megtiltják hogy az aradi camival barátkozzam
anya meg kefefrizurát nyír nekem egy ollóval
szőke fürtjeim
amelyeket egyetlen délután viseltem
egymás után hullanak
egy scânteia újságra
mikor a tükörbe nézek elsírom magam
nem akarom hogy bárki is lásson így
de leginkább a mérnök úr
ne lásson így

MÉRNÖK ÚR victoria

VICTORIA mérnök úr

MÉRNÖK ÚR itt vagyok

az autó alatt

nem segítesz egy kicsit?

fogd

tartsd ezt a lámpát

nem látom mi van itt

VICTORIA most látja?

MÉRNÖK ÚR igen

kicsit balra

nem

a másik balra

tökéletes

VICTORIA mit csinál ott?

MÉRNÖK ÚR nem tudok aludni délután

inkább szerelgetem a kocsit

most tudnád a másik irányba tartani?

pontosan
tökéletes

VICTORIA én sem tudok délután aludni

MÉRNÖK ÚR mit mondtál?

várj kimászom innen mert nem hallak

VICTORIA azt mondtam hogy én sem tudok délután aludni

MÉRNÖK ÚR akkor van valami közös

kettőnkben

VICTORIA

MÉRNÖK ÚR kész

köszönöm

megoldottam

VICTORIA

MÉRNÖK ÚR van valami baj?

VICTORIA nincs

MÉRNÖK ÚR úgy nézel mintha –

VICTORIA fekete az arca

MÉRNÖK ÚR melyik felén?

VICTORIA itt

MÉRNÖK ÚR bemegyek a házba és megmosakszom

aztán pepsi colát veszek ki a hűtőből

mit szólsz victoria

elfogadsz tőlem egy pepsi colát

a segítség fejében?

VICTORIA van

pepsi colája?

MÉRNÖK ÚR igen

hozom is rögtön

itt várj

jó

VICTORIA

MÉRNÖK ÚR szereted a kék színt?

VICTORIA igen

MÉRNÖK ÚR jól áll neked

szép a kendőd

VICTORIA tudja
az autó amire várunk
szeretném ha az is kék lenne
vagyis világoskék
de nem tudom hogy lehetséges-e
nem tudja gyártanak-e kék autókat
MÉRNÖK ÚR a legtöbb fehér és krémszínű
de vannak sárgák és olyan zöldek is mint az enyém
vagy pirosak
és feketék is
VICTORIA a feketék szekusautók
MÉRNÖK ÚR ki mondta ez?
VICTORIA apa
csak három szám van a rendszám táblájukon
MÉRNÖK ÚR apa kicsit bosszús
hogyan nem jött meg az autója
VICTORIA nem
csak anya mérges
azt mondja:
*mindig azt mondd hogy jövőre a saját autónkkal
megyünk a tengerre
aztán mégis mindig vonattal utazunk*

berta lesz a neve
a daciánknak
már horgoltunk huzatot az ülésekre

apa nem beszél sokat
csak vicceket mond néha
MÉRNÖK ÚR milyen vicceket?
VICTORIA oltcit-os vicceket
mondjak egyet?
MÉRNÖK ÚR igen
VICTORIA tudja-e hogy
mikor éri el az oltcit a maximális sebességét
VICTORIA amikor vontatják
MÉRNÖK ÚR nagyon jó
ezt még nem hallottam

VICTORIA ismerek más autómárkákat is
 aro trabant wartburg skoda volga moskvitch
 MÉRNÖK ÚR brávó
 nagyon okos kislány vagy victoria
 VICTORIA skodában ültem már
 birgitnek és jonasnak van egy skodája
 nagyon jól megy
 tegnap elmentünk a delfináriumba
 birgit vezetett
 MÉRNÖK ÚR birgit és jonas
 azaz a szüleid barátai
 az NDK-ból
 VICTORIA igen
 az NDK-ból
 tegnapelőtt érkeztek
 MÉRNÖK ÚR tavaly is voltak
 ugye
 VICTORIA minden nyáron jönnek
 de idén nagyon vártam őket
 számoltam a napokat
 MÉRNÖK ÚR miért számoltad a napokat?
 VICTORIA mert végre felvehettem az új szandálomat
 anya azt mondta hogy szép kell legyen a szandálom
 ne hozzak szégyent rá
 mert birgit és jonas németországból jönnek
 tudja
 a tengerparti nyaralás után
 hazajönnek hozzánk
 anya kimossa a szőnyegeket
 és tejszínhabos süteményt készít
 a postás néni hoz tejfölt
 nem tudom hogy hívják
 de anya tanti smântânănak hívja
 mert mindig szerez tejfölt
 a férjét odateszi hogy lopjon a gyárból
 de meg sem kóstolhatom a tejszínhabos süteményt amíg birgit és jonas
 meg nem érkeznek
 és semmihez sem nyúlhatok a házban

mert minden csillogó-villogó tiszta kell legyen
 mikor megérkeznek
 mert ők németországból jönnek
 de azért apa azt mondta hogy az NDK-ból ami a szegényebb német-
 ország
 olyan szegények hogy egy rendes tengerpartjuk sincs ahol fürödni lehet
 azért jönnek hozzánk
 olyan szegények az NDK-ban
 hogy még delfinárium sincs
 MÉRNÖK ÚR és tetszett neked a delfinárium?
 VICTORIA igen
 MÉRNÖK ÚR kár hogy birgitnek és jonasnak nincs gyerekük akivel játszhatnak
 VICTORIA lehet hogy antibébit szednek
 MÉRNÖK ÚR milyen antibébit te?
 VICTORIA létezik ilyen gyerekszületés elleni tabletta
 MÉRNÖK ÚR ezt meg hol hallottad?
 VICTORIA a cami nagynénje vett egy holland nőtől a savoy hotelben
 MÉRNÖK ÚR ki az a cami?
 VICTORIA egy aradi lány
 a perla hotelben lakik
 ahol hemzsegnek a bogarak
 MÉRNÖK ÚR nem létezik
 VICTORIA de igen
 én magam láttam egyet
 ilyen nagy volt
 MÉRNÖK ÚR ha egy bogarat láttál az még nem jelenti azt hogy hemzsegnek
 a bogarak
 de én nem arra gondoltam victoria
 hanem arra hogy olyan tabletta amiről beszélsz
 nem létezik
 csak kitaláció
 VICTORIA nekem amúgy tetszenek gyerek nélkül is
 jó mikor itt van birgit és jonas
 mert mindenfelé sétalunk velük
 és anya nem szid egyfolytában

 vendéglőben is voltunk
 és nem adtak zöld pürét

MÉRNÖK ÚR miért adnának zöld pürét
VICTORIA mert a vendéglőben mindenki azt kap aki nem külföldi
MÉRNÖK ÚR ezt te honnan tudod?
VICTORIA a cami nagynénjétől
 aki azt mondta hogy ők a perla hotelben zöld pürét és angolkóros csir-
 két kaptak
 de a külföldieknek szebeni szalámit és sajtot szolgáltatnak fel

MÉRNÖK ÚR én sohasem szerettem a felnőttekkel ülni egy asztalnál
 csupa unalmas dologról beszéltek ami engem nem érdekelt
VICTORIA nem unalmas amiről beszélnek
MÉRNÖK ÚR de hát miről beszélnek?
VICTORIA például a dunáról
MÉRNÖK ÚR mit beszélnek a dunáról?
VICTORIA odamennek
 jövő héten
MÉRNÖK ÚR hova?
VICTORIA dunalátogatásra
 csónakázni akarnak
 azt hiszem
MÉRNÖK ÚR pontosan hol
 a dunán?
VICTORIA nem tudom
 jonásnak van egy térképe
 amire fekete filctollal
 kereszteket rajzolt
MÉRNÖK ÚR aha
VICTORIA nekik dunájuk sincs az NDK-ban
 olyan nyomorultak
 de nekünk mindenünk van
 azt mondta a tanító elvtársnő
 hogy a mi hazánk a legszebb
MÉRNÖK ÚR úgy is van victoria
 a mi hazánk a legszebb
 és vigyáznunk kell rá
 meg kell védenünk a rossz emberektől
VICTORIA milyen rossz emberektől?

MÉRNÖK ÚR majd megérted
ha nagyobb leszel

én is tudok egy oltcit-os viccet
mondjam el?

VICTORIA igen

MÉRNÖK ÚR tudod hogy miért nem indul az oltcit a zöld lámpánál?

VICTORIA

MÉRNÖK ÚR mert beleragadt a rágógumiba

VICTORIA azt a délutánt követően

csak arra vágytam
hogy én legyek a rágógumi
és a mérnök úr az oltcit
éjjelente odatoltam a matracomat a szobáinkat elválasztó ajtóhoz
hogy közelebb legyek hozzá
és nappal az járt a fejemben
amit az aradi cami mondott
ha szereted
akkor akarod meztelenül látni
és aztán
eljött az nap
mikor lyukat fúrtam ceașescu-ba
hogy láthassam a mérnök urat a másik szobában
ahogy leveti a fürdőbugyiját és felveszi az autószerelő-
ruháit
hamarabb hazamentem a tengerpartról
elvágtam azt elvtárs nyakát itt az ing vonala mentén
és vártam
belestem a ceașescu-ba vágott lyukon át
hallom ahogy nyílik az ajtó
és látom hogy a mérnök úr bemegy a szobába
és az ágyra veti magát

aztán újra nyílik az ajtó
és a szobába belép
anya
leveti a strandruháját

és az ágyba fekszik a mérnök úr mellé
akkor megijedtem és elfutottam
este anya leszidott hogy elrontottam ceaşescu-t
apát elküldte árácset ragasztóért
és együtt beragasztottuk a nyílást
NORA leszel szíves elmagyarázni
hogy mi van veled
mi ütött beléd
és te
semmit sem szólsz
FREDI csak egy gyerek
NORA gyerek vagy nem
bajok lesznek
meglátod
FREDI csak egy baleset volt
NORA milyen baleset
elvágta a nyakát
nem látod
mit művelt a plakáttal
mi bajod volt ceaşescuval te
FREDI ne kiabálj
mi lesz ha hazajönnek és meghallják
NORA te nem érted
mi szakadhat ránk
ha észreveszik
egy életre tönkretesznek
halljam
miért csináltad

VICTORIA anya sokkal rosszabb dolgot művelt
mégis ő kiabált
rájöttem hogy ilyenek a felnőttek
minél hibásabbak annál jobban üvöltenek
a tengerparti nyaralás utolsó napjait
mintha egy zavaros akváriumban látnám
az idő is elromlik
a tengerpart kiürül
sárga falevelek röpködnek a levegőben

mintha a nyár közepén
hirtelen beköszöntött volna
november
a szüleim csak suttogva beszélnek
egyik reggel látom hogy anya szeme könnyes
és örülök neki
sírjon csak
utána akárhányszor meglátok egy ceașescu-képet
ő jut eszembe ahogy strandruhában
belép a szomszéd szobába
a következő években is mentünk a tengerre
bertával az új dáciánkkal
de mindig csak szállodában laktunk
a mangaliai szobába
csak sokkal később jutottam el
ceașescu helyett
a két szobát elválasztó ajtó üveges ablakára
egy orthodox egyházi naptárt ragasztottak
*ESŐS AUGUSZTUSI ÉSTE VAN. VICTORIA ÉS ALASZKA EGY VAS-
ÚTI ÁTJÁRÓNÁL ÁLLNAK A KRÉMSZÍNŰ 1300-ES DÁCIÁVAL.
A SOROMPÓ LE VAN ENGEDVE. KÉT PIROS LÁMPA VILLOG
FELVÁLTVA. MAJD ELMEGY ELŐTTÜK EGY HOSSZÚ VONAT
KÉK VAGONOKKAL.*

ALASZKA mit csinálsz

indíts
elmegyünk innen

VICTORIA furcsa

bizonyos dolgokra emlékszem
másokra nem
azon gondolkodtam hogy vajon valóban ennyi mindenről beszélget-
tem a mérnök úrral
nem tudom hogy valóban elmondtam volna neki ennyi mindent
félénkebb voltam
régebben

ALASZKA pontosan így
beszélgettetek

VICTORIA honnan tudod

ALASZKA gyerünk

gyorsíts

VICTORIA most hova megyünk?

*HIRTELEN SÖTÉT LESZ, ÉS ŐK REPÜLNEK AZ IDŐBEN A
BÉZS 1300-AS DÁCLÁBAN. CSILLAGPOR SZEMERKÉL. ÉS AZ-
TÁN KIVILÁGOSODIK. MEGÉRKEZTÜNK 1990-BE, ÉS A DA-
CIA LESZÁLL EGY ISKOLA TETEJÉRE.*

TAVASZ VAN.

VICTORIA várj csak

az ott anita

nem értem mit keres ott anita

ő még meg sem született

ALASZKA de a története akkor kezdődik

2. PAMELA EWING ÁLMA

ANITA a szüleim annak

az anyukám iskolájának udvarán ismerkedtek meg

azon a reggelen

mikor a diákok megérkeztek az iskolába

az udvar tele volt német rendszámú fehér kisdubákkal

aznap nem tartottak órákat

hanem minden osztályt sorban a tornaterembe hívtak

ahol segélycsomagban érkezett ruhák voltak kiterítve az asztalokra

és minden diák elvehetett magának valamit

akkor

a tornateremben felhalmozott használt ruhák kupacában

anya megfogta élete első levis farmerét

csak hogy pont ugyanakkor

marcela penescu a 12 b-ből megfogta ugyanazt a farmert

és húzni kezdték

míg marcela penescu anya kezébe mélyesztette hosszú körmeit

és anya sikoltva engedte el a farmert

VICTORIA úgysem férsz bele akkora a segged mint a templom tornyának
órája

MARCELA csókold meg a toronyórányi seggemet

VICTORIA ha mindjárt robbanást hallanak
ne ijedjenek meg
nem lő senki
a forradalomnak vége
csak a farmer robbant el
marcela seggén
MARCELA megöl az irigység hogy nekem van levis farmerem
és neked nincs
VICTORIA tudod mit hallottam?
MARCELA mit?
VICTORIA felfedezték a hetedik kontinest
MARCELA mit?
VICTORIA a seggedet
MARCELA de tudod-e hogy én mit hallottam
VICTORIA mit?
MARCELA azt hallottam hogy téged mindenki előtt
beengedtek a tornaterembe
hogy kiválaszthasd a legjobb dolgokat
de olyan hülye vagy hogy nem láttad a farmert
VICTORIA honnan veszed ezt a marhaságot?
MARCELA anyád miatt
VICTORIA mi köze hozzá?
MARCELA mindenki tudja hogy az igazgató protezsáltja
VICTORIA nem értem
MARCELA mert szekus
ANITA anya otthon várt amíg besötétedett
majd visszament az iskola udvarára
és a falra nagy betűkkel azt írta
MARCELA KURVA
GUSTAV hé
mit csinálsz ott?
VICTORIA semmi közöd
GUSTAV azonnal töröld le amit felírtál
VICTORIA talán a tiéd a fal
GUSTAV nem
de a tiéd sem
VICTORIA ne szólj bele
ha nem a te dolgod

GUSTAV én csak jót akarok neked
VICTORIA miért?
jézus vagy talán?
GUSTAV nem vagyok jézus
de én is követtem el marhaságokat az iskolában
VICTORIA mert a kőkorszakban
is volt iskola?
GUSTAV azért nem vagyok olyan öreg
VICTORIA biztos legalább 25 vagy
GUSTAV 28
VICTORIA időszámításunk előtti őskövület
GUSTAV nem vagyok én kövület
de tudom, hogy kicsaphatnak az iskolából
ha összemázolod a falat hülyeségekkel
VICTORIA honnan tudod hogy ide járok?
GUSTAV láttalak ma reggel
VICTORIA egy ilyen perverz nyugati bácsi vagy aki leselkedik az iskolák körül
és cukorkával csalogatja a kocsijába a gyerekeket
GUSTAV az előbb még
jézus voltam
VICTORIA de akkor mit lebzselsz az iskolaudvaron egész nap?
GUSTAV dolgozom
VICTORIA mit dolgozol?
GUSTAV azt a kisdubát vezetem
VICTORIA sofőr vagy
GUSTAV ruha- és gyógyszer-szállítmányokat hozok romániába
VICTORIA honnan?
GUSTAV stuttgartból
apropo gustav vagyok
VICTORIA szia gustav stuttgartból
akkor te hoztad a reggeli segélyeket
GUSTAV igen
VICTORIA ezúttal nem volt valami nagy szám
illetve én nem voltam oda semmiért
nem vagyok olyan mint a biosztanár
38-as a lába
ezért a női cipők között keresgél
és most egy rózsaszínű bundás csizmában jár

GUSTAV most kevesebb dolgot hoztunk
mert tegnap éjjel két autónkat
feltörték egy parkolóban
és mindent kiloptak belőlük

VICTORIA miért hagytátok a parkolóban éjszakára
nem tudtátok hogy romániában lopnak?

GUSTAV eldöntöttem hogy soha többé nem vezetek éjjel
legutóbb mikor romániába jöttem
éjjel vezettem és egyszer csak
az út közepén
elém ugrott öt botokkal felfegyverzett alak
mindent oda kellett adnom nekik

nem könnyű
de csakazértis
jövök még

VICTORIA miért?

GUSTAV mert szeretnék segíteni az itteni embereken

VICTORIA jó ember vagy
gustav stuttgartból

GUSTAV mindannyian igyekszünk jók lenni
vagy nem

és a te neved?

VICTORIA victoria

GUSTAV megkérhetlek valamire
Victoria?

VICTORIA nem ülök be a kocsidba

GUSTAV honnan tudtad hogy a kocsimba akarlak hívni?

VICTORIA mert minden külföldi ezt csinálja
de én nem ülök be idegenek kocsijába

GUSTAV akkor sem ha tele van zenés kazettákkal?

VICTORIA nem

GUSTAV kár
meghallgathattunk volna valamit

VICTORIA különben sem tudnék
már otthon kellene lennem
GUSTAV akkor engedd meg kérlek
hogy hazakísérjelek
gyalog
ANITA mielőtt hazakísérte volna anyát
gustav segített neki befesteni
a falra írt szavakat
fehér csík maradt a falon
másnap marcela penescu büszkén sétált az iskolaudvaron
levis farmerjében
mit számított hogy a cipzárt nem tudta felhúzni
de anyát ez már nem érdekelte
a következő napokban lógott az iskolából
hogy gustavval és a fehér kisdubával járja a falvakat
segélycsomagokat osztogatva
az út szélén mindenhol gyerekek álldogáltak
és anya cukorkát és rágógumit dobogált nekik
a kocsik ablakából
bőrén pedig érezte a hideg szelet
és egyik nap ott a dubában
gustav megcsókolta
ez más volt mint az eddigi csókok
felőtt emberek csókja volt
miután szétszította a segélyeket gustav visszatért németországba
megígérte hogy telefonál
és hogy visszatér majd a következő szállítmánnyal
de nem hívta
anya pedig nem szenvedett miatta
mert az embernek nincs ideje
hosszú hajú bőrdzsekis németek miatt szenvedni
mikor körülötte annyi minden történik
nincs idő szenvedni
mikor az egyik barátnő apja mosott farmert hoz törökországból
és a piacon árulja egy pokrócról
nincs idő szenvedni
mikor öltönyös férfiak képét ragasztják a
golyók által kilyuggatott falakra

és te életedben először szavazol
nincs időd szenvedni
mikor kéthetente felmész a toronyblokk hatodik emeletére
mariushoz az egyetemi hallgatóhoz aki matematikát tanít neked
és hagyod hogy kikapcsolja a melltartódat
és annak ellenére hogy matek helyett mással foglalkoztok
9.50-et érsz el az érettségi vizsgán
nem úgy mint marcela penescu
aki 4-est kap

VICTORIA nem is örülsz

NORA normális dolog ha valaki átmegy az érettségien

VICTORIA de én az ötödik legjobb vagyok az iskolában

NORA sigrid hányast kapott?

VICTORIA miért kérdezed mindig hogy más hányast kapott?

NORA szóval nagyobb jegyet kapott mint te

VICTORIA kisebbet kapott ha tudni akarod

mindig őt hoztad fel példának

és látod most kisebb jegyet kapott

NORA dolgos lány

ambíciós

sikeressé lesz az életben

VICTORIA miért mondod ezeket?

NORA hogy nehogyazt gondold hogy vége a tanulásnak

ősszel lesz az egyetemi felvételi

ANITA senkinek sem volt kedve az egyetemi felvételre tanulni

mert nyár volt

az a nyár mikor

az iskola falára

anya és gustav által festett fehér csíkra

valaki azt írta piros betűkkel

FSN = PCR

NU VĂ FIE FRICĂ

ILIESCU PICĂ

NE LEGYETEK BESZARIK

ILIESCU MEGBUKIK

és a biosztanár még mindig a segélyből kapott rózsaszín bundás csiz-

mában járt

pedig 32 fok volt

ez volt az a nyár mikor minden utcasarkon
ülker final 90
feliratú ráógumit árultak meglepetéssel
ez volt az a nyár mikor
a földszinti szomszéd egy bankjegyekkel teli műanyag tasakkal elment
a központi áruházba
és vett magának egy PANASONIC márkájú színes tévét
minden este kitette a készüléket a konyhaablakba
és a fél blokk összegyűlt hogy az
OLASZORSZÁG 90 focibajnokságot nézze
marian az egyetemi hallgató
anya mellett ült a pokrócon
és a combjára tette a kezét
minden focimeccs után egyre feljebb csúszott a keze
míg
egy júliusi estén
az élelmiszerbolt előtti parkolóban
megjelent a német rendszámú fehér kisduba
és anya érezte hogy a szíve olyan hevesen dobog
hogy mindjárt kiugrik a testéből
azon a nyáron
lett gustav
az apám
//

VICTORIA mit csinálsz itt?

NORA azért jöttem hogy hazavigyelek

VICTORIA ki mondta meg?

NORA meddig akartad még titkolni
előlünk?

VICTORIA ina mondta meg

NORA meg kellene köszönnöd inának hogy megmondta
hogy csak hazudtad hogy nála töltöd az ünnepeket
és hogy igazából
bezárkózik a bentlakási szobádba
egyedül
karácsonykor
mikor mindenki a családjával van
mit csinálsz itt

ünnepek alatt
egyedül?
VICTORIA nem tudom
gondolkodni akartam
NORA miről?
VICTORIA megoldást keresek
NORA milyen megoldást
ebben az állapotban
örökbe adod
VICTORIA nem
nem tudom
NORA mit eszel egész nap?
azt hiszed elég
hogym lehet csak kekszen élni
azt hiszed ez egy játék
mondd
VICTORIA félttem tőled
NORA mintha egy szörnyeteg volnék
úgy viselkedsz
nem vagyok szörny
nem bántalak
öltözz fel
hazamegyünk
VICTORIA vissza akarok jönni az egyetemre
NORA vissza fogsz jönni
VICTORIA megígéred
ANITA 1990 karácsonyában
az egyetemi bentlakás előtt
fredi nagyapa várt a berta dacia kormányánál
hogym hazavigye a hatodik hónapos terhes anyámat
anyám és szülei hallgattak egész úton hazáig
nagy pelyhekben hullt a hó és az úttest alig látszott
az autórádióban legalább ötször játszották le a *lambadát*
nagyanya semmit sem kérdezett apámról
ilyesmiről nem beszéltek
alig beszéltek
fredi nagyapa sem tudta mit mondjon
csak annyit mondott hogym tegyen sapkát ha kimegy

mert hideg van
egész életében mondogatta neki hogy tegyen sapkát
anya csak sokkal később értette meg
hoggy így mondta ki azt hogy szereti
egy nappal a születésem előtt
anya elment az élelmiszerbolt mögötti telefonkészülékhez
bedobott pár érmét
és egy németországi számot tárcsázott
amit egy volt osztálytársa keresett ki a stuttgarti telefonkönyvből
a vonal másik oldalán
egy női hangot hallott
és anya letette a telefont
éjjel érezte hogy erős fájdalom
fojtja el a lélegzetét
akkor nagyanyám vette az orvosnak régen előkészített
pénzzel teli borítékot
és a nővéreknek szánt szappanokat
április volt
a kórház folyosóin friss jácintillat terjengett
és anya 14 órán át vajúdott
sehogy sem akartam kijönni
úgyhogy délután ötkor
az orvos úgy döntött
hoggy császármetszést hajt végre
míg hatott az érzéstelenítő
egy nővér fogta anyám kezét
ASSZISZTENSNŐ mindjárt nem érzel semmit
jön a doktor úr
és 20 perc múlva megszabadulsz

de tudod azt hiszem
hoggy a doktor úr siet egy kicsit
hétkor kezdődik a dallas

milyen szép anyukád van
olyan nagyon szeret téged
végig a folyosón ült
el sem mozdult onnan

egy pohár vizet is alig fogadott el
ha sírsz megharagszom

elmondjak neked egy titkot?
megtudtam valakitől aki kivándorolt
hogymi fog történni ebben a részben
figyelj csak
pamela felébred
hall valami zajt
kimegy a zuhanyozóba
a víz folyik bent
félrehúzza a zuhanyozó függönyét
és a zuhany alatt
ott van bobby
esküszöm
krepáljak meg itt helyben ha nem igaz

itt fáj?

képzeld el bobby feltámad
tulajdonképpen nem is volt soha halott
mert amit eddig láttunk
az csak a pamela álma volt
arra gondoltam hogymi történne
ha az életben is így lenne mint a filmekben
felébrednénk egy reggel és rájönnénk hogymi volt
minden ami történt

érzel valamit
ha itt megnyomom?
elzsibbadt
jó
akkor készen vagyunk
mindjárt jön a doktor úr
gyere
ne sírj többet

ANITA mikor hazaért velem
anya újra elment az érmés telefonhoz

és újra tárcsázta a németországi számot
 ezúttal bátrabb volt
 és gustavot kérte
 VICTORIA azért hívtalak hogy közöljem
 hogy április 17-én megszületett anita
 a lányod
 ANITA így képzelem el hogy mi történt
 azok alapján amit nagyanyám és nagyapám mesélt
 és apám
 és néha anyám
 nem tudom hogy a valóságban is így történt-e
 de ez az én történetem
 és néha szívesen úgy képzelem
 hogy miközben anya az érmés telefon fülkéjében volt
 hogy apát értesítse a megszületéséről
 nagyanyám a lakótelep utcáin sétált egy nagy kék babakocsival
 és szívesen képzelem azt
 hogy nagyanyám mosolygott
 VICTORIA nem volt semmi asszisztensnő
 azt hiszem a dallas igaz
 vagyis tudom hogy a doki azért hajtott végre császármetszést
 hogy elérje a dallast a tévében
 de nem tudom hogy az a rész volt-e
 mikor bobby feltámad
 és egyáltalán nem emlékszem
 olyan asszisztensnőre aki azt mondta volna
 hogy anyám szeret
*TOVÁBB REPÜLNEK VISSZAFELE AZ IDŐBEN, MÍG AZ 1300-
 ES DACIA BE NEM TÖRI EGY HÁZ TETEJÉT, ÉS BE NEM
 ESIK EGY, BARNA BÚTOROKKAL BERENDEZETT NAPPALI-
 BA 1955-BEN.*
 ALASZKA tudod hol vagyunk?
 VICTORIA igen
 voltam itt párszor
 ALASZKA itt kezdődött
 a te történeted

3. SZEKFŰ-ALAGÚT

NORA gyerekkorom

esős vasárnap délutánjain
anya elővett egy fiókból
egy családi fotókkal teli nagy dobozt
és együtt nézegettük a képeket
a menyasszonyi ruhába öltözött szomorú nagynénik között
volt egy csipkézett szélű fekete fehér fotó
egy fiatal bretonos nő portréja
kerek gallér
és az orr fölött összenőtt vastag szemöldök
binder nora volt
apám nagy szerelme
két pohár konyak után
apa kipirult és csak róla beszélt

binder nora egyik napról a másikra tűnt el
a családja elmenekült 1945-ben a német hadsereggel együtt
csak a csipkézett szélű fotó maradt utána
meg a nevem
és az is hogy apa német iskolába íratott
szép lány
szokta mondani anya egy csepp irigység nélkül
mintha hálás volna neki
végül is ha binder nora nem kényszerül menekülésre
én sem léteztem volna meg a húgom sem
és ő nem lett volna olyan boldog
a kék linóleumpadlós konyhában
ahol apának főzött
annyira szerette
mikor apa vendégségben más nők fenekét tapogatta
mindig félrenézett
végül is az életben
mindenki megválasztja hogy mit akar látni
és miért talán nem
volt az jó élet
amit anya látni választott

nejlonharisnyával külföldi parfümökkel és vacsorákkal a nyárikertben
 emlékszem hogy reggelenként lábujjhegyen jártunk
 és suttogtunk
 hogy ne ébresszük fel apát
 mert későn jött haza az éjjeli bárból ahol zongorista volt
 emlékszem a 46-os méretű nagy lakkcipőjére amit anya tisztított
 és én néha játszottam vele
 elegáns autóvá változtattam
 amibe beültettem a babámat
 volt olyan reggel hogy a cipő hiányzott az előszobából
 ez azt jelentette hogy anya hangosan énekelhetett ablakpucolás közben
 máskor meg azt is jelentette
 hogy anya egyik kezével az én kezemet a másikkal a húgomét fogva
 órákig állt egy nagy ablakos főtéri ház előtt
 ahol apa időnként egy másik nőnél aludt
 mikor apa otthon volt
 anya hallgatag lénné változott
 aki asztalt terített és hozta az újságot
 majd aztán
 – akkor én már évek óta bentlakásban laktam egy másik városban –
 erős fenyőillatra emlékszem és arra hogy a
 46-os méretű lakkcipők orra egy koporsóból kandikál ki
 anya feketében volt és az arcán valami szokatlan fény jelent meg
 később megértettem hogy megkönnyebbülés volt
 én kínlódtam hogy sírjak
 de nehéz volt
 mert pár napja csak az
 internátusi szobám falán lógó aranyérem járt az eszemben
 alatta még egy csomó érem
 és az edzőnő szavaira gondoltam aki azt mondta hogy nagy leszek
 nagyon nagy
 egy nappal a bajnokságra való indulás előtt
 leestem egy ugrás gyakorlása közben
 a sport nem működött többé
 de a szerelem igen
 a menyasszonyi ruhám majdnem kész is volt
 de volley-játékos vőlegényem nem tért haza egy hollandiai meccs után
 ha a szerelem sem működik marad a német nyelv

amit binder norától örökölt
néhány év múlva fordító lettem a gyárban
munka után mindig találkoztam a trolimegállóban
a könyvelőségen dolgozó fredivel
előbb mosolyogtunk egymásra
majd szóba elegyedtünk
ugyanott szálltunk le és egy idő után hazakísért
mikor egyszer késtem és megláttam hogy ott áll a megállóban
rájöttem hogy hagyja elmenni a trolikat
míg én megjelenek
és egy idő után rájöttem
hogy valami örömfélét érzek
ha közeleg a 4 óra és véget ér a munkaidő
mikor terhes maradtam azt mondta hogy ismer valakit
aki segít rajtam
de két estével azelőtt hogy elmentem volna az illetőhöz
meghalt egy kolléganő
beült egy kád forró vízbe
hogy elvetéljen
a férje nem merte kihívni a mentőt nehogy börtönbe kerüljenek

FREDI akkor meg tesszük amit kell

NORA mit?

FREDI amit mindenki tesz ilyenkor

NORA két hét múlva székfü-alagúton haladtunk át a házasságkötő terem

előtt

fredivel karonfogva

kaptunk egy háromszobás lakást a gyár melletti negyedben

és a lányunknak a victoria nevet adtuk

fredi a továbbiakban is azt tette amit kell

feliratkozott autóra

és telefonra

és minden második vasárnap este 9 után miután fogat mosott

összehajtogatta a pizsamanadrágját és a majóját

rendesen kiterítette a zokniját a szék támlájára

eloltotta villanyt a hálószobában

és teljesítette férji kötelességét

a másik dolog amit meg kellett tenni

a mangaliai nyaralás volt

és fredí tudta hogy szabadság alatt egy jó férjnek
 meg kell tennie bizonyos dolgokat
 például ha a felesége a kelleténél több pohár bort ivott
 és éjjel fürdik a tengerben
 NDK-ból jött turistákkal
 akkor a férj dolga hogy összeszedje a parton szétszórt ruháit
 és várjon rá
 amíg kijön
 hogy a vállára terítve a zakóját
 hazakísérje
 FREDI hazamegyünk és lefekszel
 fáradt vagy
 NORA elegendő van abból hogy mindig megmondod
 hogy én hogy érzem magam
 FREDI mára elég volt
 NORA azt sem kell elmondanod hogy holnap fájni fog a fejem
 mert tudom
 én döntöttem úgy hogy négy pohár bort iszom
 és ha akarom visszamegyek
 és még iszom egy pohárral
 FREDI sehova sem mész
 NORA ne nyúlj hozzám
 FREDI késő van
 most pihensz
 holnap is nap van
 és a delfináriumba megyünk
 NORA engedj el
 ne szoríts
 FREDI nem bántalak
 csak vigyázok rád
 nem jó neked velem
 mondd
 nem jó
 NORA de jó csak néha arra gondolok
 hogy vajon ennyi az egész
 FREDI hogyhogy?
 az egész?

NORA kell lennie valaminek még
ezenkívül
FREDI lehetne normális életünk
ha te leállítanád magad
NORA mit állítanék le
FREDI tudod jól mire gondolok
nem vagyok hülye
az elégedetlenkedést
és azt ahogy minden férfira úgy nézel
mintha
lehetőség lenne
ez a jonas is
hogyan megváltozik az arcod valahányszor látod
és hogy beszélsz vele
ha látnád magad hogy beszélsz
hangosan és hadarva
mintha elnyelnéd a szavakat
soha nem láttalak még
így beszélni
NORA normálisan beszélek
jonas és birgit
olyan emberek akiket kedvelek
szeretek velük lenni
és beszélgetni
FREDI te és a német nyelved
NORA te meg
egy szót sem szóltál
egész este
FREDI nem értem ezt a későig
tartó dumálást
mintha holnap nem is lenne nap
NORA csodálom őket
ennyi az egész
ők *csinálnak* valamit
ők élnek
miközben mi mindig azt mondjuk
majd máskor

FREDI azt szeretted volna
 hogy én is menjek be a vízbe
 én nem tudok
 nem vagyok olyan
NORA tudom milyen vagy
 az a fiú vagy aki félreáll nehogy elrontsa a cipőjét
 mikor mindenki más beugrik a pocsolóába
FREDI ilyen vagyok én
 unalmas
 azt hiszed én választottam
 hogy ilyen legyek
NORA vagy amilyen vagy
FREDI én igyekszem
 nem vagyok olyan rossz
 mi a baj velem
 miért nem vagyok elég jó
 milyen legyek
 hogy jó legyek?
NORA jó vagy fred
 nyugodj meg
FREDI miért nem beszélgetsz velem is
 én sok mindenről tudok beszélgetni
 csak kérdezz
 de te sohasem kérdezel semmit

 szükséged van rám tudd meg
 jó életünk lesz meglátod
 de abba kell hagynod ezt
 és meg kell csináltatnod a pártkönyvedet
NORA azt soha
FREDI victoria érdekében
 sírva jött haza hogy kihúzták a listáról
 nem mehet táborba mert te nem vagy párttag
NORA jól tudod hogy mit gondolok erről
FREDI miért barátkozol össze mindig ilyen emberekkel
NORA hogy érted hogy
 ilyen emberekkel?

FREDI volt egy barátnőd
aki röplakokat írt
és bedobta a postaládákba
NORA nem tudta már elviselni
ezt az életet
te ezt soha nem fogod megérteni
FREDI tudom
én vagyok az egyetlen a környezetemben
aki nem érti
de szerencséd van velem tudd meg
megnyugodtál egy kicsit mióta velem vagy
békén hagytak
nem figyelnek már
NORA gondolod hogy már nem
FREDI ha mégis
az csak azért van mert nem tudsz leállni
nem elég hogy gondjaid voltak akkor
most olyanoknak akarsz segíteni
akik szökni akarnak
NORA hazaértünk
ennek a beszélgetésnek
nincs itt a helye
sem az ideje
FREDI beszélgetni akarok
miért nem beszélgetsz velem?
NORA mintha te mondtad volna hogy késő van
hogy pihennem kell
most meg beszélgetni akarsz
FREDI igen
beszélni akarok
NORA én aludni akarok
FREDI csodálsz
mert elég bátor ahhoz hogy átússzon a dunán
én meg gyáva és félős vagyok
azt hiszed
de én szeretem itt nora
szeretem

itt is lehet jó életünk
 tudd meg
 NORA jó életünk
 vagyis dolgozzunk hétfőtől szombatig
 és vasárnap könyörögjek neked
 hogy menjünk ki valahova
 csak dolgozni tudsz
 semmi mást
 FREDI tudom hogy mást szerettél volna választani
 de engem választottál
 engem fredit
 most velem vagy
 NORA veled vagyok fred
 csak hagyd aludni
 FREDI velem maradsz nora
 ugye velem maradsz?
 NORA ezután csak egyetlen évnél kellett még eltélnie
 amíg fred
 megismerte igazi szerelmét
 bertát a daciát
 aki hét év várákozás után érkezett
 ha vasárnap reggelként kinéztem a konyhaablakon
 és láttam hogy milyen gonddal fényesíti
 úgy éreztem hogy gyengédebb vele
 mint velem
 és amikor letakarta a szürke ponyvával
 olyan volt mintha ölelgetné
 később amikor anita kicsi volt és nem tudtuk megnyugtatni
 fred beültette bertába
 és addig kocikázott vele a városban míg elaludt
 csodálatos módon
 amikor fred bekapcsolta a motort
 anita abbahagyta a sírást
 addig kocikáztatta anitát
 míg victoria haza nem jött az egyetemről
 a lakótelep közben megváltozott
 a szárítóköteleken strasszal díszített melltartók lógtak
 majdnem minden nőnek volt ilyen a lakótelepen

marcela penescu éjjel-nappali boltjában vették
miután kétszer is megbukott az érettségin
marcela üzletasszony lett
a non-stop boltban a török melltartókon kívül
a darabra árult viceroy cigi ment a legjobban
meg az impulse spray
és minden alkoholos ital
ha vásárolni szeretnél volna de nem volt pénzed
marcela felírta a nevedet a füzetébe
majdnem mindenkinek aki a lakótelepen lakott
volt egy oldala marcela füzetében
tanti smântână még mindig postás volt
de már nem üzletelt túróval és tejjel
mert a férjét elbocsátották a gyárból
és munkanélküli lett
így hát más dolgokkal is üzletelt

1996

VICTORIA postás néni
 hogyan tetszik lenni?
TANTI SMÂNTÂNĂ elmegy
 de mintha nehezebben mennék fel ezen a sok lépcsőn mint régebben
 két emelet után
 úgy érzem hogy a tüdőm kiugrik a mellkasomból
 jobbak azok a nyolcemeletes liftes blokkok
 ha tehetném csak ott dolgoznék
 de a kísértetes blokkba
 nem szeretek menni
VICTORIA van olyan hogy kísértetes blokk?
TANTI SMÂNTÂNĂ te nem hallottad mi történt?
VICTORIA nem
TANTI SMÂNTÂNĂ a gyár szekusa

 a mérnök
 az öntők utcájából

tudod a zöld autóval
 aki piramisjátékot indított
 VICTORIA nem tudtam
 TANTI SMĂNTĂNĂ semmit sem tudsz
 egy csomó pénzt nyert
 jól ment neki egy darabig
 addig míg azok az emberek akiket tönkretett
 el nem kezdtek minden este
 botokkal gyülekezni
 a blokkja előtt
 előbb csak négyen-öten
 majd egyre többen
 kiabáltak neki hogy menjen ki
 adja vissza a pénzüket
 egyszer majdnem betörték az ajtaját is
 és nem bírta tovább
 130 kilométeres sebességgel belehajtott egy oszlopba a kocsiával
 én abba a blokkba is hordom még a nyugdíjakat
 azt mondták az emberek hogy éjszaka motorzaj szól a parkolóból
 léptek zaja a lépcsőn
 és a zárban kattan a kulcs
 a mérnök az aki feljár a lakásába
 nincs nyugta
 az a sok ember akit életében tönkretett
 nem hagyja nyugodni
 VICTORIA és a felesége/
 TANTI SMĂNTĂNĂ /eladott mindent és kiment kanadába
 gyerekestől
 most más család költözik oda
 már tettek termopán ablakot

 hallom hogy hazajöttél
 végleg

 mindig mondtam
 victoria biztos kivándorol
 mit csináljon egy ilyen
 itt

nem kaptál egy fiút

VICTORIA most nincs időm

fiúkra

TANTI SMĀNTĀNĀ ilyen szép mint most

soha nem leszel már

nem próbálsz meg

az ügynökséggel?

VICTORIA milyen ügynökséggel?

TANTI SMĀNTĀNĀ a lakótelepi lányok

akik jelentkeztek

nézd milyen sok levelet kapnak

VICTORIA nem tudom

nem bírom az ilyesmiben

TANTI SMĀNTĀNĀ komoly ügynökség

nemzetközi

csupa jó módú férfi

lakással munkahellyel

olyan jól meg van szervezve minden

jövő héten egy autóbusznyi holland jön

hogy megismerjék az itteni lányokat

képzeld el

egy busz férfi

ha nem lennék férjnél

első lennék ott

ha én most 25 éves lennék

enyém lenne a világ

elnézlek néha titeket

mostani fiatalokat

fogalmatok sincs

mit kezdjete a szabadsággal

itt ültök és várjátok hogy teljen az idő

ne ülj tétlenül

mert késő lesz

figyelj, az ügynökség kibérelt egy termet a kultúrházban

több mint 200 lány van a listán holland férfiakkal akarnak találkozni

VICTORIA

TANTI SMÂNTÂNĂ gyere és nézd meg
 ha nem tetszik hazamész
 de előtte foglalok neked időpontot a szalonba
 brazil szőrtelenítésre
 nehogy megtudjam hogy nem mentél el
 NORA miközben tanti smântână arról mesélt victoriának
 hogy a hollandok érkezésének hírére
 lényegesen több török fehérnemű fogyott marcela penescu non-stop
 boltjából
 egy német rendszámú
 fehér kisduba parkolt le a tömbház előtt
 anita ötéves lett
 és még nem látta az apját
 ANITA tudod mit gondolok nagymama
 azt hiszem nem tetszett neki a ruhám
 NORA a ruhád szép anita
 ANITA nekem nem tetszik
 szúrja a nyakamat és túl sok rajta a fodor
 a fodor már kiment divatból
 NORA nagyon szép vagy benne
 tudd meg
 ANITA én jól viselkedtem
 azt mondtad hogy viselkedjem szépen a vendéglőben mert ha nem apa
 nem jön többet
 és én nem szürcsöltem
 azt mondtad hogy ne szürcsöljek és nem szürcsöltem
 nagyon lassan ettem ahogy mondtad
 nem pecséztem le a ruhámat vigyáztam
 de ő azóta sem hívott
 azt jelenti hogy a ruha nem volt jó
 NORA majd hív meglátod
 most nagyon elfoglalt ott németországban
 ANITA ha a másik ruhámat vettem volna fel
 biztos hívna
 NORA meglátod
 hogy nyáron ha szabadságon lesz jön majd
 ANITA gondolod hogy jön
 NORA biztos jön

ANITA jöjjön el az oviba is
 hogy mutassam meg lilinek milyen szép apukám van
 nem hiszi el nekem hogy jött apám és voltunk a vendéglőben
 azt mondta hogy kitaláltam
NORA majd jön és elmentek az oviba
ANITA lili kikacagott hogy nincs is apám
 de rosariónak sem volt apja a vad angyalból
 és többet várt mint én
 amíg megismerte
 csak az esküvőjén tudta meg
 hogy don alonso az igazi apja

2000

VICTORIA nem jelenhetsz meg csak úgy mikor kedved tartja
GUSTAV látni akarom
 hiányzott nekem
VICTORIA és ez a stílus
 mintha csak tegnap találkoztunk volna utoljára
 te tényleg nem érted
GUSTAV mit értsek?
VICTORIA hogy szenvedést okozol az embereknek
GUSTAV hát ne szenvedjetek
 most itt vagyok
VICTORIA négy éve nem adtál életjelt
GUSTAV az exem
 kicsit komplikált volt
 de lezártam
 most anitához jöttem
VICTORIA és aztán újra eltűnsz négy évre
GUSTAV nem tudom mit akarsz victoria
VICTORIA hogy ne ígérd meg többé hogy keresni fogod
GUSTAV szeretnék vele lenni
 a lányom
 mi kifogásod van ellene
 jövő hétvégén nálam lesz
 elviszem a tóhoz a lakókocsival

VICTORIA és aztán
GUSTAV aztán mi
VICTORIA hazudtam neki
 egy legoautóval alszik
 azt hiszi, hogy te küldted
 de többet nem hazudok neki
 hogy téged fedezzelek
GUSTAV szombaton 10-kor jövők érte

2007

ANITA a legjobb kirándulás volt
 apa annyi mindenhez ért
 és van egy csomó bakelitlemeze
 nagyon menő
voltunk az állatkertben és hajókázni és felmáztunk a tévétoronyba
és képzeld
nyolc moziterem van egy helyen
és apa barátnője
olyan menő
gyűrű van a köldökében
és mikor utazunk
rihannát éneklünk az autóban
te miért nem énekelsz sohasem?
NORA és az mi
 a kezeden?
ANITA tetkó
NORA hova mész
 semmit sem ettél
ANITA nem szeretem
NORA régebb szeretted
ANITA mindig ugyanazt eszitek
NORA mást nem kapsz
ANITA ezek a blokkok nagyon rondák
 és ti egész nap a házban ültök és nézitek a tévét
 elköltözöm apához németországba

2010

VICTORIA nem fog neked hiányozni németország

GUSTAV mi hiányozzon

az esték a tévé előtt fagyasztott lidl pizzával

az esős nyarak

az augusztusi nyolc fok

VICTORIA és tényleg ideköltöztél

egy faluba?

GUSTAV itt tiszta levegőt szívok

a tejet a tehéntől kapom

természet vesz körül

kapcsolatban vagyok a földdel

VICTORIA kapcsolatban vagy a szemközti házban lakó lánnyal is

aki természetes szappanokat készít

GUSTAV mindig jó megfigyelő voltál

VICTORIA csúnyán nézett rám

és rájöttem

GUSTAV jól vagy

úgy érzem

alacsony a rezgésed

VICTORIA dehogy gustav

csak másnapos vagyok

GUSTAV jól fogna neked is egy spirituális méregtelenítő tábor gustavval

VICTORIA mi a franc az a *self help guru*

GUSTAV gyere és próbáld ki

jövő héten érkezik az első csoport

VICTORIA nem köszi

GUSTAV máskor is gyere még

pálinkázzunk

emlékezzünk

VICTORIA örülök hogy jól vagy

GUSTAV jól vagyok

csak néha a gondolataim

nem hagynak aludni

VICTORIA én is elgondolkodom néha
tudod arra gondolok
hogy te meg én
talán

GUSTAV tudod hogy itt vagy
a szívemben

VICTORIA

GUSTAV csakhogy nekem nagyon nagy a szívem victoria
sokan férnek bele

VICTORIA a szappanos lány is belefér?

GUSTAV ő is belefér

VICTORIA a falusi boltos lány is belefér?

GUSTAV igen
ő is belefér

és ha sok pálinkát iszom
a szívem még nagyobbra nő
és még többen
férnek bele

a te szíved nem ilyen
szűk egy kissé
és nem sokan
férnek bele
nálam túl sok hely van
nálad meg túl kevés

2013

ANITA nagymama
keres valaki

NORA miben segíthetek?

JUTTA jutta neumann vagyok
jonas neumann húga

NORA

JUTTA leipzigből

NORA igen

JUTTA ugye emlékszik jonasra

és birgitre

a feleségére

NORA igen

emlékszem

JUTTA bocsánat hogy bejelentés nélkül jöttem

csak meg akartam nézni hogy –

és mikor láttam a nevet az ajtón

vettem a bátorságot és becsengettem

NORA anita

meg kell beszélnem valamit a nénivel

magunkra hagynál egy kicsit?

JUTTA egy borítékról van meg a címe

négy évig leveleztek

NORA igaz

írtunk egymásnak egy ideig

miért akar beszélni velem?

történt valami?

JUTTA a bátyámat és a sógornőmet halálos lövés érte

miközben megpróbáltak átszökni a román–jugoszláv határon

1982 augusztus 12-én

megtaláltam a dobozt az ön leveleivel

és többször elolvastam őket

furcsa

olyan mintha ismerném önt

ezért merészeltem

tudom hogy jonas és birgit

jártak itt
 talán ültek ennél az asztalnál valamikor
 NORA régen volt már az
 de igen
 meglátogattak
 JUTTA jó barátok voltak
 NORA mangalián ismerkedtünk meg
 tudja
 milyenek a nyári barátságok
 néhány évig még
 ugyanakkor mentünk a tengerpartra
 szép emlékek
 akármilyen rossz világ is volt
 JUTTA nem tudta hogy nem élnek már?
 NORA nem
 JUTTA de a tervükről tudott
 NORA nem
 JUTTA de hiszen barátok voltak
 NORA akkoriban az ilyesmit
 még a barátoknak sem volt szokás elmondani
 JUTTA el akartak szökni az NDK-ból
 és románian keresztül könnyebb volt
 többen megtették
 a fal túl veszélyes volt
 eljöttek nyaralni a fekete-tengerre és tesztelték a helyzetet
 akkoriban az járta nálunk
 hogy az itteni határokat nem őrzik annyira
 egy évvel azelőtt bulgáriában is próbálkoztak
 a török határnál akartak átkelni a hegyeken
 de lemondtak róla túl kockázatosnak tűnt
 mindent megterveztek

 tényleg nem tud semmit erről?
 olyan sokan elszöktek romániából is
 akkoriban
 NORA mondtam már
 ez nem volt beszédtema közöttünk
 JUTTA akkor miért nem írt nekik többet?

a levelezésük pont 82 nyarán szakadt meg

NORA tényleg nem is tudom

mikor írtam nekik utoljára

JUTTA nem volt furcsa hogy semmilyen életjelt nem adtak?

NORA tényleg nem emlékszem

lehet hogy eltávolodtunk egymástól

JUTTA vagyis hogy

NORA van úgy hogy csak magától elmúlik valami

JUTTA miért?

NORA nincs különösebb oka

magával soha nem történt meg

nincsenek olyan ismerősei akikkel

aztán megszakadt a kapcsolatuk?

JUTTA talán történt valami azon a nyáron

nem emlékszik?

NORA sok idő eltelt már azóta

lehet hogy hazajöttünk a tengerről

eltelt a nyár

akartunk írni karácsonyi üdvözlöt

de elfelejtettük

és az élet ment tovább

JUTTA egyesek élete

de másoké véget ért egy kukoricaföldön

1982 augusztusában

NORA mit tehetnék magáért?

JUTTA segíthet megtalálni azokat

akik felelősök a halálukért

NORA sajnálom de nem tudom

hogy segíthetnék

JUTTA csak magukkal voltak kapcsolatban romániában

hátha mégis eszébe jut valami

NORA a férjem már nem él

én meg –

azt kéri hogy 30 évvel ezelőtti

dolgokra emlékezzem

JUTTA a hivatalos jelentésben ez áll
 1982 augusztus 12-én reggel
 elhagyták a turnu severin-i szállodát
 aznap este
 lelőtte őket az oravița melletti határátkelőnél
 egy petcu nevű katona
 NORA nagyon sajnálom
 JUTTA én tíz évvel fiatalabb vagyok jonasnál
 de mindig éreztem
 hogy el akar menni
 pedig soha nem mondta nekem
 már a középiskolában edzett erre
 egy hajnal
 a hóban fekvé találtam
 azt tesztelte hogy mennyire bírja a hideget
 birgitnek meg
 volt egy fotóalbuma
 amire golyóstollal felírta
 hogy *velence bécs párizs ohio liverpool*
 nem tudtak ott élni
 biztos voltam benne hogy a maguk segítségét kérték
 NORA hogy is gondolja hogy ilyesmiről beszélhattünk volna
 anélkül hogy elkapjanak
 állandóan figyeltek
 JUTTA anyánk egyedül nevelt bennünket
 tudja
 jonas volt a –
 ha meglátta felderült az arca
 augusztus 31-én a városnapokon voltunk
 mikor egy osztálytársam megkérdezte hogy tudjuk-e
 hogy jonast lelőtték romániában
 egy nyugat-berlini rádióban hallotta
 a berlini román követségen annyit közöltek szárazon
 hogy lelőtték őket mert szökni próbáltak
 ott a határ mellett el is temették őket
 a hír nálunk egyetlen újságban sem jelent meg
 azt sem engedték meg hogy gyászjelentést tegyünk közzé
 vagy bármilyen szertartást szervezzünk

és lehet hogy ez
ironikus
de lehet hogy pont ezért –

tudja anya egyáltalán nem sírt
mintha kővé vált volna
és aggódtam miatta
nem sokkal azután hogy hazatértünk a követségről elkezdett
úgy viselkedni mintha jonas
élne
egyik nap ajtót nyitott
az arca derűs volt
és táncra perdített a rádióból szóló dalra
tudja
anyám visszaforgatta a naptárt
1982 augusztus 11-re
nem ünnepelte többé a karácsonyt és egyetlen születésnapot sem
megállt számára az idő
az beszéltek róla hogy megbolondult
de ő egész egyszerűn csak eldöntötte hogy mindörökké a
bátyám
halála előtti napot
akarja élni
az utolsó napot mikor minden jól volt
úgyhogy számára
az élete hátralevő része egy nyári nap volt
megszültem a lányomat és azt mondta hogy nincs unokája
és én sírtam
úgy tett mintha egy szomszéd gyerek volna
játszottak együtt
de este azt mondta hogy vigyem haza
és végül
egy idő után megértettem
és mikor találkoztunk
pénzt kértem tőle fagyira
és elmeséltem neki
milyen volt a táborban
mikor meglátogattam

mindig újra 17 éves lettem
és ő ugyanazt az újságot olvasta
nap mint nap
pedig már elkopott a papír elmosódtak a betűk
hét évig élt így
hét évig
haláláig minden nap 1982 augusztus 11 volt számára
egy napot sem akart élni egy olyan világban
amelyben Jonas már nincs

maga is anya

NORA igen

JUTTA akkor meg kell értenie

NORA nagyon sajnálom

az édesanyját

JUTTA én azt hiszem hogy valaki elárulta őket

NORA mit akar mondani?

JUTTA segített egy újságíró

megtalálta a boncolási jelentést

és megtudtam hogy

egy méterről lőttek rájuk

kivégezték őket

valaki tudott a tervükről

és tudja hogy mit gondolok még

azt hiszem soha nem voltak ott

oraviťán

ők a dunán akartak átkelni

megtudtam hogy fizettek egy vezetőnek de nem jelentek meg

a találkozóhelyen

a turnu severin-i szálloda ahol az autót hagyták és oraviťa között ahol

állítólag lelőtték őket

150 kilométer van

hogy jutottak oda?

ki vitte oda őket?

NORA

104 | JUTTA ez alatt a 30 év alatt nem tudtam meg sokat
de ezeket a dolgokat tudom
és ez elég

NORA nagyon nehéz lesz most megtalálni a bűnösöket

JUTTA de valakinek felelnie kell mindezért
igazságot kell szolgáltatni

NORA azt hiszi hogy ez visszahozza őket
hogy ez visszahozza az édesanyját?

JUTTA tudja mikor a fal leomlott
azt hittem hogy vége
azt hittem hogy végre igazságot tesznek
de 30 éve
hallgat mindenki
majdnem mindenhol ahova mentem
a hallgatás falába ütköztem

de csak kiderül
nem adom fel amíg ki nem derül

NORA azt mondja hogy van egy lánya

JUTTA igen

NORA akkor
vigyázzon rá
//

ANITA mi történt
Nagymama?

NORA

ANITA kik voltak azok az emberek akik meghaltak?

NORA barátok voltunk
nem tudtam hogy meghaltak
azért nem írtam nekik
mert fredy féltékeny volt

1982

MÉRNÖK ÚR nora

NORA mit csinálsz itt?
megijesztettél

MÉRNÖK ÚR tudom honnan jössz

visszamész
 és megírod a nyilatkozatot
 NORA honnan tudod?
 MÉRNÖK ÚR nora
 ez komoly

 NORA nem ez az első alkalom hogy behívnak
 majd békén fognak hagyni
 MÉRNÖK ÚR hallgass rám kérlek
 ha nem mész vissza
 és nem mondasz el nekik mindent/
 NORA /ha nem árulom el a barátaimat
 MÉRNÖK ÚR nem lesz jó vége ha nem mész
 tudom
 azért jöttem hogy elmondjam neked
 NORA és hogy nézek majd tükörbe
 MÉRNÖK ÚR nora
 anya vagy
 mikor ilyesmi van
 victoriára gondolsz
 nem magadra
 NORA vagyis tegyek úgy mint te
 mert te mindig csak másokra gondolsz
 MÉRNÖK ÚR most rád gondolok
 NORA mintha azt mondtad volna
 hogy kettőnk között mindennek vége
 MÉRNÖK ÚR

 NORA hogy is mondtad
 hogy legyen türelmem fredivel
 mert megjön majd a szerelem is
 MÉRNÖK ÚR most másról van szó nora
 nem rólunk kettőnkről
 a bűnrészességért
 börtön jár
 NORA de velük mi lesz
 ha elmondom

MÉRNÖK ÚR visszaviszik őket az NDK-ba
és néhány hónap börtönbüntetés után szabadok lesznek
ők köszönik szépen jól lesznek
neked viszont
ha nem mondd el
egész életedben gondjaid lesznek
és victoriának szintén
visszamész elmondasz mindent amit tudsz
a victoria jólétének érdekében

NORA

MÉRNÖK ÚR jó lesz neked meglátod
fredinek is

NORA fredie nem is ismer engem
te ismersz
te pontosan tudod milyen vagyok
fredi azt hiszi
képzeld el azt gondolja hogy szerelmes vagyok jonasba
ennyire kevésbé ismer
te meg azt mondd hogy jó lesz fredivel

megyek és besúgom a barátaimat
hogy nyugodtan élhessünk
és aztán várom hogy jöjjön a szerelem

2021

NORA victoria

miért vetted le azt a fotót?

VICTORIA mert nincs mit keressen ott

NORA az enyém

és oda teszem ahova akarom

VICTORIA én nem akarom látni

néha bánom

hogy már nem veszik el a villanyt

NORA miért vennék el a villanyt?

VICTORIA mert akkor
nem működne a tévé ahonnan az aberráns ötleteidet veszed
NORA milyen aberráns ötleteket?
VICTORIA megtudtam egy csomó mindent
NORA mit tudtál meg?
VICTORIA például azt hogy megharaptad az asszisztensnőt
NORA nem kényszeríthet hogy megszúrassam magam azzal a hülyeséggel
VICTORIA mert nem fér a fejembe
 hogyan lehet valaki az oltás ellen
 mikor annyian meghaltak
 te azt mondod hogy az oltás öl meg
 mert valami idióták a tévéből
 teletömték hülyeséggel a fejed
NORA nem öl meg az oltás
 mondtam én hogy megöl az oltás?
VICTORIA de akkor mit mondtál?
NORA hát ha nem hallgatsz meg
 pofonegyszerű
 miért irtsanak ki mindannyiunkat ha szükségük van ránk
 miért ölnének meg ha szükségük van a pénzünkre
 ugye
VICTORIA ha te mondod
NORA parancsolni akarnak nekünk hogy azt tegyünk amit ők akarnak
VICTORIA kik?
NORA hogyhogy kik?
 a coca cola
 minden milliárdosnak van részvénye
 ez az oltás
 az agyra hat
 megöli az agysejteket
 és arra kényszerít
 hogy rájuk hallgass
VICTORIA a coca colá-ra
NORA te nem iszol több coca-colát mostanában
VICTORIA nem
NORA csak várd meg a végét
 meglátod majd

VICTORIA anya te megcsúsznál
 én elveszem a tévédet
NORA nem veszel el semmit
 ez a fotó meg visszakerül a falra
 most azonnal
 az én falam azt teszek rá amit akarok
VICTORIA nem a te falad
 egy luxus öregotthon fala
 amit az unokád fizet
 a gazdag pasija pénzéből
 ő soha nem kérdezte még hogy ki van a képen
NORA nem
VICTORIA legalább annyi jóérzés legyen benned
 hogyan vedd le mikor látogatóba jövünk
 legalább apa emlékének tiszteletére
NORA fredit meghalt
 miért zavarná?
VICTORIA tudod
 követtelek egyszer mikor a temetőbe mentél
 a mérnök úrhoz
 mindig megváltozva jöttél haza onnan
 és azt hiszem apa
 tudta
NORA fredit nem tudott semmit
VICTORIA de én tudtam

 és nem hiszem hogy a mérnök volt az egyetlen
 mindig mikor egy férfival beszélgettél
 arra gyanakodtam hogy elmész vele elhagysz minket
 elég gyakran beszélgettél férfiakkal
 csak később jöttem rá hogy a szexuális főnökeid voltak
 épp adtad le nekik a jelentést

NORA semmi mást nem tettem mint azt hogy lefordítottam pár levelet
VICTORIA apa el akart menni kivenni a dossziéját
 de végül nem ment
 azt mondta jobb ha nem tudja miket írtál róla

NORA fogalmad sincs
mi volt akkor
és ez a fotó a falon marad
amíg én élek
VICTORIA akkor egyszerű
többet nem jövök ide
NORA leveleket fordítottam
amiket németországba küldtek az emberek a rokonaiknak
ennyi
és jót akaratom
nem fordítottam le pontosan amit írtak
nem fordítottam le ha azt írták hogy szarrá fagynak a blokklakásban –
azt hittem jót teszek
és embereket mentek meg
és minden este
jonasra és birgitre gondoltam
azt képzeltem hogy neoprénbe öltözve
ússzák át a dunát
minél gyakrabban képzeltem el
annál inkább hittem is hogy megtörtént
ez az egyetlen módja
hogyan ellenállj
az egyetlen
*AZ 1300-AS DACIA GALAXISOK KÖZÖTT LEBEG. MAJD EGY
SÖTÉT ALAGÚTON ÁT, NÉHÁNY MÁSODPERC ALATT ÁT-
CSÚSZIK 2023-BA.*

4. TÁVOL MINT ALASZKA

VICTORIA az úristen megadta a magányos nőknek
ezt a rettenetes 50 éves kort
de íme teremtett a világba olyasmit is
ami könnyebbé teszi elviselni
mint például a prosecco
ez az a kor mikor párdücmintás
cicanadrágban járunk
botóxtól merev arccal

arra várva hogy utánunk fűtyüljenek az utcán
de már senki sem fűtyül
mi akkor is arra gondolunk hogy vajon
ez azért van mert már általában senki sem fűtyülne utánunk vagy csak
azért
mert a férfiak manapság nem mernek fűtyülni
50 a vízvázasztó kor
mikor még készíthetünk tinder profilt
és van rá halvány esélyünk hogy találjunk valakit
egy utolsó kétségbeesett próbálkozással
mielőtt zátonyra futnánk kis otthonkánkban
a tévé előtt
szomorúan és szürkén mint óriási tofudarabok
arra várva hogy betöltsük a hatvanat
hogy lassan beolvadjunk majd
a barna táskás egyforma nyugdíjasok csoportjába
akik unokáik fotóit mutogatják egymásnak a telefonon
és végre megismeresz valakit
és megjelenik a remény
háromnegyed órát vársz rá egy bárban
mert 50 évesen nem engedheted meg magadnak hogy elveid legyenek
és megérkezik
alacsonyabb mint a fotókon
és kevesebb haja van
de 50 évesen nem lehetnek elvárásaid
úgyhogy csak ülsz és hallgatod
ahogy két órán át mesél a garzonlakása felújításáról
ANITA nekem nem lenne türelmem a tinderhez
PAULA de kész
te megmenekültél tőle
ANITA remélem hogy legalább a következő 10 évre
PAULA nem kell így beszélni
ANITA manapság nagy dolog
ha egy házasság tíz évig tart
PAULA tudd meg hogy léteznek még egy életen át tartó házasságok is
VICTORIA úgy van paula
tisztá igazad van

PAULA de jó hogy kitartó vagy
 én hamar feladtam volna
 VICTORIA várjatok mert nem mondtam végig
 miután két órán át mesélt a garzonlakása felújításáról
 a pasi elnézést kért
 kiment a mosdóba
 és nem jött vissza többet
 ANITA ez hihetetlen
 PAULA azt hiszem nagyon tetszettél neki és megijedt
 VICTORIA tessék
 PAULA bizonyos személyek
 rájönnek hogy szerelemesek lehetnének
 megijednek és elfutnak
 tudd meg
 lehet hogy gyerekkorában tanúja volt a szülei közötti konfliktusnak
 ez megmagyarázza hogy/
 VICTORIA /miért kell mentséget találni
 minden idiótának
 a magyarázat egyszerű
 kretén volt
 ANITA lehet hogy
 a magyarázat az
 hogy te nem vagy elég menő
 VICTORIA bocsáss meg de ha valaki két órát dumál a garzonja felújításáról
 az egy kretén
 de arra gondoltam hogy
 talán nekem vannak túl nagy elvárásaim
 ANITA neked
 elvárásaid
 VICTORIA mit akarsz mondani?
 ANITA 5 évig éltél egy alakkal
 aki lopkodott a pénztárcádból
 és azt mondod hogy elvárásaid vannak
 PAULA anita
 ANITA mit akarsz?
 igazam van
 VICTORIA mindannyiunk életében vannak szakaszok
 mikor furcsábbak vagyunk

PAULA jó hogy túl vagy rajta
VICTORIA én a pasimra gondoltam
ANITA hogyhogy?
VICTORIA nála csak egy átmeneti állapot volt
 ez a lopkodás
 most abbahagyta
 jól vagyunk
ANITA várj csak
 lemaradtam valamiről
VICTORIA visszaköltözött
ANITA mikor
VICTORIA múlt héten

 én megpróbáltam
 tudd meg
ANITA kizárt dolog
PAULA anita
VICTORIA nem mondhatod
 hogy nem próbáltam meg
ANITA inkább egyedül mint egy –
VICTORIA megpróbáltam
 nem válaszoltam az üzeneteire letiltottam mindenhol
ANITA szívből remélem hogy csak álmodom/
VICTORIA /na jó néha feloldottam a tiltást hogy lássam ír-e még
 és írt
 keményen ellenálltam
 míg egyik este válaszoltam neki
 mert borzasztóan éreztem magam érted
 és akkor szükségem volt
 borzasztó állapotban voltam
 és az kellett hogy
ANITA szuper
 anyámnak van pasija
 újra nem látjuk pár hónapig
VICTORIA most más
 van foglalkozása nem lóg rajtam
ANITA más foglalkozása azonkívül hogy játékbárlangban költi a pénzét

VICTORIA beiratkozott esti iskolába
 ha iskolába jár
 nem foglalkozik hülyeségekkel
 ANITA és jársz a szülői értekezletekre
 PAULA anita
 VICTORIA megpróbáltam
 nem megy egyedül
 ez van
 mit akarsz?
 ANITA gondolkodtál azon amit mondtam?
 VICTORIA min?
 ANITA a terápián
 VICTORIA semmi keresnivalóm ott
 ANITA honnan tudod?
 elmehetsz egyszer és ha nem tetszik nem mész többet
 PAULA a terápia nem megy erőszakkal
 akarni kell hogy
 ANITA paula
 de a pasi szuper bántalmazó
 VICTORIA mostanában ha valaki egy kicsit felemeli a hangját
 már bántalmazó
 ANITA anya
 szeretnéd hogy emlékeztesselek arra mikor a szomszédok rendőrt hívtak
 mert a pasid elkezdte kidobálni a bútoraidat az ablakon?
 VICTORIA néha idegességünkben adszurd dolgokat csinálunk
 ANITA reszkettél félelmedben
 anya
 VICTORIA most jól vagyok
 ANITA tudd meg hogy mióta terápiára járok/
 VICTORIA /újabbán mindenki terápiára jár
 mert mindenkinek mély traumái vannak
 bébikorukban nem vették ki őket a gyerekkocsiból ha bőgtek
 és most ki kell gyógyulniuk a traumáikból
 kurva sok pénzért
 PAULA van ebben igazság
 tudd meg
 VICTORIA hallgassatok csak a hippi csajokra
 akik marhaságokat beszélnek a youtube-on

ANITA rajtam segített a terápia tudd meg
VICTORIA nem látszik
idehívtál ruhát próbálni
és ahelyett hogy jól éreznénk magunkat
te egyfolytában ironizálsz
semmi sem jó amit csinálok
eltölthetnénk egy félórát anélkül hogy kitámadnál

PAULA koccintsunk anita
boldogságára
VICTORIA anitára
ne felejtjük el miért vagyunk itt
ANITA nem támadlak tudd meg
csak aggódom érted
VICTORIA pont azt mondtam hogy jól vagyok
nagyon jól
de nem úgy néz ki hogy örülsz ennek
velem ellentétben
mert én örülök
hogy te jól vagy
jól vagy
ugye?

ANITA jól vagyok
ha nem jössz az esküvőmre
nem haragszom meg
tudjad

PAULA hogyan jönne
az anyád
ANITA de van egy feltételem
a pasidat ne hozd
VICTORIA vagy úgy
feltételeid vannak
ANITA tényleg kis esküvő
és szeretném ha csak hozzám közel álló emberek lennének
tényleg nem akarom hogy/
VICTORIA /akkor apád is társ nélkül jöjjön ha azt szeretnéd hogy magunk
legyünk

ANITA paula

családtag

VICTORIA áhá szóval ő kivétel

PAULA victoria

én csodállak téged

tudd meg

VICTORIA te csak foglalkozz a humusz-zabáló jóga-tanítványaiddal

menj ölelgesd a belső gyermekedet

én itt a lányommal beszélgetek

érted?

ANITA paula sokat segített nekem

olyan mintha az a... –

VICTORIA na gyerünk

mondd ki

mondd ki a szót

ANITA mintha

az anyám lenne

VICTORIA apropo

paula

hogyan van a férjed?

mit tenne ha tudná

hogyan van egy pasid, akinek a lánya annyira szeret, hogy

meghívott az esküvőjére

ha mindent tudnánk ami a hátunk mögött történik

az univerzum összes xanaxja sem lenne elég nekünk

te meg mit nézel úgy drágám

apád a bujkálások és hazugságok nagymestere

mit gondolsz miért van mindig egyedül az ünnepeken

elfelejtette elmondani neked hogy

társa az életben

és az énhez való újrakapcsolódást ígérő jóga-táborok szervezésében

kissé férjezett

de ez csak lényegtelen részletkérdés

az ő zen életében

miért ne legyünk egyenlők

miért kell vele kivételezni
menjünk mindketten pár nélkül
és kész
nyugi paula
nem lopom el tőled
apropon
kíváncsi vagyok
még mindig úgy csókol
mint egy porszívó?
PAULA azt hiszem jobb lesz ha elmegyek
magatokra hagylak

ANITA paula
várj
jó
hívlak holnap
VICTORIA na végre
ANITA miért kell minden
rólad szóljon
VICTORIA azt akarom hogy rólad beszéljünk
mi ketten
ANITA és ahogy beszélsz
mintha megvetnél mindent
mindig azt éreztetted
velem
VICTORIA mit?
ANITA hogy azt szeretted volna
hogy más legyek
VICTORIA büszke vagyok rád
tudd meg
paula azt mondta
hogy most választod ki a bútorokat
hamarosan
kész a ház
ANITA elmentem megnézni a házat
néhány napja
egyedül
miközben ott sétáltam rád gondoltam

arra gondoltam hogy te nem tudnál egy ilyen helyen lakni
 olyan távol van tőled mint alaszka
 VICTORIA de neked való hely
 te találasz oda
 ANITA másfajta lányra vágytál
 kezdetől fogva
 emlékszel még mit adtál nekem 14-ik születésnapomra
 piros latex nadrágot amilyent britney spears viselt a videoklippjében
 a velem egykorú lányok a kirakat előtt sírtak egy ilyen nadrágért
 mert az ő anyjuk nem akart ilyent venni nekik
 éreztem hogy csalódott voltál
 mert én nem örültem neki
 én is más anyát akartam
 nem téged
 első emlékem rólad
 az hogy félretolod a bundákat a nagymama szekrényében ahova én
 elbújtam
 én meg torkom szakadtából ordítok
 hogy megjesszelek és elmenj
 mert nem akartam hozzád költözni
 egész gyerekkorom alatt arra vágytam
 hogy hosszú szövetszoknyát viselő anyukám legyen
 aki laskalevest főz nekem és megnézi a matekfeladatokat
 de voltak olyan pillanatok is mikor tetszettél nekem
 amikor a sörfesztiválon addig mentünk együtt a körhintán
 amíg elfogyott minden pénzed
 VICTORIA másképp akartam csinálni
 mint anyám
 ANITA emlékszel
 mikor himlős voltam és ágyban feküdtem
 és divatbemutatót tartottál nekem
 és meg kellett mondanom hogy mi áll a legjobban neked
 és te cserélgetted az ecetes borogatásomat
 tulajdonképpen azért aggódtál hogy nem megy le a lázam
 mert találkád volt
 végül magamra hagytál
 meglepetéssel akartalak várni
 bekapcsoltam a gázt és egy tasak fagyasztott zöldséget töltöttem

egy olajos serpenyőbe
megterítettem az asztalt
és vártalak
a zöldség kihűlt
a kanapén aludtam el
a tévé hangjaira
az éjjeli műsorokban a focistákról horoszkópról rövid szoknyás
asszisztensekről válásokról gyilkosságokról szilikonmellekről
a világ végéről beszélő emberek
mintha a családtagjaim lettek volna
azt éreztem
hogy van valaki velem abban a szobában
tudod hogy most sem tudok elaludni hangok nélkül
ha csend van félek
ötéves koromban
bezártál a kocsiba a macdonalds parkolójában
a macdonalds krumpliillatáról
most is az jut eszembe ahogy összegömbölyödtem a hátsó ülésen
és féltem hogy soha nem jössz vissza
azt hiszem már akkor tudtam
hogy később szükségem lesz valakire aki mindig ott van
érted
ott van velem
vár minden este 6.30-kor
mikor leparkolok a ház előtt
kiveszi a csomagtartóból a bevásárlást
és beviszi a házba
kertes házat akartam frissen nyírt gyepvel
ruhaszáritót gyerekruhákkal
talán egy kutyát is
és flekkenezést vasárnaponként
és néhány napja elmentem az új negyedbe
egy sor egyforma szürke ikerház egymáshoz nagyon közel
termopán ablakokkal és piros cseréptetővel
karácsonyról ottmaradt fénydíszekkel
gyerekbiciklik
homokozók
ugrálók

a teraszokon román zászlók
kerti törpék
és ahogy a házak között sétáltam
éreztem hogy a torkomban egyre keményebb a gombóc
és tudom hogy hihetetlen lesz számodra amit most mondok
de nem hiszem hogy tudnék
nem tudom hogy képes leszek-e
így élni
és egy gyereküléssel kék fordából
kiszállt egy kb. 35 éves férfi
kezdődő kopaszság
sötétkék pulóver
tökélesen vasalt nadrág
tüzet kért és szóba elegyedtünk
elmondta hogy minden este mikor a munkából hazaér
az autóban kell várakoznia
a felesége nem engedi be
míg a gyerek el nem alszik
és miután ezt elmondta
egymás szemébe néztünk egy pillanatra
a rémület a szemében
ugyanaz volt mint az enyém
ott a luxus lakótelep parkolójában szeretkezhettünk volna
a gyereküléssel kocsiban
te biztos ezt tetted volna
vagy a fene tudja
de még erre sem voltam képes
érted
még erre sem

de végül is
nem hiszem
hogy ez lenne a megoldás

VICTORIA ha tudnám hogy mit mondjak erre
ha lenne megoldás

ANITA miért

olyan nehéz
miért van az
hogy ez a boldogság
dolog
nem sikerül
nekünk

VICTORIA a lényeg hogy megpróbáljuk

ANITA igen

ezt csinálom egypár éve
próbálom
ez maradt nekem
hogy próbálgassam

VICTORIA adj kölcsön

kétezet

mit nézel úgy
mintha azt kértem volna
hogy klónozz egy majmot
nem azt mondtad hogy van pénze?

azt mondtad hogy
rengeteg pénze van
te mondtad
miért nem ismered be?

ANITA minek kell a pénz

megint kifizeted a játékadósságait

VICTORIA két maximum három hónap múlva visszaadom

ANITA nem tudom

beszélek danival

VICTORIA akarsz segíteni vagy nem?

ANITA az a normális

ha beszélek vele
a jövődöbeli férjem
az ő pénze is
nem?

VICTORIA mikor tudod ideadni?

ANITA ezért jöttél
 hogy pénzt kérj
VICTORIA légy komoly
ANITA csodálkoztam is
 általában ha boldog párkapcsolatban vagy
 eltűnsz
VICTORIA a ruha amit kiválasztottál
 egy új autó árába kerül
ANITA eltűnsz a színről
 akkor is ha a saját anyádnak agyvérzése lesz
 eltűnsz a színről
 akkor is ha/
VICTORIA /segítesz
 vagy nem
ANITA menj el
 toxikus vagy
VICTORIA toxikus
 ezt meg hol tanultad
 a workshopon?
ANITA ha nem mész el te
 elmegyek én
 és ne keress többet
 nem akarlak látni
VICTORIA azóta nem láttam

 látni szeretném
 lehet?
ALASZKA nem
VICTORIA miért?
ALASZKA mert késésben voltál és siettél hogy elérj
 az úttest nedves volt
 kicsúsztál és nekimentél egy támfalnak
VICTORIA halott vagyok
 gondoltam
 csak hát
 nem éppen okés
ALASZKA mi nem okés?

VICTORIA szerettem volna rendezni a dolgaimat

anyámmal

anitával

az esküvőre mentem éppen

nem érhet véget így

ALASZKA sohasem úgy ér véget mint egy könyvben

VICTORIA de ez hülyeség

oda kell mennem

látni akarom őket kérlek

miért nem adsz egy esélyt?

ALASZKA mert most a krémszínű 1300-es dáciádban ülsz

ami nekiment egy támfalnak

és az utolsó dolog amit hallasz

az a szélvédőre hulló esőcseppek hangja

mintha milliárdnyi kis szív robbanna fel

és aztán

csend lesz

vagy talán nem

lehet hogy valóban nem így ér véget

lehet hogy rátaposol a gázra és újra szupernóvák és szatelitek között

repülünk

az időben

majd valahol a közelben leszállunk

csak néhány órányi távolságra

2024-ben vagyunk egy kastély udvarán

itt már nem esik

tökéletes az idő egy szabadtéri esküvőhöz

a szertartás elkezdődött

ott van nora az első sorban egy legyezővel

és anita fehérben

szép

izgatottnak tűnik

és nem nagyon figyel arra amit a pap mond

mert egyre csak hátranéz és keres valakit a meghívottak között

azért nézelődik mert biztos hogy meg kell érkeznie valakinek

majd látja hogy közeledik egy alak

te vagy az

NORA elkéstél

VICTORIA baleset volt
 az autópálya-letérőnél
 egy órát álltam a forgalomban
NORA súlyos volt?
VICTORIA meghalt egy nő
NORA jaj Istenem
ANITA jól vagy?
VICTORIA igen
ANITA biztos jól vagy?
VICTORIA láttam mikor elvontatták az autóját
 vagyis
 ami maradt belőle
 nem is tudtam hogy ezek a régi daciák
 még közlekedhetnek
NORA ha ma nem szeretnél részt venni
 rendben van
VICTORIA de szeretnék
ALASZKA tudod ki vagy?

VÉGE

Fordította: ALBERT MÁRIA

Berecz Boglárka – Dögei Mátyás –
Torner Anna – Vargyas Péter

VILÁGGÁ MENTEM, VISSZAJÖNNÉK

– HORZSOLÁSOK EGY FELVONÁSBAN –

Kétszereplős monodráma

Torner Anna Itt sem fogunk élni című regényét színpadra alkalmazta Berecz Boglárka és Dögei Mátyás. A dalszövegeket Vargyas Péter írta.

A foglalt jelzéssel ellátott szék üresen marad.

Na jó. ... Attól én még elkezdem.

Egyszer mondtad, hogy írok blogot. Hogy mindig legyen mit olvasnod. Hát, ez lett belőle.

BUDAPEST

Felvételi a Színművészeti Egyetemre. Bejön.

Jó napot kívánok!

Torner Anna vagyok, Csobánkáról. Torner Anna vagyok, 20 éves. Torner Anna vagyok, és színésznő szeretnék lenni. Lehet, hogy író. Vagy mindkettő. Torner Anna vagyok, a szüleim szerint szép. Néha elhiszem, néha nem. Torner Anna vagyok, maga az önirónia. Torner Anna vagyok, és szeretem a háztartási kekszet tejjel. Torner Anna vagyok, de mindenki Pankának szólít. Torner Anna vagyok, és nem tudok elcsábítani egy férfit, mert olyat a nők szoktak csinálni, én meg hát – Bocsánat, bejöhetek még egysz... Bejövök még egyszer.

Kimegy, bejön. Durván, határozottan kezdi újra.

Jó napot kívánok!

Torner Anna vagyok, Csobánkáról. Torner Anna vagyok, 20 éves. Torner Anna vagyok, és színésznő szeretnék lenni. Lehet, hogy író. Vagy mindkettőt. Torner Anna vagyok, a szüleim szerint szép. Néha elhiszem, néha nem. Torner Anna vagyok, maga az önirónia. Torner Anna vagyok, és szeretem a háztartási kekszet tejjel. Torner Anna vagyok, de mindenki Pankának szólít. Egy Nádasdy-verset hoztam.

Nádasdy Ádám: *Maradni, maradni*

Az átzuhanás, az megterhelő.
Ilyenek: az elalvás, a fölébredés,
a megszeretés, a meggyűlölés;
amikor vendégek várhatók,
a boltban a tanácstalan álldogálás,
hogy házigazdává átalakuljak;
a vendégség után pedig a bútor,
mert vissza kell tolni megint privátba.

Ezek a nehezek. Amikor maradok,
az jó: az alvásnak mestere vagyok,
és ébren lenni nagyon szeretek.
Boldog vagyok, ha sok a vendég, és ha van
szerelmem, illetve ha nincs.
De átzuhanni egy beállításból
egy másikba, az összekuszál.

Maradni szeretnék, mindig maradni:
ha ébren vagyok, élesen figyelni,
ha alszom, mélyebb gödörbe leásni;
magányos levesporokat fölönteni,
vagy élettársi szennyest kotorászni.
Átzuhanni: az fáj. A változás
szűk száján átcsúszni, az horzsolás.

Bejöhetek még egyszer.

Kimegy.

PÁRIZS

Bejön mint utazó.

Úgy volt, hogy csak két hét múlva érkezem Párizsba, a családhoz. Addig betábláztam magam diákmunkákkal, hogy ne legyen időm azon gondolkodni, jó döntés-e, hogy ott hagyok mindent. A nagyra törő színházi ambícióimat, a húsz évig rendíthetetlennek hitt családi ház romjait, benne apám és anyám füstölgő házasságával és az alig tizenhárom éves kisöcsémmel. Tegnap még egy ilyen munka közepén tartottam, mikor csörgött a telefonom. Az anyuka kérdezte, nem tudnék-e azonnal indulni, mert a kisleány nem szereti az óvodát, és így még otthon maradna: velem, egy félét.

Ma hajnalban ott ültem a buszon. Igyekeztem felfogni, hogy most egy évig távol leszek az otthonomtól.

Most egy évig távol leszek az otthonomtól.

Bonjour! Je m'appelle Panka. Ca va? A kisleány rám néz, és az első reakciója az, hogy je n'aime pas! Félórával később mégis megmutatja az összes játékát, és csak időnként mondja, hogy menjek haza.

Hét végére már egész jól megtaláljuk a hangot, viszont amikor az anyukája itt van, folyamatosan vizsgáztatva érzem magam. Ha éppen málnaszörpöt készítenek, nem szólíthatom meg egyiküket sem, hogy egyszerre ne érje túl sok impulzus a gyereket, és őt se zavarjam meg, ha a kisleányra figyel. Kifejlesztettem a láthatatlan kísértet mozgásstílust.

Az anyuka magához hív:

Van bármilyen kérdésed? Amit szerettem volna mondani, hogy a kisleány mégiscsak menne óvodába, így maradhatunk az eredeti tervnél? Az eredeti terv heti húsz munkaórát jelent, az is csodás! És szerdánként a nagymamája szeretne vele lenni, így jó, ha össze tudunk kaparni neked heti tíz órácskát, amiért viszont csak 80 eurót tudnánk neked adni havonta.

Megemlítem neki, hogy egy londoni családdal is leveleztem korábban, felvehetem velük újra a kapcsolatot. *Végül is... írhatok nekik, ha úgy gondolod...* Visszavonulok a szobámba, és küldök egy e-mailet Londonba. Még aznap este választ kapok: tárt karokkal várnak. Azt kérem a francia családtól, hogy arra a hétre hadd maradjak még: felfedezni Párizst. Reggel az apuka mégis úgy fogad, hogy *Bonjour, Panka! Holnap jön a családom, úgyhogy szeretném, ha elmennél. Londonba, hotelbe... ahogy akarod. Van egy napod, hogy ezt megszervezd. C'est bien?*

LONDON

Azta, ott a Big Ben! – akarom mondani, a parlament. London Eye, Oxford Street, Westminster Abbey. Itt vagyok a King's Cross felirat alatt. Ja, hogy ebből legalább tíz van. Zebra túloldalán integető anyuka, integető kislánynyal. Megérkeztem.

A párizsi kisfiú *nem szeretem*je helyett egy londoni kislánykéz kapaszkodik az enyémbé. A másikat a bőröndfűl köré fonja, és húzza magunk után a vele egyméretű gurulós monsthumot. *Ne aggódj, Panka, mindent megmutatunk neked Dorothy-val* – nyugtat az anyuka angolul, nyírségi akcentussal, pedig én már rég nem aggódom semmin.

Egy jó tanácsot magammal hoztam Párizsból. Az ottani anyuka mondta, hogy jó, ha van nekem és a gyerkőcnek közös szokásunk, ami csak a miénk. Nekünk Dorothy-val ez a táncolás lett. Őrült nagy lefekvés előtti bulikat csapunk a nappaliban. A legkülönbözőbb stílusú zenékre táncolunk, és ő mindegyikre nyitott. Néha azt is megengedem neki, hogy a kanapéról ug-ráljon. Ezt anyával nem szabad.

Az anyuka elképesztő mértékben szeretne megfelelni mindenki elvárásának. Egyes cselekedeteiről ordít, hogy azért teszi meg, *nehogy* a tanító néni, a másik szülő, a metró utazóközönsége azt gondolja, hogy... vagy éppen pont *azért*, hogy a felsoroltak azt gondolják, hogy... Némán sugallom, hogy nem az a fontos, hogy mások mit gondolnak...

M. megjelenik a színen, gitárral a nyakában.

DAL – RANDEVÚ

randevú
az arcom még egy picit savanyú
a pincér az is hamis vigyorú
bát hol van az a kurva kiskapu
ahol benyúlok érted, s az enyém lesz
míg a világ
és még két nap
hogy tanuljuk elfelejteni a rosszat
és mikor már mindennek vége
írok egy dalt, hogy mi az élet értelme

*mi az élet értelme?
mi az élet értelme?
mi az élet értelme?
mi az élet értel...*

Dorothy egy igazi *csaj*. Amilyen én sosem voltam; szobájában a szivárvány minden árnyalatában ragyognak a pónik, pegazusok és unikornisok – hosszú-szőke Barbie-k ápolják fényes sörényüket. Körömfestés, Anya magassarkú, Panka ékszerei, szombat esti X-Faktor. Reklámok alatt ő az előadó, mi a zsűri. Bevált értékelés: *Hmm... I don't like it*. Hatásszünet. *I LOVE it!*

Amikor nagyjából annyi idős voltam, mint most Dorothy, az imádott nagypapám, Tata – aki most nyáron hunyt el – mindig ezt énekelte nekem:

*Nagypénteken virradóra
Megy a kislány a folyóra.
Kezét-lábát mossa, meg is szappanozza
A folyóba'.*

Az egyik hajmosás alkalmával ezt kezdtem el énekelni neki. Azóta ez a fürdős dalunk:

*Elvitte a víz a szappant,
Utána küldték a kappant.
Míg a kappan repült, a szappan elmerült
A folyóban.*

Átússzuk? – kérdezed.

London junky negyedében a csatornába biztos hogy nem: fecskendők és húgy és búbanatos bevásárlókocsik közé, bele a békanyálba épeszű ember semmiképpen sem, és már kapkodva rángatom le magamról a szoknyámat. Verseny? A vetkőzés már a része? Már elkezdjük? De te már a vízben, a túlsó felé. Akkor viszont oda-vissza, hé! Utolérlek. Testhosszokat verek rád. Aztán nem tudok kimászni. Arra kérlek, menj távol, és fordulj el. Nem akarom, hogy így láss. Hogy egy szál fehérneműben vergődöm.

Csöndben öltözni kezdünk. Közel lépsz, de nem veszem észre.

Megcsókolsz. A melltartóm a földre esik. Ölelsz. Szorosan. Csókolod a junkysutykos nyakamat is. Simítasz. Markolsz. Szorítasz. Csókolsz. Csókol-

lak. Szorítalak. Markollak. Simítalak. Egy szemétszedő mellénk slattyog. A lábunk mellől felcsípi a melltartómat, egykedvűen beleereszti a kukájába, aztán továbbcsoszog. Röhögtünk hitetlenkedve.

Mikor au pairkedésre adtam a fejem, a kiszakadás, a magamra figyelés és a nyelvtanulás lebegett a szemem előtt. Szabadidőmben, és mikor épp nem veled voltam, a Tate Modern tetején kávézgattam, sós-karamellás sajttortákat ettem, elruccantam Hollandiába, Skóciába, Dániába, megtaláltam a kedvenc blues báromat...

Ideje volt a hazamenésem utáni jövőre is gondolni. Kiegészítő munka után kellett néznem.

Camden Townban van egy óriási piac, amit a turisták meg a helyiek is nagyon szeretnek látogatni, mert rengeteg bódé kínál ételeket a világ igen sok tájáról, például Magyarországról is. *Hello! It's a Hungarian deep fried dough, so called lángos... with sour cream, garlic, and cheese on top. Enjoy.* – Így. Reggeltől estig. Míg Fenyő Miki minden áldott félórában elénekelte, hogy *Made in Hungária...*

D–K ÁZSIA

Egy nap arra gondoltál, hogy kimehetnénk biciklizni. *Kimegyünk biciklizni?* – kérdezted. Így történt, hogy vettünk egy-egy biciklit, és kimentünk biciklizni. Délkelet-Ázsiába.

A biciklidet Sal Paradise-nak szólítod. Becézed, ápolod, szerelembe esel vele újra és újra. *De örülten gyönyörű vagy, Sal Paradise!* Az enyémet úgy hívják, Klára.

Sajátos taktikáid vannak energiapótlásra. Gumimacikat hajigálsz az égbe, alábringázol, és elkapod szájjal. Közben londoni kocsmák visszatérő figuráit utánózod kizökkenthetetlenül és nagyon viccesen.

Esténként jó sátorhely után nézel, mert a vadkempingnek szabályai vannak.

Egy: A jó sátorhely minden oldalról rejtve van az illetéktelenek szeme elől.

Kettő: A tökéletes sátorhelyhez tökéletes talaj kell, ami nem túl kemény, és nem túl puha.

Három: A tökéletes sátorhelyhez vízforrás is tartozik. Mosáshoz, mosakodáshoz, főzéshez, iváshoz.

Négy: Egy tökéletes sátorhely esztétikus. Tehát egy tóra néz, vagy végtelen rizsteraszokra, vagy pálmafás tengerpartra.

Öt: Sátorban, de még a sátor közelében sem fogyasztunk, de még csak nem is gondolunk élelmiszerre. Különben jönnek a rovarok, a kutyák, a rókák, a farkasok, a medvék és a hangyák.

Ma véletlenül bukkanunk rá egy laoszi erdőben a Xieng Liap barlangra, kristálytishta vize csak a miénk.

Ma száz kilométert tekerünk a monszunesőben.

Ma szandált húzunk zoknival, és bekéredzkedünk vietnami tinik karaoke bulijába. Mikrofont ragadsz, és Eminemet rappelsz, pedig előtte azt mondtad, soha.

Ma néhány pohár vodka-szóda után beszökünk versenyt úszni egy hotel medencéjébe a Dél-Kínai-tenger partján.

Ma hajnali kettőig meg sem állunk. Koromsötét, csillagos ég, Klára, Sal Paradise, Kambodzsa és a villódzó szemű kutyák. Azt álmodjuk, hogy egy mentős levillog minket a sötétben, hordágyra hajítja a bringáinkat, és keresztülszágul velünk az éjszakán. Lehet, nem is álmodjuk.

Ma kísétálsz a boltból egy kocka vajjal a zsebedben, én meg úgy ugrom a nyakadba, mint toronyba zárt kisasszony a lovagjáéba.

Ma ráveszel egy thai asszonyt, hogy énekeljen nekem. Vagyis inkább engem veszel rá, hogy komolykodva végighallgassam, ahogy Ko Chang szigetén egy thai asszony azt énekli nekem, *Happy Birthday*.

Kimegyünk biciklizni? – kérdezted. Így történt, hogy mentünk egy négyezer-négyszáz kilométeres kört. Bangkoktól Bangkokig.

ÚJ-ZÉLAND

Kábé az életem felét Új-Zélandra készüléssel töltöttem. A családom az őszi beszéd idején majdnem áttelepedett Christchurch-be. Csupán az utolsó utáni simítások hiányoztak, de Magyarország nem engedett. Új-Zéland nevébe tehát mindig is egy alternatív élet hazáját hallottam bele. 2018 júniusában viszont teljesen hidegen hagyott volna az is, ha Aragorn azért dobja Arwent, hogy velem bútorozhasson össze Völgyzugolyban.

Mert minden tanács és elrettentési kísérlet ellenére, hogy télen ne... hogy ilyenkor még autóval se... hogy jegesek az utak... hogy sátorban megfagyunk... hogy egy méter nem sok, annyi sík felület sincs ebben az országban... többnyire csodás időt kaptunk el, és a látvány elfeledtette velünk, hogy amúgy többől fog kiszakadni a lábunk és a tüdők, ha még egy emelkedőn fel kell tekernünk.

Amikor elfogyott a pénzünk, munkát kerestünk. Találtunk: lelakott, füstös furgonban ülünk maorik és szamoaiak között. Sötét van. Rap szól. Mindenkinek kapucni takarja a tetovált arcát. Csöndben körbejár a kólásflakonból buherált bong. A mellettem lévőket is alig látom a füsttől. Nem kérdezzgetnek, nem bratyznak. Szétfolynak az ülésen, szívnak és fújnak.

Megérkezünk. Üvölt a zene, az erősítő bőven túlbömböli a villanyborotvák zúgását. Két perc az egész. Lábainál fogva a hátán húzzák be a fapadlón. Nyírás közben óhatatlanul sérül és vérzik. A férfiak gyapjával törlik fel a vércseppeket.

Bár mi magunk közelébe sem kerülünk a birkanyírásnak, csupán egy spéci, hokiütőhöz hasonló seprűvel válogatjuk szét a frissen nyírt gyapjút, kétszer zuhanyzom, mire a dohányfüsttel és büntudattal keveredő birkaszagot ki mosom magamból.

Ma nem megyünk ki biciklizni. Ma szétszeded Klárát, engem meg össze, és fel egy repülőgépre. Elvégre az volt a terv, hogy Párizs, aztán a Színművészet. *Ne sírj, kisasszony* – szipogod képmutatón –, *két hónap, és ott leszek én is*. Csobánkán, a húsvéti asztal mellett eszmélek. Többet nem eszem bárányt.

M. kísétál a színről, leül a nézőtér foglalt jelzéssel ellátott székére.

DAL – ZSEB

*Be kéne menni és le kéne oltani,
Vagy ki kéne menni és el kéne mondani.
Nem kérne belőle, köszöni, senki sem,
Kéne egy zseb, amibe örökre elteszem.
Volt, hogy volt, és ott volt minden pillanat,
Emlékszel, téged is a zsebembe zártalak,
Azóta minden, de minden elszakadt,
semmi, semmi, semmi, semmi, semmi, semmi nem maradt.*

MEXIKÓ

Mexikóban ne stoppolj! Csak taxival! Háztól házig! Ha nem tudsz spanyolul, átvernek! Azt a rendezőt is hogy agyonlőtték filmforgatás közben. Autentikus környezetet akart? Megkapta! Az ismerőseimet elrabolták, aztán nem jött időben a váltságdíj...

Sziklás sivatag, rajzfilmes kaktuszok vasvillái. Az ég kék, fű nincs. Felhő sem, csak fullasztó meleg. Texasi kalapban számárháton lovagló férfi. Közel s távol sehol egy ház, csak egy épületmaradvány hirdeti: itt – egykor – cervezát árultak. Sört. Az autótút olyan keskeny, hogy eszembe sem jut megkérdőjelezni, a természet-e az úr.

Van egy hosszú és egy rövid nadrágom. Egy prima kapucnis felsőm, három pólóm, három bugyim, két pár zoknim, két szivacs és merevítő nélküli, de nőies melltartóm, meg egy esőkabátom. Külön szappan tisztálkodáshoz és külön a mosáshoz. A neszesszeremben: fogkefe, fogkrém, körömcsispesz (fésű nem kell, kopasz vagyok), és néhány tableta meg krém, amit anyukám túlélőcsomagjából emeltem el. Egyikről sem tudom, mire jó, de így legalább biztos, hogy nem lesz szükségem rájuk. Van egy sátram, egy törölközőm, egy túraszandálom, egy túrabakancsom és egy magyar zászlóm.

Egyszer mondtad, hogy írjak blogot. Hogy mindig legyen mit olvasnod. Létrehoztam egy linket. Mostantól él.

DAL – ZSEB (folytatás)

*Várj, hol a cérna a fiókból?
Itt egy tű még a mamától,
Nehéz átfűzni, tudom jól.
De egyedül már nem merem.*

*Azzal varrd meg a zsebhelyem,
Beleférjen az életem,
Én csak véresre tépdeselem,
Gyere, varrd meg az életem.*

No, gracias, thank you, I'm fine. *Ha Mexikóban stoppolsz, legalább kamionba ne szállj be!* Bye! Hasta luego!

Ekkor feltűnik egy jól öltözött, angolul tökéletesen beszélő fickó, Luis Armando Camacho Sanchez megkérdezi, merre megyek. Egybeesik az úti-tervünk, úgyhogy lelkesen követem a járműve felé – ami nyilván egy böhom nagy kamion. Valaki már ül bent. Ez kissé megnyugtat. Az, hogy lengyel, még inkább. Az pedig, hogy ő is 22 és ő is Anna, még Luis Armando Camacho Sanchez állát is a műszerfalra ejti. A közeledési köröket utazó témában futjuk le (ki honnan-hova-mióta-milyen céllal, indíttatásból). Nem

sokkal később már spiritualitásról és befelé figyelésről beszélgettünk. Arról, hogy a világunk igenis egy varázslatos hely, néhol borzalmas dolgokkal. Például, hogy az első benzinkútnál találnak valami meghibásodást a kamionon, ami kiszállásra kényszerít. Luis Armando Camacho Sanchez javasolja, hogy próbáljunk meg másik sofőrt keresni. Találunk is, egy másik Luis Armando Camacho Sanchezet, akinek Luis Armando Camacho Sanchez elmagyarázza spanyolul, hogy mit szeretnénk. Luis Armando Camacho Sanchez nevetségesen magas árat szab a fuvarért. Pár perc múlva Luis Armando Camacho Sanchez mégis int, hogy mehetünk, megbeszélték az ügyet Luis Armando Camacho Sanchezel, úgyhogy elvisz minket Guanajuatóba. Már a másik autóban ülünk, mikor kiderült, hogy Luis Armando Camacho Sanchez nem tett le a szállítási díjról, csupán az történt, hogy Luis Armando Camacho Sanchez, egy kamionsofőr kifizette neki az összeget. Annával a hír hallatán végérvényesen is sorsszerűnek nyilvánítjuk találkozásunkat: Annák a Luis Armando Camacho Sanchezek országában.

Tegnap, halottak napja alkalmából csoportosan kivonultunk a temetőbe Jézus vezényletével. Viccelődtünk, hogy a San Cristobal-i házigazdánk pont úgy néz ki, mint Jézus – de mikor kiderült, hogy négy évig színészként dolgozott, és ez volt a legutóbbi színházi szerepe, véglegesen ráragasztottuk a nevet. Imádja a házát. Félig couchsurfingként, félig hostelként üzemeltetve a helyet, füzetet vezet: ki, honnan, mikor, hány napot. Becsületkasszás, közösen elkészített reggeli és vacsora – amihez a bevásárlást mindig egy bentlakó vállalja magára. Melegvizes zuhany tíz pesóért, a negyedik estétől szállásdíj. Szóval Día de los Muertos.

Ruháinkat beadtuk a mosodába, így negyven fokban egy szál esődzsekiben jártam a mexikói temetőket. Itt a gyertyaárban úszó, csendes éji meghittség helyett verőfényben fagylaltozás és vattacukros gyerekzsivaj a program. A felnőtt hozzátartozók a sírhelyeken piknikeznek. Elkészítik az elhunyt kedvencét, és *vele esznek* mindannyian. Kisebb fűvőszenekekarok masszíroznak fel-alá a templom mellett, ahonnan a mennydörgő orgonaszó helyett vídamság árad. Az önfeledtség dacára is betolakodónak éreztem magam, de nem tudom eldönteni, hogy ők is annak láttak-e, vagy a mi hagyományaink zártkörülsége miatt nem tudtam feloldódni. Pedig odaképzeltam Tatát is, ahogy kifog rajta a cérnametélt Mama húslevesében. Csak később derült ki, hogy Jézus halottak napján ünnepli a születését, csak túl szerény ahhoz, hogy ellopja a show-t a még fel nem támadottaktól. Annával alig állunk a lábunkon a fáradságtól.

A jó sátorhely egyetlen szabálya, hogy legyen...

És a semmiből felbukkan egy nő, akinek a lánya tud angolul. Náluk töltjük az éjszakát: újra puha ágyban. Reggel terített asztal vár: szendvics, joghurt-ital és valami zöld, édes zselé. Egy-egy túlélőcsomagot is kaptunk az anyától. Annak ellenére, hogy a lányát soha nem engedte volna útnak indulni, nagyon pontos elképzelései voltak arról, mikre lehet szüksége egy hátizsákos utazónak. Pici szappan, pici testápoló, pici sampon, pici balzsam, pici fogkrém, összehajtható fogkefe, zokni – tényleg, még zoknit is kaptunk –, tisztasági betét, fürdőszivacs, enni- és innivaló. Búcsúzkodáskor pedig egy-egy rózsafüzért is a kezünkbe nyomott – csak miután elmentek, akkor vettük észre, hogy a csomagba pénzt is rejtett.

Anna: Ez egy nagy fős, hogy megismerjük ezeket az embereket, aztán tovább is állunk, és nem tudunk adni magunkból. Minden búcsúzáskor széthasad a szívem. Lassan négy hónapja vagyunk úton. Akármerre mentünk, törődéssel találkoztunk, jóakarással és ígéretekkel, hogy imádkoznak értünk. Úgyhogy bár nem vagyok vallásos, mély hittel hordom a nyakamban a rózsafüzért, mert minden gyöngyszem valaki az utunkról, aki segített.

Megkóstoltam az iguánahúst, és bár finom volt, arra jutottam, hogy ennek így semmi értelme.

Láttam a maja piramisok maradványait. De arra jutottam, hogy ennek így semmi értelme.

Fürödtem meztelenül az óceánban. De arra jutottam, hogy ennek így semmi értelme.

Régi vágyunkat teljesítettem: lestopoltam egy rendőrautót, de arra jutottam, hogy ennek így semmi értelme.

Már rutinosan ások gödröt a nagydolognak, és olyan tökéletességgel tüntetem el a nyomokat, mint az állatok. De ennek így semmi értelme.

Tudom, hogy milyen az esővízben főtt tészta íze, de ennek sincs semmi értelme.

Kezd végtelenül unalmas és fárasztó lenni a vergődésem önmagam számára. Ideje a saját lábamra állnom. Mexikó és Belize határán úgy döntünk Annával, hogy ideje gyöngyszemmé válnunk egymás rózsafüzéréen.

Ekkor még egyikünk sem sejtette, hogy még kétévi hátizsákozás után Anna végül hazatér Lengyelországba, anya lesz, és egy nap elüti egy vonat. Nem jutottam el a temetésére, de biztos vagyok benne, hogy kék, sárga, rózsaszínű virágok voltak az arcán. Flores de los muertos.

BELIZE

A karácsonyi időszak Belizében ér, harminc fokban. Szeretnék képeslapot küldeni a kisöcsémnek, de csak nagy nehezen találok egyet egy adományboltban: mikulásos és csillámporos. A Szentestét én is szálláskereséssel kezdem, de valamivel egyszerűbben megy, mint Máriának és Józsefnek. Egy rastaman, Wadab hadarva, rappelve zúdítja rám magát, majd int, hogy kövessem a susnyásba.

Az esőt palatető fogja fel, alá Wadab egy függőágyat feszített ki, amiben a Biblia négy példánya hintázik. Sörösüvegek gyertyatartónak, homokban fekvő, bekeretezett kép a családjáról, ruhák a tűz fölött, füsttel tartósítva. Vörös kismacska és egy szófogadó kutya.

Halászlé és mákos bejgli helyett callaloo levéllel összefőzött zöld banán a menü. Míg fő, Wadab elszív egy kisebb jointot, és tanításba kezd:

Mi mind egyek vagyunk, my sister. Ugyanabból a forrásból érkezünk, és ugyanoda is megyünk vissza, you know? Ennek ellenére az emberek mind szeparálódni akarnak, man... abszolút ellentétben áll az univerzum ideális működésével, you know. Mi mind istenek vagyunk. Come on, man. Istenek lévén teremtképeségünk van. A tudat felszabadításával akár örökké élhetnénk. You know, what I mean? A Biblia egy halott, nem létező Istenről tanít. (Ledobja a cigarettát a földre) Ha a te istened odafent van, hívd ide, hogy vegye fel. Az én istenem itt van. Check this out. (Felveszi) A God szó visszafelé olvasva nem dog, hanem Dab, man, Wa-Dab. A Bibliában benne van minden, you know.

Felolvastat velem a Bibliából. Isten nevét Wadabbal, a helyszíneket Magyarországgal kell helyettesítenem:

„Történt pedig azokban a napokban, hogy Augustus császár rendeletet adott ki: írják össze az egész Magyarországot. Felment József is a gali... magyarországi Magyarországból Magyarországra, hogy összeírják jegyesével, Máriával együtt, aki áldott állapotban volt. Amíg ott voltak, eljött szülésének ideje, és megszülte elsőszülött fiát.

Pásztorok tanyáztak a közelben. És Is... Wadab angyala megjelent nekik, körülragyogta őket Wadab dicsősége. Az angyal pedig ezt mondta nekik: Ne féljete, mert íme, nagy örömet hirdetek nektek: üdvözítő született ma nektek, Magyarországon. Dicsőség a magasságban Wadabnak, és Magyarországon békesség az embereknek.”

A calaloo levéllel összefőtt banán íze a petrezselymes krumpliéra hasonlít. Wadab most az organikus életről rappel, a csillámporos mikulásom pedig Magyarországra, Jézus szülőföldjére tart. Hát... boldog karácsonyt!

KOLUMBIA

Kolumbia zászlaja háromszínű. A sárga az igazságot, a kék az éberséget, a piros pedig a bátorságot, a vérrel kivívott győzelmet szimbolizálja.

Arra ébredek egy baranquillai játszótéren, hogy helyi rendőrök egy szakadt kolumbiai zászlóval takargatnak, és reggelit hoznak a nap első sugarával. Jóllakottan a tengerpart felé veszem az irányt. Egyszer csak elém áll egy, a többitől látszólag semmiben sem különböző csavargó. Egyik tenyerét türelmes-várákozón a telefonomért nyújtja, a másikkal, hogy megsegítse a döntésem, egy huszonöt centis kést markol.

Nem jön ki hang a torkomon. A kezem úgy dönt, átadja a telefonomat.

A csavargó hátrálni kezd velem. Kalimpál még egy kicsit a késsel, spanyolul vagdalkozik, amiből csak a rendőrség szót értem – emlékeztetve a zsibbadt agyamat, hogy létezik egy ilyen nevű szerv, ami nemcsak a reggeliztetésemért felel. Valaki felordít az út túloldalán. Megindul felénk. Mire átér, már nem egyedül van. Emberek szaladnak ki boltjaikból. Autók húzódnak le. Egy motoros a támadóm útját állja. Kábán legyintek, hogy fölösleges ez a nagy felhajtás: ez csak egy telefon.

Most ő nyújtja felém, óvatosan veszem el, mert a másik kezéből még mindig rám mered a kés. Menne, de a felbőszült tömeg a nyomába ered, kövekkel dobálják, rúddal kergetik.

Kérdezgetnek, hogy rendben vagyok-e. Azt akarom mondani, hogy igen, én teljesen, de szeretném, ha azt az eltévedt szerencsétlent is békén hagynák – ehelyett csak bólogatok kábán.

DAL – ARRIVEDERLA, ÉG VELED

*Mikor még itt volt az életem,
Egymás ölében, egy fotelben,
Arról beszéltünk, hogy hogy legyen.
Egy picit részegen.*

*Volt is egy ötlet a fejében,
Pont ugyanaz volt az enyémben,
S hogy mi lett, én azóta nem értem.
Hát ennyi röviden.*

*Most, hogy már mindent a nyakamba varrtam,
Szólnék egy utolsót ebben a dalban:
Remélem, hallgatod...*

*Élet, ha nélkülem éldegélsz,
az sem érdekel.
Lehet, hogy tőlem már nem remélsz,
nem is várom el.
Elléphetsz erre, vagy léphetünk arra,
Gyere, táncoljunk erre a dalra,
S ha más a lépés, amit jársz,
már az sem érdekel.*

Élj a jelenben! Teremtsd meg a belső egyensúlyodat! Csak a kisugárzás számít! Fogadd el önmagad! Szeresd magad! Veszítsd el önmagad, hogy aztán megtaláld önmagad! Kapcsolódj az anyafölddel, a Jóistennel, Zeusszal, Mohameddel vagy a hegygel, Visnuval és apád kapros-túrós faszával!

Santa Marta nem varázsol el első pillanatra, de a La Brisa Loca bulihostel emlékezetes állomása lesz a kolumbiai utamnak. Itt kezdek önkénteskedni. Szabályok: *Ne drogozz, ne pultozz részegen, és főleg ne szexelj a vendégekkel!* A bárban van egy falra szerelt szerencsekerék – a *mersz vagy mersz?* sorsra bízott változata. Repkednek a pólók, szoknyák, rövidnadrágok. Köldökökből kiszűrcsölt rum, mellekről lenyalt só, pucér fenékkal megült gumisamár, mindez csodálatos módon inkább önfeledt és vidám, mintsem közönséges – mégsem érzem, hogy ezzel kellene kezdenem a bezárt ajtóim nyitogatását. Persze, pultos lévén, elengedhetetlen, hogy néha én is megpörgessem a keréket. Hogy csókolózzam, vagy egy szál fehérneműben üljek a bárban, vagy a body-shotban én legyek a test.

A füvet mégiscsak illett kipróbálni, elvégre Kolumbiában vagyunk, itt viszont nem keverik dohánnyal, elvégre Kolumbiában vagyunk. Félő volt, hogy a fejem felrobban az agyamat lerohanó gondolatdömpingtől. Harminc gumisamáron lovagló pucér segg között meg az pultozzon józanul, aki kitalálta a második szabályt, szerintem. Idegenekkel nem szexelni viszont egyáltalán nem okoz nehézséget. A többi önkéntes lány sorozatosan hordja fel a srácokat a közös szobánkba, és ez örömmel tölti el őket. Mindeközben én a férfi rövidnadrágomban és a kopasz fejemmel többnyire Santa Marta különböző pontjain sajnálom magam.

DAL – ARRIVEDERLA, ÉG VELED (folytatás)

*Jobb, bal, jobb, egy, két, há, bal, jobb, bal,
Nyugodtan válts irányt, nem zavar,
S ha megbotlunk egymásban, az se baj.
Csak egy helyben ne állj meg, légy szíves,
Ha igen, hát táncolok nélküled,
Arrivederla, ég veled.
Subidupáppádéj.*

*Élet, ha nélkülem éldegepsz,
az sem érdekel.
Lehet, hogy tőlem már nem remélsz,
nem is várom el.
Elléphetsz erre, vagy léphetünk arra,
Gyere, táncoljunk erre a dalra,
S ha más a lépés, amit jársz,
már az sem érdekel.*

Egyszer mégis hagyom magam elcsábítani. A fiúval egy felújításra váró üres szobába vonulunk. Egész idő alatt azon jár az eszem, hogy most akkor mit kéne? Elveszíteni vagy elfogadni önmagam? A biztonsági őr valamikor az aktus közepe táján nyit ránk, *cinco minutos, amígos*. A fiú – akinek a nevére sem emlékszem – gyorsan lelép.

Bölcsek, nagyokosok, légyszi, hirdessetek egy irányba utat! Vagy maradjatok csöndben, és ne zavarjátok még jobban össze azt, aki amúgy is bizonytalan, merre menjen.

Felhúzom a bugyim, és eltakarítom önmagam.

Törvénszerűen újra és újra ugyanazokat a párbeszédeteket folytatom le, különböző társakkal. *Na és ha hazamész? Ááh, színház?! Akkor még most kellene autogramot kérjek, hátha egyszer sokat ér majd!* Már a gimnázium óta szeretnék stopposként teljesen más és más személyeket improvizálni az anyósülésen. Egyelőre odáig jutottam, hogy a kopasz fejemre irányuló kérdésekre életem teljes feltárása helyett csak olyanokat mondok, hogy *Hát figyelj, Magyarországon, most ez a női divat! Mer? Baj? Csatlakoztam egy feminista szektához, ismered a Britney Spearst? Ő példaképem! A legjobb barátom rákos és... szolidaritásból... Katona voltam, most szereltem le* – mondom egy taxiso-

förnek, aki ingyen kivisz Ipialesből. Kicsit beszél angolul, mert hét évet élt az Államokban. Ebből ötöt börtönben. *Hogy tessék? (Exkatona vagy, Panka, emlékezz!) Az kemény.* Narkó, magyarázza. *Na és most, mivel foglalkozol?* Továbbra sem szállt ki a bizniszből, a taxi csak alibi. *(Nyugi, Panka, ő is csak a te gimiben kitalált játékodat játssza.)* Kolumbia és Ecuador határán pénzt nyom a kezembe: *Lincolnt buszjegyre, Hamiltont ebédre. Ecuadorban is USA-dollár van* – magyarázza. Neki meg... maradt, ugye.

ECUADOR

Az ecuadori Hola Vida vízeséshez indultam. Még ki sem értem a városból, mikor egy platós taxiból utánam integet egy indián fickó, hogy ő elvisz, és náluk nyugodtan meg is szállhatok. Óvodában Kati nénitől én a megfontolt lajhár indián nevet kaptam, az övé az volt: Henry.

A bambusszal borított, cölöpökön álló dzungel-bungalókhoz egy folyón átelve, kenuval jutottunk el. Én a verandát választottam szobámul: három éjjelre egy függőágyat. A vízesésnél Henry kérte, hogy tegyek valami zenét, amit szeretek. Így találkozott a kichwa Henry Lovasi Andrással, Presser Gáborral, Kiss Tibivel és Majka Papával. A folyóhoz visszaérve azt láttuk, hogy nincs ott a kenu. Hogy valaki egyszerűen fogta, és elvitte. Ha van csónak, evezünk, ha nincs csónak, átúszunk.

Este ünnepel a kichwa közösség, mert Puyo önkormányzatától kaptak egy hidat a folyó fölé. A dekoratív műsorvezető lányka kedélyesen magasztalja a pocakos-bajszos polgármestert és egész kíséretét, beleértve az alpolgármester régi szomszédja anyjának a keresztapját is. Ajándékkosár minden díszvendégnek, cukormázás mosoly és formális fesztelenség. Pont, mintha Csobánkán volnék egy focipályás falunapon. Evés-ivás, mélynyomó és cukornádpálinka. Rum. Ilyen mondjuk nincs Csobánkán. Meg nyársra fűzött, grillezett chontaduro lárva sem. Viszont az ingyenétel nejlonzacskóba csoportosítása ez idáig nagyon is csobánkai sajátosságnak tűnt.

Indiánnak öltözött indiánok verik dobjaikon a ritmust, lányok mezítláb, fűszoknyában lépegetnek rá. *Polgi bácsi, neked is egy dob: légyrszi, légy része a produkciónak.* És bizony üti ő is elszántan, és kergeti kajánul a lányokat. Néha ki is kacsint, ellenőrizve, vicces volt-e. Az volt. Aztán a csarnokban összeszerelik a szintetizátort. A napszemüveges előadóművész nyalka zakóban szórakoztatja a mulatni vágyó tömeget, háta mögött alulöltözött

táncoslányokkal. Taps a fej fölött. Váratlanul azon kaptam magam, hogy a helyi tűzoltóval rázom én is.

DAL – HONVÁGY

*Ugye milyen kár,
Hogy belealudtál?
Senki nem maradt.
Öleld át magad!*

*Vajon lesz-e még
Ilyen sötétség?!
Ringasd el magad!
Milyen szép az ég!*

Csillagok alatt, a dzsungelnövények illatával és az éjjel éledő állatok hangjával körüllegve, az én kis megfontolt lajhárfejem arra gondolt, mennyire egységes a világunk, hogy mennyire nem lógok ki a 160 centis kichwa indiánok közül egy ecuadori falunapon.

DAL – HONVÁGY (FOLYTATÁS)

*Valaki mondja meg, mi az, hogy otthon!
Miért szaladtam el, hol a kulcsom?*

*Várom az égből az isteni csodát.
Otthon a cicám kergeti a farkát.*

*A sárga villamos, a Duna, a Deák.
A körúton, ahogy forog a világ.
Valaki hall-e még?*

*A MÁV, a BKV, a TB, a NAV.
A Blahán, ahogy szembejön a szag.
Miért jó ott nekem?*

PERU

Reggel fél nyolctól búcsúzásra készen vártam, hogy perui szállásadóim, Talo és Elisa felébredjenek, hogy mindent megköszönve továbbállhassak. Még tegnap szedtek össze az út széléről. Fél tizenegykor álmatagon kicsoszognak a szobájukból. Tíz másodpercig méregetnek.

TALO: *Te hülye vagy? Lesz valamilyen fontos tárgyalásod? Halaszthatatlan vizsgád az egyetemen? Árukl már el, hova olyan sietős!?*

A szentimentális énem állítja, hogy Tata szemével nézett rám, hogy ő küldte maga helyett. Ez meggyőzött, hogy maradjak még.

Fiatalon ők is járták a világot, rengeteg segítséget kaptak, és most mindezt jó érzés egyensúlyba hozni.

Délután kocsiba ültem velük. Minden áprilisban a szakrális inka völgybe látogatnak, hogy megünnepeljék kisunokáik születését. Valahogy elfelejtették megemlíteni, hogy ez a családi ünnep pont most esedékes, és ezért indultunk útnak. Ettől kissé kényelmetlenül éreztem magam.

ELISA: *Nem volnál itt, Panka, ha mi nem szeretnénk!*

ELISA: *Panka, Talo nagyon szeretné, ha elugranál velünk Bambamarcaba.*

TALO: *Velünk kell jönnöd Cajabambába, segítened kell Elisának a... navigációban.*

ELISA: *A Tayabambában élő barátaink nagyon szeretnék megismerni, velünk kell jönnöd!*

TALO: *Innen mi is Huancabambába megyünk tovább, elviszünk, Panka!*

ELISA: *Egy barátunk új vendéglőt nyitott Pomabamban, ki kell próbálnod velünk!*

TALO: *Ezt az albumot még meg kell hallgatnod velünk Occobambáig.*

ELISA: *Jaj, ez már Quillabamba?*

TALO: *Na mindegy.*

EGYÜTT: *Most már elviszünk Vilcabambáig.*

És ez így ment három héten keresztül. Úgy szálltam ki, ahogy először beültem hozzájuk: épp csak kiugrottam a félreállt autóból.

De ez azért nem ám úgy megy. Hogy a magyar unokájukként mutatnak be mindenkinek, aztán csak annyit mondasz, remélem, tényleg találkozunk még. Hogy esténként együtt nézitek a Grace Klinikát spanyolul, amit utoljára otthon néztél a kis macis hálóingedben apu és anyu között a kanapén: most meg persze-persze, majd tartjuk a kapcsolatot. Hogy ezer kilométeren át együtt utaztok Peruban, jó zenével, elképesztő tájakon keresztül, aztán újra kamionba vágódsz, mintha mi sem történt volna... Nem.

BOLÍVIA

Esteban, a bolíviai túravezetőnk olyan beszédet tartott vacsora után, hogy sehogy sem jött álom a szememre. Tárgyilagos kegyetlenséggel összegezte a biztonságos hegymászás törvényeit: ha bármelyikünk rosszul lesz, mindannyian visszafordulunk; ha túllépjük a hétórás időkeretet, akkor is, mivel az olvadó hó már nem mászható. Hajnali egykor reggeliztünk. Valami bogókat is bevettünk magaslati oxigénhiányra. Hágóvas a talpunkon, jégcsákány a kezünkben, heveder, fejlámpa, bukósisak. Fél kettő után Esteban egy kötéllal összekapcsol minket. Azonos ritmusban kell lépdelnünk.

A mögöttem jövő túratársam, Klara Backstreet Boyst dúdol, nekem erről eszembe jut Dorothy, ahogy táncolunk a nappaliban. Vagy hogy komoly dolgokról beszélgetünk. Ahogy a kérdésre, hogy neki hol a haza, ez a Londonban nevelkedett félig nigériai, félig nyíregyházi, kizárólag angolul beszélő kislány, a legnagyobb természetességgel feleli, hogy Hungary. Aztán eszembe jut a pár nappal ezelőtti, Romániából kitelepült szállásadóm, a büszke hontalanságával, mert ő mindenhol otthon van, ahol jól érzi magát. De már hiányzik belőle minden tűz. Az hajtja, hogy a vendégei meghallgassák, milyen régóta nem volt otthon, amit nem is tart otthonnak. És eszembe jut megannyi kamionsofőr, akik ételüket, szállásukat osztották meg velem. Valami földöntúli, megfoghatatlan hálát érzek, amiért ennyire részese lehetek az állandóan mozgásban lévő, megérkezni sosem tudó, örök magányt választó sofőrök életének.

DAL – RANDEVÚ

*...végül is minden perc az életben egy nagy randevú,
randevú, ha könnyű, s ha fáj is, randevú,
néha persze van, hogy nem karcsú derekú,
de ha szuszogni hagyod, még megszereted.
Ájtnáná...*

Que paso, amiga? – kiált rám Esteban, ami spanyolul annyit tesz, *mégis mi a faszt csinálsz, te szerencsétlen?* Egy óra múlva végre megérkezünk. Huayna Potosi. Hatezer-nyolcvannyolc méter. Életemben nem álltam még ilyen magasan. A megilletődöttségtől remegő hangon hajtogatok valamit, ami sehogy sem tudja kifejezni az érzéseimet. Csak ülök, és elvarázsoltan forgatom a fejem. Milyen könnyű lenne a Göncölszekéren hazagurulni. Hiszen csak

egy karnyújtásnyira van. De felkel a nap, Estebán sürget, hogy induljunk, olvad a hó. A Göncöl nélkülüm tűnik el a bolíviai égboltról.

PARAGUAY

Mamánál végre bekötötték az internetet.

Hallasz, Pankám?

Igen. Ha kicsit hátrébb tartod a telefont, még látlak is!

És most hol laksz? Nem sátorban alszol tán?

Hát, Mama, egyre kevesebbszer.

(Mióta szóltak a helyiek, hogy pókok, kígyók és jaguárok is kempingeznek a környéken.)

De jól vagy?

Persze, nagyon!

(Egy néptelen murvaúton caplatok két órája anélkül, hogy bárki erre járna, állandóan szemerkél valami szmötyedék, borzasztó gyomorrontásom van, felfáztam, átfáztam, és még menstruálok is...)

És hol tisztálkodol?

Tegnap este például a kamionsofőröknek szánt benzinkúti vécében. Ott van zuhanyzó is. De néha az emberek meghívnak, hogy aludjak a házukban.

Pankám–Pankám, vigyázzál magadra, Pankám!

Néhányan azt mondták, meglátogatnak majd Magyarországon, szóval te is találkozhatasz velük!

Na, az jó lesz, majd sütök nekik kefires kiflit. És hol vagy most?

Paraguayban.

Az hol van?

... Messze, Mama.

És miféle?

(*Ha szegény családba születesz, baszhatod. Az oktatási rendszer, nálunk a legsilányabb. Itt nincs kiugrási lehetőség, ha jól tanulsz. Egészségügyről ne is beszéljünk szerintem. Az ország kicsi, nyersanyagban szegény. Be vagyunk szorulva a kontinensnyi Brazília meg Argentína közé, egy rakás vesztes háború után. A korrupció mértéke nevetséges. Vagyis inkább siralmas. De minden hétvégén összegyűlünk, aranyosan sütögetünk a kertben, és boldogok vagyunk. – Így jellemezte országát a paraguayi Andres, az egyik sofőröm.*)

Jó itt, Mama. Minden hétvégén összegyűlnek a helybéliek, aranyosan sütögetnek a kertben, és boldogok. Most megyek a fővárosba!

Busszal?

Stoppolni fogok.

Ó, Pankám, hát ne hülyéskedjél mán, az isten szerelmére. Hát nem bántanak?

Nem.

(Olyannyira nem, hogy éjjel a sofőröm kedvesen simogatta a csípőmet, a fenekemet meg a lábam között. Biztos a nyelvi különbség miatt nem értette, hogy no, gracias. Hogy miért nem hagytam ott egyből? Hajnali kettőkor, mínusz tízben az országút szélén vagy egy térben egy férfival, aki hátha megérti, hogy nem. Ezek voltak az opcióim.)

Mamaaa, már tíz hónapja így utazom, és minden rendben volt, és minden rendben is lesz!

Jaj! Csak jönnél mán haza, az ég áldjon meg!

Megyek, Mama. Megyek!

DAL - JÖVŐ HÉTEN

*Minden egyes holnapot elhalasztok,
Minden második lépcsőt kihagyok,
Háromig, ha számolsz, én megváltozok,
Negyed négy van, de pont ugyanaz vagyok.*

*Leköt engem, csak ne legyen túl kötött,
Kilátszik az orrod a szándék mögött,
Hatóságra ne félj, mer' nem megyünk,
Bekopogtat a lelkiismeretünk.
De csak a jövő héten.*

*Jövő héten jobb lesz az életem,
A héten, légyszí, még ha lehet, ilyen legyen,
Nem azért, mert ízé, ragaszkodom,
De tudod, kell az a pár nap, amíg összehozom.*

*Addig elmegyek kicsikét nyaralni,
Esküszöm neked, ott nem fogok agyalni,
Ha kedvem tartja, hát útközben megállok,
Mindenkinek nagyon szép napot kívánok.*

*Aztán sietek haza, hogy ne késsek,
És képzelj el, hogy pont máshova tévedek,
De ha már itt vagyok, maradok egypár napot,
Aszondom, nyissunk egy új lapot.*

*Kell ide még egy sor, és azzal lezárom,
De jövő héten majd ráér –*

MAROSVÁSÁRHELY

Felvételi.

Jó napot kívánok!

Torner Anna vagyok, 25 éves. Torner Anna vagyok, budapesti. Torner Anna vagyok au pair. Torner Anna vagyok, lángossütő. Torner Anna vagyok, random versenyző. Torner Anna vagyok, félig-meddig birkanyíró. Torner Anna vagyok, stoppos. Torner Anna vagyok, pultos, Torner Anna vagyok, életképes, tapasztalt világutazó. Torner Anna vagyok. Egy saját szöveget hoztam. Kezddhetem?

Itt fekszem a gyerekkori ágyamban. Felfedeztem egy száraz rágógumit a támláján, amit fix, hogy nem én ragasztottam oda. A HÉV-en áthúzták az ülэшuzatokat. A csillaghegyi késdobáló közepszerű kocsmává fejlődött. Az Árpád hídi gyrosost meg bekebelezte a BKV, és jegyiroda lett belőle. Lebetonozták az utcát, amelyben tizenhét évet éltem. *Ne kúrjatok fel, hogy ez aszfalt?* És van egy másik férfi. Anyámnak van egy másik férfi.

Majd négy éve, amikor az idilli otthonkép nem volt már annyira idilli, ráadásul a harmadik sikertelen felvételim a Színművészeti Egyetemre, megmondták, hogy egyáltalán nem vagyok színészalkat, a mindig céltudatos, kiegyensúlyozott énem elhagyott. Most elfogadom. El tudom fogadni, hogy anyukám nemcsak az anyukám, hanem egy nő, aki változtatni akart egy olyan helyzeten, amiben nem érezte kényelmesen magát.

Ha valaki hátizsákos bolyongásra szánja el magát, elkerülhetetlen, hogy a Mi az élet értelme? Mit jelent boldognak lenni? Ki vagyok én? kérdéseket is a hátára vegye a zsákkal együtt. A kérdéseknél csak a válaszok elcsépeltebbek: Az otthon benned van. A boldogságot ne kívül keresd! Az út a fontos, nem a cél. *Divatos, feliratos pólóink jövő héttől megvásárolhatók, mindössze négyszázkilencvenkilenc forintért.*

Az van, hogy a szenzációk végesek. Minden véges. Mindent meg lehet szokni, és mindenre rá lehet unni. Néhány év határfeszegetés, kicsi meg-edződés, és máris a megállás esik kívül a komfortzónán. A kotyogós kávéfőző, a vasaló, a hajbalzsam meg a háromszobás lakás.

Félek, hogy az út felismerései, igazságai nem értelmezhetők az itthoni rendszerben. Hogy le vagyok maradva. Hogy semmiben sem vagyok jó. Hogy még kevesebbet tudok erről a világról, amelyben jobbnak kell lenni a másikonál. A világról, amelyben egzakt meghatározásokat várnak a kérdésre, hogy ki vagy, és hová tartasz.

Újra és újra bizonygatom magamnak, hogy minden visszafordítható. Hogy minden felrúgható. Hogy mindenből ki lehet szállni.

Pedig most ez az ágyam, ők a barátaim, ezek a mindennapjaim. Miért nem érkezem már meg?

Köszönöm.

*Nagypénteken virradóra
Megy a kislány a folyóra.
Kezét-lábát mossa, meg is szappanozza
A folyóba'.*

*Elvitte a víz a szappant,
Utánaküldték a kappant.
Míg a kappan repült, a szappan elmerült
A folyóba.*

Míg a kappan mászott, a szappan...

Megszólal a telefonom. A számot kijelzi a képernyő, de nem tudom, ki az. *Szia* – szól sz bele.

Nyitnám a számat, de már zsibbad a kezem, és remeg a lábam.

Húsvétkor Magyarországon leszek. Ha te is, megihatnánk egy kávé. Vagy tök mindegy, hogy mit.

Az új-zélandi repülőtéren láttalak utoljára. Álltunk egymásba fonódva. Ne sírj, kisasszony! Két hónap, és ott leszek én is. Mindketten tudtuk, hogy nem leszel ott sehol. Vagy legalábbis nem az én *ottom* lesz ez az *ott*, és főleg nem kettőnk közös *ottja*.

Én azóta sem hoztam be az időeltolódás okozta tizenkét órás előnyt. Aztán küldesz egy szakító üzenetet Új-Zélandról? Azóta is ott kering, pattog és

vergődik az az üzenet virtuális valójában valahol Óceánia és Európa között. Én meg tizenezer méterekkel futok alatta: hol szigonnyal, hol lepkehálóval, hol rakétavetővel vadászva az élményt, hogy legyen már végre az enyém, hogy higgyem már el, hogy vége, hogy ez van, hogy ez így van, és hogy ez jól van, hogy így van. De mire odaérek, pont úgy csúszik ki a kezem közül, mint a nap, mikor Marosvásárhelyről Új-Zélandra szökik. Nem világíthatja meg a keleti és a nyugati féltekét egyszerre.

Panka, én... sajnálom.

És én mit mondjak? Hogy szerettem volna, ha utánam jössz, és azt mondod, itt fogunk élni? Vagy hol fogunk élni? És addig sétálunk térképpel a kezünkben, míg nem marad fehérén út? Hogy ezt szerettem volna, kár, hogy nem úgy alakult?

A számot kijelzi a képernyő, de nem tudom, ki az.

Szia, Panka, én vagyok az, Anya. Új a számom, el is mentheted. Annyit akartam kérdezni csak, hogy hazajössz-e húsvétra.

Egyszer mondtad, hogy írok blogot. Megjelent nyomtatásban.

Arra gondoltam, küldök neked egy példányt. De arra jutottam, hogy annak semmi értelme.

Jó, akkor nem küldök.

Gondolom, kitalálsz, mire jutottam.

AZ IFJABB RAMEAU VENDÉGEI

(AVAGY AZ ELVÁGYÓDÁS SZELLEME)

SZEREPLŐK:

„Zöldes” Betánia JÁNOS – 40–55 közötti férfi
(Toda) MARIKO (noh Buntaro) – 20–30 körüli gyönyörű lány
PIROSKA – akár ugyanaz a lány is lehet, aki Marikót alakítja
VENDÉG – 35–45 közötti férfi, minden tekintetben átlagos
ŐRMESTER – 60 körüli, szigorú tekintetű férfi, kackiásra pödört bajusszal, amolyan „erőből” filozófusfajta, kiejtése a csíki székelvénykéhez hasonló
Hivatásos néptáncosok, japán (vagy annak látszó) hölgyek, urak

ELSŐ

Színház Kiotóban. Az előtérben legkevesebb öt pár hivatásos néptáncos gyorscsárdást jár. Előadásuk legyen pontos, feszes. Viseletük kifogástalan. A táncosok mögött valójában egy szoba van egyelőre sötétben, ahol az első rész játszódik. A falakon legalább három bekeretezett képernyő függ, mintha festmények volnának. A képernyőkön tűzijáték hanggal, de épp csak kivehetők legyenek a dördülések, melyek követik a tánc ritmusát. Ne tartson a tánc tovább egy-két percnél. Tulajdonképpen épp csak addig, míg a nézők tudomásul veszik, hogy egy kiváló néptáncbemutatót láthatnak, kiváló táncosokkal. Ezután a párok gyorsan elvonulnak. Elegáns öltönyben érkezik János, ő a néptáncgyűttes igazgatója. Fontosnak látszó japán urak gratulálnak neki. Kézfogások, hajlongás. Kissé távolabb néhány fiatal hölgy cseveg. Hajukon a kölyök tavasz kóborol. Egy japán úr bemutatja az egyiket Zöldes Betánia Jánosnak, majd mindenki el. Ketten maradnak: János és Mariko.

JÁNOS Gomen naszaj, nihon go ga hanaszemaszen...

MARIKO Hagya, igazgató úr, kérem. Kiválóan beszélek magyarul. Azért vagyok itt. A nevem Mariko.

JÁNOS Nahát, épp úgy hívják, mint Toda Mariko noh Buntarót?

MARIKO Igen, épp úgy. Tudja, Clavell Sogunjának a hatására, igen népszerűvé vált ez a név a mi körzetünkben. Tudja, ott az Izu-félsziget környékén. Ráadásul keresztények is vagyunk. Meg aztán a megfeszített édesanyja is, ugye... Bár mást jelent az én nevem. Nálunk Marikónak lenni tán olyan lehet, mint Michelle-nek lenni angol nyelvterületen a Beatles dala óta. *(Énekel az első sort)* „Michelle, ma belle...”

JÁNOS Hát persze. *(Folytatja a dalt)* „Sont les mots, qui vont tres bien ensemble.” Lehetséges, hogy az ősei szamurájok voltak?

MARIKO Mi több, magam is az vagyok. Na, most gondolja csak végig: ha egy Michelle fülébe súgják, „ma belle”, akkor, mégis, kire gondol az illető? Azt hiszem, egyetlen Michelle sem kíván a dal által sugallt többlettel kiegészülni. Inkább azzal, ami az ő tarsolyában van. Ez a helyzet a Marikóval is. Kérem, vonatkoztasson el az olvasmányélményeitől.

JÁNOS Mondja, kisasszony, szokott ön köménymaglevest főzni?

MARIKO Mi nem foglalkozunk ilyesmivel. Miért, talán éhes?

JÁNOS Nem, dehogy. Inkább kissé fáradtnak érzem magam...

MARIKO *(csobánosat füttyent, mire kinyílik az ajtó)* Talán be is mehetnénk. *(A fény most világítja meg a szobát. Egy sakktáblamintás asztalon két tányér szusi között egy üveg pezsgő áll. Egy vázában tavaszi virágok. A falon lévő képernyőkön Meidzsi-kori metszetek láthatók. Egyéb berendezési tárgyai a világ szállodaszobáinak mása. Bemennek.)*

JÁNOS Nahát! Ezt hogy csinálta? Nekem sosem sikerül...

MARIKO *(mereven, mintha leckét mondana fel)* A teremtmény él, és mozog a világ szerint, aztán él és mozog az ő kívánságai szerint, teremtett útjain, szintén.

JÁNOS *(nevetve)* Ez így eléggé homályos használati utasítás...

MARIKO Mint ahogy minden, ami segíthet jobb helyekre lépni... Tisztelt igazgató úr! Az együttes tánca felejthetetlen élménye volt annak a rengeteg embernek, akik végignézték az előadást. Viszonzásképpen, nekem most kutya kötelességem az ön felejthetetlen élményének lenni. És ha olvasmányaiba réved, melytől nem is oly rég eltanácsoltam, akkor tudja: számunkra a kötelesség mindenek fölött.

(A Meidzsi-kori fametszetek enyhén megrázkódnak, és a virágok filigrán szárain János feleségének álomittas arca a bóbíta. Mindegyiken. Épp akkor dörzsöli ki szeméből az álmot, szegény asszony.)

JÁNOS (*a képek felé, zavartan*) Örvendek, hogy látlak, Marika! Ne értsd félre, ez nem az, aminek látszik! Isten őrizz! Ismersz... (*Lassan elhalványul, majd eltűnik az asszony csodálkozó, álmosságot árasztó arca*) Kedves Mariko! Ha nem Mariko volna a neve, hanem, teszem azt, Midori, Kiku, Hikori, vagy éppenséggel Szakura, akkor talán semmi kifogásom nem lenne a kölcsönös élményszerzés ellen, mondom, talán, ám az én feleségem neve véletlenül épp Marika. Látja, csupán egy betűcske változik... Egyetlen kis betűcske... Aztán, amilyen fiatal, lehetne ön a mi becézett kislányunk akár... Sétálni vinném reggel, este. Befizetném a ringlispíltre. Föltennem a hintára, és levinném onnan. Ettől nem tudok elvonatkoztatni. Ahogy az olvasmányélményeimtől sem.

MARIKO És ha teszem azt, Midori, Kiku, Hikori vagy éppenséggel Szakura lennék, akkor az úgy rendben lenne? Vagy ne is álmodozzam arról, hogy ma este fellegeken járunk?

JÁNOS Fárasztó napom volt. Ma este inkább csak kifújnam magam.

MARIKO Messzire fűjja ám a gyönyör fellegeit. Mondja csak, egyáltalán tudna sétálni azokon?

JÁNOS Gondolom, kerülgetni kell a tócsákat...

MARIKO Téved, igazgató úr... Pontosan azt kéne tenni, amit kisgyerekként tett. Na, persze, csak ha olyanféle volt.

JÁNOS Milyenféle?

MARIKO Tócsadobbantó-féle. Aki a csakazértis dobbanásaival lép a pocso-lyába, s tapicskol ott egy jó ideig. Úgy, mintha egy felejthető, de kelle-mesebb világ kellős közepébe lépne. És akinek az édesanyja csak azért nem adott akkor neki egy fülön csüngő nyaklevest, mert látta azt a szé- dült inogáshoz varrt lendületet benne, ahogy azzal a kis sárga vagy pi-ros csizmácskájával utat keres a latyakban, az ebihalakon, vízibolhákon, amőbákon keresztül egyenesen a dobbanás piros kamrácskáihoz. Ahogy az önök Attilája szólt ki a jambusból egy ütemelőzővel (*Nagyot dobbant egyik lábával*): „én, József Attila, itt vagyok!” És ahogy kiváló táncmű-vészei teremtették meg a dobantások utáni ürességet. A hiányt. Hisz tudja, Böhme is folyton ezt szajkózza: „A semmi vágy valami után.” Na látja! S az a semmi csakis a sikerre vágyhatott. Amit aztán el is értek.

JÁNOS Én a földön járás művésze vagyok... És ehhez tartom magam.

MARIKO No, és ama bizonyos hosszúság és szélesség? Magasság és mélység? Azokat is a világ tulajdonságai között tartjuk számon... Hadd mondjak önnek pár szót a következetességről. Látja ezt a bicskát? (*Egy balas bicskát ránt elő a retiküljéből*) Ezt a bicskát angolul jack-knife-nak nevezik.

(Aprókat subint vele a levegőben, vörös folt villan a pengén) Remélem, bántja a fülét a mássalhangzótorlódás. Mi az angol nyelvből vettük át ezt a szót. Talán épp attól a jenki vagy nem jenki tengerészgyalogostól, aki az én drága nagymamámmal tapicskolt két-három percig egy bűvös pocsolójában. Majd elővette a zsebéből, itt né, ezt a bicskát, és fölnyitotta a paszulykonzervet, hogy legyen nyugalom még holnap is. S hogy meglásák a falakon a bódhiszattvák képeit. Igen, tőle vettük át. És feloldottuk a mássalhangzótorlódást. Mindig feloldjuk. Dzsekunafu, így. S ha három lenne benne, háromszor oldanánk. Az instruktorból lett „inszutorakuta”, a traktorból „torakuta”. Önök is gyakran feloldják az efféle torlódásokat, ám valami szeszély folytán a traktor megmaradt traktornak, bármennyire is kézenfekvő lenne a tarakátor, ahogy azt joggal elvárná az ember, hogy egyéb, slendrián próbálkozásaikat már meg se említsem.

JÁNOS Kisasszony, mi az a vörös folt a bicskáján?

MARIKO Ne szakítson félbe, kérem! Súlyos dolgok ezek. Tehát, amint kiderült, önök sem a végsőkéig következetesek, márpedig, az a tökéletesség felé vezető egyetlen út. És a bicskámon a vörös folt a rúzsom nyoma. Azt hegyeztem vele.

JÁNOS Nincs is rúzs a száján.

MARIKO De lehetne!

(A lány előre hajol, egy gyors mozdulattal kitép egy szálát a férfi hajából.)

JÁNOS *(feljajdul)* Miféle színes, ne adj’isten, fekete mágia üzésére kell az önnek?

MARIKO Csupán az emlékek közé... Tudja, lányregényeken nevelkedtem.

JÁNOS *(békülékenyen)* Mariko drága, nem akartam megsérteni. Ön a jelen idő leggyönyörűbb és legkíváncsibb hölgye. Eljövendő napjaimban mint a sorsom egyik ékkövére emlékszem majd önre. Csupán szerettem volna megváltani a tehertől. Nehogy áldozatnak érezze magát. Látja, jóval idősebb vagyok, és bizonyára Akechi úr beszélt rá erre az egészre.

MARIKO Na, mi van? Ha valamely elvek metszéspontjának keresztjén egy nő szenved, akkor áldozat, ha pedig férfi, akkor már rögtön megváltó? És jut nekünk is egy máriamagdolnányi epizód szerep, melyben cemenedésre tépett rongyokban mossuk az örök lábat, míg végül föltekinthetünk könnyben lötyögő szemfehérrel? Hagyjuk ezt... Amíg él, az ember folyton elnézést kér és megbocsát. Ide-oda lökdösi a teret, pusztá léte és létének kiterjedése okán, míg végtelenül kicsi ponttá vagy végtelen nagy térré lesz. Tehetne addig egyebet a folyton megbocsátásnál? Én egy

szóval sem zártam le a kiútjait... Vajon mit csinálhat a jó öreg Axinte úr Bukarestben?

JÁNOS Ki az az Axinte?

MARIKO Az ön egyik román kollégája. Vagy megfelelője. Két évvel ezelőtt járt nálunk a táncosaival. Jó vendég volt.

JÁNOS Ön románul is tud?

MARIKO Meg bolgáruul és szerbül is. Közép-Kelet-Európa a szakterületem.

Mondja csak, igazgató úr, olvasta Akutagava *A dobány meg az ördög* című novelláját? Hát persze hogy olvasta... Tudja, az írás eredeti címe: „Tabako to akuma”. Ahol az akuma az ördög. És ez az akuma, pontosan így kiejtve, hogy akuma, románul azt jelenti: *most*. Csodálatos véletlen! Láttam volna a jó öreg Axinte urat, amikor ezt elmondtam neki... Hosszú percekig kiáltozta pezsgősüveggel a kezében: „A most és az ördög, két jó barát, a most és az ördög, két jó barát!” Sőt, szavalt is. Itt van né, az emlékkönyvben (*Az asztalról fölvesz egy méretes füzetet, amilyen a múzeumokban található a látogatói bejegyzések számára, majd mormog magában, ajkai némán mozognak, mintha épp gyorsfordítást végezne*):

Magányló testünkről verd le az átkot,
dörzsölöm szemeim, jószágom alszik,
játszhatnánk együtt egy sokbábos partit,
vagy itt ez az asztal, hozzad a dákód,
lököd a golyóid, én sima, te csíkos,
kockás az ernyőn a nyúl füle-botja,
asztalunk zöldjébe rég beleszórta
magvait az ördög – ő gurul itt most. (*Indulatosan lecsapja a füzetet*) Szépen lefordítottam, mi? És képzelje, mindeközben táncot járt itt, ezen az asztalon. Igaz, csupán egy Királyindiai-megnyitással. (*Arrébb teszi a pezsgősüveget, mintha egy sakkfigura volna. Talán a bolond*) Merő pezsgő volt itt minden, a szőnyegtől a díszpárna csücskéig. Látja az árnyékomat a falon? A pezsgő nyoma... Tényleg... Bár egy kis pezsgőt megihatna...

JÁNOS Az most túl erős lenne. Talán csak egy hosszúlépést...

MARIKO Pezsgőből? Abból nem kavarunk fröccsöt...

JÁNOS Akkor nem kavarunk. Amúgy, nem hiszem, ez a kisasztal megbírt volna egy táncoló férfit. (*Keresztbe teszi lábait az asztalon, úgy próbálja ki annak teherbírását*) Kedves Mariko, úgy suhognak a szavai, mintha egyszerűen szólná ki velük a sötétség meg a világosság emberi nyelvre térített jajszavait... Hol máriás, hol magdolnás beütéssel...

MARIKO Csak az igazat mondom. Mindkét térfél igazát. Azért tűnhet úgy... Amiről tudom és amiről úgy érzem, hogy igaz. Miért, önöknél annak hány arca van?

JÁNOS Attól függ, hogy a közérthetőről beszél vagy arról az örök fajtáról. Bár hosszú lépése van mindegyiknek. Ha nem akar sáros lenni, úgy kell átszökelljen egyik nyomából a másikba, mint egy prédaállat. Teszem azt, gazella. Vagy egy bárgyú elektron a magasabb héjakra. Ami egyszer lekerül onnan, és visszaadja fényét a fizikusoknak, ha egyáltalán kíváncsiak lesznek rá azok is... Tudja, kisasszony, sokkal nőiesebbnek tűnt, amíg csak szamuráj volt... De akkor sem hiszem a táncot.

MARIKO Mondja, igazgató úr, nem vágyik néha valami különlegeset tenni? Valami szokatlant... Amikor megfeledkezhet arról, hogy igazgató. És nem kell piros szoknyákért vagy csizmákért aggódnia?

JÁNOS Nekem nagyon is megfelel az, amit csinálok. Inkább csak a helyeket cserélném ki. Gyermekkorom óta valami hegyvidéki kis tanyára vágyom... Ahol nyugodtan leheveredhetek a fűre, és saját állataim kerülgethetnek legelészés közben. Nyakukban kedves kis csöngettyűk szólnak, s ha olykor elszenderedem, csilingelő varázsszavakat hallok, melyekkel világom áthidalhatatlannak vélt pontjait köthetem össze... Óperenciát óperenciával. Lépést a hosszúsággal. Kicsit nem figyelek, s a félcipőmből egyszeriben mérőföldjáró csizma lesz, és rezes bundájú Fifimből aranyserényű táltos, és oda röpítenek, ahol egyelőre semmi, de semmi keresnivalóm nincsen, ahol testem kusza árnyékká züllik, mint valami sötét gondolat köré épített emberé. Megvetem saját halandó részem. Ami csak azért nőtt hozzám, hogy a szoknyákról meg a csizmákról gondoskodni tudjak.

No, de azért még egyszer mondom: nem hiszem a táncot... *(Hátradől ásitózva, mintha már-már aludna vagy aludni készülne.)*

MARIKO És talán a varázsszavakban sem hisz igazán... Ember és a tánca... Megvolt az esélye rá, hogy kipróbálja. De elült már annak a szele. Mind egy. A jó öreg... Legalább tévelygéseiben következetes volt. Egészen másképp értelmezte a reciprocitást. A viszonzás hosszú távú kiegyenlítését abba az egyetlen éjszakába sűrítette. Egyetlen éjszakába. *(Meggyújtja az igazgató hajszálát)* Amilyen az öné is lehetett volna. Pezsgóstól, hintástól, nádi hegedűstől. És amit most át fog aludni. Ébredjen bárhol. *Könnyű kis plédet terít az alvó igazgatóra, a fülébe súg, majd ráfúj, hogy a férfi kikandikáló lábujjaira libbenjen a sarka. Aztán eltűnik.*

MÁSODIK

Hegyvidék. Zölde Betánia János udvara. Ő mint gazda. Most tért haza, miután szemügyre vette a mezők állapotát. Esetleg ételt dob valami pajtaféleségben toporgó állatoknak, majd leül a tornácra.

JÁNOS Az otthonom helye a földön 46 fok 21 perc északi szélesség, 25 fok 48 perc keleti hosszúság, a fokmásodpercek minduntalan váltakoznak aszerint, hogy épp hozzád fordulok, vagy elfordulok tőled, így ezeken a másodperceken múlik, hogy együtt örvendünk, vagy külön mehetünk szélnek, és e körök találkozása mérsékelt kontinentális éghajlatot biztosít az ittlévőknek, ám van egy kis anomália, mért ne lenne, mivel hidegebb van, amint az elvárható lenne ezen a szélességen, talán a negyvenhat-huszonegynek a leghűvösebb pontja ez, ebben a magasságban, amire büszkék vagyunk valamiért, aztán honnan is ez a szokatlan hideg, meglehet, környező hegyeink összejátszanak folyóinkkal, bár mi szentekként tiszteljük ezeket a hegyeket, szunnyadó vulkán valamennyi, felhőkbe burkolóznak, morajlanak, ezernyi színnel csábítanak rejtelveik felé, és sújtanak, ki tudja, miért, ki tudja, meddig sújtanak rendületlenül, akár a magas ég titkai, az égboltozat ajándékai, figyelmességei, sújtanak szakadatlanul, és a folyó, az csak lé, sekély víz, emitt iszunk belőle, amott kacsáinkat ringatja, lúdjaikkal bukdácsol, és játszik gyermekeinkkel, hisz gyermek ő is, kútfeje itt a közelben, néha ellátogatunk a sziklás forrásvidékre, onnan lenézünk a napsütötte vagy épp felhőkkel árnyalt messzeségre, görbületekre, és kinyújtott kezünkben elfér a megye,

markunkban alamizsna a tájkép, és ott
fönt, ránk zuhan a csönd, a magasság
csöndje, és kisímítja a bennünk őrlő zajt,
mindegy, hogy szólsz vagy gondolsz,
ehhez a csendhez csak azt az igazat,
csak azt a szépet adhatod, melyek
a legegyszerűbb versekből ismerősek,
arcod legőszintébb vonásait tartod
a szélnek, és megfélelkezünk ruháink
szabásáról, és talpunk alatt a sár puha
párna, a szikla fehér ló, és mi vagyunk
a legkisebb királyfik, lábunk előtt egy test
vérzik, hét fej vérzik, a kisasszony áthajol
az ablakon, integet, aztán mi vagyunk az úr,
és az ország meg a hatalom dicsőségét
osztjuk egymásnak, és ez a kis csermely
odalenn itat, táplál, elsodor, romba dönt,
hatalmas óriás, iszapos szemeinek
egy pillantásával mossa el szennyeinket,
és kölcsönveszi a téglát, hogy aztán
csak akkor adja vissza, mikor elégnek véli
a káromkodást, befejezettnek az imát,
szűknek a partokat és parttalannak
a vágyat, mely ürességgé tágulva szívja,
álmodja magába a szerencsét balról és
jobbról, és itt fönt el lehetne taposni,
mint egy pikkelyes hulló sziszegő
fejét, vagy körbeterelni, mint tájtéklő
molekulanyáját, megtévesztve a nehézkedést,
a lehetne és a volna űrjeibe hulló mozdulat-
kezdemenyek, szavak, elcsitult szavak,
mondatokká soha nem válók gurulnak
a kavicsokkal induló akarat mellett,
és kilazítjuk kengyelbe szorult lábainkat,
lemászunk a sziklákról, le a hegyről
a völgybe, még megsimogatnak a füvek,
a bokrok, közel az otthon, más álmok kútfeje,
huszonöt, negyvennyolc, negyvenhat,

huszonegy, pár másodperc és befordulunk
a kapun, aztán kipihenjük az úr fáradalmait,
és következzenek az új tekercek,
következzenek az új lapok, jöjjenek a más
beszéddek, jöjjön a zöld, jöjjön a kék,
meghalt a sárkány, éljen
a sárkány, meghalt az úr, éljen az úr.

VENDÉG (*távolabbról közeledik, a telek vége felől*) Mondja, uram, jó helyen járok?

JÁNOS Igen, jó helyen. (*Rámutat néhány pontra*) Az is jó hely ott, és az is meg az is. (*A Vendég arrébb lép*) Na, az rossz hely!

VENDÉG Miért?

JÁNOS Ahhoz viszonyítom az összes többit.

VENDÉG (*nevetve*) Akkor ez itt talán valami gyanús hely bejárata volna?

JÁNOS Nem tudom, hogy bejáratnak bejárat-e, de kijáratnak kijárat, az már tény. Innen csak elfelé megy minden.

VENDÉG Én a 46/25-ös helyet keresem. És ott egy bizonyos Betánia Jánost.

JÁNOS Én vagyok. Ez a 46/25-ös hely. Bár vannak, akik 25/48-nak hívják.

VENDÉG Valóban, fel van tüntetve az is zárójelben.

JÁNOS Esetleg ha elfordulna 90 fokkal, és hasra feküdne, vagy fejre állna, talán a 46/25-öt kellene zárójelbe tenni.

VENDÉG Beláthatja, ebben az öltözékben képtelen lennék efféle mutatványokra. A feleségem sem örvendene... Rendben. Nos, én a Mezőgazdasági Kifizetési Ügynökség ellenőre vagyok.

JÁNOS Én meg a mezőkön gazdálkodó emberek egyike.

VENDÉG Így van. A mezők közös érdeklődési körünkbe tartoznak. Ezért jöttem. Hogy ellenőrizsem a mezők állapotát. A támogatás megítélése végett.

JÁNOS Vannak mezők, melyeket fölszántottam. Azokat földnek nevezem. Így: kicsi f-fel. Aztán vannak mezők, ahol a fű nő magasra. Azokat kaszálónak nevezem.

VENDÉG Mi is így nevezzük. De azért mégiscsak szebb szó a mező, hisz az mindezeknek a megművelés, a szétmarcangolás előtti ősállapota. Meg aztán líraibb is. És aki így képes ülni egymagában a tornácon, a fölkelő Nap sugaraiba fűzve magányból burjánzó gondolatait, annak föltétlenül affinitása kell legyen a lírához.

JÁNOS Ne finomkodjunk a földdel, kérem... Több ideig takar, mint ápol.

VENDÉG Na, látja! Tudja ön, hogyan kell a szavakhoz nyúlni... Betűikkel bánni...

JÁNOS Ha akarja, én kiszavalom a pityókát is a földből.

VENDÉG Na, csak rajta! Hallgatom.

JÁNOS *(a pincelejárat mellett lévő zsákokra mutat)* Látja ott azt a pár zsák krumplit? A tegnap szavaltam ki őket... Minek halmozni?

VENDÉG Ez valóban tisztességes hozzáállás a földhöz. A költészet rovására... Kérem, folytassuk le rendben az ellenőrzést. Tehát a tehenek rendben, a malacok rendben. S a bárányok is. Élnek.

JÁNOS Igen, élnek. Bár mondhatnám úgy is: csupán laknak. Minden nap benézek hozzájuk.

VENDÉG Helyes. Akkor nézzük a mezők állapotát. A továbbiakban is így fogom nevezni, hogy mezők, mert nekem kisgyermekeim vannak, és elszoktam a durva beszédetől. Tehát: mit vet, mit arat?

JÁNOS De hát én úgy tudtam, hogy az ilyesmit műholdról ellenőrzik. Vagy nem? Kitekintenek az űrbe, majd onnan tekintenek le rám. Onnan még azt is képesek megmondani, hány óra van éppen...

VENDÉG Nem mondjuk meg, csak megnézzük. Ha mi mondanánk meg, akkor örök nyár lenne. És örök szántás-vetés, aratás. Abba nagyon belefáradnának. De amúgy, jól tudja. Valóban. Onnan is nézzük. És néztük az ön mezőit, sokáig néztük... És így fedeztük föl az anomáliát. Egy sötétebb zöldet a zöldben. Egy kis foltot. Akkor döntöttem úgy, hogy személyesen jövök el. És most már sejtem is, mi lehet az... Az a sötétebb folt. Ahogy ön mondta: az a rossz hely.

JÁNOS Nana! Várjunk egy kicsit... Én nem egészen úgy értettem, hogy az a hely rossz. Úgy értettem, hogy nem jó ott állni. Fölkészületlenül... De maga a hely mint olyan, nem rosszabb a többi helynél. Csak nem jó az ott álláshoz. Fölkészületlenül...

VENDÉG Mert onnan csak kifelé jön minden, s aztán elfelé megy... No, ezt tisztázni kell, majd dokumentálni. Pontosabban mit látott onnan kifelé jönni?

JÁNOS Pontosabban nem láttam semmit. Tudja, a szellemvilágnak sajátja, hogy nem tartozik a látható tartományba.

VENDÉG Csak nem azt állítja, hogy ott szellem járkal?

JÁNOS Nem. Nem járkal. Ott van.

VENDÉG De én nem látok ott semmit!

JÁNOS Pontosan. Ott az elvágódás szelleme él. Tehát kísért.

VENDÉG *(körbeforgatja a fejét merengve)* Valóban. Mintha éreztem volna valami hűvös fuvallatot az előbb, mikor ott álltam. Azt gondoltam, a Nemere. De most, hogy mondja, igen, most már emlékszem, az volt

furcsa az egészben, hogy mintha egyszerre fűjt volna minden irányból. A Nemere erre nem képes... És bármely hagyományos, köznapi szél sem. JÁNOS Az elvágódás szelleme szállta meg akkor. Még jó, hogy el nem vitte. Mert csak az érzi, kiben erős a vágy. És akkor mi lesz a támogatással? Azt hiszem, most már teljes bizonyossággal állíthatom, hogy ön nem érzi jól magát itt közöttünk. Ezért olyan erős önben a vágy.

VENDÉG Van ebben valami igazság... Gyakran álmodom magam más korok kellős közepébe... Vagy csak úgy né, a karimájára... Azok a gyönyörű szépiaszínű fényképek... A telt idomok... Ahogy integet a népes család a pályaudvaron, és a gőzmozdony füstje mögül kivillan a búcsú keszkenője... A családfő megírja levelét a tékozló fiúnak, feje az ablaknak koccan, mint vaksi denevérek, kibújik az óra dobozából a parányi kakukk, azt mondja, dél van, azt mondja, ízletes ebéd lesz, zsírkarikás tyúkhúsleves meg marhanyelv vadas szósszal és zsömlegombóccal, *(Itt a Vendég előkapja csipkés zsebkendőjét, megtörli a száját, majd a homlokát)* a fiú elküldi levelét az angyalok karából annak az egyetlenegynek, a leányka megoldja fűzőjét, fölsóhajt, és megrajzolja a válasz betűit, majd illatos füvekkel illeti a sorközre hajló sóvárgást, és rúzsával vörösre festi a szívet az ő legtisztább vágyának keresztneve mellé, és a postás megpödrí bajszát jobbról, megpödrí balról, fénylő cipőjén megcsillannak a gömbölyded angyalgyermek harsonái, és megérkezik a levél, meg a vonat, megérkeznek a rózsák a kisasszonyokhoz, rögtön elhervadnak, ha azonnal nem teszik őket vízbe, mind a harmincegy, ötvenegy, száztizenhárom szálát, és a nagyságos asszony kiáll a kapuba, megcsókolja a férjét, és előjönnek a nagyságos ifjak a ház szegleteiből, hogy köszöntsék őket, mert örömmünnepe ez, jókedvében dől a Nap a barackok mézgasz faágaira, a bogycsókák vészőire, jókedvében, hogy egyszer visszatérhetünk, elmehetünk és hazatérhetünk ismét... Bocsásson meg, uram, kissé elragadtattam magam... Tudja, van egy szelencém, még a dédanyámé volt. Ezek a képek sorakoznak rajta. Megbocsátható, mert szép. Mert valahol, valamikor igaz is lehet. Meg aztán egy görög vázáról ki mondaná, hogy ronda?

JÁNOS Ugyan már, semmiség... Hány meg hány ennél cifrább szöveget gondoltam én is a falakra... Hol elrejtí az árnyék, hol lemossa a fény. Aztán várom a reggelt, látom a Napot, várom a nap végét. Közben használok a reményt. S várom, hogy meglássam életem bármely megnyugtató magyarázatot túl is kétséges és titokzatos végességében rejlő remény feneketlenségét, aminek kútjába lenézve nem láthatok semmit. Mégis, épp ez a semmi tart vissza attól, hogy a kávé elengedve, valami szédült

inogáshoz varrt lendülettel magam a mélybe alázuhanni hagyjam. Talán épp ez a semmi az, amivel erre vagy arra, oly ropogó egyszerűséggel távozunk.

VENDÉG Vagy éppenséggel maradunk.

JÁNOS Vagy éppenséggel mindegy. De ön menthetetlen...

VENDÉG No, de János, nem kívánczik máshová néha? El innen. Ebből a...
Ebből a bármiből...

JÁNOS Dehogynem, kedves vendég, dehogynem. Egyszerű kis helyre vágyom én, szoba, konyha, ahová eljön olykor egy gyönyörű lány. Ennyi. Az ellenőrzésnek meg annyi. Kérem, jöjjön velem. (*Odamennek a „rossz” helyre*) Érzi a szelet?

VENDÉG Igen, mintha-mintha.

JÁNOS Most szépen fogjuk magunkat, és elvagyódunk. Addig innen el nem megyünk, míg odébb nem állunk. Fölkészült? Mert mondom az ígét:

VENDÉG Mondja, János, mondja!

JÁNOS Nincs bennem más, bennem
csak a lélek, őneki nincs illetősége,
én lakom benne, bennem a lélek,
jöjjön a szikra, tér fia szikra,
hajlandó legyen ölembe venni,
csillanjon, pattanjon más eredőre,
ott legyen lényeg, hol iránya semmi,
ég fattya szellő átfúj a mélybe,
egyik szeme pont, vesszőcske a másik,
röppen a szikra, igénk a szóban,
a lélek egy szófaj,
nincsen már ragja a személy szerint.
Most mondja velem együtt, mert itt aztán indulás lesz! És vágyódjon el!
Nagyon!

VENDÉG Jól van, jól van! Vágyódom. Nagyon!

EGYÜTT Nincs bennem más, bennem
csak a lélek, őneki nincs illetősége,
én lakom benne, bennem a...

Nagyon erős, vakító fény vetül rájuk, majd teljes sötétség. A képernyőkön fekete-fehér mozgóképek egykori „békeidőkből”. Nagyvárosi jelenet, emberek járnak-kelnek az utcákon vagy pályaudvar búcsúzókkal és gőzmozdonnyal meg a fentebb, a Vendég által leírtakhoz hű képek. A képsorokat a némafilmek fénykorából ismerős, ódonnak ható zongorajáték kíséri.

HARMADIK

*Zöldes Betánia János lakása egy tömbház első vagy második emeletén. Nap-
paliszerű konyha vagy fordítva. Főz. Közben a fal melletti kis dobozokba meg
egy bőröndbe pakolja a holmiját. Olykor megkavargatja az ételt. Borsófőzelék.
Viselkedése a hosszú útra készülőké. A képernyők most a lakás ablakai. Az
ablak előtt fenyőfák, a távolban kivehető a horizont. Egyenes.*

PIROSKA *(berohan)* Zöldes úr! Zöldes úr! Ázunk, ázunk!

JÁNOS *(nyugalommal)* Kedves Piroska! Ti laktok fölöttem. Nem én fölötte-
tek. Mi közöm a ti ázásotokhoz?

PIROSKA Valóban. Lehet, nem is ázunk. Lehet, nem is ázunk.

JÁNOS Miért mondd kétszer?

PIROSKA Mert több ideig akarok maga mellett lenni. Mondja, János: nincs
kedve szerelemre lobbanni irántam?

JÁNOS Most más dolgom van. És az a sok árvíz sem segít. De ha már itt
vagy, segíts csomagolni.

PIROSKA Hová készül?

JÁNOS Készülök fölvenni a rejtőszíneimet.

PIROSKA De azért fölismerem majd, ugye?

JÁNOS Te mindig fölismersz. Mert te soha nem engem látsz.

PIROSKA Szeretem, amikor így beszél. Amikor ilyen szépen egymás mellé
szédíti a szavakat. Így szédülhettem magába... Mintha csak egy szó vol-
nék én is...

JÁNOS Az vagy, Piroska. A legszebb ígék egyike vagy te.

PIROSKA Na, persze. Viselem a lélek személyragjait. És meglocsolom a virá-
gait, amíg távol van. Akkor hát elárulja végre, hová megy?

JÁNOS Ahová a múltkor. Eldugnak egy kis időre.

PIROSKA A rakétái miatt, ismét? Robbanófej, gyanús röppályák meg ilyesmik?

JÁNOS Meg a hó miatt, az eső miatt, a dér miatt és a sárgáskék cinegék miatt.

PIROSKA Tehát a rakétái miatt. Pedig nem is zavart azokkal senkit. Még
Kumin bácsit sem. Pedig ő aztán valóban mindig ott áll, ahová valami
érkezik. A lejtő alján, a bicikliút közepén, és biztos a rakétái alá is beállt
volna szenvedni, hogy ott koppanjanak a fején... Mert olyan Kumin bá-
csinak a szenvedés, mint a zsömlegombócnak a vadas szósz, főtt borjú-
nyelvel. Anélkül értelmét veszti. Akkor most eljön valaki, hogy elvigye?
Vajon ki árulta be megint? Lehet, én kottyantottam el magam, valahol
rossz helyen? Lebuktattam véletlenül?

JÁNOS Mindegy, Piroska. Jól áll neked a véletlen. A varázs színeibe vonja szavaid. Nem értem, mégis, kit zavarhattak az én rakétáim? Tizenöt centi a legnagyobb...

PIROSKA Talán van valami titkos ellensége?

JÁNOS Nekem? Nem tudok olyanról.

PIROSKA Na, és maga? Haragszik valakire? Mert ha igen, akkor talán ő is...

JÁNOS Senkire az égvilágon.

PIROSKA És a gyűlölet, a harapás? A mindennapok fűszere?

JÁNOS Csak úgy tudnak azok közel férkőzni hozzád, ha van benned üres hely. Amint egy kis üresedést fedezek fel magamban, itt vagy te, és rögtön kitöltöm azt veled.

PIROSKA Szóval én mindig kilógok a szívéből... Mint egy tartalékos plüssmackó... Minden más kijebb tol engem. Lehet, mégis én vonzottam ide a törvény vonatkozó paragrafusát. És eljönnek a paragrafust ismerő emberek, s most elviszik magát...

JÁNOS Nem onnan lögsz ki... Talán csak az időmből.

PIROSKA Úgy tudtam, az a dolog időtől független.

JÁNOS Mégiscsak kell idő a gondoskodáshoz, egyáltalán a megszólaláshoz.

PIROSKA Úgy tudtam, az túllép a gondoskodáson, egyáltalán a megszólaláson...

JÁNOS Jól van, Piroska, ezennel fölcserélem a szívbeli dolgok sorrendjét.

PIROSKA Hálásan köszönöm. *(Csomagol tovább.)*

JÁNOS Tényleg nem értem, kit zavarhattak azok a kis rakéták. Játék. Fölszállnak, kihunynak, leesnek. Csak hát föl se röppentek... Bepakolták őket a múltkor egy fekete műanyag zsákba és vitték. És aznap, hogy elkobozták a dolgaimat, még aznap este láttam a híradóban egy embert, valamelyik alsó megyéből, aki másfél méteres rakétákkal játszadozott, csak úgy, kedvtelésből, és ő volt a falu büszkesége. Én meg bűnöző vagyok. Hol billen át a mérleg? Hol van az ember, aki nekem ezt elmondja, mely földrész hányadik szigetén él a csapzott szakállú hajósok fölfedezéseinek sorában? Mely vallás követője, miféle isten után kutyaol kényelmes cipőben, ami azóta bizonyára kilyukadt a talpán, és most minduntalan le kell venni és kirázni belőle az apró, színes kavicsokat. Útjának nyomjelző keserveit. Lehet, itt él a közelben. Előfordulhat, hogy Bözsínél van a válasz a 22/A-ból. És amikor átadta nekem a töltött csirke titkos receptjét, tán a bűvös ígét is vele adta, csak föl kell dobni az összetevőket egy téli napon a szélbe, majd szemügyre venni a friss hóban az így kapott mintát, hátha betűket fedezünk fel, melyeket a megfelelő sorrendbe téve végre

megtalálhatjuk azt a bizonyos szót, mely a mérlegnek parancsol. És ha nincs is olyan szél? Várok. Aztán elolvad a jég, nyílik a hóvirág, nyílik az ibolya, a disznót levágták rég, vöröslött a hó. Csokros karácsony, ég veled! Valahonnét csak előbukkan az ige. Voltak szemtanúi, és szolgálai voltak neki.

PIROSKA *(fölnéz, mialatt csomagol, kezében egy kb. 25–30 centis feszület)* Erre itt szüksége lesz? Vagy mehet a kazánba?

JÁNOS Tedd a vasalt holmik közé. Legyen tartásuk.

(Szerény, halk kopogás hallszik. János ajtót nyit. 30 év körüli úr áll az ajtóban, kifogástalan öltönyben, a gomblyukban rózsza.)

Jó napot kívánok! Már vártam.

VENDÉG Jó napot! Örvendek, hogy itthon találom.

JÁNOS Én nem annyira... *(Hosszasan vizslatja a vendég külsejét, míg az egykedvűen, tán kissé szórakozottan meg hányaveti módon ügyet sem vet erre, és a lakás berendezési tárgyait nézegeti.)* Kedves uram! Nem látom okát a sietségnek. Jöjjön be, ebédeljünk meg. Annak idején a kollégájával is ettünk azelőtt. Cuspájz van rántott hússal.

VENDÉG Köszönöm szépen, elfogadom. Miért ne...

JÁNOS Éhes vagy, Piroska?

PIROSKA Köszönöm, nem kérek, Zöldes úr. Kicsit még csomagolok, aztán megyek búcsúlevelet írni.

(János merít a borsófőzelékből, és tenyérnyi húst pakol mindkét tányérra.)

JÁNOS Elmondhatom az asztali áldást?

VENDÉG Hogyne. Föltétlenül. Mondjuk együtt.

EGYÜTT „Édes Jézus, légy vendégünk, áldd meg, amit adtál nekünk.” Jó étvágyat!

VENDÉG Elnézést, egy pillanat. Miért szólítja mindenki „zöldesnek”?

JÁNOS Volt nekem egy rendkívül vallásos őrmesterem *(Villájával levegőbe rója az altiszti rangjelzések sárga csíkjait)*, széles vállú, tagbaszakadt ember, amolyan erőből filozófusfajta, ő mondta egyszer:

(Az egyik képernyőn megjelenik az Őrmester, egyenruhában, tányérsapkával.)

ŐRMESTER Közlegény! Látja a szelíd ég kékjét? Nos, ha arrafelé imádkozik, nyilván, a jóistent is kéknek látja. Aztán tudja, mi, emberek, csupán valami sárgásbarna, híg, hadd ne mondjam, mivel vegyített másai vagyunk neki. Zöldek. Maga is zöldes, közlegény! Na, jó étvágyat!

JÁNOS Így volt. Bár én inkább a kékre emlékszem.

VENDÉG Ez csak természetes...

(Esznek. Az eget a földtől távoltartó egyenes egyre halványul, és a bizonytalanba szélesedik a mindenség ajkai között. Egy mókus futkorászik fel-alá az ablak előtti fenyőfák egyikén, mintha tétovázna, melyik térfélen hajtsa álomra a fejét.)

JÁNOS *(végtelenített nézéssel réved a tájra)* Milyen nevetséges... A jóisten mosolya egyenes.

VENDÉG *(leteszi az evőeszközöket)* Ugyan már, miért ne lenne enyhén fölfelé ívelő, mint a miénk?

JÁNOS Mert a jóisten végtelen. Ha ő az, a szája is az. És akkor a szájának a fölünkörödő végei valahol a jobbra és a balra tartó végtelenben vannak. Azt képtelenség észlelni. Nemhogy megtoldani. Csupán egy hosszú és közömbös egyenest látunk.

VENDÉG És éppenséggel hol látja azt?

JÁNOS Például ott van a horizont...

VENDÉG De annak a két sarka legörbül, hisz mi egy gömbölyű világban élünk. Aki azzal néz reánk, annak igen hosszú szomorúsága lehet.

JÁNOS *(vigyorogva)* Akkor álljon feje! Máris vigyorog...

VENDÉG *(végigsimít zakója szívre hajló részén)* Most nem vagyok úgy öltözve... Amennyiben oly módon kalkulálunk, hogy a jóistent is idevonzzunk közénk a gravitáció, akkor rendben van ez így. Amúgy is, a Föld abszolút értéke a síkság.

JÁNOS Hogyne. Látom, rokon fényben nevelkedtünk. Talán az élet igaz. És most ott küszik a mókusokkal a fenyőfák kérgein.

VENDÉG Talán kételkedett eddig?

JÁNOS Az biztos, hogy nem egyenes vonalú, egyenletes mozgás. És ha százfelé vágyódom is, annak a sok kívánságnak az eredője egyazon vég felé néz, állíthatom a vágyaimat bármerre, jobbra és balra, vagy inkább fölfelé, akár egy boldog, szentlelket befogó antennát, akkor is.

Meg aztán nemcsak a testnek van elmenetele, hanem a lélek, ha nem látja keresnivalóját, elhajolni kíván, és van a búcsúnak s az elvágódásnak az a mélysége és mennyisége, ahonnan már vissza nem térhet a folyton elköszönő. Aztán kanalizhatja egy más világ ismeretlen minőségeit. Csak valahogy azt kéne kijármnom, hogy egyedül legyek a cellámban... Nem vagyok hajlandó elviselni senkit magam mellett.

VENDÉG Hát igen, akkor úgy is tekinthetjük azt a bizonyos cellát, amiről itt beszél, mint egy csöndes és takaros kis dolgozószobát.

JÁNOS Pontosan! Mondtam én, hogy rokon az a fény... Megvan! Tudom már, mi a teendő! Állattá nyilvánítottam magam! Akkor egy leszek a

fajtámból! Gyönyörű lompos farkat varratok amoda hátra, hogy legyen, amit simogasson, aki nekem kedveskedni akar. Nézze! Mintha csak megálmodtam volna! *(Valamelyik szekrény mögül elővesz egy kb. 100 x 50 centis képet, amin egy emberarcú rókát láthatunk, különös, bűvhatású jelekkel, ábrákkal tűzdelt háttérrel)* Majd kötött formájú kis verseket írok, amolyan röpke filozófiai szösszeneteket, mert ha nem íródna meg maguktól, az emberállatnak dolga fölmérgelődni, odaülni és megírni maga, a hagyomány modernségbe taposott első, poszttraumatikus lépéseivel.

Naná, hogy egy leszek a fajtámból! Aztán odaadom azokat a főfoglárnak, ő megmutatja a főorvosnak, a doktor valamelyik baráti főszerkesztőnek, az a prefektusnak, a prefektus elküldi a miniszternek, aki odaadja a köztársasági elnök úrnak, az elnök úr majd postázza az Európai Unió Állatértelmiségügyi Bizottságának, ha van ilyen, és miért ne lenne, ők a jóindulat lendületével küldik azokat tovább az ENSZ Természeti Népek Állati Leágazásának Felvirágoztatásáért Felelős Tanácsának, ha van ilyen, és miért ne lenne, és onnan majd egyenesen a Nobel vagy valami efféle bizottsághoz kerül majd, ahol egy idősebb úr, amolyan színes eminenciás, finom szövésű, sötétszürke öltönyben, zsebében bordó zsebkendővel, a fejére csap, ahogy Kumin bácsi tette volna, ha a rakéta ráesik, és összehívja az erre kijelölt bizottságot, ha van ilyen, és miért ne lenne, és azt mondja majd, hadd lám, adjunk valami díjat ennek a szerencsétlennek, hisz ő egy fajta, sőt, *a fajta*, nosza, hajrá, teremtsünk precedenst, nem mást, egyenesen a Zöldes Betánia János-precedenst és, nyilván, meg fogják ítélni a díjat, hisz ez az úr minden idejét a lobbizásnak szenteli amellet, hogy kedves.

(János révedezve simít végig a festményen.)

PIROSKA Tovább, tovább, Zöldes úr! Csodálatos ez a lendület... Bárcsak így tudnék én is palacsintát palacsinta mellé állítani... Első gyermeket a második mellé...

JÁNOS És azt se feledjük el, hogy egy ilyen úrnak általában nincs gyermeke, és ebből a hiányból fakad az a sok-sok idő, ám föltétlenül van legkevesebb két unokahúga, akikről még nem tudni, szépek lesznek vagy sem, ezért zongoraleckéket vesznek nekik, nyelveket tanulnak meg kancsót festeni, amolyan egyre pókhálósodó életre szánják és készítik fel őket egy takaros szobában, hol harántsugaras fényben száll a por az emléktárgyak már semmit nem tükröző lapjaira, és a faliszőnyegeken a trópusok őszinte színeiben pompáznak a gyarmatokról behozott fűszernövények és gyümölcsök hímzett másai, melyeket, nyilván, aggszűz dédnénjük

készített, ugyanabban a szobában és ráncosra aszott hitben, míg titkos szerelméért epekedett, aki valahol az Antillákon, Batáviában vagy közelebb volt a kormányzó jobb vagy bal keze, ha őexcellenciája balogként méltóztatott megtörténni a gyarmati almanach szerint, majd nagy valószínűséggel hazatért egy lötytyedt vitorlájú briggen, melynek rakterében néhány mázsa bors feketéllett, hogy elnyomja a birodalom tengeren túli megyéinek izzadságszagát, és tüsszentésre ingereljen, melynek szele talán arrébb lebbenti a gyűlölet lángját, mely láng épp Vigodszkaja könyvének a címe. Talán olvasta?

VENDÉG Hogyne, *A gyűlölet lángja*. Félvászon, 20 x 15, Új Magyar Könyvkiadó, Budapest. Bizonyára azért írta meg ezt a könyvet Vigodszkaja, hogy a szocialista tömb ne búsuljon a fűszerek magas ára vagy teljes hiánya miatt, hogy a kakaót meg a kávéét már meg se említsem.

JÁNOS Megemlítem én, hisz méltó rá, '86-ban a nagynéném küldött az eneszkából 1 kiló arabicát, és két hónapig éltünk az árából, majd isten kegyelméből, míg ittuk a nyekezolt. Kicsavart idők! Mikor a boldogságot még magunkból merítettük, mert máshol csak koppant a kanál. És nem azt vittük át a túlsó partra, hanem egy másikért mentünk, hogyha már átmossa lényünket az általános vize, hátha kibékül bennünk is a relatív az abszolúttal.

VENDÉG Vagy csak nyújtóztak egy nagyot azon a túlsó parton egy kisebbik ég felé, akár kiégett fücsomók fölöslegessé vált drótok póznái között.

JÁNOS Lehet, mégis inkább külön fényben nevelkedtünk, és más-más színe volt?

VENDÉG Hagyjuk a fényt fölbontatlanul... No, de ha már megálmodta önmagát, versíró emberállatként, talán a költeményeket is megírta már?

PIROSKA (*eddig a csomagokkal szöszmötölt, majd leült pihenni*) Megírta, megírta! Zöldes úr, megengedi, hogy elszavaljam azt a fertőző pocsolyában pancsolóst?

VENDÉG Halljuk!

JÁNOS Most inkább ne... Hadd folytassam azt a lehetséges jövőt, kedves vendég. Tehát annak a kormányzónak a jobb vagy bal kezét, annak a titkos szerelemnek a letéteményesét otthon csak a mássalhangzóiról ismerték fel, mert a magánhangzóit odahajlítja az ember, ahová az a messzi táj szól.

VENDÉG Valóban. A magánhangzók határozzák meg a szülőföld koordinátáit. Ha jól hallottam, az ön őrmestere a 46/21 és a 25/48 metszéspontjának a környékéről származik.

JÁNOS Jól mondja. Nem volt ideje elhajlítani a magánhangzóit, mert már annak a földrajzi pontnak a földjében nyugszik. Ám akiről én beszélek itt, annak a bizonyos kormányzónak a forró égövön szerzett májgyulladás és a leánybűvölés misztériumjátékai együttesen talán fölemésztették maradék egészségét. Ugyan volt még ideje megcsodálni a faliszőnyegek mintáit, ám egy éven belül, valószínűleg kilehelte borgőzös lelkét a levegő közömbös molekuláiba csomagolva. Az unokahúgok akkor óvatosan leporolják a szoba berendezési tárgyait, mert lehet, hogy csodálatosképpen éppen egy napra esik a születésnapjuk, és ez alkalomból várják a nagybátyjukat. Nagy elővigyázatossággal és körültekintéssel porolnak cicaláb-mintás köténykéikben, mert már maga a berendezés is kis híján a por és hamu. Mikor megérkezik ez az úr, aki az ő nagybátyjuk, finom szövésű, sötétszürke öltönyben, zsebében bordó zsebkendővel, hosszúra szabják ártatlan mosolyuk, mégsem sikerül meggyőzni a nagybácsit boldogságuk felhőtlenességéről, mintha ugyanannak a kéznek a párja venne el egy kis szakaszt a mosoly hosszából, mely valaha adott, bőkezűen adott, és az óceán gomolygó páráiban behajtó legények ujjai tekerőznének, folyton valamiféle homályos adósságra hivatkozva.

(János ölébe veszi a képet, nézegeti, közben fintorog, mintha gondolatban javítani akarna rajta.)

PIROSKA Mondja tovább, Zöldes úr! Imádom a faliszőnyeget, s a tengeren túli tájak ígéreteit. Este előveszem a gobleneket. Míg hazatér, kivarrom az óceánt.

JÁNOS Meg aztán a hetedíziglen se kutya, s ha netán az lenne, akkor ott ugat a briggek és szkúnerek horgonyláncaira kötve. S ha nem ugat, akkor elásták a külmegek aranyló fővenyén. Innen az a még föl-föllobbanó tűz, innen a csakazértis csökönyös lendülete, mellyel ez az úr bármit előterjeszt vagy megszavaz, ami elesettnek tűnhet vagy eleve kudarcra ítéltetett, távlatait tekintve.

Aztán letörli homlokáról az ítélkezés tengeri sótól kocsonyás, néma verítékét bordó zsebkendőjével, nekem pedig bőven lesz időm eldönteni, mit tegyek a kapott összeggel. Hisz most elmegyek egy kis időre. És taposok a malomban rendületlenül. És azt fogom megmutatni a világnak, hogy miképp lesz az egyből kettő, és hogyan lesz az három minden segítség nélkül. Önmagából, önmagán túl. És amíg meg nem érti ezt a világ, addig egyik cipőmben piros fűző lesz, a másikban kék, és pávatoll a kalapom búbján, odafönn a magasban. Mert adni kell a részletekre. Valaki él ott is. És akkor ez lesz, ami a Földet világgá avatja.

PIROSKA Együtt megyünk az avatásra...

JÁNOS És addig? Egyik szemem sír. Másik szemem sír. Majd csak elapadnak... Aztán hazatérek, és a bizonyosság túlméretezett ereiből árad belőlem a nagy számok nyugalma, vállamat nyomja az élethossznyi összegek lógó csöcsű nehézkedése. Talán a rossz gyerekek majd ráuszítanak a jó gyerekekre, vagy kövekkel dobálnak meg, de akkor már nem lehet engem se jobbra, se balra uszítani. Egy középső út nyári hosszúságainak tiszteletbeli szírmalmain fogok sétálni, az egyensúlyozás kényszere nélkül, és lépteim megfontolt hosszúságai fogják alátámasztani nyugalmam mélységét, úgy korzózok majd azon a középső úton, amit tulajdonképpen helytelen csupán középútnak nevezni, mert jóllehet a két szélső között található, lényege mégis az, hogy följebb helyezkedik el, nincs egy síkban a másik kettővel. Ha úgy lenne, akkor egyetlen buta vonallal áthúzhathatnánk mindhármát, ami valószínűleg a civilizáció végét jelentené. Aztán zsebre vágom a köveket, és belépek az ajtón.

VENDÉG Isten hozta! Úgy értem, majd akkor.

PIROSKA Milyen lassan eszik az úr...

VENDÉG Elnézést, a megszokás...

JÁNOS No, de Piroška... Az úrnak nagyon mély gondolatai lehetnek. Ezért lassú és közönyös.

PIROSKA Mint az a másik... Aki ott is meg itt is, ha jól sejtem.

JÁNOS Hát persze. Látod, az is úgy öröltet a történelem malmainak fehér bajszerű molnárlegényeivel, hogy mire kikerül egy zsák sütnivaló, már több százszor illatoznak az ibolyák. Aztán kapunk mi is valamit. Talán kell. Vagy csak lesz. És akkor kell.

PIROSKA Értem. Akkor az valahogy hasonlóképpen lesz, mint amikor Magyar Pisták udvarán megláttam valami kis fémszerkezetet, és fölvettem, aztán édesanyám azt mondta, mikor kérdeztem, mi ez, édesanyám?, hogy az bizony egy tengeri herkentyű, kedves lányom, aztán zsebre vágтам, nem azért, mert kellett, pusztán azért, hogy legyen.

JÁNOS Igen. Azért van, hogy legyen. Azok a haszonelvűség mellé hullott kis építőkockák. Azok a tengeri herkentyűk. Kívül esnek a célszerűség igyekezetén. Vagy mellé. Ami csupán egy hely, ahol valakit megkereshetünk... Olyan még nem volt, hogy a véletlen ne vált volna elmesélhető történetté. Még ha meg is szegyenít olykor. Talán csak a remény az, ami nem. Azt használom én is.

PIROSKA És milyen kár, hogy én is, ő is, ő is meg ő is. *(Az ablak felé mutatva)* Mintha a konyhafüggöny azonos rombuszmintái lennének valahányan.

JÁNOS És milyen jó, hogy én is, te is, és ő is meg ő is folyton beletévesztünk az azonosságba. Elvétjük az egyformaságot. Így találunk végül önmagunkra. És vétségeink mögül kilesve mondhatjuk, mekkora szerencse, kedves uram, asszonyom, hölgyem, hogy ön ön, én meg én vagyok!

VENDÉG És gondolja, hogy mindez megbocsátható?

PIROSKA Szedje össze magát, János!

JÁNOS Gondolom, mindez megbocsáthatatlan. Mivel nincs szüksége bocsánatra. Mert az örök tartományban mozog. Minek a példa, ha nem állhat fenn? És kinek?

PIROSKA Nekem, János, nekem! Mindjárt eltűnök ebben az egyforma különbségben, ezekben az azonos másságokban... Hogy kelek föl holnap, mint én, aki vagyok?

JÁNOS Talán ha előbb lefekszel.

VENDÉG Esetleg álmodhat is valami szépet...

PIROSKA Olykor macskának álmodom magam. Bundámon a kölyök tavasz kóborol.

VENDÉG És mond valamit?

PIROSKA Azt mondja, várjak.

JÁNOS Te vártál, és ősz lett.

PIROSKA Ugyan, nézzen már körül! Virág virág hátán...

JÁNOS A szemedbe nézek.

PIROSKA Mást is láthatna abban...

JÁNOS Magamat is látom. Azt hiszem, látom azt, ami bennem kedves. És mulandó. Megvetem saját halandó részem, ami csak azért nőtt hozzám, hogy elviseljenek. Hogy gondoskodni tudjak mindarról, ami lényegtelen.

VENDÉG Nem nevezném lényegtelennek, csupán alantasnak...

JÁNOS Mint a vágy...

PIROSKA Ne szakadjon ketté itt nekem... Inkább avasson szertartással! Az érintkezését velem. Avassa szertartással! A barátságunkat. Égbe nyúló merőlegesek lehessünk a földre. Mint a fák. Hallja? Hallja a tavaszt? A szelet?

JÁNOS Virágom, virágom.

VENDÉG Kiválasztják egymást?

PIROSKA Zöld pántlika, könnyű gúnya?

VENDÉG Aztán a fátyol.

JÁNOS Mondja, hová akar terelni minket?

VENDÉG Csöndes kútba.

PIROSKA Le a mélybe?

VENDÉG Csöndes kútba.

JÁNOS Föl a mélyből?

VENDÉG Talán.

JÁNOS Talán, talán... Gyönyörű szó. Mindkét végén érinti a lehetőséget.

PIROSKA Álmaimban megsimogatnak.

(A vendég kis koccanással tányérjára helyezi az evőeszközeit. János most a vendég felé fordul. Ugyanaz a megvilágítás, mint az asztali áldásnál.)

JÁNOS Jóllakott?

VENDÉG *(egy darab kenyérrel még komótosan kimártogatja a tányért)* Meglehetősen. Köszönöm szépen!

JÁNOS *(emeli a bőröndöt)* Akkor hát indulhatunk. Most már vihet az úr.

VENDÉG *(most először halvány mosoly ül az arcán)* Ugyan hová vigyelek, te Zöldes Betánia János? Mi dolgom nekem az elvitellel? Én csupán a vendéged voltam.

Biró Zsombor Aurél

MEGRÁG, KIKÖP

*Béres Bence és Rujder Vivien improvizációt felhasználva
Ősbemutató: Katona József Színház, 2024. április 25.*

Szereplők:

NYITRAI LUJZA
SZEPESSY MARCELL
KÁLMÁN FRIGYES
ANDRIS
PETRA
ZENESZERZŐ
RENDEZŐ
CASTING DIRECTOR
ASSZISZTENS
STÁBTAGOK
STATISZTÁK

1.

Lujza kifejezéstelen arccal belenéz a kamerába. Egy castingirodában ül a színtelen fal előtt, a rendező, Frigyes a kamera mögül instruálja.

FRIGYES: Azt mutasd meg, ahogy a legjobban szereted magad!

Csend. Lujza arca megmozdul. Finoman reagál a férfi utasításaira, miközben egy pillanatra sem veszi le a tekintetét a kameráról.

FRIGYES: Azt az estét, amikor tökéletesen tisztában vagy a hatalmaddal. Hogy mennyire csodálatos ember vagy. Hogy belépsz abba a térbe, és mindenki akar tőled valamit. És te nem akarsz senkitől semmit. Végigvonulsz a téren, és pontosan tudod, hogy felettük állsz.

Csend.

FRIGYES: És akkor most meglátsz valakit. Valakit, akit lehet, hogy mégis akarsz. Még nem tudod, hogy akarod-e. De be akarod vonzani. Érezni akarod, hogy akár meg is tehetnéd.

Csend.

FRIGYES: Hívd! Azaz, hívd.

Csend. Lujza kacéran nézi a kamerát.

FRIGYES: És most jéghideg. Mégsem érdekel. Senki nem érdekel. Felettük vagy. Nem méterekkel, kilométerekkel. Tökéletesen megközelíthetetlen. Tökéletesen érinthetetlen. Zárd össze a szád!

Csend.

FRIGYES: De ebbe is kell egy kis érzékiség. Ez is Psyché, tudod. Ez is ugyanabból a bizonytalanságból táplálkozik. Ugyanabból a megfelelési kényszerből. Igen. Nagyon szép.

Csend.

FRIGYES: És most visszafordulsz ahhoz a valakihez... És már tudod, hogy ott van a kezekben. Életerős, gyönyörű fiatalember, és te azt csinálsz vele, amit akarsz. Minden egyes szó, amit mondasz, az neki parancs. Pontosan azt fogja csinálni, amit kérsz tőle.

Csend. Lujza arcán gőg, felsőbbbségtudat.

FRIGYES: És most a kislány. Hatéves kislány vagy. Az legyen előtted, ahogy az iskolában várod a szüleidet. És egy újabb délután, amikor nem jön senki. Érzed a szánakozó pillantásokat. Itt gyűjtöd be az összes szánakozó pillantást, ami miatt azt fogod gondolni később, hogy soha többé téged senki nem sajnálhat. De most még ezt nem tudod. Most még csak azt tudod, hogy egyedül vagy, kicsi vagy, és nagyon, nagyon hideg van a szüleid nélkül. És minden délután, amikor ezt csinálják, el tudod képzelni, hogy ez az a délután, amikor egyáltalán nem fognak jönni. Hiszen egymást is elhagyják újra és újra. És neked szükséged van valakire, aki vigyáz rád.

Csend.

FRIGYES: Húsz évvel később... Itt van az az ember, aki vigyáz rád. Illetve csak itt volt. Mert ő is elment. Mert nem tudtad szeretni eléggé. A te hibád. Hogy nem tudod szeretni magad, ezáltal nem tudsz szeretni senkit, és téged sem szerethet senki. Persze hogy elment. És kiszakad a szíved attól a fájdalomtól, hogy tudod, milyen boldog azzal a másik nővel. Hogy van nő ezen a világon, aki boldoggá tudta tenni.

Csend. Lujza arcán könnyek csorognak.

FRIGYES: De nem fogsz belepusztulni. Minden egyes bántással erősebb leszel. Rendben. Nem tudok szeretni. Akkor majd tudom a másik végét. Mert úgyis vissza fog jönni. Pontosan tudod, hogy vissza fog jönni, hát

mindegyik visszajön. És amikor visszajön... Akkor bosszút állsz rajta.
Megmutatod neki, hogy mi az a fájdalom.

Csend. Lujza arcán lefojtott düh.

FRIGYES: Egy mosoly. Ez az. Tartsd ki!

2.

Rendetlen és kissé lepukkant, de otthonos budapesti szuterén. Fiatal művész-pár agyonzsúfolt nappalija, egyben hálója: az ágytól alig pár lépés a tévé meg a kanapé. A helyiségből ajtó nyílik a konyhába. Lujza a kanapén ül, kezében szövegkönyv. Marci bejön a konyhából. Ahogy meglátja a nőt, biccent neki, egy apró fejmozdulat felfelé, aztán leül az ágyra.

LUJZA: Te most tényleg úgy fogsz csinálni, mintha nem ismernél meg?

MARCI: Megismertelek, nem?

LUJZA: Akkor miért nem köszönsz?

MARCI: Köszöntem.

LUJZA: Ez nem köszönés, ez biccentés. Ezt úgy hívják, hogy biccentés.

MARCI: Nem, a biccentés ez.

Marius ismét biccent, de ezúttal nem felfelé, hanem lefelé.

LUJZA: Ez ugyanaz.

MARCI: Nem ugyanaz. *(Biccent egyet lefelé)* Idegenek. *(Biccent egyet felfelé)*

Ismerősök. Van különbség.

LUJZA: Szóval én neked egy ismerős vagyok?

MARCI: Hát mert mi?

LUJZA: Én azt nem tudom. De mondjuk, minimumnak egy szia azért akkor is jó lenne.

MARCI: De nem kell mondani, hogy szia, mert benne van a mozdulatban, hogy szia.

LUJZA: De miért nem kérdezted meg, hogy hogy vagyok? Nem ez lenne a minimum?

MARCI: Hogy vagy?

LUJZA: Most már mindegy.

MARCI: Oké.

Csend.

LUJZA: Csak mertem azt hinni, tudod, hogy öt év után azért már lehetne annyit, hogy...

MARCI: Lehet. Bármit lehet, jó? És ne haragudj, hogy úgy értékeltem, hogy én nem köszöntem.

LUJZA: Ne haragudjak, hogy *én* úgy értékeltem, hogy *te* nem köszöntél? Azért nem vagy rossz, bazmeg!

MARCI: Oké. Akkor nem tudom. Akkor kezdjük előlről, oké? Szia. Szia, Claudia.

LUJZA: Szia, Marius.

MARCI: Hogy vagy?

LUJZA: Hát, tudod, csak a szokásos. Most kezdtük a... (*Belenéz a szövegkönyvbe*) A felkészülést a VB-re... Tavalý EB... Kétszázon ezüst, százon...

MARCI: Igen, tudom. Gratulálok.

LUJZA: Az olimpián meg éppen csak lecsúsztam az aranyról, pedig...

MARCI: Néztém. Drukkoltunk a feleségemmel.

LUJZA: Tényleg? És a VB-t? Azt is néztétek?

MARCI: Azt nem.

LUJZA: Pedig ott...

MARCI: Három arany, tudom. De én arra gondoltam, hogy lelkileg. Tehát hogy érzelmi szinten.

LUJZA: Ja. Hát úgy jól.

Csend.

LUJZA: Nem, hát én nem bírok el egy palit a felkészülési időszakban.

MARCI: Azt tudom, igen.

LUJZA: Na és te?

MARCI: Én most otthon vagyok a gyerekekkel.

LUJZA: Te vagy gyesen? Azta... Pedig annak idején benned volt a legtöbb...

Csend.

LUJZA: Érdekes. Azért ez nagyon érdekes. Hogy az ember így miket gondol utólag a dolgokról.

MARCI: Azt ugye tudod, hogy... (*Gondolkozik*) Hogy attól, hogy te ilyeneket mondasz, attól az még nekem nem lesz megalázó... Meg hogy itt gyesezel...

LUJZA: Marius, én nem azért...

MARCI: Oké.

LUJZA: Mit oké?

MARCI: Semmi. Oké.

LUJZA: De nem oké. Én csak annyit mondtam, hogy te egy nagyon tehetséges ember voltál.

MARCI: Az a baj veled, hogy... *(Elfelejtí a szöveget.)*
 LUJZA *(segít neki)*: ...hogym lát sz ki a fejedből, mert...
 MARCI: ...hogym lát sz ki a fejedből, mert te csak magadat látod! És azt hiszed, hogym mindenki olyan. Emlékszel, amikor megcsaltál?
 LUJZA: Én nem csaltalak meg.
 MARCI: Oké, akkor amikor nem csaltál meg.
 LUJZA: Szüneten voltunk. Nem kötött szóbeli ígért.
 MARCI: Jó, mindegy. Hagyjuk.
Marci kimegy a konyhába. Csend.
 LUJZA *(utánakiált)*: Most mi van?
 MARCI *(kintről)*: Semmi. Hagyjuk. A tepsis mindenesből van még?
 LUJZA: Nem, azt már megettem.
 MARCI *(kintről)*: Tényleg, és akkor végül most mi lesz? Orchidea vagy hortenzia?
 LUJZA: Mi?
 MARCI *(visszajön)*: Hát a boldogságkapu.
 LUJZA: De figyelj, most nem volt jó?
 MARCI: De, jó volt. Szerintem amúgy a fehér rózsa lenne a legelegánsabb.
 LUJZA: De akkor most miért vagy ilyen morci?
 MARCI: Nem vagyok morci. A Marius a morci.
 LUJZA: De akkor miért hagytad abba?
 MARCI: Mert nem volt jó! De mindegy, ez nem a te dolgod. Ez a Petra dolga lenne, hogym jó legyen. És akkor én is tudnék jó lenni.
 LUJZA: Jó, hát a Petra, szegény, nem a legélesebb kés a fiókban.
 MARCI: Hát nem.
 LUJZA: Na de és az Olivér? Még mindig nem mond neki semmit?
 MARCI: Mit mondana. Ott ül, nem is figyel, a telefonját nyomkodja. Múltkor lemértem, negyven másodpercet próbáltunk a jelenetből, aztán megállította, hogym a fények így meg úgy... De tudtam, hogym ez lesz. Mindig ez van.
 LUJZA: Figyelj... *(Szeretettel)* Most egy kicsit azért előjött a depimarci.
 MARCI: Jól van, kiscica.
 LUJZA: Jó, én csak próbálok szólni. Hogym szerintem azért sokan összetennék a kezüket, ha ilyeneken puffoghatnának.
 MARCI: És ha én a Katona színésze vagyok, akkor a világ alanyi jogon megvonja tőlem a puffogáshoz való jogot? Mi van, ha én puffogni akarok?
 LUJZA: Akkor puffogj.

MARCI: Persze hogy összetennék a kezüket, mert nem tudják, hogy ez mivel jár. Hogy én min megyek keresztül. Nap mint nap.

LUJZA: Puff, puff!

MARCI: Én is összetenném a kezem, ha Cristiano Ronaldo lehetnék. De ha Cristiano Ronaldo lennék, akkor meg azon puffognék, hogy miért vagyok Cristiano Ronaldo. Mert Cristiano Ronaldónak is szar. Mindenkinnek szar. Minden szar.

LUJZA: Most nem tudok jót mondani, ugye?

MARCI: De tudsz. Vagy nem tudsz. De nem baj. Csak már nem volt értelme tovább mondani a jelenetet. *(Bocsánatkérő)* Mert gecire játszottad a csajt.

LUJZA: Hát mert geci. Vagy nem geci?

MARCI: Nem. Én vagyok a geci. De ha te geci vagy, akkor én már nem tudok geci lenni. Akkor én automatikusan felkerülök ide. *(Mutatja)* Neked úgy kellett volna játszani, hogy így semmi. Téged ez az egész már nem érint meg. És akkor ehhez képest tudnék picsogni.

LUJZA: Picsogni?

MARCI: Persze. Ez a csávó picsog. Bejövök a szaunába, „szia, Claudia, emlékszel, amikor megcsaltál?” És nyúzom a véred, és verem a seggemet a földhöz. Közben meg próbálok úgy csinálni, mintha nem érdekelnél.

LUJZA: De hát tényleg nem érdekellek.

MARCI: Lujza, nem köszönök.

LUJZA: Ez a nyomorult csak lejött egyet szaunázni...

MARCI: Szerinted miért nem köszönök?

LUJZA: Hát miért köszönnél?

MARCI: Most képzeld már el. Szakítunk, találkozunk iksz év múlva, azért dobnál egy sziát, nem?

LUJZA *(elgondolkozik)*: Ha megcsalnál, akkor nem.
Csend.

LUJZA: Most ezen mi olyan meglepő?

MARCI: Ja, semmi.

LUJZA: De meglepődtél. Valami meglepett.

MARCI: Nem, én csak...

LUJZA: Te megcsalnál?

MARCI: Mi? Dehogyan.

LUJZA: Hát akkor?

MARCI: Semmi, hát csak mit tudom én... Az élet...

LUJZA: Milyen élet? Most neked az van a fejedben, hogy te, lehet, majd egyszer megcsalsz?

MARCI: De Lujza, ez az élet. A valóság. Emberek vagyunk, történnek dolgok.

LUJZA: Milyen dolgok?

MARCI: Ne legyél már ennyire romantikus!

LUJZA: Mert mi legyek? Egy fasz?

MARCI: Én nem vagyok fasz. Csak realista.

LUJZA: Mert neked az a realista, hogy megcsalsz?

MARCI: Nem csallak meg! Ki mondta, hogy megcsallak? Miért csálnálak meg?

LUJZA: Mi is van azokkal a lányokkal, akiket minden nap megdugnál?

Csend.

MARCI: Mi?

LUJZA: Ezt mondtad nekem, nem emlékszel? Még csak két randink volt, és azt magyaráztad részegen a Vas büfében, hogy te minden nap látsz az utcán egy olyan nőt, akit...

MARCI: Te miért emlékszel rá, hogy milyen baromságokat hordtam neked össze öt évvel ezelőtt?

LUJZA: Ezt mondtad.

MARCI: Meg azt is mondtam, hogy végigolvastam a Karamazov testvéreket.

LUJZA (*komolyan*): Marci, ha megcsalsz, én tönkreteszlek.

MARCI (*röhög*): Te hülye vagy?

LUJZA: Én belül mélyen egy bosszúálló picca vagyok, csak szólok.

MARCI: Ne szórakozz már! Egy, hogy nem vagy bosszúálló picca. Kettő, hogy te engem nem tudsz tönkretenni.

LUJZA: Majd meglátjuk.

MARCI: Három, a félrekúrás nem az én műfajom. Én monogám vagyok.

LUJZA: Realista monogám.

MARCI: Monogám monogám. És négy, a Mariusnak sem ez a baja. Ez a jelenet nem erről szól. A megcsaláson már rég túl vagyok. Hogy te világ-bajnok lettél, na, azon nem. Mert én meg mi lettem?

LUJZA: Családapa.

MARCI: Családapa. Hát...

LUJZA: Mi hát?

MARCI: Hát mi hát? Ott a szövegben. „CLAUDIA: Az olimpián lecsúsztam az aranyról, pedig... MARIUS: Néztem. Drukkoltunk a feleségemmel.” Néztem. Azaz beismerem, hogy a mai napig foglalkozom veled. És észre is veszem, hogy beismerem. Ezért hozom be a feleség témát.

LUJZA: De hát ennek a nőnek se kutyája, se macskája.

MARCI: De ki van teljesedve. Elérte, amit akart. Valaki lett. És ezt nem érti meg ez a Marius, hogy a siker ilyen. Nem jár ingyen. Nem osztogatják csak úgy. Fel kell áldozni érte dolgokat.

Csend.

LUJZA: Marci, ezt fejezd be, jó?

MARCI: Mit?

LUJZA: Kértelek tegnap is. Nem akarom eltolni, pont.

MARCI: Én nem mondtam, hogy toljuk el. Én a csávóról beszélek. De jó, mondhatom máshogy is. Ez a Marius olyan, mint a Willy Loman *Az ügynök halálában*. Vagy a Trepljov... Bár nem, az hülyeség, ezt visszavonom...

LUJZA: Te most letrepljovoztál, bazmeg?

MARCI: Nem trepljovozlak! Én csak annyit mondtam, hogy szerintem meg lehetne oldani. Mert az ősznek is van egy karaktere. Vagy unikalitása.

LUJZA (*dühös*): Nekem nem lesz latyakos esküvőm!

MARCI (*passzív agresszív*): Jó!

LUJZA (*sértődött*): Jó!

MARCI (*békülős*): Jó.

LUJZA (*békülős*): Jó.

Csend.

MARCI: De felhívtad már?

LUJZA: Ezt nem hiszem el.

MARCI: Csak azért kérdezem, hogy...

LUJZA: Nem. Nem hívtam fel.

MARCI: Jó, hát akkor...

LUJZA: Majd holnap felhívom.

MARCI: Akkor még aludhatunk rá egyet.

LUJZA: De nem alszom! Ütközik a forgatás a július tizennyolccal! És nincs is kedvem hozzá!

MARCI: Hogy csinálj valami fontosat?

LUJZA: Hogy eltoljam a saját esküvőmet azért, hogy két hónapon keresztül ugráljak nulla forintért ennek a...

MARCI: De hát most a pénz? Most tényleg a pénz? Kiscica, pénzünk van. Vagy hát annyi mindig van, amennyi kell, nem?

LUJZA: De amikor felmondok a Kétcukorban, te meg Szépkártyát kapsz előadás pénz helyett, mert nyár van, akkor hirtelen majd nem lesz.

MARCI: És ha két hónapig nagyon szar helyett kurva szarul élünk, akkor vége a világnak? Majd eszek majonézes kenyeret. Én ezt bevállalom. Ér-

ted. De a filmesek amúgy is etetnek, hát van catering. Lehet spórolni. Amit amúgy nem kell. Mert minek?

LUJZA (*bántani akarja*): Úgy persze hogy minek, ha a csajod jobban keres.

Csend.

MARCI: Tessék?

LUJZA: Meg az apád fizeti az esküvőd.

MARCI: Most ezt miért mondod?

LUJZA: Mert ez van.

MARCI: De most neked ez számít? Mert ha igen, akkor az egy... (*Keresi a szót*) Probléma.

LUJZA (*megijed*): Nem, hát nem, csak...

MARCI: Én nem kérek az apámtól. De most mit csináljak, utaljam neki vissza?

LUJZA: Csak én már nem akarom ezt. Hogy huszonnégy évesen is apuka meg majonézes kenyér. Miért nem vállalod el akkor ezt a Kossuthot. Na. Te csináld meg a Kossuthot, én meg akkor meg tudom csinálni a Psychét.

MARCI: Tudod, hogy azt nem lehet.

LUJZA: Miért ne lehetne?

MARCI: Mert te akarnád, hogy az apád rendezzen?

LUJZA: Hát, Marci, tudod, az én apám maximum a parizereket tudja rendezgetni a húspultban, szóval...

MARCI: Jó, én meg ha eddig odafigyeltem, hogy ne vállaljak semmit, amihez köze van, akkor nem fogom most elkezdni. Nem akarom az arcommal meg a nevemmel legitimálni ezt a rendszert.

LUJZA: Kétezerhuszonnégy van. Azt vállalsz el, amit akarsz, kit érdekel?

MARCI: Mindenkit! Csak ez érdekel mindenkit! Ha egy ilyet elvállalok, nekem vége. Nehogy azt hidd, listáznak ezek is. Ugyanúgy, mint Fideszék-nél. Ha a Kálmán Frigyes meglátja, hogy én vagyok a Kossuth apám filmjében, soha többet eszébe se jutok. Közben meg azt se tudom, hogy min balhéztak össze. Ha egyáltalán összebalhéztak. Lehet, hogy szimp-lán csak azért, mert most apámnak pörögnek a milliók. Mit szólnának a Katonában? Hogy nevezném őt a forgatáson? Édesapám? Miklós?

LUJZA: Jó, akkor ne csináld. Én nem mondtam. Csak akkor engem se cse-szegessél. Én nem akarok ingyen dolgozni.

MARCI: De pont ez a lényeg. Hát ezért kell elvállalni. A Frigyes nem azért nem ad neked rendes fizetést, mert nem akar, hanem mert értelmes dol-got csinál. Most ezt tényleg el kell magyarázzam? Ha valami lovaglós-

kardos-baszós baromságot csinálna, akkor adna. Mert akkor lenne mi-
ből. De hát én még fizetnék is érte, hogy benne lehessenek. Te lehetsz
Psyché! Hát mekkora szerep?

LUJZA: De Marci, én már nem vagyok színész.

MARCI: Kiscica, ott a diplomád, keretezzem be neked? Meg tudod csinálni!

Én hiszek benned! És szeretném, ha te is hinnél magadban!

LUJZA: De én nem értem, hogy neked ez miért ekkora wasistdas...

MARCI: De nem wasistdas! Csak akkor minek mentél el a castingra?

LUJZA: Hát minek. Annyit székáltál akkor is, hogy úgy voltam vele, jó, el-
megyek. Aztán lesz, ami lesz.

MARCI: És most lett, ami lett.

LUJZA: Jó. Akkor elvállalom.

Csend.

LUJZA: Tessék. Legyél boldog. Elvállalom.

MARCI *(nem érti)*: Igen?

LUJZA: Mindjárt kikeresem, felhívom, aztán elvállalom. Megcsinálok nul-
la pénzért, és akkor majd nézheted a csutak meztelen csajodat szexelni
a CinemaCityben. Az jó lesz?

MARCI: Azok a szexjelenetek nem a szexről szólnak. Azok az erőszakról és
a szabadságról állítanak valamit, most ezt...

LUJZA: Akkor majd megengeded, hogy felvegyem a nevedet?

MARCI: Lujza, az én nevemnek jelentése van! Az én nevem össze van
fideszezve, az már nem csak egy név!

LUJZA: Jó, mindegy, megcsinálok. Elvállom, megcsinálok. Döngesd csak a
melled a büfében, hogy nem selejtes a csajod...

MARCI: Selejtes? *(Felhúzza magát)* Lujza, ha én döngetni akarom a melle-
met, akkor majd döngetem magamra. Huszonöt évesen Hamlet vagyok.
Úgyhogy az apámat a teljes belpesti művész elit gyűlöli. Úgyhogy kö-
szönöm szépen, megvagyok. Én csak annyit mondtam, hogy te öt évet
jártál színész szakra. Érdekes módon akkor még színész voltál. Aztán
nem jönnek a munkák, és akkor most meg már nem vagy színész? Mert
neked így jó? Persze, jó. Mert megszoktad, hogy nem jó, és már a nem
jó is jó. De amikor bejött két hónapja az osztályfőnököd a Kétcukorba,
és rád nézett kerek szemekkel, hogy „Lujzácska, maga itt?” Az meny-
nyire volt jó?

Andris szeme kikerekedik. Egy elegáns étterem sarkában várja a desszertet, Lujza pedig az ölében ül felhúzott szoknyával, és érzékien mozgatja a csípőjét. Nincsenek egyedül, az asztaluknál ugyan nem ül senki, és valamelyest takarja őket az abrosz, de körülöttük tele az étterem. Andris arca vörös. Ré-műlten kapkodja a fejét, de nem nyúl hozzá Lujzához, nem löki le magáról, dermedten túri, hogy a lány egyre jobban beleélje magát a különös aktusba.

FRIGYES: Jó, ennyi.

A felvétel félbeszakad. Leáll a forgatás, Andris arcáról eltűnik az élvezettel vegyes félelem, Lujzáéról a vágy. A lány feláll a férfiről. Andris ülve marad, ölében ott egy apró párna, ez biztosította, hogy a nemi szerve ne érjen hozzá Lujza testéhez.

FRIGYES (az asszisztensnek): Kelleni fog két perc, jó? Addig mehet a fénykorrekció. (Int) Lujza, kérlek.

A két színész körül legalább tizenöten ácsorognak. A rendező utasítására mozgásba lendül a stáb: pakolni kezdenek a világosítók, az operatőr kiabál, a hangszekció mikroportot igazít.

CUT TO:

Frigyes és Lujza a stábtagoktól távol, az étterem egy eldugott szegletében ácsorog. Hosszan nézik egymást.

LUJZA: De most valami nem jó? Vagy mi van?

FRIGYES (gondterhelt): De, jó.

LUJZA: Miért hazudsz?

FRIGYES: Nem hazudok. Jók vagytok.

Csend.

FRIGYES: Az egyikőtök jó.

LUJZA: Az egyikünk?

FRIGYES: Nem, ő is jó, persze. Olyan színészesen.

LUJZA: Aha.

FRIGYES: Jó, most akkor mit mondjak? El van tévedve. Besétált valami erdőbe, nem találja kifelé az ösvényt, és hiába mutatom neki, hogy arra, arra menjél, olyan, mintha már nem is hallana. Szerinted itt van még velünk egyáltalán?

LUJZA: Nem tudom, én is érzem, hogy fejben egy kicsit...

FRIGYES: Érted, mert téged odarakunk a kamera elé, és olyan vagy, mintha oda született volna. Te magad vagy az érzés. Ő meg görcsösen próbál átélni valamit, amit ő elképzel arról az érzésről, hogy az milyen. De

hát ebből így nem lesz jelenet, csak egy ilyen intellektualizáló, színészi vergődés. A következőket kéne látnom. Fél, mert bármelyik pillanatban lebukhattok. Zavarban van, mert nem érti, hogy mit csinálsz. Megőrül a vágótól, mert iszonyatosan meg akar baszni. És nem engedelmeskedik a teste, ezért gyűlöli magát.

LUJZA: Értem.

FRIGYES: Azt tudom, hogy te érted. Látom, hogy te érted. De neki kéne érteni. És érezni. Ezt mind egyszerre. Csak hát szemmel láthatóan nem elég komplex entitás ahhoz, hogy ennyi mindent érezzen. Dobhatjuk ki az egészet. Annyira unom már, hogy mindig a vágóasztalon kell bűvészkedni.

LUJZA: De hát... De nem azt mondtad, hogy ez egy kulcsjelenet? Hogy enélkül...?

FRIGYES: Jó, és akkor most mit csináljak? Ez egy húsznapos forgatás, Lujza, próbálunk itt egy kiló szarból várat építeni... Most ezt csak neked mondom, de itt mindenki rajtatok kívül ingyen van. Eljöttek a nevemre. Konkrétan annyi szívességet bekértem, hogy még a következő életemben is ezeket fogom törleszteni. És akkor menjek oda, hogy bocs, srácok, egy újabb tizennégy órás napnak nézünk elébe, mert az Andriska fél a saját erekciójától? (*Fáradtan*) Tudod, mennyi pénzem van ebben a filmben?

LUJZA: Mennyi?

FRIGYES: Inkább nem is mondom...

Csend.

FRIGYES: Tíz.

LUJZA: Millió?

FRIGYES (*kínjában röhög*): Ja.

LUJZA: Gondolom, ezt az Andris nem tudja.

FRIGYES: Ezt rajtad kívül senki. De azt nyilván tudja mindenki, hogy amíg ez a rendszer van, addig én egy vasat nem fogok filmre kapni. Amíg ezek a gecik el nem takarodnak, én labdába nem rúgok. Most nem azért, de érted, az Andriska bármikor elmehet a *Szomszéd tehenébe* meg a *Semmelweisbe* bohóckodni. Meg te is felhívhatod a kis vőlegényednek a híres apukáját, hogy esetleg nincs-e leesőben valami szerep? De én? Én ott vagyok a lövészárokbán. Én ott élek a lövészárokbán, az ágyúdörgésben. Ott vagyok a frontvonalban. Ez a film vagy durran most egy kurva nagyot, vagy jövő ilyenkor én hozom neked a pad thai-t a biciklin.

LUJZA: Na jó. (*Elszánt*) Akkor mi legyen?

FRIGYES: Nem tudom. Ráforgunk, aztán miatyánk ki vagy a mennyekben.

LUJZA: Hát de valami legyen.

FRIGYES: Lujza, én ezt már többféleképpen nem tudom leinstruálni neki.

LUJZA: És ha valami más irányból...?

FRIGYES: Hát az lenne a jó... Kicsit össze kéne zavarni, vagy ki kéne billenteni, vagy...

LUJZA (*bizonytalan*): Mondjuk, ha...

FRIGYES: Na.

LUJZA: Nem... Hülyeség...

FRIGYES: Lujzi, ez már a világvége. Itt már rombolni nem lehet, csak építeni.

LUJZA: Mi van, ha engedném, hogy megfogja a mellem?

FRIGYES (*nem tetszik neki*): Aha.

LUJZA: De nem, ez nem jó...

FRIGYES: Jó. Egyébként jó. Csak ezen már túl vagyunk, érted? Nem az a baj, hogy nem vágyik rád. Nyilván vágyik rád, hát rád? Csak annyira görcsös...

LUJZA: És hogyha így simogatnám valahogy?

FRIGYES (*nincs meggyőződve*): Ja...

LUJZA: Vagy smároljam le?

FRIGYES (*félvállról*): Te, és ha kivennénk a párnát?

Csend.

LUJZA: Mi?

FRIGYES: Hát hogy így frankón beleülsz az ölébe. Az sok? Csak hogy rendszeren át tudja élni a helyzetet.

LUJZA: Hát... Nem tudom, hát ha... Végül is, ha neki ez így oké, akkor...

FRIGYES: Nem, nem, pont az a lényeg, hogy az Andris ne tudja... Tehát meg kéne lepni vele jelenet közben. Hogy csak így kiveszed. És balról, hogy a kamera ne lássa.

Csend.

FRIGYES: Nem, úristen! Faszág. Nem.

LUJZA: Nem, csak... Hát csak egy kicsit...

FRIGYES: Igazad van. Abszolút. Rossz ötlet.

LUJZA: Jó, de nem tudom... Végül is meg lehet próbálni...

FRIGYES: Nem lehet megpróbálni. Te nem csinálhatsz olyat, ami neked nem komfortos, oké? Ez rendezői instrukció. Sőt, parancs. Forgatáson vagyunk, az én forgatásomon, és nekem az a legfontosabb, hogy te jól érezd magad.

LUJZA: De a film...

FRIGYES: Nem film. Te. Felejtsd el, kérlek, hogy ezt mondtam. Nem mondtam semmit, oké?

LUJZA: Oké.

Frigyes rámosolyog a lányra, és megszorítja a vállát.

FRIGYES: Csináld úgy, ahogy eddig. Jó volt. Jó lesz. Jók vagyunk.

CUT TO:

A stáb készül a felvételre: az operatőr vállán ott a kamera, a hangmérnök betartja a boomot.

ASSZISZTENS: Csendet kérünk, felvétel lesz!

Lujza belép a kamera elé. Felkapja a párnát az asztalról, és odaadja Andrisnak, aki ráhelyezi az ágyékára.

LUJZA (suttog): Andris, figyu, megpróbálsz... (Beleül az ölébe) Csinálni valamit?

ANDRIS: Mi?

LUJZA: Csak valamit. Csak csinálj valamit.

ANDRIS: Jó, de mit?

ASSZISZTENS: És tessék!

Lujza és Andris beszélgetése félbeszakad: kezdődik a felvétel. Lujza elkezd mozogni a férfi ölében. Andris nagyokat nyög, közben rémülten pillantgat jobbra, balra. Lujza is egyre jobban beleéli magát a jelenetbe. Csakhogy egy ponton óvatosan kipillant a kamera mögé, és észreveszi, hogy Frigyes elégedetlenül fintorogva nézi a monitort. A rendező arckifejezésétől kétségbeesik. Odanyúl Andris ágyékához, és kivieszi kettőjük közül a párnát. Andris arcára kiül a döbbenet, ahogy a lány tényleg beleül az ölébe: nincs köztük már semmi, csak a leheletvékony testbugyi. A fiú ledermed. Eluralkodik rajta a vágy, ahogy Lujza érzékeny mozog rajta, és bár látszik, hogy tényleg megijedt, már nem engedelmeskedik a teste, önkéntelenül élvezi a helyzetet. Értetlenül pillant ki Frigyesre, a rendező azonban integet neki, hogy ne jöjjön ki a szerepből. Lujza zihál, egyre gyorsabban mozog. Andris elveszti a kontrollt. Remeg a teste Lujza teste alatt, nagyokat rándul az arca, és végül ösztönösen rámarkol a lány mellére, miközben egy fojtott nyögéssel beleélvez a nadrágjába.

FRIGYES: Köszönöm, megvagyunk, ennyi! Mehet az átállás!

*Leáll a felvétel. A stáb mozgásba lendül, de Lujza és Andris arcáról ezúttal nem tűnik el az élvezettel vegyes szégyen. A lány feláll Andris öléből, és kipi-
rulva fordul vele szembe. Egy pillanatra belenéz a megalázott, kielégült fiú
szemébe, aztán gyorsan elrántja a tekintetét.*

Sötét. Egy csukódó bejárati ajtó hangja: Lujza az éjszaka közepén ér haza a forgatásról. Kulcsörgés, padlónykorgás, léptek a szőnyegen. Amikor a lány rádugja a telefonját a töltőre, egy pillanatra megvilágítja az arcát a kékes fény. Aztán reccsen egyet az ágy.

LUJZA (*halkan*): Fent vagy?

MARCI: Fent.

LUJZA: Drukkoltam, hogy ébren legyél...

Csend. Lujza bebújik Marci mellé, és elkezd őt csókolgatni, simogatni.

MARCI (*gyengéd*): Mesélj, mi volt?

LUJZA: De jó az illatod...

MARCI: A tied is, csak picit izzadt...

LUJZA: Ne is mondd... Úgy kívántalak egész nap...

MARCI: De most nem mesélsz?

Csend. Csókok, szuszogás.

LUJZA: Baj van?

MARCI: Nem, csak...

LUJZA: Nem jó?

MARCI: De, jó... Nagyon...

LUJZA (*csókolgatja*): De mondd, ha nem jó.

MARCI: Nem, csak most ez... Nekem kell valami...

LUJZA (*abbahagyja*): Menjek el zuhanyozni?

MARCI: Mi? Nem.

LUJZA: Vagy most... (*Leszáll Marciról*) Jó, mindegy. Akkor aludjunk.

Csend.

MARCI: Azt álmodtam, hogy vakondtúrás-tortát sütünk anyuval. De nem ötéves voltam. Hanem mintha ma délután. Pedig emlékeztem rá, hogy ő már nincs. De nagyon valóságos volt. És szólni akartam neked, de nem voltál sehol. Csak mi voltunk ketten. És azt vártuk, hogy mikor jössz.

LUJZA: De Marci, most mit mondjak? Nem tehetek róla, már reggel tudtuk, hogy megint csuszi lesz.

MARCI: Már reggel tudtad?

LUJZA: Csak nem írtam meg, mert az volt, hogy estére behozzuk.

MARCI: De mikor végeztetek?

LUJZA: Most. Nem tudom. Félórája. Azt se tudom, mennyi az idő.

MARCI: Kőbánya egy óra innen. Vagy változott a helyszín?

LUJZA: Akkor egy órája.

MARCI: Egy órája jöttél ki a setből?

LUJZA: Nem tudom, kijöttem, lemostam a sminkem...

MARCI: Akkor nem egy órája jöttél ki.

LUJZA: Marci. Ha a Frigyes azt mondja, hogy nincs meg a take, akkor nincs meg a take. Én ezért nem fogok neked itt mea culpázni.

MARCI: Nem kell mea culpázni. Csak próbálom összerakni. És úgy kell kihúzni belőled.

LUJZA: Nem kell kihúzni. Nincsen semmi.

MARCI: Azért az nem semmi. Amit ma csináltatok. Azt beszéltük, hogy minden ilyen megbeszélünk. Erre te most hazajössz, és mint a forró kását.

LUJZA: Nem tudom ezt hogy elmondani. Megvolt. Jó volt. Megcsináltuk.

MARCI: Ja, hogy jó volt.

LUJZA: Oké volt. Tudod, milyen ez. Te is csináltál már ilyet.

MARCI: Jó, hát ha jó volt, akkor én megnyugodtam.

Hosszú csend. Aztán Marci felkapcsolja a kislámpát.

MARCI: De mit jelent az, hogy jó volt?

LUJZA *(felül)*: Nyilván nem volt jó!

MARCI: Az előbb még jó volt.

LUJZA: De nem úgy jó!

MARCI: Most akkor jó volt, vagy nem volt jó?

LUJZA: Nem volt jó, jó? Hogy lett volna jó?

MARCI: Én nem tudom. Te mondtad.

LUJZA: Nem ezt mondtam!

MARCI: Az Andris miatt? Azért volt jó?

LUJZA: De nem érted, hogy nem volt jó?

MARCI: De miért nem volt szar?

LUJZA: Mert szar kellett volna legyen?

MARCI: Igen! Vagy nem! Vagy nem tudom! De nem jó!

Csend.

MARCI: Figyelj, neked bejön az Andris?

LUJZA: Nem rohadt mindegy, hogy nekem ki jön be?

MARCI: Nem rohadt mindegy, mert én öt éven keresztül azt hallgattam az egyetemen, hogy fú, te, ez a csaj, így megbasznám, úgy megbasznám.

LUJZA: Édesem. Kérlek szépen. Ha tényleg tudni akarod, az Andris egyáltalán nem élvezte. Eljátszottuk. Színészek vagyunk. De nekem szerinted az milyen, hogy ott ülök, és érzem, hogy...

MARCI: Érzed?

LUJZA: ...nem az, hogy nem élvezi, hanem hogy annyira nem élvezi, hogy el se tudja...

MARCI: Mit érzel?

LUJZA: ...játszani, hogy élvezi?

MARCI: Te beleültél rendesen az ölébe? Nem volt intim koordinátor?

LUJZA: Intim koordinátor? *(Röhög)* Marci, szar volt! Tessék! Most örülsz? Te vagy a jobb pasi! Most ezt így kell mondjam? Simogatom itt az önérzetedet. Nem lehetne, hogy egyszer az életben ne te legyél az univerzum közepe?

Lujza leoltja a kislámpát, és elfordul a fiútól. Csend. Aztán Marci odabújik a lányhoz, és simogatni, puszilgatni kezdi őt.

LUJZA: Most ez...?

MARCI: Én beindultam egy kicsit.

LUJZA: Mitől?

MARCI: Nem tudom. Attól, hogy... Hát hogy ilyen szépeket mondasz rólam.

LUJZA: Hát, én nem indultam be.

Csend.

MARCI: És reggel?

LUJZA: Jönnek értem hétre.

MARCI: Akkor csinállok reggelit. Vettem avokádót.

LUJZA: Nem eszem avokádót.

MARCI: Mióta?

LUJZA: Mióta nagy az ökológiai lábnyoma.

MARCI: Aha. Ezt a Frigyes mondta?

LUJZA: Amúgy is kapunk reggelit. Vagy te nem kelsz?

MARCI: Nem. Én délután megyek. Csináljuk a schwechati csatát.

LUJZA: Akkor elkerüljük egymást.

MARCI: El.

LUJZA: De majd este megvárlak.

5.

Lujza önfeledten táncol. Majdnem egy évvel a forgatás után végre elkészült a Psyché: a premiért ünnepli a stáb, Frigyes cigifüstös nappalijában még hajnali négykor is tart az afterparti. Lujza a széttolt bútorok és a lötyögő ember közt tombol a zenére. Hirtelen odalép hozzá Marci. Vízet nyújt felé, de a lány nem veszi el tőle az üveget, olyan, mintha nem is látná a fiút.

CUT TO:

Odakint már hajnalodik, de a rendező lakásában még mindig szól a zene. Lujza és Frigyes félrevonultak a mosdóba. Részegek, a férfi cigit teker, a lány iszik a csapból, aztán megfordul. Hosszan nézik egymást.

LUJZA: Na, mi van?

FRIGYES: Semmi.

LUJZA: Semmi?

FRIGYES: Nincs semmi.

LUJZA: Frigyes. Egy éve dolgozunk együtt. A testtartásodból látom.

FRIGYES: Semmi, csak irritál, hogy... Hogy miért kell ez a...

LUJZA: Mi?

FRIGYES: Most már a harmadik ember jön oda hozzám, hogy...

LUJZA *(rémült)*: Nem tetszik nekik?

FRIGYES: Dehogyan, csak... Hát arra kíváncsi mindenki, hogy... Hogy mi...

LUJZA: Komolyan? De most ezt miből?

FRIGYES: Mit tudom én, de már a harmadik ember. Csak itt. Meg előtte, még a vetítésen nem tudom mennyi...

LUJZA: De hát csak mondtad nekik, hogy...?

FRIGYES: Persze hogy mondtam.

LUJZA: Ez egy munkakapcsolat, most mit kell ezen...?

FRIGYES: Egy ilyen szakmai... *(Keresi a szót.)*

LUJZA: Viszony.

FRIGYES: Egy ilyen alkotótársi... De most érted, ilyen arcok, mint a Csaba...

Ez volt most a legutóbbi...

LUJZA: Mi? *(Röhög)* A Csaba? Na jó...

FRIGYES: Ezt mondom...

LUJZA: Jó, de most egy hangmérnök... Hát ő el se tudja képzelni, hogy ez...

Hogy van valaki, aki rád néz, és te már abból, ahogy a szemöldöke megmozdul, tudod, hogy... Azért ez ritka, nem?

FRIGYES *(óvatosan)*: Ritka.

LUJZA: Vagy neked gyakran van ilyen?

FRIGYES: Nem is tudom... Talán egyszer? Amikor csináltam a *Felejtethető embert*, ott volt egy román színésznő...

LUJZA: Melyik? Az a szőke?

FRIGYES: Nem, a kreol. Alexandra. Vele megvolt ez a... Hát ez. Meg is nyertünk azzal a filmmel mindent. *(Mosolyog)* Egyébként ezzel is meg fogunk, csak szólok.

LUJZA: Igen?

FRIGYES: Ha hallanád, hogy miket mondanak...

LUJZA: Na miket?

FRIGYES (*flörtöl*): A, a.

LUJZA: Na... Frigyes...

FRIGYES: Lujzi...

LUJZA: Most miért húzod az agyam?

FRIGYES: Pedagógia. Az nem jó, ha elbízod magad.

LUJZA (*kislányosan*): De nem fogom. Megígérem.

FRIGYES: Figyelj, mindenki azt mondja, hogy... De mindegy, ezt tényleg nem kell hallanod.

LUJZA: Mondd már el!

FRIGYES: Hát semmi. Belépsz a képbe, és egyszerre vagy kurva és királynő. Ennyi. És most ők ezt nyilván nem így mondják, de... Figyelj, én huszonöt éve a pályán vagyok. Én még dolgoztam a Töröcsik Marival. Ő meg te. Ezt ti ketten tudjátok.

Csend. Lujza és Frigyes egy pillanatra elvesznek egymás tekintetében.

LUJZA: Basszus! Nincs nálam gyújtó.

FRIGYES: Nem baj, adok paraszttűzet.

CUT TO:

Nyílik a liftajtó. Vége a premierbulinak, Lujza és Marci utolsóként hagyják el a lakást a zeneszerző társaságában.

ZENESZERZŐ (*Lujzának*): Hát gratulálok. Még egyszer.

LUJZA: Nem, én gratulálok.

Mindhárman belépnek a liftbe, és a szerelvény elindul velük lefelé.

ZENESZERZŐ (*Lujzának*): Kurva jó voltál.

LUJZA: Te voltál kurva jó.

ZENESZERZŐ: Nem, te.

LUJZA: Kurva jó lett a zene.

ZENESZERZŐ: Tudod, mi lett kurva jó? A színészi játék.

LUJZA: Meg a zene.

ZENESZERZŐ: Lesz még filmed, ugye? Amiben ilyen kurva jó leszel.

MARCI (*élesen*): Lesz.

Kínos csend. Aztán leérnek a földszintre.

Marci és Lujza hazaérnek a buliból. Odakint már reggel van. A lány jön be először a nappaliba: részegen levágódik a kanapéra.

LÚJZA Te, hallod? Én azért itt ma kitetriszezttem ám egy két-dolgot.

MARCI *(bejön egy pohár vízzel)*: Mit tetriszeztél ki?

LÚJZA: Hát... Hogy ezt a stábot én olyan kibaszottul szeretem...

MARCI: Aha. *(Kimegy.)*

LÚJZA: Emlékszel, amikor tiszta depi voltam? *(Elkezd átöltözni pizsamába)*
Amikor vége lett a forgatásnak?

MARCI *(kintről)*: Advil kell?

LÚJZA *(nem figyel)*: Ezt én csak most tudom megfogalmazni, de mi ezzel a stábbal... *(Keresi a képet)* Hát megmászunk egy hegyet... Végigcsináltunk egy... Egy szülést! Ez egy kéthónapos terhesség volt! Amit együtt csináltunk végig! És közben egy család lettünk... Apa, anya, testvérek... És én azt hittem, hogy ha véget ér, akkor majd megmarad... De nem maradt meg. Mindenki elment. Mi meg ott maradtunk ketten. A Frigyessel. A szülőszobában.

MARCI *(bejön)*: Hát ja.

LÚJZA: De ma végre megszületett... És annyira jó volt... És mindenkinek annyira tetszett...

MARCI *(telefonozik)*: Tényleg jó volt.
Csend.

MARCI: Figyelj, a nászút, akkor az most hogy legyen?

LÚJZA *(telefonozik)*: Mi?

MARCI: Hát hogy van ez a WizzAir-es szar?

LÚJZA: Nem tudom.

MARCI: Jó, csak kéne nekik válaszolni... Mert az Isztambul–Budapest, az ugye...

LÚJZA: Ezt muszáj most?

MARCI: Nem muszáj, csak egy hete könyörgök.

LÚJZA: Megbeszéljük, jó?

MARCI: De mikor?

LÚJZA: Majd.

MARCI: De mikor majd? Holnap egész nap fájni fog a fejed. Aztán este játszom. Vagy döntsem el egyedül?

LÚJZA: Aha.

MARCI *(sértődött)*: Jó, akkor eldöntöm egyedül.

Csend.

MARCI (*szomorú*): De nem akarom egyedül eldönteni.

LUJZA: Szerinted nem kéne csinálnunk valamikor egy házibulit?

MARCI: Lujza, könyörgöm. Ezeket az embereket el kell engedni. Ez egy filmes stáb, nem igazi kötelékek.

LUJZA: De igaziak. Ők a családom.

MARCI: Jó, akkor csinálj bulit. Hajrá! Csak azt a fasz hangmérnököt ne hívd meg.

LUJZA: Mi bajod a Csabival?

MARCI: Semmi. Csak ha itt lesz, akkor én nem jövök.

LUJZA: De hát most... Jó, egy kicsit kellemetlen, de azért jófej...

MARCI: Jófej a faszom!

LUJZA: De most nem kell lefaszozni a barátaimat azért, mert én nem akarok wizzairezni...

MARCI: Nem azért faszozom le. Azért faszozom le, mert fasz. Egész este provokált.

LUJZA: Jó.

MARCI: Nem jó, hanem örüljél, hogy nem ütöttem ki a fogát. Ott áll, vigyorog a hülye fejével, utalgat nekem a Kossuthra... Legközelebb meglátom, olyat leverek neki...

LUJZA: Nagyon jófej vagy, hogy ma még kibírtad. Biztos nehéz lehetett.

MARCI: Igen, nehéz volt. Nem agyonverni. Megy körbe a spangli, és engem véletlenül kihagy. Ki csinál ilyet?

LUJZA: És arra nem gondoltál, hogy te vagy a fasz?

MARCI: Én? Miért volnék én a fasz? Lujza, azt a filmet miattad vállaltam el!

LUJZA: Mi, most tényleg a *Kossuth*? Megint a *Kossuth*? Akadjál már le a kurva *Kossuth*ról! Senkit nem érdekel! Senki nem is látta! Meg hát nem is játszol benne! A stáblista hatszázezredik sorában... Szepessy Marcell, színész tréner! Szerinted ez feltűnik bárkinek?

MARCI: Persze hogy feltűnik. Mert tudják. Mert elmondtad nekik.

LUJZA: Dehogyan mondtam.

MARCI: Miért, szégyelled?

LUJZA: Nem szégyellem, csak tudom, hogy te szégyelled.

MARCI: Én nem szégyellem. Vagy szégyellem, de te ne szégyelld! Én akkor tudom nem szégyellni, ha te nem szégyelled!

LUJZA: Marci, én nem ezt szégyellem, hát téged szégyellek.

MARCI: Engem?

LÚJZA: Nem téged! Csak hogy akármikor nekem kellene örülni, te találsz magadnak valami balhéznivalót! Számold már össze, hány katonás premieren kellett eljárnom melletted a focistafeleséget!

MÁRCI: De hát én nem balhéztam. Vagy balhéztam? Nem balhéztam.

LÚJZA: Vagy most ez is az apádról szól? Bekapcsolt az imposztor-szindróma?

MÁRCI: Imposztor-szindróma? Miről beszélsz?

LÚJZA: Olvastam. Én is olvashatok pszichológiát.

MÁRCI: Olvashatsz, csak érdekes módon, amikor én adom a kezébe, akkor nem olvasol.

LÚJZA: Hagyd már békén ezzel!

MÁRCI: Egy szóval nem mondtam, hogy Frigyes.

LÚJZA: De gondolatban mondtad.

MÁRCI: Nem mondtam. Én annyit mondtam, hogy Isztambul. Erre te megvádolsz, hogy nem vagyok elég focistafeleség. Amikor mást se csináltam egész este, csak álltam, mint fasz a lakodalomban.

LÚJZA: Igen, egy fasz, aki látványosan demonstrál.

MÁRCI: Nem demonstrál! Mit demonstrál? Mit kellett volna demonstrálnak?

LÚJZA: Szerinted mit? Mondjuk, hogy büszke vagy rám?

MÁRCI: Mi? Most komolyan ez? Hát én mondtam. Vagy nem mondtam? De gondoltam. Meg hát ott fotóztak titeket a stábbal. De aztán megöleltelek.

LÚJZA: Nem öleltél meg. Én öleltelek meg.

MÁRCI: Meg gratuláltam is.

LÚJZA: Te mindig mindenkinek gratulálsz.

MÁRCI: Jó, akkor mit kellett volna mondjak?

LÚJZA: Hát hogy milyen volt.

MÁRCI: De nem kérdezted meg. Hát kérdezd akkor meg! Hogy hogy tetszett a film. Vagy legalább hogy kiakadtam-e.

LÚJZA: Hogy kiakadtál-e?

MÁRCI: Lujza, téged ebben a filmben ötször megbasznak! Első jelenet, megbasznak! Utolsó jelenet, megbasznak. És közte meg még háromszor. De most ezt nem azért mondom. Én nem akadok ki. Csak azért jólesett volna, ha megkérdezed, hogy hogy vagyok. Vagy ha mondjuk legalább rám nézel.

LÚJZA: De hát téged néztelek. Egész este azt néztem, ahogy te nézed. És ott volt az arcon. Mert máskor azonnal nekiállsz okoskodni.

MÁRCI: Jó, tudod mit? Akkor ne kérdezd meg.

LÚJZA: Nem is kérdezem.

MARCI: Ha te ennyire tudod, hogy én mit gondolok, hogy már nem is akarod tudni, akkor...

LUJZA: De akarom! Szerinted nem akarom? Csak azt nem akarom, hogy azt mondd, hogy nem tetszett!

MARCI: És ha nem tetszett?

LUJZA: Akkor hazudj! Akkora dolog néha hazudni szeretetből?

MARCI: Jó, hát végül is... Nem, végül is nem nagy dolog.

LUJZA: Én is szoktam. Néha.

MARCI: Tessék?

LUJZA: Csak amikor muszáj. De most ezzel mi a baj?

MARCI: Ja, semmi. Akkor hazudjunk. Akkor hazudozzunk összevissza. Ez a titka egy jó kapcsolatnak, nem?

Csend.

LUJZA: Jó, akkor megkérdezem. Jó volt a film?

MARCI: Jó.

LUJZA: Ennyi? Ennyit tudsz rá mondani?

MARCI: De kiscica, te most ezt hogy kérdezed? Hát így nehéz beszélgetni, ha te eleve beleteszed a kérdésbe, hogy én mit kell gondoljak. Miért nem azt kérdezed, hogy milyen volt a film. Vagy hogy mik a gondolataim a filmről.

LUJZA: Mert leszárom a gondolataidat! Hagyjuk! Mondjad ki nyugodtan, hogy szar!

MARCI: Nem mondom. Miért mondanám?

LUJZA: De mondjad! Legyünk túl rajta. Mindenki szerint jó, a szerelmem szerint szar. Mondd ki!

MARCI: Nem fogok kimondani valamit, mert te most itt hercegnőzöl.

LUJZA: Én nem hercegnőzök. Csak hát irigy vagy.

MARCI: Na látod, ez a baj. Hogy ilyen egyszerűen látjátok a világot. Te meg ez a Frigyes. Hogy van iksz-ipszilon, és akkor ő most irigy. És az egész ilyen. Egy álintellektuális faszverés. Irgy? Ennél azért egy fokkal összetettebb vagyok, köszönöm szépen. És merem remélni, hogy te is. És nem! Nem fogom kimondani, hogy szar! Mert nem volt szar! Csak nem volt jó! Tipikus magyar, független, no-budget katyvasz. Attól jó, hogy egy szót nem lehet belőle érteni. És igen, idegesít. Mert ennél még a szájba vert *Kossuth*-nak is több értelme van. Az legalább egy igaz történet. Ez meg csak elszomorít. Meg dühössé tesz. Meg apatikussá. Na, látod? Ezek érzések! Ezek mind ott lehetnek egy emberben! Egyszerre!

LUJZA: De mi?

MARCI: Mit mi?

LUJZA: Mi szomorít el?

MARCI: Mit keres még mindig itt? Szerinted ez normális? Az életünk része lett, bazmeg!

LUJZA: Mi?

MARCI: Miért nem húzza már el a csíkot?

LUJZA: De ki?

MARCI: Téged nem zavarna, ha a Petra hajnali háromkor hívogatna? Hogy menjek le vele sörözni a Bembe? Meg az anyám picsájába?

LUJZA: Nem söröztünk. Ittunk egy sört.

MARCI: Ezt hívják sörözésnek!

LUJZA: Nem, ez koccintás. Mert akkor lett kész a végső vágat. De hát nem mondtad, hogy neked ez...

MARCI: Hogyne mondtam volna? Vagy nem mondtam, de éreztettem. De ezt nem is kell mondani. Hát az interjúdat is ő nézi át. Szerinted ez normális?

LUJZA: Neked is elküldtem.

MARCI: Miután ő már belejavított. Ott volt a kommentje, hogy ne promózd a *Hamlet*emet, mert a párkapcsolat magánügy. Olvasom a válaszaidat, és... Sup? Mentek supozni Kisorosziba? Tudod, hány embert ismerek, aki supozik? Kettőt. Téged meg a Frigvest.

LUJZA (*kijavítja*): Szup.

MARCI: Akkor szup, bazmeg! Én nem is tudom már, hogy... És akkor néha eszembe jut, hogy most csak én gondoltam, hogy te ugyanazt gondolod, mint én, vagy te eleve soha nem is gondoltál semmit.

LUJZA: De Marci, szerinted ez nem szép?

MARCI: Mi?

LUJZA: Hát hogy így két ember szinkronban változik. Ez szép, nem?

MARCI: Szerinted ilyen, amikor két ember szinkronban változik?

LUJZA: Igen. Csak te előreszaladsz. Mert nem akarsz változni. Mert azt hiszed, hogy már rég megérkeztél.

MARCI: De én veled akarok megérkezni. Csak te nem velem változol. Te a Frigyessel változol.

LUJZA: Marci, alkotótársak vagyunk. Művészetet csinálunk, ezt máshogy nem lehet. Én nem értem, hogy mi bajod, hát a nyomorult Frigyesnek felesége van.

MARCI: Akkor szólj a feleségének, hogy a férje csinált egy nagyjátékfilmet csak azért, hogy legyen dugipornója a csajomról.

LUJZA: Te hülye vagy? Ez művészet!
 MARCI: Azt hiszed, nem látják? Mindenki látja.
 LUJZA: Na jó.
 MARCI: Mindenki tudja.
 LUJZA: Fejezd be, mert elmegyek.
 MARCI: Hova mész? Itt laksz.
 LUJZA: Átmegyek a Zsófihoz.
 MARCI: De nem kell mindig elmenni, ha vitatkozunk. Ez a te lakásod.
 LUJZA: De ilyenkor a tiéd.
 MARCI: Jó, akkor menj!
 LUJZA: Menjek? Mi az, hogy menjek?
 MARCI: Menjél!
 LUJZA: Jó, akkor megyek.
 MARCI: Menjél is.
 LUJZA: Megyek is. *(Elkezd öltözködni.)*
 MARCI: Basztatsz itt, hogy nem tetszett a filmed... Mi tetsszen rajta? Hogy a rendeződ arra veri otthon, hogy az osztálytársam faszán pörögsz?
 LUJZA: Majd valamikor jövök. *(Kimegy.)*
 MARCI: Beleházod a szemembe, hogy nem élveztétek azt a jelenetet?
 LUJZA *(a konyhából)*: Szia!
 MARCI: Ott van az arcán, hogy áll a fasza!
 LUJZA *(visszajön)*: De nincs ott, mert ezt kellett játszani!
 MARCI: Mit játszani? Az nem játszás! Láttam, hogy áll neki.
 LUJZA: Nem láttál semmit. Az arcát láttad.
 MARCI: Hazudozol? Flörtölsz a Giorgóval? Véded ezt a Csabát?
 LUJZA: Na jó. *(Kimegy.)*
 MARCI: Miközben az egész stáb azon röhög, hogy kúrtok a rendezővel?
 LUJZA *(visszajön)*: De nem kúrunk!
 MARCI *(ordít)*: De kúrtok! Vagy nem kúrtok! De ha mindenki azt hiszi, hogy kúrtok, akkor kúrtok.
 LUJZA: De Marci... *(Összeomlik)* Ha te tudod, hogy nem, akkor miért számít, hogy mások szerint igen?
 MARCI: Mert ha mindenki szerint igen, akkor teljesen mindegy, hogy igazából nem. Hát téged nem érdekel, hogy mások...?
 LUJZA: Miért érdekelne?
Csend.
 MARCI: Jó, hát... Jó, nem tudom. Nem tudom, akkor bocsánat. Akkor rosszszakat mondtam.

Csend.

MARCI: Be vagyok baszva.

Csend. Lujza lerakja a cuccait, és kibújik a cipőjéből.

MARCI (*magába zuhan*): Szerinted én ilyen vagyok?

LUJZA (*reflexből*): Nem vagy ilyen.

MARCI: Tényleg ilyen vagyok?

LUJZA: Milyen?

MARCI: Hát ilyen... Szar.

LUJZA: Nem vagy szar.

MARCI: Vagy mások is ilyen szarok?

LUJZA (*odamegy hozzá*): De milyen szarok?

MARCI: Nem tudom, csak néha azt érzem, hogy... Csak valahogy hányok ettől az egészsztől.

LUJZA: Mitől?

MARCI: Nem tudom. Amilyen az életünk.

LUJZA (*szégyenkezik*): Én is utáltam az összes premierbulidat.

MARCI (*örül*): Igen?

LUJZA: Persze. Mindegyiket.

MARCI: De miért?

LUJZA: Mert azt éreztem, hogy láthatatlan vagyok.

MARCI: Igen...

LUJZA: De én akkor is ott voltam veled.

MARCI (*elhatározza magát*): Én is itt vagyok.

LUJZA: Mert tudtam, hogy szükséged van rám.

MARCI: Én is tudom, hogy...

Megcsörren Lujza telefonja. A lány és a fiú a képernyőre pillantanak. Hosszan nézik egymást. Végül Lujza felveszi.

LUJZA (*a telefonba, óvatosan*): Frigyes? (*Csend*) Mi? De miért? (*Csend*) De én most nem tudok... (*Csend*) Jó, jó, kapcsolom. (*Bekapcsolja a videohívást.*)

FRIGYES (*videohívásból*): Csak látni akartam az arcodat.

LUJZA: De most mi van?

FRIGYES (*videohívásból*): Figyelj, alakult itt egy kis helyzet, és vissza kéne jönni.

LUJZA: Hova? Minek?

FRIGYES (*videohívásból*): Ide. Vissza kéne jönni. A többiek is hívtam, már úton az egész stáb.

LUJZA: De miért?

FRIGYES (*videohívásból*): Hát, Lujzi, én megmondtam... És amit én megmondok, az általában úgy szokott lenni, nem?

LUJZA: Mi?

FRIGYES (*videohívásból*): Most hívott a Jim Chicagóból... Úgy néz ki, hogy összehoztam neked egy legjobb színészdíjat.

Csend.

FRIGYES (*videohívásból*): Nyitrai Lujza, Silver Hugo-díjas színésznő.

LUJZA (*balkan*): Nem...

FRIGYES (*videohívásból*): Jó, egy kicsit szerintem is túlzás, de azért gratulálok.

LUJZA: Nem...

FRIGYES (*videohívásból*): Ne aggódj, én már kaptam egy csomó ilyet, majd felkészítelek... De most szedd össze magad, és szállj be szépen egy taxiba...

LUJZA: Nem...

FRIGYES (*videohívásból*): De, de. Öltözzél, Cate Blanchett! Várunk.

Frigyes leteszi. Csend. Lujza leengedi a telefont, és felnéz Marcira.

LUJZA (*nem hiszi el*): Nem...

MARCI (*még nem fogta fel*): Úristen...

LUJZA (*még nem fogta fel*): Aztakurva...

MARCI: Gratulálok...

LUJZA: Ez az első szerepem, Marci...

MARCI (*felfogja*): Igen...

LUJZA (*felfogja*): És egyből egy Silver Hugo?

MARCI (*csalódott*): Híres leszel...

LUJZA: Te is az leszel. (*Csókolgatja*) A világhírű magyar színészpár, azok leszünk...

Csend.

LUJZA: Na, gyere! Menjünk! Hát erre inni kell!

Csend.

LUJZA: Gyere, öltözz!

MARCI: Jó, csak...

LUJZA: Mit csak?

MARCI: Csak én most nem bírok. De te menjél.

LUJZA: Nem, hát akkor... Akkor nem megyek én se...

MARCI: Nem, te menjél.

LUJZA: Minek menjek? Még föl se fogtam.

MARCI: De látom, hogy menni akarsz.

LÚJZA: De csak ha te is.

MÁRCI: De miattam ne maradj itthon. Én itt leszek, megvárlak.

LÚJZA (*bocsánatkérő*): Nem tudok nem menni, Márci. Direkt felhívott, hogy menjünk.

MÁRCI: Hogy te menjél.

LÚJZA De hát az én mi vagyunk.

MÁRCI: Nem, a te, az te vagy, az én meg én vagyok. És az tökmindegy, hogy én ott vagyok-e.

LÚJZA: Hogy lenne mindegy?

MÁRCI: Ha ott vagyok, akkor se vagyok ott.

LÚJZA: Jó, akkor nem megyek én se.

MÁRCI: De mondom, hogy menjél.

LÚJZA (*sértődött*): Jó, akkor megyek. (*Öltözködik*) Visszamegyek.

MÁRCI (*megijed*): Jó, én is megyek akkor, na. (*Öltözködik*.)

LÚJZA (*dühös*): Nem, te ne gyere! Nem kell ekkora áldozatokat hozni értem. Maradj nyugodtan.

MÁRCI: De most ne mondogasd, hogy áldozat, mert akkor nem megyek.

LÚJZA: Most akkor jössz vagy nem jössz?

MÁRCI: Nem tudom. Az előbb azt mondtad, hogy menjek. Most mondom, hogy megyek, akkor ne menjek.

LÚJZA: Hát mert nem akarsz. Látom, hogy nem akarsz. (*Elindul kifelé.*)

MÁRCI: Most nem vársz meg?

LÚJZA (*kintről*): De, megvárlak. Akkor gyere.

MÁRCI: De most így fogsz velem viselkedni? Mert akkor nem megyek.

LÚJZA (*kintről*): Jó. Akkor ne gyere. De én megyek. (*Visszajön*) Vagy ne menjek?

MÁRCI (*fáradt*): Nem tudom, Lujza. Akarsz menni?

LÚJZA: Akarok. (*Elgondolkozik*) Csak félek.

MÁRCI: Mitől félsz?

LÚJZA: Nem tudom, van bennem egy rossz érzés... Hogy ha én most odamegyek, hogy akkor...

MÁRCI: De hát kiscica... Akkor ne menjél. (*Könyörög*) Lujza, szerelmem... Akkor maradj itthon. Akkor maradjunk együtt itthon.

Csend.

LÚJZA: Nem. Én megyek.

MÁRCI: Jó, akkor menjünk.

LÚJZA: Te ne gyere.

MÁRCI: Ne menjek?

Lujza elgondolkodik. Egy asztalnál ül valami kávézószerűségben, interjút ad, előtte diktáfon.

LUJZA: Önismeret, önismeret, önismeret. Ennyi. Mert hát eleve kérdés ugye, hogy kinek mit jelent ez a díj. Ez a Silver Hugo-díj. Oké, Amerikában ez egy ilyen... Meg Nyugat-Európában. Ott én felkerültem most egy bizonyos polcra. Na de itt? Ki tudja itt egyáltalán, hogy ez...? *(Eltűnődik)* Meg hát oké, most éppen ilyen premier, olyan fotózás, amolyan interjú... De közben azt azért nehéz megítélni, hogy az ember tényleg annyira jó-e. Hogy tényleg megérdemeltem-e én ezt a díjat? És ez veszélyes. Mint egy mocsár, tudod. Nem figyelsz, már el is sülyedtél. Addig van biztos talaj a lábad alatt, amíg még egyáltalán eszedbe jut, hogy lehet, hogy valaki más mondjuk jobban megérdemelte volna. Ez az ön-reflexió kulcsa. Én direkt végignézttem az összes filmet azon a fesztiválon. Hogy tudjam, hogy mihez képest. Na de mindegy. Most tegyük fel, hogy tényleg megérdemeltem. Még akkor is ott van az egész mögött egy nagyon nagy adag mázli. Hogy pont eszébe jutottam a Frigyesnek, hogy pont ráértem, hogy pont jó vibe-okkal mentem el a castingra... Szóval én most nem fogom magam felemelni egy ilyen piederasztálra csak azért, mert valami jó csillagzat alatt ez nekem összejött. Én az Ascher Tamással vagy a Jim Jarmusch-sal is ugyanúgy beszélek, mint a Roni ABC-ben az eladóval. Nem is akarok foglalkozni ezzel. És most nem azt mondom, nyilván. Ha valaki csak úgy odajön az utcán, hogy látta a *Psychét*, és gratulál, az jól tud esni. De azt nem akarom érezni, hogy meg kell sértődjek attól, ha valaki mondjuk nem gratulál. Én ezen nem gondolkozom, hogy most a nem tudom ki miért nem gratulált. Nem gratulál, oké. Gratulál, oké. Egyébként igen. Sok ember gratulált. Nyilván. Még mindig odajönnek néha, hogy a *Psyché* így meg úgy. Csak hát azokból is, ugye, mennyi az őszinte? Meg hát mi az egyáltalán, hogy gratuláció? Volt egy barátnőm... Na, ő megnézte, és én tudtam valaki mástól, hogy megnézte, és vártam, hogy akkor majd... De semmi. Hónapokig. És aztán később elmondta, hogy azért nem gratulált, mert annyira féltékeny volt. Szerintem ez a legnagyobb gratuláció. Egyébként meg mondtam neki, hogy nyugodtan gratulálhatott volna, mert ez nem csak az én sikerem. Ez közös. A stábé, a szakmáé. A magyar kultúra sikere. Egy másik ismerősöm meg... Róla tudtam, hogy évek óta utál engem, aztán most egy buliban odajött, hogy jaj, Lujza, annyira jó a *Psyché*, gratulálok! Tudod mit mondtam erre? Köszönöm. Köszönöm szépen.

CUT TO:

Lujza az utcán sétál egy castingiroda felé, és közben telefonál.

LUJZA *(a telefonba)*: Aha. És az olaszok? Nem szóltak vissza? *(Csend)* De hát azt mondták, a héten jeleznek. *(Csend)* Jó, mindegy. *Apatigris?* Múltkor azt mondtad, azt megkaptam. *(Csend)* Hát jó, de akkor lőjél alá. *(Csend)* Nem, akkor nekem se kell annyi... Megcsinálok még egy L'Oreal kampányt, vagy nem tudom...

CUT TO:

Lujza belenézi a kamerába. Egy castingirodában ül a színtelen fal előtt, a készülék túloldaláról a rendező és a casting director bámulja őt.

CASTING DIRECTOR: Tehát akkor megkaptál mindent, ugye? Szinopszis, karakterrajz...

LUJZA: Aha.

CASTING DIRECTOR: Van kérdés? Praktikus dolgok akár... A július–augusztus továbbra is szabad?

LUJZA: Hát... *(Blöfföl)* Egyelőre.

CASTING DIRECTOR: Szuper, akkor... *(A rendező odasúg neki valamit)* Egy bemutatkozással kezdünk, jó?

LUJZA *(meglepett)*: Mutatkozzak be?

CASTING DIRECTOR: Csak a szokásos, tudod... A producereknek, hogy...

LUJZA *(fintorog)*: Oké.

CASTING DIRECTOR: Szuper. Akkor a kamerába, légy szíves.

LUJZA *(a kamerának)*: Nyitrai Lujza vagyok, huszonhat éves, színésznő. Békéscsabán születtem, az SZFE-n végeztem, azóta játszottam pár filmben... Idén én lettem a Glamour Év Színésznője... *(Félvállról)* Tavalyról meg van egy Silver Hugóm...

CASTING DIRECTOR: Kösz. *(Odasúg valamit a rendezőnek)* Szuper. *(Lujzának)* Akkor el is kezdjük, jó? Tehát amit olvastál a szinopszisban, rögtön ez a felütés, hogy a csaj szakít a pasijával, és akkor utána, miután szakítottak, megtudja, hogy terhes. És felhívja a pasit. Na most ezt a jelenetet akarjuk megnézni. Amikor felhívod. Menni fog?

LUJZA: Szóval akkor ez most egy ilyen improvizáció?

CASTING DIRECTOR: Igen, egy ilyen kis impro... Itt a telefonod?

LUJZA: Itt, de...

CASTING DIRECTOR: Az kellene fog.

LUJZA: De hogy én most... Én most itt tényleg hívjak fel valakit?

Csend.

LUJZA: Vagy most...?

CASTING DIRECTOR: Nem, hát ez... *(A rendező súg neki valamit)* Hát ez egy opció.

LUJZA: Egy opció?

CASTING DIRECTOR: Ha úgy érzed, hogy te ettől jobb leszel, akkor... Van, akinek segített...

LUJZA: Ja, hogy van, aki ezt már...?

RENDEZŐ *(a casting directornak)*: Tök érdekes, nem? Hogy tényleg van, akit ez feldob, hogy így a valóság... És van, akit meg hátráltat... Nagyon érdekes...

CASTING DIRECTOR *(a rendezőnek)*: Igen...

LUJZA: Jó, hát nem azért, csak tudjátok... Azért a magánéletem...

CASTING DIRECTOR: Ja, nem, akkor nem kell. Ez tök rendben van. Csak dönts el lassan, légy szíves, aztán kezdjük el, mert kicsit megcsúsztunk itt a...

LUJZA: Jó.

CASTING DIRECTOR: Jó?

LUJZA *(vacillál)*: Nem. Igen. Jó. *(Eldönti)* Mehet.

CASTING DIRECTOR: Mehet? Oké, akkor mehet.

Lujza elveszi a telefonját, és felhívja Marcit. Csend.

LUJZA *(a telefonba)*: Halló?

CASTING DIRECTOR *(suttog)*: Hangosítsd...

LUJZA: Szia... *(Kihangosítja)* Itt vagy?

MARCI *(a telefonból)*: Itt vagyok.

LUJZA: Zavarlak most?

MARCI *(a telefonból)*: Nem az volt, hogy no contact?

LUJZA: De, igen, csak... Csak van valami, amit el kell mondanom...

MARCI *(a telefonból)*: Akkor mondd.

Csend.

LUJZA: Szóval... Hogy én nem voltam senki mással, amióta mi... És van egy kis baj... Mert csináltam egy tesztet, és...

MARCI *(a telefonból)*: És?

LUJZA: Szerinted felhívtalak volna, ha negatív lenne?

Csend.

LUJZA: Te most eszel?

MARCI *(a telefonból)*: Ettem. Ne egyek?

LUJZA: De egyél. Persze, egyél.

MARCI *(a telefonból)*: Vagy most nem tudom. Erre mit mondjak?

LUJZA: Nem tudom...

MARCI (*a telefonból*): Ott kezdődik, hogy ez nem lehet. Tehát megint hazudsz. Nem voltál senkivel?

LUJZA: Nem.

MARCI (*a telefonból*): Ne hazudj!

LUJZA: Nem hazudok, Marci.

MARCI (*a telefonból*): De én kihúztam.

LUJZA: Jó, hát kihúztad, de...

MARCI (*a telefonból*): Akkor csinálj még egy tesztet.

LUJZA: Már csináltam.

MARCI (*a telefonból*): Jó, figyelj, én erre most nem tudok... Te most mit vársz tőlem? Örüljek, vagy...?

LUJZA: Nem tudom, csak...

MARCI (*a telefonból*): Most örülnöm kéne? Vagy mi a faszt? Szerinted mi ebben a beszélgetésben az, ami belőlem örömet kéne kiváltson?

LUJZA: Marci, ne kiabálj...

MARCI (*a telefonból*): Nem kiabálok.

LUJZA: De kiabálsz.

MARCI (*a telefonból*): Nem kiabálok! De most már kiabálok! Itt ülök, ebédelek, most erre mi a faszt mondjak?

LUJZA (*pánikol*): Nem tudom... Jó, nem tudom, tényleg nem tudom, csak... Csak megijedtem, és ez volt a reflex, hogy felhívlak, mert megijedtem... És nekem nincsen kit felhívnom, mert én csak téged tudlak felhívni, de már téged se, és...

Csend.

8.

Marci kétségbeesetten próbál rendet rakni a nappaliban. Az elmúlt hónapokban megváltozott a lakás. Koszosabb, üresebb lett a szoba, kiszürkült az egész tér: a közös otthonból a szakítás után klasszikus aggregénnyak lett. Lujza holmija eltűnt, és a közös fotók is lekerültek a falról. Kopognak a bejárati ajtón. Marci megdermed. A kezében tartott ruhakupacot begyűri az ágy alá, aztán kisiét a nappaliból, hogy beengedje a lányt.

MARCI (*kintről*): Szia.

LUJZA (*kintről*): Figyelj, Marci...

MARCI (*kintről*): Nem jössz be?

Csend.

MARCI (*bejön*): Mit állsz ott? Gyere már be!
Csend. Marci bevezeti Lujzát a nappaliba. A lány megáll a küszöbön, és félve néz körbe az ismerős-ismeretlen helyiségben.

MARCI (*zavarában pakolászik*): Mivel jöttél?
 LUJZA: Busszal.
 MARCI: És... Jól vagy? Úgy értem, hogy... Rosszul voltál?
 LUJZA: Nem, nem. Jól vagyok.
 MARCI: Kérsz valamit? Van itthon egy üveg... Ja, de nem ihatsz...
 LUJZA: Nem kérek semmit, köszönöm.
 MARCI: Semmit?
 LUJZA: Hányingerem van.
 MARCI: De az normális, nem?
 LUJZA: Nem tudom.
 MARCI: Gyere, akkor... Hát ülj le, vagy... Gyere, ülj már le...
 LUJZA (*erőt vesz magán*): Figyelj, Marci, a telefonban...
 MARCI (*közbeavág*): Igen, a telefon... Bocs, csak hogy... Szóval hogy én szeretném tisztázni, hogy le voltam sokkolva... Vagy nem tudom, de... És mondtad, hogy baj... De hogy szerintem nem baj. Vagy nekem ez nem lenne baj. Vagy majd mindjárt elmondod, hogy te...
 LUJZA (*halkan*): Nekem se lenne baj.
 MARCI: Nem?
 LUJZA: Nem...
 MARCI: Hát akkor? Akkor minden jó lesz.
Csend.

MARCI (*eszébe jut*): Ugyanígy voltunk, emlékszel? Amikor kimondtad.
 LUJZA: Igen?
 MARCI: Igen. De most ezt nem azért... Ennek így kellett történnie. Nekünk el kellett engedni egymást. És nekem végig kellett menni azon a folyamaton, hogy te már nem vagy. És ja, az is kellett, hogy legyen valaki új.
 LUJZA: Van valakid?
 MARCI (*gyorsan*): Már nincs.
 LUJZA: Nincs?
 MARCI: Vagy van. De nem lesz. De mindegy. Ez most nem fontos. Az a fontos, hogy én melletted nem tudtam felnőni. Ezt megbeszéltük Tiborral.
 LUJZA: Ki az a Tibor?
 MARCI: A terapeutám.
 LUJZA: Jársz terápiára?

MARCI: Aha. Heti kétszer. És Tibor is ezt mondja. (*Büszke magára*) Hogy én világeletemben nagy színész akartam lenni, de nem vettem észre, hogy igazából csak az apámnak akartam bizonyítani. És ezt már tudjuk egy ideje, csak eddig nem mertem lépni, mert... Mert olyan ez a szakma, tudod, hogy így belelépsz, aztán... Mert mindenki annyira akarja. Pedig nem is tudják, hogy mit akarnak. De annyira akarják, hogy akkor neked is legalább ennyire akarnod kell. Mert hát miért ne akarnád? Főleg, ha még azt se tudod, hogy mit akarsz helyette. Mert nekem fogalmam se volt. Amíg fel nem hívtál. (*Vesz egy mély levegőt*) De most már tudom. Apa leszek. Vagy hát nem tudom, hogy... De lehet, hogy apa leszek. És otthagynom a Katonát, és rendes életet fogok élni. Mert ez kell. Ez a fontos. És hogy most olaszt tanítok, vagy futárkodok, az... De az is lehet, hogy te majd nyomod a színészetet, én meg itthon maradok a gyerekekkel, nekem az is...

Lujza elűri magát.

MARCI: Most mi van?

Csend.

MARCI: Most félsz, vagy...?

Csend.

MARCI: Jó, hát akkor... Figyelj, én nem akartam... Akkor én nem beszélek többet, beszélj te. Vagy ne beszélj, csak mondd el, hogy...

LUJZA (*zokog*): Te tényleg örülnél?

MARCI: Igen. Azt hiszem, igen.

LUJZA: Ne haragudj...

MARCI: De miért?

LUJZA: Ne haragudj, ne haragudj...

MARCI: De most mi van?

LUJZA (*összeszedi magát*): Hülyeséget csináltam.

MARCI: Milyen hülyeséget?

LUJZA: Nagyot. Nagyon nagy hülyeséget.

MARCI: Már hogy... (*Jár az agya*) Nem az enyém?

LUJZA: Nem igaz.

MARCI: Nem igaz?

LUJZA: Mármint igaz. Csak nem úgy igaz.

MARCI: Hogy lehet nem úgy igaz? Vagy ez most mi?

LUJZA: Ne utálj meg, jó?

MARCI: De akkor elmondod, hogy mi az, ami nem úgy igaz?

LUJZA: Ígérd meg, hogy nem utálsz meg.

Csend.

LUJZA: Castington voltam, és... (*Alig bírja kimondani*) Ez volt a feladat.

MARCI (*összerakja*): Te behazudtad nekem, hogy terhes vagy, mert valami elmebeteg rendező erre kért?

LUJZA: Ne haragudj...

MARCI: Ne haragudjak? Te normális vagy?

LUJZA: El akartam mondani... Már az előbb el akartam, csak...

MARCI: És engem bírtál felhívni?

LUJZA: Kit hívnék?

MARCI: Bazmeg, senkit! Vagy akárkit! De nem engem.

LUJZA: De nekem csak te vagy, Marci... Én annyira egyedül vagyok... Megyek az utcán, és ott vagyok mindenhol, de közben azt se tudom, hogy ki vagyok, és mit akarok... Csak azt tudom, hogy téged akarlak... Mert te akkor is ott voltál, amikor... És én nem akartam ilyen lenni veled, csak... Elvesztettem, hogy mit lehet, és mit nem, mert...

MARCI: De most téged megfenyegettek? Vagy mi? Ki ez a rendező? Megzsarolt, hogy nem kapsz munkát, hogyha...?

LUJZA: Nem...

MARCI: Odamegyek, és letépem a faszát! Ebből ügyet csinálunk, Lujza! Ezek miatt a patkányok miatt szar ez az egész...

LUJZA: Marci, nem...

MARCI: Bazmeg, én negyven percig azt hittem, hogy apa leszek! Az egész életemet végiggondoltam! Hát ez abúzus! Ki ez a rendező? A Frigyes?

LUJZA: Nem...

MARCI: Akkor miért véded?

LUJZA: Mert nem kényszerített.

Csend.

LUJZA: Én csináltam.

MARCI: Te?

LUJZA: Igen.

MARCI: Magadtól?

LUJZA: Nem magamtól. De magamtól.

Csend.

LUJZA: Bocsánatot kérek.

Csend.

MARCI: Jó. Bocsánat elfogadva. Elmehetsz.

LUJZA: Mi?

MARCI (*bideg*): Most azonnal menj el!

LUJZA: Marci...

MARCI: Én nem fogom azt mondani, hogy baszódj meg. De itt nem maradhatsz.

LUJZA: De nem hallgatsz meg?
 MARCI: Mit hallgassak? Mit akarsz?
 LUJZA: Azt, hogy jól sikerült. Jó lett a jelenet.
 MARCI: Ja, hogy jó lett. Hát akkor gratulálok.
 LUJZA: De nem azért. Csak hogy igaz volt.
 MARCI: Mi?
 LUJZA: Azért lett jó, mert igaz volt.
 MARCI: Mi volt igaz? Mi van?
 LUJZA: Nem volt igaz, de azt akartam, hogy igaz legyen, érted? És ezért sikerült jól.
 MARCI: Nem, azért sikerült jól, mert te bármire képes vagy. Te bármit hajlandó vagy feláldozni, mert még magadat se tiszteled. És ezért fogod megkapni ezt a szerepet is.
 LUJZA: De hát te akartad... Tessék, valaki lettem...
 MARCI: Hát, valaki lettél.
 LUJZA: De Marci, nem mindegy, hogy igaz volt-e, ha mi szeretnénk, hogy igaz legyen?
 MARCI: Hogy lenne mindegy? Miről beszélsz? Behazudod nekem, hogy van, aztán idejössz, hogy nincs?
 LUJZA: De mindegy, hogy van-e vagy nincs, ha lehetne.
 MARCI: Nem lehet.
 LUJZA: Könyörgöm, csak gondold át...
 MARCI: Mit? Hogy megtartsuk-e a nem létező gyerekünket?
 LUJZA: Azt, hogy ha létezne, akkor megtartanánk-e...
 MARCI: Ha létezne, akkor megtartanánk. Ezen nincs mit átgondolni. Akkor most hívnék egy taxit, odamennék a lakásodra, és ideköltöztetnélek. És holnap elmennénk ultrahangra, meg Ikeába, meg bababútor, meg...
(Zokog) De nem... Nem ez van... Mert hazudtál... Mert megint hazudtál, hogy legyen egy őszinte pillanatod... Úgyhogy nem... Ha létezne, akkor se tartanám meg... Veled nem...
Csend. Lujza és Marci nem bírnak egymásra nézni: mozdulatlanul, könnyes szemmel bámulják a földet.
 LUJZA: Akkor... Akkor én most elmegyek.
Lujza bizonytalanul elindul a konyhába. A szoba ajtajában megáll. Egy pillanatra visszanéz Marcira. Aztán kimegy.
 MARCI *(utánakiált)*: Lujza!
A lány visszajön. Csend. Hosszan nézik egymást a szoba két végéből.

TAPSREND, FÜGGÖNY... ÉS UTÁNA?

MOLDOVÁN ORSOLYA SZÍNÉSZNŐVEL,
JELMEZTERVEZŐVEL JÉZSÓ MELISSZA
BESZÉLGETETT

Hogyan lehet egyszerre színészként és jelmeztervezőként dolgozni ugyanabban az előadásban? Mikor jó felvenni a jelmezt, és hogyan lehet letenni a szerepet? Milyen az, ha a színész csak a második felvonásban lép színpadra? És tényleg csökken az évek múlásával a női szerepek száma?

Beszélgetésünk napjaiban a Santa Lolita című darabot próbálsz a Tompa Miklós Társulattal, Kiliti Krisztián rendezésében. Te játszod a főszerepet, Dolorest, aki a darab folyamán Lolitává válik.

Főpróbahéten vagyunk, ilyenkor még nagyon friss beszélni róla. Mindannyian a tapogatózás fázisában vagyunk. Dolores egészen egyszerűnek tűnő karakter, menet közben mutatkozik meg a komplexitása: abban, hogy ő mennyire másként látja a világot, vagy hogyan látja az igazságokat, számára mit jelent a vétek, mit jelent a bűn, mit jelent jónak lenni. Ebben különbözik a többiektől. Nehézség számomra, hogy ez egy felvállaltan dél-amerikai történet, spanyol nevekkal; a forgatókönyv, amelyből az előadásnak a koncepciója és szövegkönyve született, Laura Mañá 2000-ben készült, *Sexo por Compasión* című filmjén alapszik. Mañá katalán-mexikói származású rendezőnő, ez erőteljesen érződik az anyagon. Tőlem picit távol áll a vérbőisége, a harsánysága, a füledtsége, de ugyanakkor nagyszerű kihívás, mivel a filmből következően mozaikszerűen építkezik, egészen rövid jelenetek egymásutánosságából rajzolódik ki a történet. Most vagyunk abban a fázisban, hogy ezeket a kis, külön próbált kockákat, jeleneteket felfűzzük.

Most próbálsz először Kiliti Krisztiánnal mint rendezővel.

Amikor én kezdő színésznő voltam, a rendezők nagy része nálam sokkal idősebb volt, kevés fiatal rendezővel dolgoztam, a marosvásárhelyi egyetemen sem volt épp akkor rendezői szak. Most, hogy már koromból adódóan is egyre több fiatallal dolgozom, nagyszerű kihívás mindenféle generációs gondolkodásmódot, beidegződést félretéve viszonyulni egymáshoz. Krisztiánnal jó dolgozni, ő nagyon nyugodt. A nyugalom színházában hisz, gondolom. Ez nem azt jelenti, hogy nem gyötrődünk, vagy nem próbálunk ki egy jelenetet akár tízszer, hússzor; nyilván ő is keresi azt a rendezői nyelvet, munkamódszert, amit a leginkább a sajátjának érez.

Hogyan építed fel Dolorest? Vannak technikáid, módszereid a karakterépítésre?

Véleményem szerint mindenkinek kell legyen egy sajátos technikája, amit munkával és tudatossággal ér el. A színésznek nagy szüksége van az ösztönére, de én hinni akarok abban, hogy ez ugyanakkor egy intellektuális pálya. Nagyon fontos minden, amit tudsz, tapasztalsz, olvasol, illetve a különböző metódusok kipróbálása, a számodra legcélravezetőbb technika megtalálása. Az is igaz, hogy minden bemutató alkotási folyamata kicsit másként zajlik. Nem alkalmazhatod ugyanazt, ami korábban bevált. Érdekes kombinációja a színészi munka az ösztönnek, a fegyelemnek és az intellektusnak, és hasznos, ha mindez nagyszerű idegrendszerrel van megtámasztva. Mert az, hogy a kihívásokat, a sikereket, a kudarcokat hogyan és miként tudja feldolgozni a színész, az idegrendszerfüggő, az szinte befolyásolhatatlan. Viszont azt is gondolom, fontos, hogy a színész az egyetem befejezése után nagyon sokat tudjon gyakorolni, ekkor tudja megtanulni önmagát, a színpadnak a törvényeit, majd találkozni olyan rendezőkkel, akik fejleszthetik őt. A munkában rejlik ennek a szakmának is a titka.

Jelmezeket is tervezel. 2018-ban, Radu Afrim Részegek című előadásában dolgoztál először tervezőként.

Hát igen, papíron először. Kezdő színészként is izgatott a jelmez, igazából az a deficit, hogy a jelmezt csak a főpróbahéten kapta meg a színész – ha jól viselkedett benne –, hogy nehogy valami baja legyen. És akkor derült ki, hogy szorít, hogy kicsi, hogy nagy, hogy nem olyan... Nem tudott találkozni a ruha az emberrel. Sokszor köszönőviszonyban sem volt a papíron bemutatott jelmez azzal, amit végül megkapott a színész. Nekem az a jelmeztervező szimpatikus, aki bent ül a próbán. Aki azt mondja, hogy „te itt majd bársonyruhában leszel, én azt még nem tudom odaadni, de valami ilyesmi lesz”, és akkor első körben válogat olyanszerű ruhákat, amik majd hasonlítani fognak az igazi jelmezhez. Ha a színész tudja, hogy milyen

lesz majd a ruhája, abból már jól tud merítkezni, tud vele játszani. Van-e például zsebe? Meghatározhatja a járását, hogy hogyan ül le, hogyan áll fel, hogyan létezik abban a térben. Az is érdekes, hogy a jelmez kapcsán mennyire kidomborodnak színészkarakterek: van, akit egyáltalán nem érdekel, hogy mit adnak rá, mert azzal vagy anélkül ő ugyanúgy profin megcsinálja, vagy nagyon pocsékul, ha kevesebb luft van a színészben, de nem a jelmeze miatt, az nem is érdeklő; van, aki folyamatosan deficitet keres abban, hogy milyen a jelmeze, ez a munkamódszere része; és van, akinek fontos, hogy megkapja, hogy lássa, milyen lesz majd.

Vettem részt olyan munkafolyamatban, amelyben, azt lehet mondani, hogy a jelmez indította el az egész előadást, a szintén Radu Afrim által rendezett *Az ördög próbájában*. Improvizatív helyzet volt, amilyen karaktert kitaláltak a színészek maguknak, azt a ruhát megadta nekik a tervező. Egy castingsorozat volt a cselekmény, a jelenetek sorrendjét az is meghatározta, hogy a színész milyen hamar tud átöltözni valamiből valamibe.

Szóval már a *Részegek* előtt is előfordult, hogy a kollégák megkértek, nem találnék-e valamit, amiben próbálhatnak? Történt olyan is, hogy már kész volt a jelmez, de a próbán felvett ruha a tervezőknek ötletet adott, és végül aszerint valósult meg. Igazából az, hogy én ezzel hivatalosan foglalkozom, a *Retromadár blokknak csapódik és forró aszfaltra zuhan* című előadásban kezdett alakulni, amelyben színészként kevesebb feladatom volt, viszont nagy volt a szereplőgárda, kisgyerekektől az idősebbekig mindenféle korosztály részt vett benne, és sok jelmezre volt szükség. A hetvenes évek világában játszódtok, specifikusan kellett visszahozni azt az időszakot, amire nagyon sokan emlékeznek. Lejártam a raktárba „turkálni”, segítettem Irina Moscu jelmeztervezőnek, részt vettem az ötletelésben, hogy kinek milyen ruhája legyen. Amikor 2018-ban jött Afrim, és elkezdtük a *Részegeket*, még a próbakezdés előtt, a jelmeztervezővel, akivel egyeztetett, problémák adódtak, és felhívta Irina Moscut, hogy gyorsan ajánljon valakit, akkor Irina engem mondott. Radu is csodálkozott, hogy de hát miért? Irina a *Retromadár*-ra hivatkozott, és így kezdődött a megkeresés. Egy kicsit vívódtam vele.

Vívódtál vele? Miért?

Igen, mert játsztam is abban az előadásban, és nagyon jól tudom, hogy milyen munkamódszerbe vetődünk bele Afrimmal. Radu önmagától is, de minden munkatársától maximálisat vár el. Én „fiatal voltam és bohó” érzéssel vállaltam. Nehezen jutottam el a bemutatóig mind a két feladattal, mindenik meglett végül, nem azt mondom, hogy bukásnak éltem meg, de éreztem, hogy ez így együtt nem megy. Most a *Ház a blokkok között* előadásban

Radu ismét megkért jelmeztervezőnek, számomra ez nagyszerű dolog, szeretem is csinálni, ugyanakkor azt érzem, hogy tényleg meg akarom csinálni, egy ilyen nagyszerű konstrukcióban ne ez legyen a leggyengébb láncszem. Radu Afrim kiváló alkotója a mai romániai, de akár a kelet-európai színházi világnak, felemelő érzés, hogy ő rám bízta a jelmezeket. Próbálkoztunk szereppel is, mivel az előadást ő maga írta, de nemet mondtam. Bármennyire is színész szeretek lenni, egy ilyen maximalista munkában nem megy a kettő együtt. Az első próbától a bemutatóig ott voltam.

És most már ki mered mondani, hogy jelmeztervező vagy?

Én nem tartom magam jelmeztervezőnek, inkább ilyen jelmezválogatónak... Még nem találtam meg erre a megfelelő terminust. Inkább a karaktert akarom öltöztetni, a jelmeztervezés egy képzőművészeti aktus, én nem tudok leülni, és rajzban megtervezni valamit, a szabásmintákkal is egészen gyatrán állok. Azt tudom, hogy egy karakter hogyan fog viselkedni, hogyan kell viselkednie. Azt hiszem, a színpadon az a jó, ha a jelmez eltűnik. A nézőknek embereket kell látniuk. Az érdekel, hogy az ember és a ruha a színpadon hogyan tud egy lenni. A tárgyi világban, a szcenikai elemek sokaságában, ami körülveszi a színészt, a jelmez az, ami hozzá a legközelebb van, amit a testén visel. A jelmez már akkor beszél a megformált karakterről, mielőtt a színész megszólalna. Fontos része, úgymond a második bőre, információt hordoz róla. Ha egy üres térben átmegy egy ember, azt már elkezdjük értelmezni, csak az alapján, hogy miként van felöltözve: rongyos ruha, fehérnemű, úszófelszerelés... Behatároljuk a kort, a helyszínt, és mindebből szinte egy doktori disszertáció kerekíthető ki.

A Csónak, avagy előttünk az özönvíz című előadásban csak a második felvonásban jelensz meg, a háttérben több órát ülsz, mielőtt szerepbe kell lépned.

A *Csónak*ban mindannyiunknak ilyen a feladata a főszereplőn kívül. Az első jelenetben Rózsa Laci 10-15 percig van a színpadon, aztán számára vége. Ilyen a szerkezete az előadásnak. Ebben nyilván az a nehézség, hogy egyik pillanatról a másikra úgy kell beállni, mintha már öt órája a színpadon volnál. A többiek már rég a színpadon vannak, a történet már nagyon előrehaladott, sem az előadásnak, sem a partnernek nincs ideje arra, hogy téged bevárjon. Meg kell találni, hogyan osztod be a készülést, „most ezt csinálom, most megiszom a kávé, most egy kicsit beszélgetek, aztán öszszemondjuk a szöveget Oszkárrel (*Meszesi Oszkár, az előadásban Moldován Orsolya partnere. A szerk.*), utána felvesszük a jelmezt...” A rendszer, amelyet a próbafolyamat alatt felépítesz, fogja szomatikus szinten meghozni, hogy előadáson hogyan cselekedj. Amíg készülődöm az öltözőben, nem, de

utána szeretek a díszletfalak mögött állni tizenöt-húsz percig a színpadra lépés előtt, hogy halljam, mi történt, mihez képest lépek be a térbe, a történetbe. Ennek az a nehézsége, hogy felspannolom magam, de a jelenetem és azután az előadás már nem tart annyit, hogy el is fáradjak. Az ilyen jellegű előadások után mindig nagyon nehéz elaludni. Pedig jó alvó vagyok. Letenni a szerepet, lejönni az előadásról – ez is egy színész munkájának a része. Minden technika, minden írás, minden arról szól, hogy hogyan éred el a megfelelő állapotot fizikálisan, hangban, idegrendszerileg. De hogyan bontod le ezeket? Tapsrend, függöny, és utána mi van? Hosszú idő, hogy visszaálljon a normalitás. Nem véletlen, hogy előadás után a színészek gyakran beülnek együtt valahová, és magyarázzák a megmagyarázhatatlant. Ezt a külső emberek soha nem értik meg, ott valami együtt történt, azt együtt kell megbeszélni, ez a vezetésnek a része. Nem tudsz egyből leszállni az előadásról. Igen, ez olyasmi, mint a drog, az elvonókúrájának is folyamata van, nem lehet egyik percről a másikra leszállni az anyagról. Ilyen a szerep letévése is, azt az adrenalinszintet, azt az eksztázist, azt a fáradtságot hogyan teszed le, hogyan kezeled? Ez egy nehéz, de tanulható tudatosítási folyamat.

Neked mi segít abban, hogy visszatérj a saját életedbe?

Nagyon lassan szoktam előadás után elkészülni. Az is valid, ha valaki egyből leveszi a ruhát, lemossa magáról a sminket, és már kint is van a friss levegőn. Igaz, van olyan előadás is, amikor nem érzel semmit sem, levetkőzöl, és mész is haza, semmi sem futott át rajtad. Legyünk őszinték, ez is megtörténik a színésszel.

A *Részegek* után külön rituáléja volt annak, hogy hogyan rittyentettük ki magunkat a sárból. Három és fél óra virágföldben fetrengés meglátszik az ember testén... Mindenkinnek megvolt a saját gumipapucs, hogy a színházban se hordjuk szét a sarat, a saját körömkeféje, szivacsa, hajsamponja, az előadás végén minden öltözőben ezerrel mentek a csapok. Ráadásul én a legutolsó jelenetemben a földön, a vízben voltam... Ennek az előadásnak az esetében nem kellett azon gondolkodni, hogy hogyan tudjuk a szerepet letenni, itt tényleg szó szerinti kimosakodás történt, fizikálisan is elfáradtunk, aztán amíg ebből kivedlettünk, addigra már lehetett is menni haza.

A te korosztályodat olyan nevek alkotják, mint Berekméri Katalin és Nagy Dorottya. És harmincon túl ritkulnak is a női szerepek. Tud ez nyomasztó lenni?

Azzal nem értek teljesen egyet, hogy 30 év után eltűnünk, mert a klasszikus drámairodalomnak is jelentős negyven-ötven-hatvan éves szerepei vannak, a kortárs drámairodalomban még inkább előfordul az ilyen. Nyilván, hogy a férfiszerep mindig több volt, mind a klasszikusban, mind a kortárs-

ban is, ez vitathatatlan. De a kérdésemre visszatérve, főiskolás korom óta tudom, hogy a kortársaim erőteljes színésznők. Hiába verem a fejem a falba, hiába örülök meg a féltékenységtől, attól ő nem lesz kevesebb, de én sem tehetségesebb. Tehetség – ez is milyen megfoghatatlan! Divatok vannak. Azt mondják valakire, hogy ötvenévesen lett színész, és rájössz, hogy az illető ugyanazt csinálta addig is, csak valahogy az ő alkata és a színjátszás milyensége akkor találkozott. A pillanat művészetében az az érdekes, hogy ha most ismét felbukkannának az óriás színészlegendák, mondjuk azok, akik ehhez a városhoz köthetők, és nekem is a tanáraim voltak, például Tarr László, Lohinszky Loránd, Ferenczy István, lehet, hogy nem úgy fogadná őket a közönség, mint egykor. De a saját koruknak, a saját közösségüknek nagyszerűt tudtak alkotni.

Sokan vagyunk, de másféle alkatok. Nyilván nincs annyi lehetőség, amennyit ki-ki szeretne, ezért mindenkinek meg kell fognia a maga pillanatát, a maga lehetőségét, komolyan kell vennie, ami megadatik. De nemcsak azért, hogy jó legyen, hanem hogy élvezd azt, hogy dolgozol. Én ebben szocializálódtam, és szerintem az egészséges versengés rendben van, akkor van baj, amikor olyat akarsz bármi áron megkapni, amit nem tudsz megcsinálni. Remélem, hogy az utánunk jövőknek jó példát adunk. Mert már itt van a következő generáció: Simon Boglárka, Kádár Noémi, Renczés Viki, Szabó Fruzsni, mind erős nők, erős színésznők. Ez ilyen.

Az írás a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem II. év teatrológia szak színházi szaksajtó tantárgyának keretében készült. Irányító tanár: Boros Kinga.

AKKOR NEM SZERETTEM MAGAM

VARGA CSENGE ORSOLYA BESZÉLGETÉSE
VARGA BALÁZS SZÍNÉSSZEL, KÖLTŐVEL

Két színházi ember a költészetről beszélget. Egy színész, egy teatrológus és egy beékelődött zavar. Nem vagyok hozzászokva a zavarban lévő színészekhez – de végül is Balázs itt most költő. Mindketten keressük a szavakat – ez költői is, és drámai is, noha a cél egy interjú. Semmi túlzott artisztikus(s)ág.

Mikor kezdődött benned az írási vágy?

Még Kolozsváron, a líceum alatt és az egyetemi évek alatt is írogattam. A késztetés mindig ott volt bennem, de soha semmi kerek nem jött ki. Mindig éreztem, hogy vannak bennem versek akár. De nem tudtak körvonalazódni.

Mi segített kibújni, hogy végre kerek legyen a vers?

A Covid-időszak hozta el, mert akkor nem volt színház. Így semmi nem volt, ami ezt az alkotási vágyat kielégítse – és akkor csillant fel az írás. Közben elkezdtem terápiára járni, és a pszichológusom javasolta, hogy írjak. De nem azt mondta, hogy verset! Én sem verset akartam, de az lett belőle. Összeállt. Kerek lett.

A versíráshoz kell valamiféle figyelem. Van arra saját taktikád, hogy megtaláld, ami fontos számodra?

Az érzeteket figyelem, azokat fordítom szavakra. De ez nagyon bonyolult. Inkább befelé fordulok, hogy bennem mik történnek, és valahogy összehozom azt a külvilággal. Figyelem, hogyan mennek át rajtam a dolgok.

Hogyan születik meg a kerek egész?

Első sorokat keresek. Kell egy sor, ami elindít. Hogy utána mi lesz, az már lazább játék. Nem is tudom, mi vezeti utána a szövegemet... Azt sem tudom, hogy milyen szakmaként üzni a költészetet, milyen az, amikor téma kell, dolgozni kell. Én nem azt érzem, hogy dolgozom, amikor írok egy verset, és emiatt szégyellek rá mesterségemként tekinteni. Nem ástam bele magam versformákba – van valami dallam, ami vezeti bennem a verset. Mint a zene.

Elég sok nagyvárosban éltél. Kolozsváron évekig, aztán Nagyvárad, majd Marosvásárhely. Szerinted hozzáad a vers hangulatához egy város rezgése?

Amikor írok, egy bizonyos térbe kerülök, a gyerekkor terébe, ami egyben a sebezhetőség is. Szinte fizikailag érzem azt a helyet, nem egy könnyű terep, hirtelen az upside down jut eszembe a *Stranger Things*ből. Valamikor a líceumban szó esett arról, lehet, hogy a *La figānci* kapcsán, amit Eliade mondott, hogy neki a szülőváros mitikus tér, attól soha nem lehet szabadulni, az végigkíséri az életet. Ezt mostanában kezdtem csak megérteni. Nevezzük akkor az enyémet Sepsiszentgyörgynek...

Mondjuk, az látszik is, hogy nem egy Simon Mártonon nevelkedett copycat vagy. Egyediség, szabadság van a soraidban, meg érződik, hogy nem a megélhetés múlik ezen.

Van egy lazaság benne. Lehet, hogy csak ebben... Ezt némi öniróniával a színészetre értem. Nekem nehéz dolog ez a szabadság. Legalább annyira, mint a szerelem, de ezt már előttem is elmondta egy másik bajuszos.

A szabadidőben próbálsz kiszakadni a színházból?

Csinálok időt rá. Amikor nem figyeltem befelé, akkor nagyon rosszat tettem magammal. Csak arra figyeltem, hogy a színház legyen jó – akkor nem szerettem magam. Most próbálom szeretni, de ahhoz időt kell szakítani másra is a színházon kívül. Hogy egyensúly van-e? Nem hinném, hogy bármikor is lenne. Nem tudok megállni középen.

Egyből leíró ember vagy?

Igen.

És utána még félreteszed, hogy ránézz, vagy amiután megírtad, az kész van?

Nem, nem. Ránézek. Teszem-veszem, de általában megvan az eleje, közepe, vége, aztán még beszúrok dolgokat, ha úgy van. De ez sem tudatos, csak folyamatosan újraolvasom és bővítem, ameddig úgy érzem, hogy végre egyben van.

Megszületik a vers, hozzáteszünk, vagy éppen elveszünk. Aztán két hét múlva rájövünk, hogy nem tetszik, másnap meg a kedvencünk lesz.

Volt már olyan, hogy egy versemet én nem tartottam fontosnak, a barátaim meg azt mondták, hogy az a legjobb. Pedig én nem úgy éreztem. Szerencsém van Öcsikével, Bartha László Zsolt színész kollégámmal – neki szoktam először megmutatni, amit írok. És Kemenes Heni, neki köszönhetem az első megjelenést az *Újváradban*, az ő bátorításai nélkül sem volnék ma itt. Aztán a legközelebbi barátaimnak és a barátnőmnek persze. Ők mind jó szemek, és reagálnak.

A verseidben nincs fölösleges duma. Hogy éred el, hogy ne legyen túlírt?

Most arra gondoltam, ha könyvajánlót kérnének tőlem, akkor is hasonlóan gondolkodnék, mint amikor verset írok. Ne legyen benne semmi fölösleges, de ne is legyen kevés. Minden szó, minden kötőszó próbáljon a helyén lenni. Valahogy így vagyok összerakva. Lehet, hogy a színészetből jön ez a mértékre való törekvés, hogy se kevés, se sok. Legyen pont elég.

A következő kérdésem magamból indul. Amióta elkezdtem a teatrológia szakot, egyáltalán nem tudok verset írni. Még alkotói blokknak sem lehet nevezni, egyszerűen nem jön. Minden drámai vagy szakszöveg. Nincsenek metaforák vagy érzelmi kilengések hosszan leírva. Érzed azt néha, hogy a színpadi szöveg befolyásol a versírásban? Sikerül elválasztani magadban a saját hangodtól?

Amikor elkezdem írni, akkor nem volt színház, és azt hittem, hogy majd ha újra lesz, akkor ezt is, azt is csinálom. Mostanában én sem nagyon írok... Talán nem is attól függ nálam az írás, hogy színházazok-e éppen, hanem attól, hogy tél van-e, vagy nyár. De ez sem egy törvény. Sokszor szoktam magamban a versírást a dramaturgiához hasonlítani, hogy mikor jelenik meg egy szó, egy mondat, mint a drámában egy szereplő. Ez valamiféle érzék, egy izomzat, ami szerintem a színházban fejlődött ki bennem. A teatrológia meg biztos másfajta gondolkodást igényel, érdekes lenne, ha kritikát versben írnátok.

Írt már valaki kritikát vagy visszajelzést versedre? Lehet ez akár egy jól megfogalmazott Facebook-komment, vagy sajtóban megjelent.

Sajtóban biztos nem. A *Helikon*-ba küldtem verseket, kettőt publikáltak, és Nagy Zsolt költő, szerkesztő vissza is jelzett. Adott konkrét véleményt arról, hogy milyen az, ahogyan írok.

Egyszer összegyűjtöttem nagyon sok verset, és elküldtem Kemény István-nak, aki válaszolt is. Az nagyon jólesett. Részletesen kielemezte a verseimet, és elégedett volt. Persze... nagyon durván megírta. De azért volt olyan vers is, amire azt mondta, hogy ez így jó, ahogy van. Sokat segített.

A színházkritika – szoktad azt érezni, hogy hozzátesz a munkádhoz? Volt olyan írás, ami érdemben a te munkádra irányult?

Azt érzem, hogy többségében nem is dicsérnek, és nem is szidnak – de ez baj. A kritikának mindenképp építő jellegűnek kell lennie. Még tíz évvel ezelőtt Zsigmond Andrea írta egy blogbejegyzésében, hogy „Varga Balázs egyszerűen nagyszerű”. Még olyanok vannak, hogy „jól viszi az előadást”, de igazából az, hogy értő szemmel találkozom... Nem azért, mert nincsen értő szem, hanem lehet azért, mert engem nem látott meg. Ha pedig valaki fél kimondani kritikát, akkor annak nincs értelme. Szükség van a következetességre és hitelességre.

Ha őszinte vagyok, akkor a versírásban nekem nagyobb szabadságom van, mint a színészetben. A színpadon másképp lehetsz szabad, viszont függsz a kollégáktól, rendezőtől – az meg ezért izgalmas. A kettő így egészíti ki egymást nálam. Nagyon nagy ajándékok ezek. Sokszor elgondolko-dom, hogy van-e létjogosultságuk. De ha rám hatással tud lenni akár egy jó vers, amit elolvasok, ha meg tud változtatni, az a legjobb dolog a világon.

Slam Poetry?

Jó dolog, de engem nem vonz. Akkezdet Phiait hallgattam régebben, és tetszett is. Az viszont érdekes, hogy ezek a szövegek csak előadva mű-ködnek igazán. Vagy például Kae Tempest: ő valahogy visszatér modernül a gyökerekhez. Szerintem valahogy ilyen lehetett a költészet a kezdeteinél, zenével kísérve. Ha kizárólag az embereknek van előadva, ha ez a slam, így már vonz, így már nagyon érdekel, így már összeér a színházzal. A sa-ját verseimet mindig hangosan felolvasom. Hallanom kell, éreznem, hogy működőképes.

És végül: mi a cél?

Hogy mi a cél, miért írok? Mert hogyha engem egy rossz pillanatban az, hogy megírtam, kisegített, akkor remélem, hogy valakin, egy emberen legalább picit segít, hogyha elolvassa. De lehet, hogy csak magamért írok, hogy én legyek tőle jól. Több versem is, majdnem az összes szorongásból született. A költészet jó szorongásoldó.

Az írás a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem II. év teatrológia szak színházi szaksajtó tantárgyának keretében készült. Irányító tanár: Boros Kinga.

Szilágyi Domokos

(1938 – 1976)

SZÉKELY JÁNOS: ÉVEK

Barátaim, én nem tudom már,
Miért oly terjengős az ajkom.
Csak azt tudom, hogy elmesélem,
S ha nem figyeltek, elsóhajtom.

Az éveimnek száma sok volt,
Sok volt, mit mondtak éveimnek.
Szabtam belőlük árva múltat,
Mint bőrhöz nőtt Nessus-inget.

Barátaim, hát nézzetek meg,
Így lettem vén oly ifjúképpen.
Hátrafelé töppedt a tarkóm,
Amíg elől megnyúlt a képem.

És így ment ez előre-hátra,
S az évek egyre-másra jöttek,
A főszerkesztők megpofoztak,
Az ifjú költők meg leköptek.

Barátaim, ez így van olykor,
Jövünk-megyünk, akár az évek.
Barátaim, egy nagy gyanúm van:
Barátaim, én már nem élek.

Én csak kísértek itt e földön,
Nem veszek részt rosszban, se jóban,
Néha az utcákon kísértek
És néha a redakcióban.

Meghaltam, mielőtt a sorsom
Arany lett volna, mirrha, ámbra.
Ültessetek kék nefelejcsot
Szerkesztőségi kis szobámba.

REQUIEM

(SONG OF MYSELF)

És teste lőn kutyáké, lelke agebeké.
Mind kérdezé az orvost, ha vajon ehét-é
ebacsontot, mely beforr, kakastélyt, varjuháját
és jégen piritott szopóska-borjumáját
és hóman-szekfüvet, mely ellen vón appella
és monteverdit is, hogy borsként a cappella
művel frissítse föl, kitatarozni, gyomrát,
hol békukucskált volt a röntgen vilmos konrád;
mégis agebeké lőn a lelke, teste meg
kutyáké, kik, miként négylábú istenek
(minőket csak ebész festőcskék festenek),
megugatják vala, amúgy mennybélien.
Az élet? vagy a sors? vagy a halál? ilyen.
(Érette zsongjon requiem.)

ZUBOLY

VÁLTOZATOK

„...azonban, igazat szólva, ész és szerelem mai napság ritkán tartanak együtt. Sajnos, hogy valamék jó szomszéd össze nem barátkoztatja őket. Lám, tudok én furcsát is mondani, ha kell.”

(Szentivánéji álom, III, 1.)

s hogy meg akará látni a
szamárfejem Titánia
– oh én szerelmetes fülem –
és csókot esde éntülem
athénéi erdőzugoly
mélyén szerettetett Zuboly
hol kankalin virít s ahol
a rókászó tacsó csahol

(Egy szörnyű víg tragédia, egy siralmas komédia –
ó, Shakespeare János! ó, William Arany!)

életünkben a percek
és 100 000 bit/sec
és teccik tunni az atom
na jól kinézünk mondhatom
oh királynőm oh királynőm
várj epedve rám te várj hön
szíven tanálsz mint parittyakő
s rigófütty andalítja
lelkemet amely jár ki s be
vagyok Pyramus s te Thisbe
miként Hamlet Dánián
merengj el Titániám
bensőmön mely zabra áhitoz
megteszi egy park is pázsitos
végignyúlhatsz lágy gyepén
hadd legelleg körbe én

(Egy szörnyű víg tragédia, egy siralmas komédia –)

mindjárt az elején kilóg
a bevezető epilóg
 hölgys urak cigányfiak
 egy játékot valódiat
 látnak íme nincs ima
 megakadályozni ma
 hogy ne érjünk szörnyű véget
 bőg a Fal – Oroszlán béget
 pár a pártát elveti
 s ásó-kapa-nagyharanggal
 lángszórával lenge tankkal
 fűtünk majd be őneki

tessék mosolyogni rám
tragédiánk oly vidám
különben s egyébiránt
nincsen ember hogy a könnye
pataokban ne folya-jönne
oly bús a komédiánk
 kis szerelemmel sok ésszel
 párunk majd' mindent átvészel
 így van ez vagy ezer éve
 s így lesz mostan is kivéve
 hogy ez egyszer újra esmeg
 minden épp fordítva lesz meg

és majd móddal és majd okkal
bevégezzük a prológgal
derülátó pesszimizmus
és kegyetlen humanizmus
ami kell és ami jó
erre vagyon ma mibennünk
fő-fő expozíció
és most szabadjon kimennünk

Titániám nem vitás
hogy nem megy obscoenitas
nélkül egy ilyen darab
ha végén fűbe harap
ki egymás – urambocsá’ –
ajakát harapdosá
elvtársias összetartás
fűzte a Pyramus kartárs
szívét ama Thisbéhez
aki erkölcsre éhes
mert a nők már ilyen furcsák
s így lesz akkor a tanulcság
– mint a csontban a velő –
fölemelő s leverő

(Egy szörnyű víg tragédia, egy siralmas komédia –
ó, Shakespeare János! ó William Arany!)

Zuboly mester Zuboly tata
mint született demokrata
Titániára írata
(karrierje legyen könnyebb)
egy kékfedelű tagkönyvet
mit Orrondi tervezett
a tündér-szakszervezet
számára – hát nem vitás
ez ám az egoitas
s aztán altruista módon
kérte feküdjék le ódon
sezlonára – ővele
hol erkölcsöt művele

(Ó, Shakespeare János! ó, William Arany!
Hisz oly mindegy, hogy mint nevezzük,
ha lényegében úgyis ugyanazt
cselekedjük örökké – egészen addig,
míg megbékélünk földi röggé.)

athénéi erdőzugoly
kicsi világ ahol Zuboly
szamárféjével bolyog
nagyvilág hol Zubolyok
bolyongunk – mi számárfővel
sok-sok szerelmi manőver
nemtudói – s így a jobb tán
szerelmünknek úja-koptán
– földiek az égin –
csámcsogunk a régin
„vidám és jó volt s tán konok”
ugyé és hát a protonok
meg a dzsetek meg parmezán
de kivirulunk még az ám
s az Interflug s a Caravelle
s „tudok én furcsát is... ha kell”
s „hányni-vetni meg száz bajunk”
de beleordít Zubolyunk
s „így-úgy-amúgy helyes!” – kiált,
s hallgatjuk váltig az *iát*.

NÉVJEGY

VEGE: kefő kegyes → FRUZZI & ANDI
 3x felelgetős
egykes → PANKA
 (impotencia li'all)
 + minden más

PRÓZA PANKA → "nem fog"
 korus

- 1 vch lé → Bence
- 2 vch kura → Andi
- 3 buta mint egy lé → Kéty
- 4 nem éltetheti → Martin ~ ritunditum } felelgetős
- 5 vizlet a nyáron → Fruzzai titinimim
- 6 vizlet a reggen → Botond titinimim

→ próza Panka
 teleltrom a könyvet → kiállítás
 → CSAK SZERETNEK mindenki

megvárnom, megpróbálom ott, ahol én akarom
 → folytatás, teltiben

megdögölt... kuss míg szépen mondom
 → kiállítás

csinálom: kitárazom a feledet...
 keserű imádságok

→ BOTOND minden nő dögögn
 meg

PANKA: ez szerelm?

KÓRUS: ez azar (Erika Boti)

3x → 6 ↑

viszta: ez szerelm ez szar
 3x

mm
 fiatal: impotencia titazotencian → folyamatosan megy körbe-körbe
 Fruzzai → jobb volna megdögleni } PRÓZAZVA
 Andi → mert szeretném a nőket

Lapunk állandó támogatói:

Aranka György Alapítvány, Communitas Alapítvány,
Bethlen Gábor Alap, Iskola Alapítvány

A szerkesztőség székhelye: Marosvásárhely, Tusnád u. 5. sz.; Postacím: 540027 Târgu Mureș, str. Tușnad 5, vagy Of. P. 1. C. P. 89; Telefon: 0040-(0)365-801946; E-mail: lato.szerk@gmail.com; Kiadóhivatal: 540028 Târgu Mureș, str. Primăriei 2. Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Nyomta az Alutus Rt., Csíkszereda. Igazgató: Hajdú Áron. Belföldi előfizetés egy évre 120, fél évre 60, negyedévre 40 lej. Előfizetéseket a szerkesztőségben veszünk föl, valamint a <https://www.lato.ro/elofizetesek> oldalon.

ISSN 1220-5982